

PARTNERSHIP FOR
TRANSPARENCY FUND

TRANSPARENCY
INTERNATIONAL
MOLDOVA

Jurnaliștii contra **CORUPȚIEI**

Chișinău, 2011

Jurnaliștii contra c o r u p Ț i e i

Chișinău, 2011

CZU 070:343.352(082)=135.1=161.1

J 93

Caricaturi: Ion Mîțu

Această publicație cuprinde o parte din articolele jurnaliștilor de investigație prezentate la concursul Transparency International – Moldova „Reflectarea corupției în presa scrisă” din anul 2011. Organizarea concursului și apariția publicației au fost susținute financiar de Fondul de Parteneriat pentru Transparență și Fundația Soros-Moldova. Opiniile exprimate în articole aparțin autorilor și nu reflectă neapărat poziția Transparency International – Moldova și a finanțatorilor.

Difuzare gratuită

Descrierea CIP a Camerei Naționale a Cărții

Jurnaliștii contra corupției: [în Rep. Moldova] / Transparency Intern. Moldova; pictor: Ion Mățu. – Ch.: Transparency Intern. Moldova, 2011 (Tipogr. “Bons Offices” SRL). – ISBN 978-9975-80-108-9

[Partea] a 8-a. – 2011. – 308 p. – Text: lb. rom., rusă.

ISBN. 978-9975-80-516-2

500 ex.

– 1. Jurnaliști – Corupție – Republica Moldova – Combatere (rom., rusă).

Copyright © Transparency International – Moldova, 2011

Toate drepturile rezervate

Transparency International – Moldova

str. „31 August 1989”, nr. 98, MD-2004, Chișinău, Moldova

tel/fax: (373-22) 237876

www.transparency.md

e-mail: office@transparency.md

ISBN 978-9975-80-108-9

ISBN 978-9975-80-516-2

Cuprins:

Cuvânt înainte	6
Combaterea corupției este o condiție pentru ca Moldova să se poată apropia de UE, Nistor Elena	7
Primăria distruge, conform legii, Chișinăul vechi, Olaru Angelina	8
INCREDIBIL O firmă fără telefon și oficiu a avut anul trecut o cifră de afaceri mai mare decât Moldtelecom și Orange, Preașca Ion	11
Șantierul naval au închis poarta moldovenilor, Sanduța Iurie	13
Culmea „votului de aur”: Urecheanu, acuzat de legături cu o ucigașă extremistă, Păduraru Pavel	16
La Rezina abuzurile continuă, Iașenco Tudor	22
Polițistul „casier” a fost arestat, Ețco Tatiana, Sanduța Iurie	25
Decapitalizarea hotelului „Codru”, Rața Mariana	28
Încă o licitație cu iz de corupție, Roman Vasile	31
Moldova, țepuită de 1,4 miliarde de lei, Preașca Ion	32
Vită – în acte, cal – în realitate, Ețco Tatiana	34
Casa de lângă „Irish Pub”, Sanduța Iurie	37
Dodon la „furat” covoare, Păduraru Pavel	40
Cetatea Albă, în stare avansată de degradare, Olaru Angelina	43
Moldovenii, complici la evaziune fiscală în România, Preașcă Ion	49
Cartierul Voronin nu e în pericol, Rața Mariana	52
Diplomat-contrabandist restabilit de judecată, Ețco Tatiana	55
Săracii finanțatori, Rața Mariana	58
Banii „Franzeluța” pleacă în off-shore-uri, Rața Mariana	61
Partide-fantome, partide-instituții de stat, partide – întreprinderi de stat, Preașca Ion	63
Cine împarte... face ce vrea, Iașenco Tudor	69
Traficul de persoane, fără oficiali corupți, Ețco Tatiana	73

Controlorii ori nu-și cunosc meseria, ori mușamalizează încălcările, Iașenco Tudor	77
În R. Moldova: Polițiștii corupți nu fac pușcărie, Moșneag Victor	80
Pretenții nejustificate: Primăria Căușeni cere bani pentru copii inexistenți, Noroșeanu Tatiana	83
Osânda aleșilor locali pentru binele comunității, Roman Vasile	85
Cât costă fotoliul de deputat? Cozonac Cornelia	87
WikiLeaks de Moldova: Un student publică pe blog informații confidențiale din baza de date a Fiscului, Preașca Ion	95
Procurorul-șef al Chișinăului a renovat și mobilat instituția pe banii prietenilor săi afaceriști, Nani Anastasia	101
Cadoul furat fără instrucțiune, Moșneag Victor	103
Faptele și reputația, Iașenco Tudor	106
Ambițiile nu duc la bine sau „Epopaea” instalării unui cazan ..., Noroșeanu Tatiana	111
„Moldtelecom”-ul discordiei, Rață Mariana	114
Plahotniuc, pe urmele lui Olejka, Rață Mariana	117
Boris Golovin, un neglijent sau un hoț... de sănătate? Păduraru Pavel	120
Exclusiv: Voronin fură pământul țăranilor! Păduraru Pavel	123
Dosarul BAC-ului: Corupție și interese, Moșneag Victor	126
Tripăduș sperie și turcii cu numele „Plahotniuc”, Păduraru Pavel	131
Tot căutînd nod în papură, a “uitat” de obligațiunile de serviciu... sau cîteva întrebări adresate unui jurist, Noroșeanu Tatiana	135
Кто может погибнуть в самолетах Air Moldova? Тхорик Владимир	138
Președinții care nu citesc, Rață Mariana	147
Firma lui Oleg Voronin a fost condusă de un cadavru, Păduraru Pavel	150
Documente Exclusive în cazul Biotex-Oleg Voronin.	
Cine a știut că Scripcaru va fi omorât? Păduraru Pavel	158
Ion Muruianu într-un nou dosar CEDO, Efco Tatiana	171
Нелегалы под прикрытием, Бзовая Марина	174
Nedumerirea unui consilier. Dreptul la viață: cui îl încredințăm?... Noroșeanu Tatiana	184

Nimeni nu vă poate apăra de Tripăduș... <i>Păduraru Pavel</i>	186
„Mitică-i omul nostru”, un spectacol de promovare a intoleranței corupției <i>Nistor Elena</i>	187
Dezvăluiri în „dosarul banilor falși”, <i>Sanduța Iurie</i>	189
Кто в ответе за договор? <i>Петрусевич Наталья</i>	191
Marian Lupu și-a grațiat colegul de partid, <i>Iașenco Tudor, Țurcanu Alina</i>	200
Avocați împotriva legii și a clienților, <i>Ețco Tatiana</i>	203
Fenomenul Caracatiței la Orhei, <i>Roman Vasile</i>	207
Omul care se îmbogățește din donații, <i>Moșneag Victor</i>	211
Liceul „Petrenco” aduce a morgă.. Se caută Maria Petrenco! <i>Păduraru Pavel</i>	215
Ciornîi, suspectat de „atac raider”, <i>Moșneag Victor</i>	221
MAKENA între poliție și penitenciare, <i>Ețco Tatiana</i>	227
Scheme și protagoniști, <i>Iașenco Tudor</i>	231
Afacere profitabilă cu garaje. Vezi cum a ratat statul un venit de 12 milioane de lei moldovenești, <i>Nani Anastasia</i>	234
„Franzeluța”, după revizia CCCEC, <i>Moșneag Victor</i>	236
Procurorii acoperă pomana electorală a comuniștilor, <i>Iașenco Tudor</i>	240
Mariana Șlapac, vicepreședinta AȘM: „Pentru distrugerea Chișinăului vechi, cineva ar fi trebuit să ajungă după gratii” <i>Olaru Angelina</i>	244
Cum a zburat „Ciaika“ în grădina „Fulgerului”, <i>Nani Anastasia</i>	246
„Dosarul Ascom”, examinat în ședință secretă, <i>Sanduța Iurie</i>	248
Lecții georgiene de justiție, <i>Cușchevici Nicolae</i>	250
Moldova-Raider SRL, <i>Moșneag Victor</i>	261
Sclavii din pușcărie, <i>Zmeu Iana</i>	265
Victime pe frontul muncii, <i>Sanduța Iurie</i>	268
Партийные „актёры” телеканала НIT, <i>Михайлевский Руслан</i>	273
Culisele unei crime între „bandiți”. Stratulat, împușcat pentru Elat? <i>Moșneag Victor</i>	284
Milioanele sindicatelor, <i>Manole Viorica, Cozonac Cornelia,</i> <i>Moldoveanu Alina</i>	287

Cuvânt înainte

Concursul „Reflectarea fenomenului corupției în presa scrisă” este deja în ediția a opta. Prin intermediul acestui concurs Transparency International – Moldova susține jurnaliștii care deconspiră corupția în diferite ipostaze pentru a forma în societate o atitudine intolerantă față de acest fenomen.

În anul 2011 concursul a întrunit 20 de participanți cu peste 80 articole de investigație care au fost publicate în presă. Membrii juriului – *Tudor Țopa* (Om Emerit al Republicii Moldova, membru al Uniunii Scriitorilor din Republica Moldova, membru al Uniunii Jurnaliștilor din Republica Moldova), *Corina Cepoi* (Director la Școala de Studii Avansate în Jurnalism, Centrul pentru Jurnalism Independent), *Alexandru Canțâr* (Președinte al Comitetului pentru Libertatea Presei), *Efim Obreja* (membru al Transparency International – Moldova) au evaluat materialele prezentate la concurs în baza unor astfel de criterii, cum sunt caracterul investigativ al lucrării, abordarea etică, calitatea argumentării, riscul investigației etc.

În urma discuțiilor juriul a decis să confere premii următorilor jurnaliști:

Premiul I – *Cornelia Cozonac* (Centrul de Investigații Jurnalistice);

Premiul II – *Pavel Păduraru* (ziarul „Timpul”);

Premiul III – *Ruslan Mihalevschi* («Спрос и предложение») și *Tatiana Ețco* („Ziarul de Gardă”).

Prezenta culegere cuprinde o parte din investigațiile jurnalistilor prezentate la concurs. Lecturarea ei este un prilej de a constata o dată în plus că lupta împotriva corupției ne privește pe toți, că acest flagel poate fi combătut numai printr-un efort comun al guvernanților, societății civile și mass-media. Am fi bucuroși dacă autoritățile publice abilitate s-ar autosesiza în baza materialelor incluse în această culegere.

Combaterea corupției este o condiție pentru ca Moldova să se poată apropia de UE

Combaterea corupției este una dintre condițiile principale pe care Republica Moldova trebuie să le îndeplinească pentru a se apropia de Uniunea Europeană. Declarația a fost făcută de către ambasadorul Poloniei în Republica Moldova, Bogumil Luft, la Clubul de presă al Asociației pentru Politică Externă, transmite Info-Prim Neo.

„Combaterea corupției nu poate fi realizată doar de cei de la guvernare. Aceasta este o problemă care trebuie să fie și în atenția societății civile, mass-media, precum și tuturor cetățenilor statului. Trebuie să intervină o schimbare a mentalității. Și asta nu este o sarcină ușoară”, a menționat diplomatul polonez.

Potrivit lui Bogumil Luft, Republica Moldova are nevoie de transformare, de reforme. Una dintre ele este reforma justiției. Programul de reforme este greu de realizat atunci când în țară nu există stabilitate politică. De aceea, clasa politică de la guvernare trebuie să fie unită. Stabilitatea politică este foarte necesară pentru a accelera ritmul reformelor, a subliniat ambasadorul Poloniei în Republica Moldova.

De asemenea, Bogumil Luft a spus că o este necesară și reforma administrativă, adică crearea unui sistem adevărat de autogovernare locală, cu posibilități financiare și autonomie în domeniile descrise în lege.

Bogumil Luft a oferit drept exemplu experiența Poloniei, pentru care reforma administrativă din anii 90 a fost o mare șansă de dezvoltare a țării. „Oamenii capătă responsabilitate pentru problemele din localitate și caută să utilizeze instrumente de soluționare a problemelor. Este o reformă relativ ușor de implementat, pentru că nu depinde de bani, ci de niște schimbări legislative bine gândite”, a mai spus ambasadorul.

Ședința Clubului de Presă al APE, organizată pe 28 iulie, a fost dedicată priorităților președenției poloneze în UE, care va dura până pe 31 decembrie 2011.

Nistor Elena, www.info-prim.md, 29.07.2011

Primăria distruge, conform legii, Chișinăul vechi

PATRIMONIU / Hoteluri de lux în locul centrului istoric?

Azi, 2 septembrie, Curtea de Apel urmează să decidă soarta unui imobil ce face parte din Chișinăul vechi, în pericol de a fi demolat. Casa unui fost arhitect-șef al Chișinăului, care și-a exercitat funcția la finele secolului al XIX-lea, este obiectul unui litigiu, aflat de mai bine de un an la Curtea de Apel din capitală. Ministerul Culturii împreună cu grupul de inițiativă „Orașul drag”, compus din cei mai activi orașeni care monitorizează construcțiile ilegale din centrul istoric al Chișinăului, a acționat în judecată Primăria Chișinău și actualul proprietar al clădirii respective, din motivul că acesta vrea s-o demoleze și să construiască pe același loc un hotel de lux cu șase etaje.

Azi, la Curtea de Apel continuă procesul. Este un caz ce amintește de dubioasa tranzacție a lui Urechean cu cea mai valoroasă clădire a Muzeului Național de Istorie de pe bulevardul Ștefan cel Mare, în imediata vecinătate a căruia de ani de zile se construiește o clădire înaltă cu aceeași destinație.

Șmecheriile funcționarilor și sfânta justiție

Mai mulți experți ne-au declarat că dețin informații că judecătoria Curții de Apel, responsabilă de caz, urma în luna iunie să dea verdictul în favoarea celui care doarește să demoleze monumentul, dar scandalul iscat în urma dărâării primei poște a Chișinăului a făcut-o să amâne ședința judiciară pentru septembrie. Grupul de cetățeni se plânge că nu mai are încredere în justiția care îi susține pe cei ce distrug masiv orașul. „Bătând pragurile primăriei de mai multă vreme, ne-am convins: nicio lege nu funcționează pentru un cetățean de rând, atunci când funcționarii au interese personale. Cerem ajutorul jurnaliștilor, pentru că ne e frică de judecătorii ce sunt mână-n mână cu escrocii și, în consecință, asistăm deseori la demolarea celor mai valoroase edificii istorice ale capitalei noastre. Ne e teamă că va dispărea peste noapte una dintre ultimele perle arhitecturale ale Chișinăului vechi”, a spus Iurie Moisei, licențiat în arte.

Prin mai multe șmecherii, proprietarul apartamentelor din incinta acestui monument istoric de pe strada Șciusev 52 a obținut de la viceprimarul Nistor Grozavu și de la fostul arhitect principal al capitalei, Vladimir Modârcă, toate actele necesare proiectului său de construcție, însă unul dintre impedimente pentru demolarea casei a fost refuzul Consiliului Național al Monumentelor Istorice, din cadrul Ministerului Culturii, de a emite avizul necesar. Lipsa avizului ministerului în cauză, a autorizației de schimbare a destinației clădirii, a autorizației de desființare a monumentului, proiectarea cu un nivel mai mult decât prevederile certificatului de urbanism – sunt

încălcările semnalate de Inspekția de Stat în Construcții în 16.06.2010. O altă fără-delege în acte, descoperită de grupul de cetățeni, dar și de conducătorii Ministerului Culturii, a fost ștampila ministerului respectiv sub semnătura lui Nicolae Răilean, fostul șef al Direcției patrimoniu și arte vizuale, apărută după 16.06.2010, dar semnată cu data de 21.01.2010. „În 2010, când am început monitorizarea cazului, beneficiarul nu avea încă ștampila Ministerului Culturii pe proiect. Peste noapte, acolo a apărut și ștampila. Funcționarii de la ministerul în cauză au verificat la primărie copia proiectului original, pe care lipsește ștampila și avizul Ministerului Culturii. Aceasta a fost una dintre cele mai mari șmecherii”, susține Iurie Moisei.

Vila elegantă din secolul al XIX-lea va dispărea pe la spatele primarului Chirtoacă?

Imobilul cu bucluc datează din anul 1851 și este un element important din peisajul arhitectonic al Chișinăului vechi, susțin savanții Academiei de Științe a Moldovei (AȘM). Eleganța fostei vile a moșierului rus Ivan Svarcebsky, primul proprietar al acesteia, străbate și acum, prin pereții dărăpânați, ce necesită restaurare urgentă. Casa încă mai păstrează aspectul său original, podoaba deosebită a acesteia constând din ancadramentele ferestrelor, cu decor modelat, în prim-plan ieșind blazonul familiei nobile. Deși superba construcție face parte din Registrul monumentelor RM de importanță națională ocrotite de stat, nici UNESCO, nici Ministrul Culturii, nici viceministrul Culturii, nici Consiliul Național al Monumentelor Istorice, nici specialiștii AȘM și nici chișinăuenii, ba chiar nici trei televiziuni (Jurnal TV, Publika TV și Moldova 1) nu pot ține piept agresiunii unui cetățean cu o mare afacere în chiar buricul capitalei.

În iulie 2008, respectivul domn a obținut fără probleme un certificat de urbanism, în vederea elaborării documentației pentru reconstrucția imobilului în cauză, cu edificarea a trei etaje suplimentare, în incinta cărora ar urma să fie inaugurat un hotel, un restaurant și alte spații comerciale. În martie 2009, Consiliul Național de Experți pentru protecția monumentelor, din cadrul Ministerului Culturii, a respins unanim proiectul ce era în contradicție cu legislația RM.

Nici ministrul Culturii și nici UNESCO nu mai pot decide

Ulterior, Consiliul Municipal Chișinău a luat o decizie prin care a autentificat proprietarului apartamentelor din acest monument dreptul de proprietate privată asupra terenului aferent „pentru deservirea casei de locuit”, și nu pentru construcția unui hotel, restaurant etc. Acest teren face parte din curtea comună a mai multor locatari, care sunt coproprietari ai acestuia. Conform legislației, în cazul folosirii în comun a pământului aferent caselor de locuit, privatizarea terenurilor se efectue-

ează numai la cererea autenticată notarial a tuturor coproprietarilor din curtea respectivă. În iunie 2009, Consiliul Municipal prelungește valabilitatea certificatului de urbanism și permite supraetajarea acestui monument deja cu patru etaje, inițial fiind doar trei! Pentru a evita „bătaia de cap” cu experții de la Ministerul Culturii, funcționarii din primărie printr-o simplă confirmare semnată de Lucia Culev, șefa Direcției Cultură de pe lângă primărie, și-au permis să schimbe în acte statutul juridic al casei de pe strada Șciusev 52 din monument de importanță națională, în unul de importanță locală și au aplicat pe proiectul cu scandal ștampila.

„În consecință, s-a ajuns la un proiect de clădire cu șase etaje, ce conduce inevitabil la demolarea monumentului și la denaturarea imaginii cartierului istoric. În mod paradoxal, pentru aleșii locali n-au contat nici chiar atenționările ministrului Culturii, Boris Focșa, nici ale viceministrului Culturii, Gheorghe Postică, nici ale lui Ion Ștefăniță, directorul Agenției de inspecție și restaurare a monumentelor, nici ale Comisiei Naționale pentru UNESCO, referitoare la inadmisibilitatea încălcării legilor și obligația de a stopa oricare avizări, ce ar conduce la demolarea casei de pe Șciusev 52. Ne-am convins că primarul Dorin Chirtoacă nu știe ce fel de acte eliberează subalternii săi pe la spatele său, motiv din care pare a fi incapabil să rezolve asemenea probleme”, a declarat grupul de inițiativă „Orașul drag”. De mai bine de un an de zile, oamenii bombardează cu scrisori autoritățile centrale și locale, apelând la sprijinul mass-media, dar și al instanței de judecată pentru a salva monumentul. Însă toate eforturile lor n-au oprit atacul asupra Chișinăului vechi.

Ministrul ba, iar primăria – da!

După ce edilii capitalei și Direcția arhitectură și urbanism au ignorat sesizările grupului de chișinăueni, aceștia au apelat la susținerea premierului Vlad Filat, care a cerut intervenția Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției (CCEC), dar și a ministerelor Construcțiilor și Culturii. Viorel Chetru, directorul CCEC, a informat că acțiunile factorilor decizionali din cadrul primăriei privind eliberarea certificatului de urbanism și autorizației de construcție a imobilului se examinează sub aspect penal. Mai mult, cazul este examinat în prezent de Comisia parlamentară pentru cultură, tineret, sport și mass-media și de MAI.

Boris Focșa, ministrul Culturii, avertizează asupra supremației tratatelor internaționale asupra prevederilor legislației naționale în domeniul monumentelor, în caz de contradicții. El cere de mai mult de un an de zile neadmiterea avizării proiectelor de restaurare, reconstrucție sau construcție nouă pe această adresă juridică. „Intervențiile propuse în proiectul final al edificiului sunt în contradicție flagrantă cu statutul de monument protejat al clădirii, ducând la demolarea ei totală, și cu legisla-

ția națională în domeniul protejării monumentelor. Ignorează obligațiile internaționale ale RM, asumate odată cu ratificarea în 2001 a Convenției Consiliului Europei privind protejarea patrimoniului arhitectural european, ce prevede ca fiecare stat parte să nu admită ca bunurile protejate să fie desfigurate, degradate sau demolate.

Doar parlamentul poate modifica Registrul monumentelor RM ocrotite de stat

Gheorghe Postică, viceministrul Culturii: „Analiza detaliată a proiectului arată că, de fapt, este vorba de demolarea edificiului cu statut de monument, construirea unui demisol pe locul acestuia, înlocuirea fațadei cu un simulacru și ridicarea deasupra a câteva etaje. Această soluție contravine legislației naționale și celei internaționale, la care RM este parte. În conformitate cu Legea privind ocrotirea monumentelor, proiectele de restaurare și punere în valoare a monumentelor urmează în mod obligatoriu a fi examinate și avizate de Consiliul Național al Monumentelor din cadrul Ministerului Culturii. Prin urmare, orice altă avizare de proiect pe adresa Șciusev 52, făcută de oricare altă autoritate publică locală sau centrală pentru eliberarea autorizației de construcție, în afara celei a Ministerului Culturii, este ilegală și pasibilă de urmărire penală. Unica instituție de stat care poate lua o decizie în ceea ce privește scoaterea din Registru și de demolare în cazul monumentelor de importanță națională este Parlamentul RM care, prin decizia sa din iunie 1993, a aprobat Registrul monumentelor RM ocrotite de stat”.

Ion Ștefăniță, directorul Agenției de inspecție și restaurare a monumentelor: „Având în vedere că imobilul respectiv este monument de arhitectură de importanță națională, înscris în Registrul monumentelor ocrotite de stat, cerem anularea certificatului de urbanism și de autorizație de construcție”.

Olaru Angelina, www.jurnal.md, 02.09.2011

INCREDIBIL O firmă fără telefon și oficiu a avut anul trecut o cifră de afaceri mai mare decât Moldtelecom și Orange

La adresa oficială a companiei, reporterul „Adevărul”, a găsit doar un birou cu ușa încuiată, fără nicio inscripție

Compania Grandmax Group SRL, cu sediul într-un birou fără inscripție pe ușă, în care nu găsești niciun angajat, a avut anul trecut vânzări mai mari decât Orange,

Lukoil sau Moldtelecom. Autoritățile nu pot explica fenomenul, iar experții susțin că totul pare dubios și nu exclud că ar fi vorba de o schemă de evaziune fiscală.

Compania Grandmax Group SRL, care a avut anul trecut, conform Biroului Național de Statistică, o cifră de afaceri de trei miliarde de lei, înregistrând cea mai fulminantă ascensiune din Moldova, își are adresa într-un birou dărăpănat din oficiul central al uzinei Alimentarmaș, de pe strada Meșterul Manole 12, din cartierul Ciocana al Capitalei.

Intrarea în clădirea de birouri amintește de vremurile sovietice. Nimic nu arată că aici s-ar găsi una dintre companiile de top din țara noastră. Paznicul din hol ne permite să trecem fără probleme, după ce-i spunem că suntem așteptați în biroul 509, unde, conform Camerei Înregistrării de Stat (CÎS), se află oficiul Grandmax Group. Acolo ne întâmpină o ușă încuiată, iar oamenii din birourile alăturate nu știu nimic despre vecinii lor.

Coborâm la parter, unde alt paznic ne zice că, de fapt, firma e în biroul 714. Și acolo ușa este încuiată. Tatiana Buziachin, responsabilă de arenda oficiilor la Alimentarmaș, n-a putut oferi informații despre clienții săi, sfătuindu-ne să ne adresăm direct la ei.

aras Mykhaylyk, directorul, proprietarul și, probabil, singurul angajat al Grandmax Group SRL, ne răspunde într-un final la apelurile telefonice. „Nu vă pot spune nimic despre ce fel de activitate economică avem. Am să mă consult cu juriștii și apoi poate vă sun să vă ofer detalii”, ne-a declarat managerul, nu înainte de a preciza că este cetățean al Ucrainei și va fi în Moldova doar peste o săptămână.

Potrivit datelor CÎS, Grandmax Group SRL se ocupă de comerț cu ridicata și cu amănuntul, transport internațional de mărfuri și de pasageri, construcții și afaceri imobiliare.

Caz extrem de dubios

Experții s-au arătat contrariați la auzul veștii că o firmă, chiar în primul an de activitate, a reușit să-i întrecă la cifra de afaceri pe asemenea granzi precum Orange, Lukoil sau Moldtelecom. „Este extrem de dubios faptul că o firmă anonimă a ajuns atât de rapid la o asemenea cifră de afaceri”, a comentat Valeriu Prohnițchi, director executiv la centrul „Expert-Grup”.

În opinia lui Veaceslav Ciobanu, președintele Consiliului Director al Asociației Contabililor și Auditorilor Profesioniști (ACAP), ar fi extrem de suspect ca o companie cu o asemenea cifră de afaceri și astfel de domenii de activitate să nu fie

plătitor de TVA. „Nu-mi este clar cum a fost posibil ca un agent economic cu un oficiu încuiat în care nu e nimeni să obțină un asemenea venit din vânzări”, este nedumerit Veaceslav Ciobanu.

Grandmax Group SRL a fost înregistrată la 29 mai 2009 și are un capital social de 5.400 lei. Despre ea am mai putut afla că a câștigat un proces contra Centrului Anticorupție, care la 5 februarie 2010, adoptase o decizie de blocare a conturilor întreprinderii.

În primăvară, firma Grandmax Group SRL a participat la licitația de cumpărare a activelor companiei „Eventis Mobile”, aflată în procedură de faliment. Concurent era firma Viktomax Sistem SRL, care a și fost declarată câștigătoare, decizie contestată de Grandmax Group în instanță. Curios este că ambele firme au oficii pe același etaj la Alimentarmaș, Viktomax Sistem – la numărul 718, iar Grandmax Group - la 714. O explicație asupra cazului din partea Fiscului sau altor autorități n-am primit deocamdată.

Grandmax Group, printre cele mai mari șase companii

Potrivit Biroului Național de Statistică, în 2010, doar 15 companii au avut o cifră de afaceri ce depășește un miliard de lei. Opt au avut vânzări mai mari de două miliarde de lei și doar trei au trecut peste trei miliarde. Oficial, cel mai mare agent economic din Moldova, după cifra de afaceri, este Moldovagaz, după care urmează Compania Națională de Asigurări în Medicină și RED Union Fenosa (acum Gas Natural Fenosa). Datele BNS arată că Grandmax Group SRL a avut anul trecut o cifră de afaceri între 2,5 și trei miliarde de lei, la nivelul Lukoil-Moldova și Orange Moldova. Surse neoficiale ne-au confirmat că veniturile din vânzări ale Grandmax Group au fost de aproape trei miliarde de lei, iar profitul s-ar apropia de 30 de milioane. Atât Lukoil, cât și Orange au avut nevoie de mai mult de zece ani de activitate și investiții de peste o sută de milioane de dolari pentru a ajunge la o astfel de performanță.

Preașca Ion, www.adevarul.ro, 15.09.2010

Șantierul naval a închis poarta moldovenilor

Moldovenii, vietnamezii, chinezii, alături de cetățenii români, au muncit pe șantierele navale din România până la sfârșitul anului 2009. Reparau și construiau nave maritime pentru statele din Uniunea Europeană. Odată ce criza a pus stăpânire pe economie la nivel mondial, șantierele navale și-au închis porțile pentru muncitorii din R. Moldova. Angajările se mai fac doar prin intermediari. Ca să prinzi un loc la vopsitul de nave ți se cere șpagă de cel puțin 100 RON.

SRL „MACONST-PRIM” este o companie din Chișinău al cărei gen de activitate constă în construcția clădirilor, a rețelelor ingineresti și în reconstrucții de tot spectrul. Din 2007 firma și-a restructurat activitatea. Organiza grupuri de muncitori moldoveni pe care îi trimitea la lucru pe șantierele navale din România. O parte din moldoveni mergeau încolo în baza unui contract, alții – având doar o viză turistică în pașaport. Însă toți se porneau cu același scop. Să facă bani.

Anatol S. este din Chișinău și are 23 de ani. Până la plecarea în România a muncit la negru în capitală fără să aibă studii în domeniul construcțiilor. Prin 2008 a aflat că firma „Maconst-Prim” trimitea oameni la muncă, inclusiv în România. S-a gândit că acolo o să câștige mai mult. „Am lucrat la montat schele pe Șantierul Naval Constanța. Nu știu cu ce viză am trecut frontiera. Dar mi-au spus că totul este legal. Nemulțumirea noastră era că lucram acolo, în România, dar banii ni-i dădeau în R. Moldova. Totuși, firma ne-a plătit cât a promis”, spune Anatol, adăugând că „Gata, ei nu se mai ocupă cu asta. Mi-au zis că e criză”.

Vărul președintelui în portul Constanța

Criză pare să fie prezentă pe șantierele navale din România. În luna iulie am vizitat portul Constanța. Muncitorii se plâneau de disponibilizări, în timp ce mai mult de un sfert din constănțeni se pot întreține muncind în port. „30% dintre muncitori sunt concediați. Rămân doar cei șmecheri, care au contracte de muncă și știu bine legislația”, spune un sudor. Pedro, un alt angajat, mi-a spus că, în port, a cunoscut mai mulți cetățeni ai R. Moldova care munceau pe Șantierul Naval. Recent, în calitate de șofer, s-ar fi angajat un văr al președintelui Mihai Ghimpu, fapt confirmat și de alți muncitori. Despre regulile de angajare ale basarabenilor nu am putut afla prea multe.

Am încercat personal să mă angajez la Șantierul Naval Constanța. E greu să prinzi un loc. „Pe așa timpuri de criză nu se fac angajări. Ei au dat afară și încă mai dau. Doar la vopsitul navelor și la sablaj mai poți încerca. Du-te la pază și vorbește cu ei”, îmi recomandă un sudor, grăbindu-se să nu întârzie la muncă.

Pe șantier accesul persoanelor străine este interzis. Am solicitat ajutorul portarilor. „Nu ai nicio șansă. Nu ești primul care a venit și s-a dus acasă. Dacă vrei să mai încerci, vino mâine la prima oră, când se fac echipele de muncitori. La 06.30 deja să fii aici”, mi-a spus unul dintre paznici.

Am bătut și pe la ușile întreprinderilor mici care fac lucrări pentru șantierul naval, dar am auzit același lucru: „Nu ai nicio șansă. E criză. Vino și încearcă peste vreo două luni”.

A doua zi așteptam la poarta șantierului un șef pe angajări. Paznicul Radu Ciuculete îmi dă o mână de ajutor: „Băiatul ăla care a coborât din mașină se ocupă cu angajă-

rile. I-a zis șeful lui să facă angajări. Vezi acolo două femei și un tip, ei tot au venit să se angajeze la vopsit. Vorbește și cu ei”, m-a îndrumat paznicul.

„Toți vomează, apoi se obișnuiesc”

Bărbatul și cele două femei erau de etnie romă. Mi-au spus că au mai lucrat pe Șantierul Naval din Tulcea la vopsit vapoare. „Se plătește bine acolo. Acum vrem aici. Bărbatul meu s-a dus la un șef să dea buletinul ca să ne facă legitimație. Așteptăm, că poate ne angajează. Aici sunt mai mulți șefi. Unul e vecinul meu. Sali Chema se numește. Hai că vorbesc eu cu el, da’ tu pregătește 100 de RON (400 lei moldovenești) . Îmi dai buletinul și el face”, îmi propune femeia.

Între timp și Radu Ciuculete mi-a spus că a vorbit cu unul dintre șefi, pe nume Ștefan. „O să-l vedeți, că trebuie să vină la fetele acestea. Stați lângă ele. Să vorbiți politicos cu toată lumea și totul va fi bine”, mai spune paznicul, avertizându-mă totuși că vopsitul navelor comportă un risc pentru sănătate. „Mă, acolo, la vopsitorie, sunt multe gaze. Toți acei care vin aici din prima zi au dureri de cap și vomează. Apoi se obișnuiesc. Câte unul nici nu intră înăuntru să vopsească. Doar în grup se lucrează. Că dacă cade unul jos, celălalt trebuie să-l scoată afară, la aer”.

În scurt timp, s-a apropiat Ștefan, șeful pe care mi l-a recomandat Ciuculete. „De meserie ești vopsitor? Hai că mă duc să duc documentele acestor fete, mă întorc și mai vorbim”. Una dintre femeile de lângă mine, care aștepta să se angajeze, îmi spune că „Ștefan e mare barosan”, adăugând: „Ai văzut că bărbatu-meu i-a dat buletinele lui Ștefan. Acuși ne angajează. Mai vorbește cu el. E băiat bun”.

Ștefan s-a întors și a zis să revin peste o săptămână, că acum s-au făcut prea multe angajări. Mi-a sugerat să caut între timp un loc de chelner pe faleza din Mamaia. „Aici ai să-ți distrugi sănătatea. Ești tânăr și e păcat de tine. Dar dacă tare vrei, mai încearcă peste o săptămână”. Cele două femei au primit cartela de serviciu. Au intrat pe teritoriul șantierului naval și probabil că din aceeași zi s-au apucat de vopsit nave.

„Nemulțumiților li se iau banii”

Paznicul Radu Ciuculete a întâlnit angajați din R.Moldova cu câteva luni în urmă. „Au fost de pe la voi din Moldova. Din iarnă nu am mai văzut nici unul pe aicea. Acum e greu să te angajezi”. La Chișinău am luat legătura cu directorul firmei „Manconst Prim”, Andrei Cojocar. Acesta făcea parte din lista candidaților la funcția de deputat în Parlamentul Republicii Moldova pentru alegerile parlamentare din 29 iulie 2009 din partea Alianței „Moldova Noastră”.

Cojocaru a decarat că firma „Manconst Prim” nu mai organizează grupuri de persoane care să meargă la lucru pe șantierul naval din România. „A scăzut necesitatea. A intrat Europa în criză. Șantierul naval repara și construia nave pentru UE. Din 2007 trimiteam oamenii la lucru peste hotare. Anual, mergeau în jur de 250 de muncitori moldoveni”.

Directorul firmei susține că muncitorii care plecau peste hotare erau școliți printr-un program special. „Noi îi pregăteam la Ministerul Construcțiilor. Mergeau sudori și vopsitori de nave. N-au fost plângeri că li s-ar fi făcut rău în timp ce vopseau. Toți munceau pe contract. Care mergeau pe viză turistică nu avea cum să-i angajeze la lucru partea română. Noi îi organizăm și eram responsabili de pregătirea lor profesională. Deja despre condițiile de muncă era responsabilă partea română”, a detaliat Cojocaru.

El afirmă, totuși, că ar fi existat și oameni nemulțumiți. „Muncitorilor care nu făceau față sau care furau cabluri li se întrerupea contractul și erau trimiși acasă. Nemulțumiților li se iau banii. Unora nu le plăcea că vietnamezii și chinezii care lucrau la șantier primeau mai mulți bani decât ei”.

Cetățenii R.Moldova care au lucrat în Portul Constanța spun că aveau salariul lunar de minimum 500 de dolari americani, iar uneori cazarea și masa gratuite. Cu toate acestea, Andrei Cojocaru susține că nu mai este interesat de colaborarea cu șantierul naval din România, pe motiv că a suferit pierderi în urma acestei experiențe. „Lasă să facă alții deja. Până la urmă, oamenii rămân nemulțumiți, cu toate că i-am pregătit profesional în mod gratuit, iar eu m-am ales cu pierderi. Am achitat taxe și impozite, și când am făcut bilanțul, eram în pierdere. Eu faceam totul din contul firmei mele”.

Cojocaru spune că muncitorii moldoveni deja aleg să plece la muncă în Turcia, Spania, acolo unde statele au fost mai puțin afectate de criză.

Sanduța Iurie, www.zdg.md, 16.09.2010

Culmea „votului de aur”: Urecheanu, acuzat de legături cu o ucigașă extremistă

*Pentru a fi șantajat să voteze cu Zinaida Greceanăi, liderul AMN a fost învinuit de colaborare cu o grupare neonazistă rusească

* În semn de răzbunare, presa dirijată de PCR și PPCD a publicat imagini trucate de la presupusa întâlnire a lui Urecheanu cu Bulgaru

* „Votul de aur” costa 10 mln. euro, afirmă prim-vicepreședintele Parlamentului

De ziua sa de naștere, la 6 mai 2008, când împlinise 21 de ani, poeta Vasilisa Kovaleva, studentă la Jurnalism, împreună cu niște prieteni, a omorât cu multă cruzime, la Moscova, o familie de uzbeki. De ce? Pentru că nu erau ruși. În total, tânăra e învinuită că ar fi ucis, din același motiv, șase oameni din Asia Centrală. Vasilisa (foto) e singura femeie dintr-o grupare neonazistă rusească, acuzată de comiterea a 27 de asasinate și atentate la viață, ațâțarea vrajbei interetnice, extremism, tentative de terorism și deținere ilegală de arme. Fiind anunțată în căutare internațională, Kovaleva a fugit în RM, cu un moldovean care lucra la Moscova. La 18 aprilie 2009, a fost reținută în s. Cneazevca, r-l Leova, fiind apoi extrădată în Rusia. De aceasta a și profitat fosta guvernare a RM ca să-l șantajeze pe Serafim Urecheanu să-și dea „votul de aur” pentru alegerea Z. Greceanăi la funcția de șef al statului. Nici mai mult, nici mai puțin, liderul AMN a fost învinuit de legături criminale cu Vasilisa Kovaleva. „Voronin a încercat să mă bage la răcoare și să mă constrângă să votez...”, susține prim-vicespicherul.

Cred că toți își amintesc de fotografiile și înregistrările video despre presupusa întâlnire dintre Urecheanu și autoritatea interlopă Grigori Karamalak, alias Bulgaru, făcute publice în mass-media comuniste și pepecediste înainte de alegerile din 29 iulie 2009. TIMPUL a obținut originalele acestor imagini, care demonstrează că respectiva campanie a reprezentat un fals uriaș. De aceea, la 13 mai 2010, Procuratura Generală a pornit un dosar penal pe acest fapt. Liderul AMN recunoaște că a fost într-adevăr la Moscova la 31 mai 2009, fiind invitat la ziua de naștere a unui prieten. „Acolo a fost și celebrul om de teatru rus Oleg Tabakov, care poate fi martor”, afirmă el. În aceeași seară, aproape de miezul nopții, Urecheanu s-a întâlnit la restaurantul Hotelului „Marriot Aurora”, unde era cazat, cu deputatul AMN Veaceslav Platon. „N-am niciun fel de restricții să mă întâlnesc cu un coleg din fracțiunea noastră, care locuia în capitala rusă. L-am invitat inclusiv din grija de a nu fi influențat ca să voteze pentru dna Greceanăi”, ne explică Urecheanu.

Urecheanu s-a întâlnit la „Aurora” cu Platon

Într-adevăr, camerele video de la hotel au înregistrat cu exactitate întâlnirea dintre Urecheanu și Platon. Astfel, la ora 23:34:11, Platon vine la hotel (*foto 1*). Peste 21 de secunde, el și Urecheanu intră în restaurant (*foto 2*), peste alte patru secunde se așează la masă (*foto 3*). La ora 1:13, ei se ridică (*foto 4*), apoi Urecheanu își conduce colegul până afară și, la ora 1:20, se despart (*foto 5*).

A doua zi, liderul AMN s-a întors la Chișinău. Rămâneau două zile până la alegerea președintelui RM, iar candidatul PCRM, Z. Greceanâi, mai avea nevoie de un singur vot. Urecheanu spune că a acceptat să dialogheze cu Voronin, încercând să evite trădarea, deoarece comuniștii propuneau pentru „votul de aur” câte zece milioane de euro. „Am riscat, căci asemenea bani își puteau găsi și trădătorul. Nu puteam neglija nici poziția instituțiilor europene, după ce Filat și Ghimpu au refuzat să discute cu Voronin, iar președintele UE, Mirek Topolánek, și secretarul general al Consiliului UE, Javier Solana, insistau să purtăm acest dialog. Știind că Voronin e un celebru mincinos, n-am vrut să mă întâlnesc cu el singur și am cerut să fiu însoțit de reprezentantul UE în RM, Kalman Mizsei”, precizează Urecheanu.

„Mi s-a propus să fiu premier”

Despre ultima sa întâlnire cu Voronin, de până la 3 iunie 2009, liderul AMN își amintește astfel: „În ajun, seara, împreună cu Alexandru Oleinic, m-am întâlnit cu Voronin în biroul său de la PCRM. El mi-a înmănat o hârtzoagă - un fel de pact între noi și comuniști, prin care AMN se obliga să voteze cu Greceanâi, iar mie mi se încredința postul de premier. Am zâmbit... Mediocru în arta dialogului, Voronin repetase până atunci una și bună - că se înțelegea bine cu Iura (Roșca), îndemnându-mă să mă vând și eu. Îi plăcea să contemple: „Băi Serafim, eu vreau să fiu președintele parlamentului! Când oi împlini 70 de ani, m-oi duce și veți rămâne voi...”. Dar niciodată nu m-a întrebat dacă vom vota sau nu. Nici eu nu i-am spus nici „da”, nici „ba”. A doua zi, el a venit la fracțiunea AMN: „Ce-i, Serafim?”. I-am lămurit că excludem trădarea și el a rămas derutat. Pe urmă, a declarat că m-aș fi jucat cu ei ca și cu peștișorii din acvariu”.

Ulterior, au intrat în joc marii strategii de luptă ai comuniștilor: Mark Tkaciuk și Iurie Roșca. Ei au urmărit probabil să se răzbune cu orice preț pe Urecheanu, discreditându-l în fața electoratului. Tkaciuk a declarat că liderul AMN era pregătit să voteze cu Greceanâi, dar, în ultima clipă, cineva de la Moscova l-a sunat, interzicându-i s-o facă. Chiar a doua zi, la 4 iunie, Roșca declara că, la 31 mai, la unu de noapte, Urecheanu s-a întâlnit la „Aurora” cu hoțul în lege Karamalak, care l-ar fi convins să nu voteze cu Greceanâi. Respectivul afirmații arată că Roșca știa deja despre conspirația pusă la cale. „Fără Roșca nu s-a făcut nimic - el și Voronin erau ca frații gemeni în crimele pe care le comiteau”, consideră și Urecheanu. Din imaginile alăturate se vede cu cine, de fapt, s-a întrevăzut Urecheanu în acea zi, în acel loc și la acea oră.

Au schimbat capul lui Platon și ora

La 16 iunie, Voronin l-a numit pe Roșca vicepremier responsabil de organele de forță, iar la 6 iulie a explodat bomba. În acea zi, presa guvernării roș-oranj a anunțat că Urecheanu conlucrează cu structurile mafioate rusești, prezentând și imagini de la pretinsa întâlnire cu Bulgaru. În parte, opinia publică s-a lăsat influențată, iar comuniștii și Roșca au triumfat. Așa au decurs lucrurile la prima vedere, dar în culise s-au întâmplat lucruri bizare. Mai întâi, e clar că în acest scop au fost folosite întocmai imaginile de la întâlnirea lui Urecheanu cu Platon, prin simpla modificare a chipului deputatului cu cel al lui Karamalak. Astfel, în afară de fața însoțitorului lui Urecheanu, (**foto 6**) coincide întocmai cu fotografia 2, inclusiv ora indicată. Coincid și (**foto 7**) și 3, numai că aici a fost schimbată și ora – 01:34:36 în loc de 23:34:36. Aceleași mass-media au publicat și fotografiile cu Platon (**foto 8**), modificând ora, ca să se înțeleagă că Urecheanu s-a întâlnit și cu acesta mai târziu, adică după ora două.

Falsul evident l-a făcut pe liderul AMN să solicite Procuraturii Generale a Rusiei informații despre temeiul în care administrația hotelului a difuzat imaginile, încercându-i-se drepturile elementare la viața privată. Aici începe deconspirarea planului. Verificările procurorilor ruși au arătat că, încă la 2 iunie, adică imediat după plecarea lui Urecheanu la Chișinău, reprezentanții Direcției urmărire penală a poliției din Moscova (DUPM) au luat înregistrările video de la Hotelul „Aurora”. Poliția și-a motivat acțiunile, făcând trimitere la o scrisoare din 1 iunie, cu numărul 3887, semnată, chipurile, de Ion Bodrug, colaborator al Direcției generale urmărire penală a MAI din RM, prin care Urecheanu era acuzat de relații cu o grupare neonazistă din Rusia. Autorul amintea despre reținerea în RM a extremistei Vasilisa Kovaleva și a concubinului său - cetățeanul moldovean Nicolae Popeleașcov, care ar fi declarat poliției că unul din complicii tinerei, pe nume Kriveț, urma să se întâlnească cu Urecheanu la „Aurora”, în scopul fabricării actelor false. În contextul celor expuse, rușii erau solicitați să ridice filmările de la hotel...

„Voronin i-a rugat pe ruși să mă rețină”

Cine a făcut scrisoarea rămâne să vadă procurorii, dar e aproape sigur că avem de-a face cu un document fals. Potrivit viceministrului de Interne, Iurie Cheptănar, în registrul MAI figurează o scrisoare din aceeași dată și cu același număr, însă are altă destinație și cu totul alt conținut. Și Ion Bodrug își neagă categoric implicarea, adăugând că a aflat despre scrisoare tocmai în 2010, când ministrul Catan l-a invitat pentru explicații. El presupune că semnătura sa putea fi scanată cu ușurință de pe alt document. „Scrisoarea e făcută de un neprofesionist. Nu e indicat numele

adresatului, ci doar funcția, lipsesc adresarea directă, numele și telefonul executorului. Dacă aș fi fost eu autorul, filmările trebuiau să vină la mine. Dar nu a venit nimic, căci nu a fost trimis nimic”.

Pe Vasilisa Kovaleva n-am găsit-o, ea fiind arestată în Rusia. În schimb, concubinelul său, Popeleașkov, s-a arătat stupefiat când l-am întrebat dacă știa ceva despre o eventuală întâlnire între Kriveț și Urecheanu: „E cea mai mare prostie - niciodată n-am rostit asemenea cuvinte. Ei mă întrebau dacă îl cunosc pe Kriveț, dar habar n-am cine e”. Și Urecheanu spune că nu-i cunoaște pe Kovaleva, Kriveț sau Karamalak. „Scopul lor era de a-i convinge pe ruși că eu aș avea legături cu criminalii, extremiștii și ucigașii. Sursele mele din Rusia m-au informat că, înaintea plecării mele la Moscova, Voronin personal a cerut unor înalți demnitari ruși să mă rețină și să mă constrângă ca să-mi dau votul pentru Greceanăi. Dar rușii au refuzat. Pe de altă parte, ei doreau să obțină cât mai iute înregistrările, deoarece se apropiau alte alegeri. Cât despre Karamalak, jur pe tot ce am că nu l-am văzut niciodată în viață”, susține Urecheanu. Apropos, cunoscând comportamentul lui Voronin, putem presupune că el ar fi cerut rușilor să-l rețină pe Urecheanu - dacă chiar așa a fost - în semn de mulțumire pentru extrădarea Vasilisei.

„Ciobănaș e tartarul principal..”

Marele mister este cum au ajuns imaginile de la „Aurora” la Chișinău. Pe Internet, acestea au apărut prima dată la 5 iunie, pe blogul redactorului-șef al ziarului „Kommunist”, Aleksandr Isaev. El însă zice că nu ține minte sigur de unde le-a luat. „Nu-mi amintesc cine a trimis presei care susținea comuniștii linkul spre un oarecare blog, pe care erau doar fotografiile acestea. Nu știam că sunt falsificate...”, a adăugat Isaev. Sergiu Praporșcic, șeful de la „Flux” - ziarul care a mediatizat la maxim acest subiect -, susține că a primit pozele ca originale și nu crede că acestea au fost supuse colajului. Iurie Roșca ne-a închis telefonul, ca de obicei. Iar Alexei Bahromeev, reprezentant al Direcției urmărire penală a poliției de la Moscova, consideră că nici nu vom putea afla cum au ajuns în RM înregistrările de la „Aurora”...

Potrivit lui Ion Bodrug, transmiterea unor asemenea materiale se face prin Biroul de coordonare pentru combaterea criminalității organizate pe teritoriul CSI, unde RM îl are ca reprezentant plenipotențiar pe Virgiliu Ciobănaș. Urecheanu e chiar sigur de implicarea directă a acestuia: „Ciobănaș e omul comuniștilor. El a fost tartarul principal în aceste acțiuni. Posibil că scrisoarea aceea a fost făcută de el, la Moscova, și nu a fost trimisă de la Chișinău. Persoane care au discutat cu Ciobănaș mi-au spus că anume el a mobilizat poliția rusă ca să-l însoțească la hotel, după

filmări. Cred că tot el a trimis imaginile la MAI, unde au fost montate și împărțite presei comuniste”. Solicitat de noi, Virgiliu Ciobănaș ne-a ascultat atent până a înțeles despre ce e vorba. „Nu cunosc așa ceva, nu țin de competența mea”, a zis apoi și a închis telefonul. La apelurile noastre repetate, el nu a mai răspuns...

Mark Tkaciuk atacă în continuare

Prim-vicespicherul infirmă și acuzațiile aduse de Tkaciuk despre tainicul apel telefonic de la Moscova, care l-ar fi determinat să nu voteze cu Greceanăi: „Sunt insinuări - eu nu mă las condus de nimeni. Ei îmi ascultau telefoanele și știu bine că e așa”. La rândul său, Tkaciuk rămâne pe aceeași poziție: „Nu știu cine l-a sunat pe Urecheanu, dar în dimineața de 3 iunie noi știam că fracțiunea AMN trebuia indubitabil să participe la alegerea dnei Greceanăi. Nu exclud că Roșca a avut dreptate, când a vorbit despre întâlnirea lui Karamalak cu Urecheanu. Oricum, oamenii care își permit să exercite presiune asupra deputaților sunt mai degrabă reprezentanți ai lumii interlope”. Tkaciuc nu și-a schimbat părerea nici după ce i-am spus că imaginile au fost falsificate: „Noi am folosit materialele pe care le-am avut, nu știu cine le-a pregătit. Dar să fi fost acolo Karamalak sau altcineva, lumea știe că aceste personaje fac parte din cercul dlui Urecheanu. Frațiunea AMN s-a comportat irațional și ceea ce se întâmplă cu ea acum reprezintă o răsplată”.

Deputatul Veaceslav Platon ne-a garantat că, la 31 mai 2009, la ora unu de noapte, numai el s-a întâlnit cu Urecheanu la „Aurora”. „În fotografia se vede că-s eu și nu Karamalak. A fost o comandă preelectorală din partea comuniștilor, care nu încetau să se ocupe de falsificări, intimidări și furturi. În acest scop, ei au anunțat Moscova că Urecheanu ar avea un dosar penal extrem de serios. Rușii credeau că poliția noastră luptă cu hoșii, ucigașii, bandiții și s-au grăbit să le dea filmările. Numai faptul că Ciobănaș se face acum mort în păpușoi este dovada „demnității” poliției noastre”, consideră Platon.

Originalul „scrisorii lui Bogrug” lipsește

Dosarul penal în această privință a fost deschis pe faptul depășirii atribuțiilor de serviciu, fals în acte publice și încălcarea inviolabilității vieții personale a lui Urecheanu. „O mare problemă este lipsa originalului „scrisorii lui Bodrug”, căci partea rusă ne-a informat că a primit-o prin fax”, menționează Corneliu Bratunov, șeful Secției urmărire penală pe cazuri excepționale a PG. De nu va fi găsit bănuitul, spune procurorul, dosarul poate fi suspendat, dar nu încetat - din lipsa dovezilor ce demonstrează lipsa faptei. Cu toate acestea, fie că enigmatică misivă a ajuns prin intermediul lui Ciobănaș, fie că a fost trimisă prin fax, originalul probabil a

fost distrus din start. În aceste condiții, va fi imposibilă efectuarea expertizei semnăturii lui Bodrug, ceea ce ar putea conduce la o tergiversare a urmăririi penale, nedorită, dar și nesfârșită. „După ce au încercat să mă intimideze s-o votez pe dna Greceanăi, s-au folosit de același prilej pentru a mă îngenunchea la 29 iunie. N-au reușit, pentru că eu n-am să cedez în vecii vecilor în fața comuniștilor”, conchide liderul AMN. Surprinzător, Urecheanu rămâne unul dintre puținii optimiști, care crede că procurorii și justiția îi vor face dreptate, ca și oricărui cetățean nedreptățit.

Notă. În atenția procurorilor: Vasilisa Kovaleva, una din cele mai cunoscute extremiste din Rusia din ultimul timp, a venit în RM la finele lui 2008, prin Transnistria, fără a-i fi înregistrată intrarea în țară. Potrivit presei ruse, până a fi arestată, ea a fost foarte activă pe Internet, „explicând ideologia naționalismului rus și condamnând activitatea criminală a forțelor de ocupație antirussești”... În timpul pogromului din 7 aprilie 2009, ea s-a aflat la Chișinău. Asta o recunoaște și fostul său concubin, cetățeanul moldovean Nicolae Popeleașcov.

Păduraru Pavel, www.timpul.md, 17.09.2010

La Rezina abuzurile continuă

La Rezina a izbucnit un nou scandal, în care-s implicați Consiliul Orășenesc, primăria, ex-primarul și actualul consilier PCRM Mihail Cuț, alte structuri și persoane. În apropierea podului dintre Rezina și Râbnița, pe un teren public, luat în subarendă, Mihail Cuț a început să construiască fără documentele și autorizațiile necesare, un chei fluvial pentru vaporul pe care îl are în proprietate privată. Autorii unei scrisori colective la redacție se indignează că autoritățile locale și organele de drept nu observă acțiunile nelegitime ale lui M.Cuț, care se pot solda și cu mari prejudicii ecologice. Însă M.Cuț susține că obiectul a fost autorizat de administrația orașului și inspecția ecologică Rezina.

Afacerea „chei” și dedesubturile ei

În perioada când era primar de Rezina Mihail Cuț a devenit proprietar al unui vapor. Conform unei publicații dintr-un ziar moscovit, M.Cuț s-ar fi pricopsit cu această navă în urma unei afaceri scandaloase la Râbnița. În același timp Mihail Cuț afirmă că a procurat vaporul, care urma să fie trecut la pierderi, cu 700 de dolari, în mod legal, cu scopul de a-l restaura. Așa sau altfel, de câțiva ani vaporul stă ancorat pe malul drept al Nistrului. De la un timp nava se află în reparație.

Istoria cu cheiul, se vede, a fost gândită mai demult. La 14 februarie 2009, examinând cererea lui Valeriu Gatman și proiectul primăriei, Consiliul Orășenesc Rezina a adoptat decizia despre modificarea suprafeței terenului proprietate publică, aferent gheretei comerciale proprietate privată a respectivului, situată în str. Valea Nistrului (lângă postul vamal Rezina) de la 0,0099 ha la 0,06 ha, stabilindu-i o plată anuală de arendă în mărime de 271 lei. Totodată consiliul a prelungit termenul de arendă a terenului până la 1 noiembrie 2038, oferindu-i arendașului dreptul de a da terenul în subarendă. Decizia a acumulat numărul necesar de voturi, deși consilierii, dar mai ales persoanele care au pregătit-o și au vizat-o, trebuiau să știe că cel puțin două puncte din ea contraveneau legislației în vigoare. În primul rând, pe terenul public arendat, la vreo 30 m de la malul râului (legea admite careva construcții nu mai aproape de 150 m de la buza apei) fusese înălțată deja o construcție capitală și nu una provizorie, precum prevede legea, în al doilea rând, articolul 11 din Legea despre arendă prevede că „arendașul are dreptul să dea în subarendă bunurile arendate sau o parte din ele (cu excepția pământului și a resurselor naturale)”.

Următoarea operație din această afacere îl developează deja pe cel cu interesul. Peste câteva luni Valeriu Gatman dă consilierului orășenesc Mihail Cuț în subarendă, pe 29 de ani, contra unei plăți anuale de 91 de lei, 0,02 ha din acest teren. În contract nu sunt stipulate scopurile subarendașului. În schimb există un punct care obligă părțile să „nu divulge prevederile lui”, iar altul stipulează „că arendașul nu are dreptul să rezilieze contractul din propria inițiativă decât în cazul când subarendașul nu-și îndeplinește obligațiunile”, care în document, practic, nu sunt nominalizate. La 22 iulie 2009 primarul Petru Șova și jurista primăriei Lilia Răileanu aprobă contractul. A doua zi M.Cuț depune cerere la primărie ca să i se elibereze autorizație de construcție pentru amenajarea izvorului din preajma barului amplasat în str. Valea Nistrului, 2, or. Rezina. Specialiștii primăriei reacționează foarte operativ și deja peste trei zile solicitantul primește autorizația semnată de către primar, secretarul consiliului A.Cioric și arhitectul G.Zgurean. Mai departe afacerea se stopează: Grigore Talpă, inspectorul de stat pentru ecologie refuză să autorizeze „amenajarea izvorului” până când solicitantul nu va elabora proiectul obiectului, nu-l va coordona cu Î.S. ”Apele Moldovei” și nu va avea la mână expertiza ecologică respectivă.

Peste un an, la 16 august 2010, Ghenadie Efremov, noul șef al Inspecției ecologice Rezina ajunge la concluzia că locul destinat pentru „amenajarea izvorului” „corespunde normelor și standardelor ecologice pentru amplasarea unui chei pentru parcare a navelor mici”. În baza acestei concluzii, a deciziei Consiliului orășenesc

și contractului de subarendă Mihail Cuț începe lucrările de construcție a cheiului: face un drum până la cursul apei, sapă un canal în albia râului ca să poată ajunge cu vaporul până la mal etc.

Reacții și aprecieri

Un grup de oameni de afaceri care au atenționat redacția, dar și Ministerul Mediului, procuratura, poliția, alte structuri de stat asupra acestei afaceri, precizau că i-a indignat nu intenția de a construi la Rezina un chei pentru navele mici, dar suita de încălcări comise de autoritățile orașului în acest caz, atitudinea dublicitară și discriminatorie a acestora față de agenții economici și cetățenii din oraș, obrăznicia consilierului M.Cuț și lipsa de reacție la toate acestea a organelor de drept.

Apropo, în ultimii ani săptămânalul CUVÂNTUL a abordat aceste probleme în repetate rânduri, dar la aceste publicații nu a urmat nicio reacție. Mai mult, administrația orașului continuă să tirajeze ilegalități, mai ales când vine vorba de persoane „cu spete la palat”. Autorii adresării nu înțeleg de ce procuratura, Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției și justiția, deși au trecut câțiva ani, așa și nu și-au spus cuvântul pe dosarele penale intentate împotriva ex-primarului Mihail Cuț și juristei Lilia Răileanu; evită să ia atitudine față de abuzurile și fărâdelegile săvârșite de alți angajați din administrația orașului și despre care s-a scris în presă și se vorbește de la diverse tribune, inclusiv și la ședințele Consiliului Orașenesc.

Cazul cu subarendarea terenului și construcția „cheiului”, face parte din aceeași operă. Reglementările cu privire la construcțiile în zonele riverane sunt foarte stricte și necesită o sumedenie de coordonări și autorizări, pe care M.Cuț le-a neglijat în mod premeditat, fiind convins că lui totul i se permite, susțin autorii adresării.

La rândul său, Mihail Cuț afirmă că vrea să construiască un obiect necesar orașului și concomitent să amenajeze malul Nistrului, iar lumea a fost alertată nemotivat de Alexandru Sapaniuc, cu care de mai mulți ani se află în conflict. Apărându-se, dânsul vorbea mai mult de izvorul pe care vrea să-l amenajeze pentru ca cei care pasc vitele în zona dată (plaja orașenească) să aibă unde le adăpa.Referitor la documente dânsul a recunoscut că nu le are pe toate pentru a desfășura lucrările, dar „speră să le perfecteze pe parcursul realizării proiectului”. M. Cuț este convins că scandalul care a izbucnit nu are niciun suport și că dânsul își va realiza planurile.

Solicitat să comenteze acțiunile administrației orașului și ale consilierului Mihail Cuț, primarul de Rezina Petru Șova a spus că autorizația de construcție a fost eliberată pentru amenajarea izvorului, dar nu pentru construcția unui chei, fiind valabilă doar timp de un an. În rest, primarul a apreciat acțiunile lui M.Cuț drept „sa-

movolnicie”. Petru Șova a evitat să se refere și la decizia Consiliului Orășenesc cu privire la modificarea suprafeței terenului aferent arendat cetățeanului V.Gatman și acordarea respectivului a dreptului de subarendă; la contractul de subarendă dintre V.Gatman și M.Cuț, aprobat de conducerea primăriei.

Sosiți la fața locului să ajute la clarificarea lucrurilor, Vadim Stângaci, șef-adjunct al Inspectoratului Ecologic de Stat și Mihai Mustea, șeful Secției inspecție resurse acvatice și aer atmosferic, au declarat că vina principală pentru toate cele întâmplate o poartă administrația orașului, care a admis în zona riverană o construcție nelegitimă. Consiliul Orășenesc, cu ajutorul organelor de resort, este în drept să impună vinovații de aceste ilegalități să recompenseze prejudiciile cauzate mediului ambiant, a precizat M.Mustea. În aspect ecologic dumnealor au calificat acțiunile lui Mihail Cuț referitor la desfășurarea lucrărilor de construcție pe malul Nistrului fără documentația de proiect și autorizațiile prevăzute de lege drept contravenție, amendându-l cu 50 de unități convenționale (1000 de lei). Dar cuvântul principal pe acest caz trebuie să-l spună Consiliul Orășenesc și organele de drept, a mai menționat Mihai Mustea.

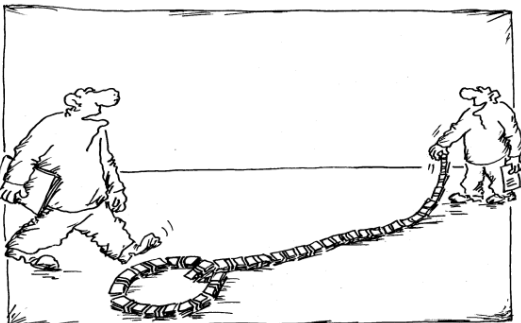
Peste câteva zile, la insistența oamenilor de afaceri Alexandru Sapaniuc, Serghei Bagrin, Anatolie Covalciuc, Alexei Socolov, Anatolie Coțaga, Valeriu Prituleac la Rezina au sosit specialiști ai serviciului piscicol de stat din cadrul Ministerului Mediului pentru a estima prejudiciul ecologic cauzat prin acțiunile lui M.Cuț. Potrivit dumnealor, M.Cuț trebuie, în primul rând, să restabilească digul deteriorat și albia Nistrului în locul unde au fost săpate, să demonstreze construcțiile începute și să evacueze toate deșeurile, să planteze alți copaci în locul celor tăiați, să evacueze din acest loc nava într-un loc rezervat special. În aceeași ordine de idei, oamenii de afaceri insistă că organele de drept să examineze minuțios acest caz și să-i tragă la răspundere pe toți vinovații de abuzuri și fărâdelegi.

Iașenco Tudor, Cuvântul, 17.09.2010

Polițistul „casier” a fost arestat

După o săptămână de la reținerea în flagrant a polițistului de la Comisariatului de Poliție din Ialoveni, banii marcați „mită CCCEC” încă nu au fost găsiți. Inculpatul susține că nu este vinovat și că toate aceste acțiuni au loc la comandă. Anterior, acesta a avut un conflict cu Direcția securitate internă a MAI, pe care a și acționat-o în judecată.

Șeful Secției ordine publică din cadrul Comisariatului de Poliție Ialoveni, Mihai Sanduță, a fost reținut vineri seara de către ofițerii Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției (CCCEC), fiind bănuțit de corupere pasivă. Potrivit denunțatorului, locotenent-colonelul de poliție în vârstă de 45 de ani i-ar fi cerut 1200 de euro pentru neînceperea urmării penale pentru comiterea unui furt, se arată într-un comunicat CCCEC.

Deși ofițerii au documentat cu mijloace speciale momentul când au fost transmiși banii, la momentul reținerii, dar și după percheziția corporală, suma de 1200 euro marcați „mită CCCEC” nu a fost găsită.

Cu toate acestea, polițistul a fost arestat preventiv pentru 15 zile, în baza unei decizii a Judecătorei Buiucani și este cercetat în cadrul unui dosar penal pornit pe semnele constitutive ale infracțiunii „corupere pasivă”.

„Polițistul a jucat perfect”

În acest dosar, ofițerii CCCEC dețin probe indirecte vizând infracțiunea: imagini video din timpul transmiterii banilor, stenograme și înregistrări audio. „Au fost niște momente problematice care țin de anchetă și eu nu pot să le divulg. A mai fost prezent un nepoțel de-al lui, care acum declară în presă că a fost abuzat de către colaboratorii CCCEC, care au insistat să-l ancheteze în lipsa părinților. Centru respinge acuzațiile aduse. Probabil că ofițerii au verificat versiunea potrivit căreia banii au fost transmiși acestui nepot. Polițistul reținut s-a comportat agresiv. Când el s-a întâlnit cu denunțatorul, a început să-i dicteze condițiile. „Te-ai suit în mașină. Tac, faci câteva cercuri cu mașina prin Ialoveni”, asta ca să încurce urmele. Astfel, urmărirea a fost foarte dificilă. Persoana care trebuia să dea banii s-a primblat cu mașina pe câteva drumuri foarte înguste, apoi a mers la polițist acasă. A intrat în casă și polițistul continua să-i dea indicații. „Întri în camera respectivă, faci la dreapta. Te-ai așezat aici. Numără banii. Pune-i pe pat. Acum stânga împrejur și ai ieșit”. După ce a ieșit, noi am intervenit. El a reușit, totuși, să ascundă banii. Polițistul a jucat perfect”, explică Angela Starinschi, șefa serviciului de presă al CCCEC-ului. Ea susține că polițistul reținut, care lucrează de 20 de ani în organele

de poliție, a știut foarte bine să încurce urmele. Starinschi exclude versiunea că polițistul urmărit ar fi știut despre organizarea flagrantului, pentru că, în caz contrar, el nu s-ar fi întâlnit cu cel care urma să transmită banii.

Flagrant la comandă

Victor Dodon, avocatul polițistului, susține că clientul său nu-și recunoaște vina și spune că „nu a văzut nicio copeică și nici nu a avut intenția de a lua bani”. Acesta consideră că atât reținerea, cât și învinuirea sa sunt ilegale și intenționează să depună recurs la Curtea de Apel.” Se spune că a fost o reținere în flagrant, dar apare întrebarea ce fel de flagrant, dacă banii n-au fost găsiți la el. S-a făcut percheziția și n-au găsit nimic”, declară Dodon. Potrivit avocatului, clientul său bănuiește că tot ce se întâmplă în cazul său nu e altceva decât o comandă și că special i s-a organizat flagrant pentru a-l ponegri și pentru a-i face o imagine proastă. Anterior, polițistul ar fi avut un conflict cu Direcția securitatea internă a MAI, care i-a aplicat o mustrare aspră, pe care el a contestat-o în judecată.

„Pe urmă i s-a organizat un flagrant, în februarie 2010. Cauza este neterminată încă. Sanduță bănuiește că toate se trag de când a dat ministerul în judecată, pentru a-i anula sancțiunea aplicată, pe care o consideră ilegală”, afirmă avocatul. Polițistului Mihai Sanduță i-a mai fost pornită o cauză penală pe faptul coruperii pasive exprimată prin estorcarea sumei de 3 000 lei pentru neînregistrarea cazului de furt a unui telefon mobil, în luna februarie 2010. I-a fost organizat un flagrant, dar nici atunci banii nu au fost găsiți asupra sa. „Polițistul și-a trimis un verișor pentru a ridica banii. El a fost audiat și a confirmat că a primit banii de la acel cetățean, care i-a transmis la indicația lui Sanduță”, explică procurorul anticorupție Vitalie Galeru.

El mai spune că ancheta în acest dosar este preconizată să fie finisată și expediată instanței de fond pentru examinare, până la sfârșitul lunii septembrie. În ambele dosare, polițistul presupus corupt nu a fost suspendat din funcție. Comisarul de Ialoveni, Oleg Pohilă, care este superiorul direct al lui Sănduță, declară că procurorul decide dacă polițistul trebuie sau nu să fie suspendat temporar din funcție, pe parcursul anchetei. „Până la moment el nu a fost suspendat. Acest subiect a fost discutat cu procurorului, dar fără vreun rezultat. În al doilea caz rămâne ca ancheta să stabilească implicarea sau neimplicarea lui. E cam neplăcut acest moment, dar – asta e”, spune comisarul, șifonat de situația în care a ajuns de două ori consecutiv subalternul său. „Nu a fost suspendat pentru că, atunci când se inițiază o procedură penală, nu ești sigur de durata anchetei. Practica noastră este că atunci când dosarul se expediază în instanța de judecată, decidem și asupra suspendării”, explică procurorul Galeru.

De la începutul anului curent, CCCEC a reținut 22 de polițiști suspectați de comiterea actelor de corupție. O deficiență considerabilă la capitolul combaterii corupției, susțin experți din domeniu, este lipsa unei mediatizări a actului de justiție, în special a sentințelor pronunțate de către instanțele de judecată în cauzele de corupție, cu toate că etapa judiciară a procesului penal, spre deosebire de urmărirea penală, este una publică.

Ețco Tatiana, Sanduța Iurie, www.zdg.md, 23.09.2010

Decapitalizarea hotelului „Codru”

FLAGRANT // În plin scandal, hotelul „Codru” împrumută proprietarului său 11,475 milioane de dolari

La scurt timp după ce instanțele de judecată au respins cererea Procuraturii Generale de anulare a contractului de vânzare-cumpărare a hotelului „Codru”, iar Curtea de Conturi a făcut public raportul său din care reiese că la privatizarea celui complex hotelier bugetul de stat a fost prejudiciat cu 161 de milioane de lei, conducerea hotelului „Codru” a luat decizia de a împrumuta singurului său asociat, o companie din SUA recent înregistrată, 11,475 milioane de dolari. Experții economici și juriștii contactați de JURNAL presupun că scopul acestei tranzacții este decapitalizarea societății, pentru cazul în care statul ar putea decide naționalizarea hotelului. Decizia de împrumut trezește și alte nedumeriri experților economici – de unde are hotelul 11,475 milioane de dolari în condițiile în care statul declara că îl vinde pentru că nu e profitabil?

Decizia de a acorda împrumutul de 11,475 milioane de dolari singurului asociat al Complexului hotelier „Codru”, compania americană „Investment Development Group” LLC („IDG” LLC), a fost luată pe 4 august, curent, de către Cristina Balan, reprezentantul „IDG” LLC în R. Moldova. Întâmplător sau nu, pentru aceeași zi fusese anunțată prima conferință a politicianului Sergiu Mocanu, „R. Moldova fără Plahotniuc”. Contractul de împrumut propriu-zis a fost semnat a doua zi, pe 5 august, și prevede acordarea acestei sume pentru o perioadă de 10 ani, fără dobândă și fără gaj, în scopul investițiilor în companii străine. Și pentru că tranzacțiile cu sume atât de mari nu sunt posibile fără autorizarea Băncii Naționale a Moldovei (BNM), hotelul „Codru” s-a adresat cu o solicitare în acest sens către BNM.

CCCEC s-a spălat pe mâini

Bănuind că ceva nu e în regulă în acest caz, înainte de a autoriza împrumutul, Banca s-a adresat cu o solicitare Centrului pentru Combaterea Crimelor

Economice și Corupției (CCCEC). „Solicităm opinia dvs pe marginea operațiunii în cauză în contextul legislației aferente prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului”, se arată în demersul BNM către CCCEC. Contactat de JURNAL pentru a afla ce răspuns a dat Centrul solicitării BNM, serviciul de presă al CCCEC ne-a anunțat: „Conform al. 2, art. 55 al Legii privind reglementarea valutară, BNM este instituția care ia deciziile referitor la autorizarea operațiunilor valutare sau refuzul în autorizarea acestora. Expunerea opiniei asupra faptului eliberării sau refuzului autorizării nu ține de competența funcțională a CCCEC”.

Experții economici cred însă că Centrul ar fi făcut bine să verifice motivele și scopul pentru care singurul asociat al complexului hotelier privatizat la sfârșitul lui 2008 a decis să scoată din capitalul întreprinderii aproape 11,5 milioane de dolari. „La prima vedere este o acțiune legală. O companie-fică împrumută bani companiei-mamă. E firesc să nu ceară dobândă și gaj. Întrebările însă apar când ne gândim de unde a luat „Codru” banii. În momentul privatizării, statul spunea că e o întreprindere neprofitabilă. Atunci de unde aceste lichidități? O altă întrebare e: de ce acționarul principal scoate banii din afacerea sa în loc să îi investească pentru a crește profitul?”, se întreabă retoric expertul economic Mihai Bologan, director al Institutului IDEA.

Hotelul este scurs de bani?

Directorul Institutului de Consultanță în Business, Mihai Roșcovan, afirmă însă că explicația e cât se poate de simplă. „În plin scandal, când soarta hotelului e incertă, proprietarul încearcă să scoată banii din „Codru” pentru a se asigura că, în cazul anulării contractului de vânzare-cumpărare, anularea privatizării va fi cât se poate de greu de realizat”, crede Roșcovan. Juristul Victor Burac împărtășește aceeași idee. Potrivit lui, de obicei astfel de împrumuturi se acordă atunci când proprietarul întreprinderii urmărește scopul decapitalizării societății. „Când cineva planifică să iasă de pe o piață sau să își minimalizeze prezența, mai întâi își scurge de bani întreprinderea, o decapitalizează”, ne explică juristul, care totuși admite că, din punct de vedere al legislației, tranzacția este corectă.

Contactat de JURNAL, directorul hotelului „Codru”, Andrei Dobrin, ne-a declarat că nu știe nimic despre un asemenea împrumut. Administratorul „Codru”, Dan Bârșa (care a semnat contractul de împrumut – n.r.) ne-a răspuns la rândul său că acel împrumut reprezintă o tranzacție comercială, protejată de taina comercială. „Mai multe detalii nu vă pot oferi”, a precizat Bârșa.

Câteva precizări despre noul patron al hotelului

Amintim că, la sfârșitul lui 2008, hotelul „Codru” a fost privatizat de off-shore-ul cipriot „Dalamaris Holdings Limited”, contra sumei de 50,3 milioane de lei. Nu este clar când complexul hotelier a ajuns în proprietatea companiei americane „Investment Development Group” LLC. Singurele informații pe care le avem despre această companie sunt că „IDG” a fost înregistrată oficial pe 31 martie 2009, în SUA, statul Massachusetts, iar managerul firmei este Valentin Gurvits, despre care am reușit să aflăm că este jurist, cu studii la Universitatea de Drept din Boston și că este vorbitor de limbă rusă.

Revenind la cererea în judecată a Procuraturii Generale prin care se solicita anularea privatizării hotelului „Codru”, trebuie să menționăm că, săptămâna trecută, în cadrul unei conferințe de presă pe care a susținut-o, președintele interimar Mihai Ghimpu s-a arătat indignat că în acel proces reprezentantul guvernului (Agenția Proprietăți Publice – n.r.) a susținut privatizarea „Codru”, nu și cererea Procuraturii Generale care a contestat în instanță actul de vânzare-cumpărare. Solicitat de JURNAL, directorul Agenției Proprietăți Publice (APP), Tudor Copaci, și-a explicat poziția în instanță în felul următor: „Proprietatea privată este garantată prin Constituție. APP a susținut acțiunea PG în alte cazuri, cum ar fi SA „IPTEH”, hotelul „Dacia” și cu ce s-a ales? Deciziile de anulare a privatizărilor au fost condamnate de CEDO. Dacă instanța de judecată ne va spune că privatizarea „Codru” a fost ilegală și contractul trebuie anulat, ne vom conforma”.

Agenția Proprietăți Publice ezită să dea un răspuns

Întrebat cum explică faptul că hotelul a fost vândut la un preț de șase ori mai mic decât cel de piață, Copaci a replicat: „Acest lucru îl afirmă Curtea de Conturi care a luat la bază datele unui evaluator individual, luat de pe piață. Evaluatorul solicitat de APP atunci s-a bazat pe alte date. Cine poate spune care evaluare a fost corectă?”, ne întreabă Copaci.

Amintim că pe 2 septembrie 2010, JURNAL a adresat o solicitare oficială APP prin care a cerut informații despre numele companiei care a estimat prețul hotelului „Codru” și o copie de pe contractul de vânzare-cumpărare a hotelului. Deși termenul legal în care ar fi trebuit să obținem răspunsul a trecut demult, nu am primit încă un răspuns. Singura informație verbală care ni s-a oferit este că contractul de privatizare nu prevedea un plan de investiții.

Rață Mariana, ziar.jurnal.md, 24.09.2010

Încă o licitație cu iz de corupție

Adeptii votului „de-a hurta” din Consiliul Orășenesc au început distrugerea și a celor mai estimate terenuri publice din Orhei. De astă dată în tentaculele corupției a nimerit parcul din fața primăriei, căruia locuitorii îi mai spun „La fontan”. Astfel la licitația din 9 septembrie o suprafață de 0,0093 ha din acest parc a fost procurată de consilierul Valeriu Oprea, unul dintre apropiații primarului de Orhei, Ion Stratulat.

După cum ne-a informat Veaceslav Mustovici, consilier orășenesc, prețul inițial al lotului respectiv supus la licitație a fost de 30 mii lei, iar „pasul” a ajuns doar la 10 mii lei. Deoarece a participat o singură persoană, terenul din parc s-a vândut cu 40 mii lei.

Destinația terenului vandut este pentru construcție, de aceea vor trebui tăiați și unii din frumoșii și rarele specii de copaci ce cresc aici. Noi zilele trecute în văzul primarului de Orhei am fotografiat toți copacii din parc spre a constata dacă reprezentanții Ministerului Mediului din teritoriu apără ori nu natura.

Contactat de „P.O.”, președintele comisiei de urbanizare a Consiliului Orășenesc, Gheorghe Vișanu, ne-a relatat că din cauza volumului mare de decizii prezentate spre examinare, cât și a votului după interes al fracțiunii majoritare din consiliu nici n-a constatat că e vorba de vânzarea parcului. Arhitectul-șef al primăriei, Pavel Cucuruzean, la întrebarea de ce se vinde parcul a specificat că-i vorba despre „vânzarea unui teren cu extindere”, fapt rămas neînțeles.

Am întrebat mai mulți consilieri, inclusiv fostul președinte al comisiei de urbanism, Vasile Costin, cum de s-a permis trecerea aculei porțiuni de parc din teren public în teren privat, însă, straniu - nimeni n-a reușit să-mi răspundă.

La licitația respectivă un alt consilier orășenesc și-a procurat o porțiune de trotuar în apropierea monumentului V. Lupu. Dar despre aceasta într-un alt articol. Au mai fost scoase la vânzări terenuri pentru construcții pe străzi neidentificate (???). Să te crucești nu alta, cum se vinde orașul la noi.

P.S.: Când pregăteam acest material, consilierul PD, Andrei Calcea, s-a arătat indignat că în ultimii doi ani am publicat circa 50 de articole critice în adresa primăriei orășenești. N-am verificat corectitudinea cifrei, dar e posibil să fie așa, fiindcă aproape în fiecare zi suntem informați despre noi „bazaconii” pe care le comit cei de la primărie ca și în cazul vânzării parcului.

Roman Vasile, „Plaiul Orheian”, 24.09.2010

Moldova, țepuită de 1,4 miliarde de lei

Sectorul energetic moldovenesc, declarat bun de plată pentru o firmă ucraineană

Tot sectorul energetic din gestiunea statului va ajunge pe mâna unor afaceriști, dacă vor fi executate două decizii ale instanțelor din Ucraina. Specialiștii acuză autoritățile moldovenești de lipsă de reacție și spun că, dacă s-ar dori cu adevărat, problema pretinsei datorii ar fi rezolvată rapid.

O firmă din Ucraina pretinde de la întreprinderile de stat Moldtranselectro și Moldelectrica datorii și penalități în valoare de peste 116 milioane de dolari sau circa 1,4 miliarde de lei. Mai mult, aceasta a obținut și decizii favorabile în instanțele din Ucraina, care pot fi în orice moment legalizate pe teritoriul Moldovei.

Potrivit experților, în cazul executării hotărârilor, vor fi bune de plată nu doar întreprinderile Moldtranselectro și Moldelectrica, ci și statul. Altfel spus, banii vor fi luați din buget, fiind vorba de o sumă egală cu alocațiile anuale pentru sănătate.

Primul litigiu durează de un deceniu, fiind vorba de pretențiile firmei ucrainene Energoalians față de Moldtranselectro și Moldelectrica privind plata unei datorii de 22 de milioane de dolari, plus o penalitate de 34 de milioane pentru întârziere. Datoria s-ar fi format în perioada 1999-2000, când societatea ucraineană a livrat cantități mari de curent electric pe piața moldovenească. Atunci, beneficiar a fost Moldtranselectro, iar cumpărător figura firma Derimen Properties Ltd, un offshore din Insulele Virgine.

Oficial, Moldtranselectro a achitat importul. Mai mult, o decizie a Curții de Conturi din 2002 cerea întreprinderii să recupereze suma de 10,8 milioane de dolari, achitată firmei Energoalians, și să rectifice evidențele contabile, astfel încât să nu mai apară o datorie de 20,2 milioane de dolari. Reprezentanții Energoalians au atacat în instanță hotărârea Curții de Conturi, dar n-a avut câștig de cauză. Mai mult, s-a constatat că Derimen Properties Ltd era o firmă-fantomă.

Pretenții tot mai mari

Energoalians a pierdut în Moldova și procesele contra Moldtranselectro. Din vara lui 2007, litigiul se mută în Ucraina, iar pretențiile cresc la 56,7 milioane de dolari. În 2008, în proces mai apare firma „Katko”, împotriva administrației căreia autoritățile ucrainene intentaseră dosar penal privind falsificarea de acte și activitate fictivă.

Totodată, a fost atrasă în proces și întreprinderea de stat Moldelectrica. Se constată și că la cererea de chemare în judecată depusă de reprezentanții Energoalians

față de întreprinderile moldovenești erau anexate ca probe documente confidențiale din țara noastră, inclusiv corepondență guvernamentală. Toate acestea demonstrează și implicarea unor persoane sus-puse de la noi. Anul trecut, suma datoriei pretinse ajunge la peste 60 de milioane de dolari, iar în proces mai apare și firma Meridian-K, prin contract de răspundere solidară.

În februarie 2011, Curtea Supremă Economică a Ucrainei a adoptat hotărârea de a încasa de la Moldtranelectro, Moldelectrica și firma Meridian-K 25,3 milioane de dolari, iar pentru suma de 35 de milioane de dolari a fost decisă efectuarea unei expertize. În luna iulie, a fost pus sechestru pe o linie electrică de tensiune înaltă de pe teritoriul ucrainean ce aparține întreprinderii Moldelectrica, iar în continuare se menține riscul ca hotărârea instanței din Kiev să fie legalizată și executată în Moldova.

Între timp, a mai apărut o decizie a unui arbitraj ad-hoc din Kiev, prin care aceeași firmă Energoalians a obținut dreptul de a recupera o pretinsă datorie de circa 56 de milioane de dolari de la întreprinderile din sectorul energetic aflate în proprietatea statului. Surse anonime spun că, de fapt, se folosește metoda aplicată în cazul atacului raider asupra Moldova-Agroindbank, doar că cei păgubiți de data asta vor fi statul și cetățenii de rând.

Unde au ajuns 20 de milioane ale Ministerului Economiei

Nu se știe numărul exact al litigiilor între companii din Ucraina și întreprinderile energetice din Moldova.

De exemplu, firma Energoalians a mai câștigat un proces contra SA RED Nord privind recuperarea unei datorii de 60 de milioane de lei. În 2009, cu câteva zile înainte de demisia guvernului Greceanăi, conturile Ministerului Economiei au fost blocate. Conform unei decizii a Curții Supreme de Justiție, ministerul, ca succesor al fostului minister al industriei, era dator să achite întreprinderii de stat Energorinok din Ucraina circa 1,7 milioane de dolari sau 20 de milioane de lei.

La 17 decembrie 2009, Ministerul Economiei a transferat 20 de milioane de lei pe un cont indicat de executorul judecătoresc. Acum se constată că banii nu au ajuns la Energorinok, ci pe conturile firmei Pinar-com, implicată în mai multe scheme frauduloase.

Preașca Ion, www.adevarul.ro, 27.09.2010

Vită – în acte, cal – în realitate

Cum a fost posibil și cine se face vinovat de această situație, depistată la începutul lunii septembrie la una dintre grădinițele din Chișinău, nimeni nu are un răspuns. Toți cei implicați – Direcția Învățământ, firma distribuitoare și abatorul – își susțin nevinovăția. A fost intentat un dosar penal pentru escrocherie, iar poliția urmează să investigheze cazul.

La nouă septembrie, ofițerii Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției (CCCEC) au fost alertați prin telefon de către un părinte că la grădinița „Foișor” din sectorul Ciocana copiii sunt hrăniți cu carne de cal în loc de carne de vită, lucru interzis în instituțiile preșcolare, pentru a preveni eventuale intoxicații ale micuților.

„În jurul orei 17.00, ofițerii CCCEC au efectuat un control inopinat la grădinița creșă „Foișor”, reușind să stopeze și un automobil care ar fi distribuit 210 kg de carne la cel puțin opt grădinițe din sectorul Ciocana. Inspectarea automobilului a demonstrat condiții de păstrare a cărnii fără respectarea celor mai elementare norme sanitare – mașina nu avea frigider, certificat sanitaro-igienic pentru transportarea produselor ușor alterabile, iar carnea era păstrată în saci din plastic, împreună cu alte produse alimentare”, se arată în comunicatul CCCEC difuzat atunci. Deși carnea avea ștampila ce indica că aceasta este de bovină, în urma expertizei Centrului de medicină preventivă s-a demonstrat că era de cal. Nouă din zece mostre de carne ridicate de la grădiniță erau de cal, nu de bovină, precum era indicat în contract.

Oferta mai ieftină – câștigătoare

La începutul lunii iulie, Direcția Învățământ din sectorul Ciocana (Direcția), a desfășurat un concurs prin cererea de oferte la mai multe produse alimentare, destinate grădinițelor din subordinea sa. Pentru poziția carne de bovină, au prezentat oferte trei agenți economici, iar câștigător a fost desemnată firma Gref Comerț, care a oferit cel mai bun preț, 48.90 de lei pentru un kilogram de „carne de bovină, fără oase, categoria 1, proaspătă”, cu patru și, respectiv, șapte lei mai puțin decât ceilalți doi concurenți.

Agentul respectiv, ca și ceilalți doi, de altfel, a prezentat toate documentele obligatorii solicitate de Direcție și acceptate de Agenția Achiziții Publice, instituție responsabilă de supravegherea și controlul în domeniul achizițiilor publice. Acest pachet de acte includea date despre participant, garanția pentru ofertă, oferta, certificatul de înregistrare a întreprinderii, certificat de atribuire a contului bancar, certificat de efectuare a plăților impozitelor, ultimul raport financiar, certificatul de conformitate, pașaportul sanitar la transport și lista fondatorilor. Adicional, firma câștigătoare a mai prezentat contractul dintre firma respectivă și societatea pe acțiuni „Întreprinderea de deservire tehnică din Bardar”, care urma să-i vândă carne de bovine și/sau porcine.

„Am respectat toate regulile”

Conform contractului de achiziționare a mărfurilor dintre Direcție și SRL Grefcomerț, firma urma ca, în decurs de trei luni, de două ori pe săptămână, să aprovizioneze 17 grădinițe din sectorul Ciocana în total cu șapte tone de carne de vită. În acest scop, firma urma să primească din bugetul public 342 de mii 3 sute de lei. Unul dintre punctele contractului prevede că „vânzătorul poartă răspundere pentru calitatea mărfii în limitele stabilite, inclusiv pentru viciile ascunse”.

Alexandru Strătilă, șeful interimar al Direcției Învățământ Ciocana, și-a exprimat indignarea în legătură cu toate acuzațiile aduse desfășurării licitației. „Am respectat toate regulile, toate actele au fost aduse de firma respectivă, dosarul era complet. Nu aveam de unde ști că se va întâmpla astfel. Cum ar fi putut să-și dea seama responsabilii de la grădiniță că aceea nu era carne de vită, dacă și specialiștilor le-a luat o săptămână ca să confirme acest lucru?”, se întreabă Strătilă.

„Documentar, totul este corect”

Ștefan Creangă, directorul general al Agenției Achiziții Publice, susține că licitația publică în cadrul căreia a fost desemnată firma Grefcomerț s-a desfășurat conform normelor și absolut legal. „Ei au oferit cel mai mic preț. Documentar, totul este corect. Problemele au apărut la executarea contractului. Cine este vinovat că nu s-a adus carnea indicată în contract, abatorul sau firma, judecata trebuie să decidă”, a spus Creangă, care deja a și înregistrat rezilierea contractului respectiv.

Firma Grefcomerț, fondată în 2006 de către Alexandru Petrov, care este și directorul acesteia, începând cu 2007 a câștigat foarte multe licitații publice la aprovizionarea cu produse alimentare a spitalelor și grădinițelor din municipiul Chișinău. Printre spitalele care au contracte cu Grefcomerț se numără Spitalul Clinic al Ministerului Sănătății, Institutul Oncologic, Spitalul de Cardiologie și

Spitalul Clinic Republican. De asemenea, Spitalul Clinic Central al Căilor Ferate ale Moldovei și Spitalul Clinic de Traumatologie.

„Putea fi și o reglare dintre firme”

„A câștigat licitațiile pentru aprovizionarea cu produse alimentare a peste o sută de grădinițe și a celor mai importante spitale din municipiul Chișinău. Cifra de achiziții a firmei respective în acești trei ani depășește nouă milioane de lei. Doar în anul curent, a livrat, din bani publici, produse în valoare de două milioane și jumătate de lei”, a declarat serviciul de presă al CCCEC-ului, care a dat de înțeles că acest lucru este dubios.

„Este o procedură deschisă și ei au câștigat aceste licitații legal, transparent. Niciodată nu a existat nici o plângere la adresa lor și nici o neregulă. Acum, se fac multe speculații. Nu-i exclus că putea fi și o reglare dintre firme. Ei sunt într-adevăr niște tineri activi, câștigă multe licitații pentru că oferă cel mai bun preț”, susține directorul Agenției Achiziții Publice.

Rezilieri și indicații abuzive

Iurie Corbă de la CCCEC a declarat că, dacă va fi găsit vinovat de substituirea cărnii, agentul economic riscă să fie introdus în lista de interdicție a operatorilor economici sau așa-zisa „listă neagră”, care prevede privarea de dreptul de a mai participa la procedura de achiziții publice.

Primarul capitalei, Dorin Chirtoacă, revoltat de situația creată, dar și de faptul că firma respectivă nu are certificat sanitar, a cerut tuturor instituțiilor să rezilieze contractele cu „Grefcomerț”. Conducătorul Agenției Achiziții Publice este convins că indicațiile edilului sunt ilegale. „Sunt niște indicații abuzive. Doar unde există expertiza și se demonstrează că nu s-a respectat contractul urmează rezilierea. Firma a scris pe adresa Agenției un demers prin care își manifestă dezacordul cu faptul că i se vor rezilia toate contractele. Dacă se va întâmpla asta, va merge în judecată și, la sigur, i se va da dreptate. La acest moment, am înregistrat rezilierea contractului doar cu grădinița de copii, unde este rezultatul expertizei. Cât despre certificatul sanitar, nu este obligatoriu să fie prezentat la licitație”, susține Ștefan Creangă.

Toți se declară nevinovați

Administrația abatorului din Bardar susține că a eliberat carne de bovină, cu toate că pe carnea de cal găsită de CCCEC era ștampila lor, care arată că-i carne de vită.

Directorul Grefcomerț, Alexandru Petrov, susține că sunt nevinovați, iar în situația creată, culpa lor nu este evidentă. El intenționează să se adreseze în instanța de ju-

decată pe această cauză. „Firma este doar un intermediar, iar carnea, procurată de la furnizor, ni se transmite cu documente de însoțire care confirmă tipul și calitatea acesteia. În conformitate cu ele, noi distribuim marfa și eliberăm acte”, susține Petrov.

Strătilă, de la Direcția Învățământ, susține că alte grădinițe nu s-au plâns de calitatea cărnii aduse de Grefcomerț. Probe de carne de la celelalte grădinițe nu s-au luat, iar între timp CCCEC a decis să transfere acest dosar MAI.

Ețco Tatiana, Ziarul de Gardă, 30.09.2010

Casa de lângă „Irish Pub”

Firma SRL „Amexport LTD”, deținătoare a restaurantului „Irish Pub”, a pus ochiul pe casele de locuit de lângă restaurant. Potrivit proprietarilor de case, firma intenționează să construiască un minihotel chiar în locul unde trăiesc ei. Acum e și mai rău. Instanța de judecată a stopat lucrările de reconstrucție a unei case de locuit și proprietarii acesteia riscă să locuiască în chirie câțiva ani.

Valeriu Olaru este proprietarul apartamentului nr. 5 din str. Bulgară, 27. Apartamentul este situat la sol. Anterior, el locuia acolo împreună cu soția și cu fiica lor minoră. Casa era într-o stare deplorabilă și familia Olaru a decis să o demoleze. „Noi am demolat casa veche cu intenția să ridicăm alta nouă. Am perfectat toate actele necesare. De la Primăria Chișinău am primit certificatul de urbanism și autorizația pentru construcție”, susține Olaru. Valeriu, împreună cu soția, pleacă periodic la muncă în Italia pentru a aduna bani ca să-și poată construi o casă. Soția și acum a rămas să muncească în străinătate.

După ce a fost finalizată prima etapă a lucrărilor, Valeriu a fost contactat telefonic de către muncitorii firmei de construcție, care i-au spus că SRL „Amexport LTD”, proprietar al restaurantului „Irish Pub”, din curtea comună, a prezentat încheierea Curții de Apel, potrivit căreia documentele eliberate de primărie au fost suspendate. Familia Olaru a făcut recurs la Curtea Supremă de Justiție (CSJ), solicitând casarea încheierii Curții de Apel. „La rândul meu, le-am explicat muncitorilor de la firma de construcție că, potrivit legislației, recursul depus la CSJ a suspendat executarea încheierii Curții de Apel și că putem continua lucrările”.

Poliția îi amenința pe muncitori cu procese-verbale

După reluarea lucrărilor, reprezentanții companiei SRL „Amexport LTD” au intervenit cu plângeri către autorități ca să le stopeze. Inițial, poliția s-a conformat

demersurilor făcute de companie. La domiciliul lui Olaru veneau periodic câțiva colaboratori de poliție, care îi amenințau pe muncitori că, dacă vor continua lucrările, vor fi luați la comisariat și li se vor face procese-verbale. Fiind întrebați la ordinul cărei persoane exercită presiunile respective, polițiștii au recunoscut că la ordinul unui vicecomisar de poliție.

Ulterior, familia Olaru a primit un răspuns de la Comisariatul de Poliție al sectorului Centru. În document se spune că firmei SRL „Amexport LTD” i-a fost adus la cunoștință faptul că lucrările de construcție se efectuează legal, conform autorizației, și că nu ar exista motive de suspendare a acestora. „La acest moment, lucrările menționate sunt efectuate fără a fi încălcate careva prevederi ale legislației în vigoare”, se arată într-o scrisoare semnată de Ion Bilibov, comisar al Comisariatului de Poliție Centru. Totodată, problemele ce țin de eventualitatea unor construcții ilegale sunt de competența Inspecției de Stat în Construcții.

Alte autorități, alte presiuni

Presiunile din partea autorităților cu scopul de a stopa lucrările nu au luat sfârșit. Inspecția de Stat în Construcții (ISC) a emis o prescripție prin care se arată că familia Olaru nu are dreptul să continue lucrările de construcție, în caz contrar riscă să fie amendată. Motivul invocat de ISC este că Olaru nu are autorizație de construcție, asta după ce Curtea de Apel a suspendat documentele eliberate de primărie.

Contactat de ZdG, Vladimir Gârlacu, șef-adjunct al ISC al mun. Chișinău, spune că acum sunt atât de mulți juriști, și toți au opinii diferite față de o situație anumită.

„Problema este că reprezentanții firmei SRL „Amexport LTD” au scris vreo trei scrisori la ISC și la CCCEC, prin care se spune că se tergiversează executarea încheierii emise de Curtea de Apel. Acum noi am aflat, prin canalele noastre, că există o așa încheiere dată de Curtea de Apel, prin care se suspendă autorizația eliberată de primărie. Ce să facem noi? De recursul făcut de Olaru am fost înștiințați. Dar alți juriști spun că recursul nu împiedică executarea încheierii. Ce să facem? Noi înțelegem că această încheiere nu este în adresa noastră. Oficial, judecătoria nu ne-a dat nouă încheierea. Dar după câte cunoaștem noi, încheierile se îndeplinesc de către executorii judecătorești. Dar noi ne ducem la obiect și cineva ne dă această încheiere, prin care este suspendată autorizația. Ce să facem noi? Suspendăm lucrările. Noi suntem între două focuri. Ne este greu să luăm decizii. Acum las' să vină Olaru să ne demonstreze că încheierea se suspendă din moment ce au făcut recurs la CSJ și eu anulez prescripția. Că eu nu vreau ca, după ce SRL-

ul a scris plângeri la CCCEC, să vină corupția la mine și să mă apuce de gât. Să spună: ce, te-a cumpărat partea cealaltă?”, explică Gârlacu.

Olaru susține că a fost amenințat de reprezentanții SRL „Amexport LTD”, care au invocat că ar avea legături cu mai multe persoane cu funcții de răspundere, persoane care vor face așa, încât casa de locuit să fie demolată, iar lotul de pământ să le fie transmis lor, pe gratis.

Minihotel în locul casei de locuit a familiei Olaru

„SRL „Amexport LTD”, care deține și restaurantul „Irish Pub” pe str. Bulgară, 27/1, intenționează încă din anul 2002 să preia lotul de pământ pe care este situată casa de locuit a familiei mele. SRL-ul s-a adresat cu o cerere către Primăria Chișinău, prin care solicita eliberarea unei autorizații pentru construcția unui minihotel în locul casei mele.

În răspunsul Primăriei li s-a acordat un termen de 2 luni pentru a purta tratative cu mine și a-i asigura familiei mele un alt loc de trai. Ei mi-au oferit un apartament cu o odaie lângă Cimitirul „Doina”. Nu am acceptat oferta. Astfel, ei mi-au spus că îmi vor lua apartamentul în mod forțat”, povestește Valeriu, care a ajuns să locuiască în chirie cu fiica minoră.

Potrivit Camerei Înregistrării de Stat, în calitate de asociați ai firmei SRL „Amexport LTD” figurează patru persoane. Alexandru Selivestru – cu 5%, Serghei Matuzco – cu 13, 75 %, Andrei Galchin – cu 25% și Igor Bălănuța – cu 56, 25 %. Atunci când familia Olaru a început să reconstruiască casa de locuit, a cerut acordul unui reprezentant al asociaților firmei. Astfel, Serghei Matuzco a scris o declarație, autenticată notarial, prin care își dă acordul ca Valeriu Olaru să facă reconstrucția capitală a casei de locuit, cu edificarea unei mansarde.

Alungat din propria casă

Contactat de ZdG, Andrei Galchin, asociat al firmei, susține că Matuzco a semnat declarația la notar în nume propriu, și nu în numele companiei. Fiind întrebat dacă firma intenționează să construiască un minihotel în locul casei familiei Olaru, el a răspuns că planurile companiei nu ar trebui să deranjeze pe nimeni. „V-au indus în eroare. Este simplu de spus că o firmă încearcă să expulzeze din casă o familie.

Judecata a decis să suspende lucrările de construcție. Și dacă Olaru ar fi reparat casa veche, noi nu am fi avut pretenții. Însă el construiește alta, cu mansardă”, a comentat Galchin. Valeriu Olaru susține că firma a pus ochiul și pe alte case de locuit din zona restaurantului „Irish Pub”. Acum el așteaptă hotărârea CSJ, care va decide dacă are sau nu dreptul să continue lucrările sau va ajunge în situația să piardă și construcția, și lotul. „Dacă îmi pierd casa de locuit, îmi pierd și familia. Nu vreau să ajung în situația în care cineva să ne alunge din propria casă”, punctează Valeriu Olaru.

Sandufța Iurie, www.zdg.md, 30.09.2010

Dodon la „furat” covoare

Fostul contabil-șef de la „Floare-Carpet” a rămas șomer, după ce a refuzat să semneze actele de eliberare a covoarelor care urmau să fie folosite de PCRM la alegerile din 2009

„Prin câte am trecut, nu mă mai tem de nimic!”, susține Nicolae Rabii, directorul general al SA „Floare-Carpet”. „Nu mie trebuie să-mi fie frică de mâinile lor murdare, ci lor trebuie să le fie teamă de Dumnezeu. Am răbdat multe în viață și am să mai rabd”, afirmă, la rândul său, unul din angajații întreprinderii, Victor Rotaru. De fapt, cei doi se acuză reciproc. Noi nu știm cine are dreptate, dar totuși neînțelegerile respective au scos la iveală un fapt cert. Și anume: în campaniile electorale din 2009, „Floare-Carpet” a sponsorizat Partidul Comuniștilor. La indicațiile lui Igor Dodon, pe atunci ministru al Economiei, conducerea întreprinderii a împărțit prin satele Moldovei covoare de peste 100 mii de lei...

Covorul comuniștilor avea 251 de metri

Numai în martie – luna de foc din preajma primelor alegeri din 2009 –, „Floare-Carpet” a sponsorizat primăriile Valea Perjei, Novosiolovca, Vinogradovca, Cealâc, dar și Eparhia de Bălți, cu 185 metri de covor, în sumă de 71 mii 471 lei. Cel mai lung covor, de 77,6 metri, a ajuns la eparhia condusă de PS Marchel, cunoscut ca unul din cei mai înflăcărați clerici susținători ai comuniștilor. În total, în martie-iulie 2009, când au avut loc cele două campanii electorale, „Floare-Carpet” a pus la picioarele comuniștilor 251 de metri de covor, în valoare de peste 100 mii de lei. În rest, întreprinderea nu a făcut alte sponsorizări anul trecut.

Cum se explică ciudata bunătate electorală a întreprinderii? Mai întâi de toate, menționăm că pachetul de acțiuni majoritar al „Floare-Carpet” aparține statului, ceea ce înseamnă că președintele Consiliului de conducere al întreprinderii este

reprezentantul Ministerului Economiei. Iar circa 17% din acțiuni aparțin băncii „Fincombank”, printre conducătorii căreia se numără și Oleg Voronin. Evident că, în atare condiții, fosta guvernare putea profita din plin de „covoare pe degeaba”, pentru a lega cu acestea ochii alegătorilor...

Întrebați de noi cum se făceau respectivele sponsorizări, responsabili de la „Floare-Carpet” fie că s-au eschivat să ne răspundă, fie că au recunoscut: indicațiile veneau de la Igor Dodon. Ana Chirică, vicedirectoare și secretară a Consiliului întreprinderii, ne-a spus că, deși toate sponsorizările sunt acceptate anume de consiliu, ea nu știe nimic despre aceasta. Un alt vicedirector, Constantin Dolapci, precizează că directivele despre sponsorizări veneau prin telefon: „Din câte știu, Dodon îl suna pe directorul general Nicolae Rabii, care era în relații prietenoase cu comuniștii, și-i comanda covoarele”. Într-adevăr, Rabii confirmă că a eliberat covoarele la cererea lui Dodon. „De la dl Dodon am primit indicații să facem sponsorizările acestea. Eu mă supun ministrului Economiei și sunt obligat să-i îndeplinesc cerințele. Nu știu pentru ce au fost folosite covoarele, dar nici nu mă interesează”, a adăugat directorul.

„Tu ce, mergi împotriva lui Dodon?”

Faptul că întreprinderea era folosită în interesele electorale ale PCRM i-a și nemulțumit pe unii angajați. Fostul contabil-șef de la „Floare-Carpet”, Vasile Gherman, susține că și-a pierdut serviciul inclusiv din cauză că a refuzat să execute astfel de ordine. „Am lucrat cu dl Rabii din 1997, dar conflictele au apărut în ultimii ani. El era forțat să facă unele lucruri, pe care încerca să le execute cu mâinile altora. Știam că sponsorizările aveau tentă electorală pro-comunistă, că acele covoare erau duse în satele unde comuniștii aveau întâlniri cu alegătorii. De aceea, refuzam să semnez documentele în cauză sau căutam diferite pricini ca să împiedic implicarea întreprinderii în jocuri murdare. Atunci, dl Rabii mă chema nervos: „Tu ce, mergi împotriva lui Dodon?” și îi spunea să semneze actele adjunctei mele”, ne relatează Gherman.

Solicitat de noi, Dodon a dat de înțeles că toți sunt mincinoși, negându-și categoric implicarea... „Eu așa indicații nu am dat. În conducerea ministerului erau mai multe persoane. Întrebați conducerea întreprinderii dacă au fost sau nu asemenea cazuri”, a adăugat ex-ministrul Economiei.

Dacă toată problema ar fi constat doar în „covoarele comuniste”, totul ar fi putut să se uite după alegeri și Dodon să fi rămas cu un as în mânecă, vorba lui Ghimpu. Vasile Gherman, însă, ne spune că el și unii colegi de-ai săi l-au atenționat în repetate rânduri pe Rabii și despre faptul că nu gestionează corect banii întreprin-

derii, ceea ce l-a supărat rău pe director. „În 2010, unii angajați ai întreprinderii au anunțat-o pe deputata Liliana Palihovici că lucrează în condiții mizere, pe când dl Rabii își ia un salariu foarte bun, numeroase premii și alte ajutoare bănești. Deputata s-a adresat la CCCEC, care a efectuat aici un control, depistând mai multe încălcări. Atunci, directorul mi-a spus: „Noi nu putem lucra mai mult împreună”. A acceptat să-mi dea concediu cu singura condiție - ca să plec de bună voie”, adaugă Gherman.

Am obținut și noi actul de control al CCCEC. În el se indică prejudicii aduse statului și întreprinderii, în valoare de circa 600 mii de lei, prin salariile exagerate ale reprezentanților statului la „Floare-Carpet”, directorului general și vicedirectoarei Ana Chirică, care cumulează și funcția de secretară a Consiliului societății. Cu toate acestea, Nicolae Rabii își neagă orice vină și-i acuză pe ofițerii CCCEC de incompetență: „Dacă CCCEC scrie ceva, nu înseamnă că e corect. Știți cum vine Centrul? Bah-bah! Și bagă frica în oameni. Prin câte am trecut, nu mă mai tem de nimic. Eu le-am dat riposta cuvenită. Nimic din ce au depistat ei nu s-a confirmat”. Toate sursele de la „Floare-Carpet” citate mai sus, inclusiv cele din tabere opuse, ne-au sfătuit să o contactăm pe Liliana Palihovici, asigurându-ne că ea cunoaște cel mai bine situația. Iată ce ne-a spus deputata: „Am fost la o adunare la „Floare-Carpet”. Erau vreo 400 de oameni, care s-au împărțit în două grupuri și strigau unii la alții. Alții pur și simplu nu înțelegeau de ce se ceartă. Sau se temeau să vorbească... Puțini dintre ei știau cum li se formează salariul și ce leafă are directorul. Încă n-am claritate despre ce se întâmplă acolo. Nu m-a informat nimeni că CCCEC a greșit în concluziile sale. Cred că Centrul și Procuratura își vor continua investigațiile și vor lua o decizie corectă”.

„Tac, fiindcă se tem...”

Dintre muncitorii de la „Floare-Carpet”, unul dintre cei mai deschiși oponenți ai lui Nicolae Rabii este Victor Rotaru, care lucrează aici de peste 20 de ani. El susține că directorul fură întreprinderea, iar muncitorilor le aruncă firimiturile, reducându-i la tăcere prin frică și presiune. „Nu suntem asigurați cu haine și încălțăminte de lucru, nici cu scule sau detergent. De trei ani, ne spun că e criză, dar, totodată, le ajung bani să-i finanțeze pe comuniști. În 2005, am solicitat să fiu anunțat ce salariu are directorul, dar până astăzi n-am primit niciun răspuns. După ce am scris o plângere la Inspekția Muncii, mi se interzise să intru în secții, să vorbesc cu lumea și toți mă ocolesc. Într-o dimineață, înainte de lucru, culegeam nuci în curte și ei m-au pus să scriu lămurire. Că adică ce căutam pe teritoriul întreprinderii mai devreme de ora opt... Ceilalți tac, fiindcă se tem. Niște fete au întrebat de ce avem

restanțe la salarii. Au fost chemate la șef, unde le-au spălat creierii... Ne tot promit că, de vor fi bani, vor face reparație capitală într-o secție, dar, în realitate, s-a făcut o reparație de zile mari numai în biroul directorului. El acum vrea să scape de mine. Dar nu mie trebuie să-mi fie frică de mâinile lor murdare, ci lor trebuie să le fie teamă de Dumnezeu. Am răbdat multe în viață și am să mai rabd”, ne povestește Rotaru. Apropo, el este consăteanul vicedirectoarei Ana Chirică, care, la rândul său, ne îndeamnă să nu-l credem, pentru că „e un om veșnic nemulțumit”...

Nu știm câtă dreptate are Rotaru, dar cele descrise de el seamănă leit cu o ordine comunistă – acolo unde toți tac, unde curajul se pedepsește dur, unde accesul la informație nu există, unde banii se fac doar pentru cei de sus, iar cei mici se mulțumesc cu puținul. Dacă Rotaru va fi demis, noi vă vom anunța neapărat. Dar până atunci urmează să vedem la ce concluzie va ajunge CCCEC. Angela Starinschi, ofițer de presă la această instituție, ne-a spus că procurorii au dispus neînceperea urmăririi penale pe cazul „Floare-Carpet”, deoarece încălcările depistate nu întrunesc componența de infracțiune și nu pot fi sancționate penal. Totuși, ne-a asigurat Starinschi, CCCEC își continuă investigațiile pe margea acestui caz.

Păduraru Pavel, www.timpul.md, 01.10.2010

Cetatea Albă, în stare avansată de degradare

PATRIMONIU // Doar intervenția experților internaționali ar salva Cetatea Albă, cea mai importantă fortăreață medievală din Europa de Est și un monument strategic militar al vechii Moldove, printr-un program științific de restaurare

Cetatea Albă, cea mai importantă fortăreață medievală din spațiul Europei de Est și un monument strategic militar al vechii Moldove, se află de zeci de ani într-o stare de degradare continuă. Deși autoritățile din Ucraina, statul căruia aparține Sudul Basarabiei din 1944, ne asigură că investesc substanțial în lucrări de restaurare și conservare a monumentului, specialiștii ai Academiei de Știință din Moldova (AȘM) au declarat că cetatea suportă o restaurare fragmentară primitivă și, dacă nu se vor opri de urgență distrugerile, riscăm s-o pierdem. Doar intervenția experților internaționali ar salva Cetatea Albă, printr-un program științific de restaurare.

O problemă trilaterală de patrimoniu

Salvarea Cetății Albe e o problemă de patrimoniu istorico-cultural nu doar a statului vecin, dar și a României și RM, asemănătoare cu cea a păstrării identității românilor din Ucraina, cea mai numeroasă minoritate națională din acea țară. În

contextul integrării europene, experți din RM și România pun nu doar problema ocrotirii și valorificării celor mai importante monumente istorice din spațiul românesc, dar și a celor de pe teritoriul Ucrainei, care fac parte integrantă din patrimoniul nostru național. ICOMOS Moldova (secția moldoveană a organului consultativ UNESCO în problema monumentelor istorice și în păstrarea patrimoniului cultural de pe lângă UNESCO), de ani de zile, readuce în atenția factorilor decizionali din Ucraina, între care și ex-președintele Iușcenko, problemele restaurării Cetății Albe și nu au primit niciun răspuns oficial în această privință.

Unii cercetători de pe șantierul arheologic ne-au informat, al doilea an consecutiv, că în zona Cetății Albe nu se fac restaurări. În 2009, puținele lucrări de renovare au fost stopate, din lipsă de fonduri, iar anul acesta, din cauze necunoscute. Pe de altă parte, Natalia Șterbul, șefa Direcției pentru protecția monumentelor, din cadrul Administrației regionale Odesa, ne-a declarat că am fost dezinformați. Ea susține că, în 2004, Guvernul Ucrainei a aprobat un Program complex de restaurare și utilizare a Cetății Akkerman, ce prevede alocări de fonduri până în 2011, din bugetele local și de stat.

Ucrainenii susțin că vor „finaliza restaurarea în 2015”

„Între 2004 și 2009, au fost alocați peste 77 mii de euro (aprox. 8 mil. 390 mii de grivne), bani din care au fost realizate cele mai urgente lucrări de anti-avarieră, de hidroizolare a fundațiilor zidurilor, reabilitare a porțiunilor deteriorate ale cetății și alte lucrări de consolidare. De asemenea, au fost efectuate cercetări arheologice și lucrări de conservare a obiectivelor arheologice. În 2009, din bugetul de stat ucrainean au fost investiți circa 42 mii de euro (peste 431 mii de grivne), iar în 2010 – peste 41 mii de euro (595 mii de grivne) pentru lucrări de restaurare și reparații. Pentru 2011 preconizăm investiții în valoare de peste 6 milioane de grivne”.

Direcția regională Odesa pentru protecția monumentelor împreună cu Ministerul ucrainean al Dezvoltării Regionale și Construcțiilor elaborează un proiect cu privire la prelungirea programului de restaurări ale Cetății Albe pentru patru ani, ce prevede asigurarea fondurilor pentru restaurare de aproximativ 967 mii de euro anual (10 milioane de grivne). Astfel, autoritățile ucrainene ne dau asigurări că, până la finele lui 2015, vor definitiva restaurarea Cetății Albe. „Având o mare experiență internațională în sfera protecției patrimoniului cultural, credem că realizarea oricărui proiect de restaurare are numai de câștigat prin cooperarea specialiștilor din mai multe țări. E în proces de pregătire un set de acte în vederea obținerii unui grant pentru Cetatea Akkerman în cadrul proiectului UE „România, Ucraina și RM”, a relatat șefa Direcției regionale Odesa pentru protecția monumentelor.

Vicepreședintele AȘM: „E o mare spălare de bani la mijloc?”

Dr. Mariana Șlapac, vicepreședinta AȘM și autoarea unor studii dedicate Cetății Albe, aduce critici dure calității lucrărilor din zona fortăreței. „Dacă ne referim la viteza cu care se năruiește monumentul în ultimii ani, riscul de a-l pierde e foarte mare, mai ales că nu există un program științific de restaurare. Se realizează o renovare fragmentară și intermitentă, invizibilă, practic. De fapt, aceasta e o mare bătaie de joc, se utilizează procedee de reresaurare-reparații, inacceptabile în țările civilizate. Să credem că Ucraina face investiții neraționale în fortăreața noastră medievală ori e vorba de o mare spălare de bani? Situația trebuie să fie controlată doar de o echipă internațională de experți.

Chiar și unii cercetători ucraineni sunt revoltați în ceea ce privește daunele ce se aduc Cetății Albe, în special, prin organizarea în incintă a unor concerte rock și spectacole, în urma cărora se fisurează zidurile. Un incendiu cu mai mulți ani în urmă a făcut scrum mai multe construcții de lemn. E regretabil că Cetatea Albă este privită de anumite grupuri doar ca un obiectiv din care se pot obține câștiguri mari, și nu ca un vestigiu istoric, ce trebuie salvat pentru a-l lăsa urmașilor europeni”, a remarcat Mariana Șlapac. Să adăugăm că, în imediata apropiere a Cetății Albe, există un local „Lucișie bessarabskie vina” (tr.:cele mai bune vinuri basarabene), un business de mare succes printre turiști.

„E dreptul fiecărui stat să-și apere monumentele”

Partea bună a lucrurilor e că o echipă internațională de arheologi, de mai mulți ani, efectuează săpături cu descoperiri senzaționale în orașul antic Tyras, amplasat în aceeași zonă cu Cetatea Albă. De menționat că, doar între anii 1996-97, alături de specialiștii ucraineni, la săpături au participat și cei din RM și de la fostul Institut Național de Tracologie din București (topit ulterior în Institutul de Arheologie „Vasile Pârvan”), în baza unui acord de cercetare arheologică cu Academia de Științe a Ucrainei. Până atunci, dacă ne referim la cercetarea românească în acea zonă, doar în perioada interbelică, marele arheolog român Paul Nicorăscu a făcut săpături și la Tyras, și la Cetatea Albă, aproape zece ani.

„Deplasarea efectuată împreună cu o comisie de specialiști în vara anului 1997, în orașul Belgorod-Dnestrovski, din inițiativa fostului institut de tracologie, avea ca scop analizarea posibilităților de conservare, consolidare, restaurare și punere în valoare a vestigiilor anticului Tyras, precum și unele intervenții de urgență la Cetatea Albă. Aceste chestiuni le discutasem cu reprezentanții Direcției pentru protecția monumentelor istorice de la Odesa, eventual, să se facă niște lucrări de

conservare la Tyras. Totuși Belgorod și Tyras nu fac parte din România și nici din RM. Nu poți să intervii decât dacă stabilești niște puncte ferme de colaborare, în cadrul unor acorduri culturale, pe teritoriul altui stat. E dreptul fiecărui stat să-și apere monumentele”, a spus Cornelia Stoica, specialistă a Direcției patrimoniului cultural, din cadrul Ministerului Culturii, Cultelor și Patrimoniului Național din România (MCCPN).

Și RM are specialiști reductabili, interesați de salvarea cetății

Pe de altă parte, Ministerul Culturii din RM vrea să inițieze un proiect cu Ucraina privind promovarea complexelor rupestre din valea Nistrului în lista patrimoniului mondial UNESCO – de la Orhei, Țipova, Saharna, Socola, dar și din Ucraina. „Dacă vom reuși să realizăm un asemenea proiect, vom reuși să și-l extindem, inclusiv la Cetatea Albă. La Chișinău există specialiști care ar putea să se implice nu doar în cercetarea, dar și în conservarea și restaurarea cetății medievale, inclusiv a orașului antic Tyras”, a afirmat dr. hab. Gheorghe Postică, viceministrul Culturii.

Domnia sa trebuia să preia conducerea cercetărilor arheologice moldovenești la Cetatea Albă, stopate după 2002. „Avem contacte personale cu cercetătorii de la Odesa și Kiev, care ne susțin în demersurile noastre, însă acordul de colaborare dintre ministerele culturii din Chișinău și Kiev, expirat în 2005, nu prevedea valorificarea patrimoniului cultural. Pe noi ne-ar interesa nu doar Cetatea Albă, ci și obiective culturale din Hotin, Cernăuți, Ismail și Reni. În sudul Basarabiei, în apropierea localității Reni, există cunoscuta cetate antică de la fostul Cartal (Orlovca) cu straturi culturale din epocile neolitică, bronzului, unde arheologii noștri au lucrat o perioadă. Sperăm ca, până la finele anului, să reluăm negocierile unui acord cu Ucraina. Totodată, trebuie să existe o voință bilaterală în acest sens și soluții financiare”, a relatat Gheorghe Postică.

Negocieri, de un an de zile, dintre România și Ucraina, fără succes

De menționat că, de un an de zile, se află în stadiu de negociere Protocolul de colaborare între Ministerul Culturii, Cultelor și Patrimoniului Național din România și Ministerul Culturii și Turismului din Ucraina pentru perioada 2011-2014, care prevede reglementarea cadrului necesar pentru protejarea și conservarea monumentelor istorice. În acest sens, documentul stipulează continuarea programului de cercetare arheologică și conservare a vestigiilor cetății antice Tyras și a fortificației medievale Belgorod-Cetatea Albă.

„Posibilitatea autorităților române de a interveni în mod direct pentru reglementarea situației este limitată, având în vedere regimul juridic al obiectivului, respectiv,

lipsa unui cadru juridic bilateral adecvat, care să reglementeze posibilitatea unei intervenții pentru conservarea/recuperarea obiectivelor istorice”, informează surse din cadrul Ministerului român de Externe.

„Ministerul Culturii și Cultelor s-a implicat în această chestiune, însă relațiile bilaterale dintre România și Ucraina suferă de o stagnare. Încă din octombrie 2009, am trimis o notă verbală colegilor ucraineni, după ce am negociat în prealabil protocolul. Nu am primit nici răspunsul și nici varianta de protocol a părții ucrainene. Să sperăm că lucrurile se vor debloca, deoarece astfel vom avea cadrul legal ce ne-ar ajuta să intervenim în cazul Cetatea Albă”, a declarat Ana-Maria Craus, responsabil de relații bilaterale cu RM și Ucraina, de la MCCPN.

Autoritățile intervin și pentru protejarea românilor din Ucraina

Protocolul interministerial negociat cu partea ucraineană (art. 3) conține prevederi cu privire la monumente, cercetări, istorie, etnografie. „Părțile vor încuraja continuarea programului de cercetare arheologică și conservare a vestigiilor Cetății antice Tyras și a fortificației medievale Belgorod (Cetatea Albă)”. Actul prevede inclusiv protejarea minorității române din Ucraina și invers: „Părțile încurajează dezvoltarea relațiilor bilaterale în sfera cercetării; ocrotirii și punerii în valoare a patrimoniului cultural național, a localităților și monumentelor de cultură ale celor două popoare; cercetarea comună în sfera istoriei, etnografiei și artei; dezvoltarea cooperării bilaterale în domeniul ocrotirii, protejării, restaurării și conservării monumentelor culturale”.

Românii din afara granițelor României nu discută oficial despre Cetatea Albă

Pe de altă parte, responsabili de la ministerul român au menționat că nimeni nu a solicitat bani pentru lucrări de restaurare la Cetatea Albă și nici măcar, la nivel oficial, nu a fost ridicată problema. „Prin contactele noastre cu organizațiile românești din statele vecine și operatorii culturali din România, le-am tot spus că pentru a putea beneficia de susținerea MCCPN și de finanțare, e nevoie de proiectele lor. Dacă ar fi apărut solicitarea RM sau a Ucrainei în această problemă, cu siguranță, am fi examinat-o. Înțelegem că și RM ar vrea să se implice în aceeași măsură. De aceea, eforturile ar putea fi împărțite, acea instituție sau organizație care este dispusă să facă un proiect privind Cetatea Albă, pe care să-l supună atenției autorităților celor trei state, trebuie să propună variantele de soluționare a problematicii expuse, care să nu intre într-o divergență cu legislația statului pe teritoriul căruia se află monumentul respectiv”, a menționat Ana-Maria Craus.

„Doar România ar putea accesa fondurile UE”

Desigur, conservarea și restaurarea Cetății Albe necesită fonduri solide într-o perioadă mare de timp. Sunt greu de sensibilizat autoritățile în privința Cetății Albe, cred experții, mai ales că mai există multe alte monumente în România ce trebuie restaurate. Spre exemplu, Cetatea lui Mircea cel Bătrân de la Turnu Măgurele chiar e lăsată de izbeliște și arată mult mai rău decât Cetatea Albă. Doar un sprijin internațional în această privință ar remedia situația, au declarat la unison experți de pe ambele maluri ale Prutului.

Departamentul pentru Românii de Pretutindeni (DRP) nu dispune de fonduri suficiente pentru restaurarea monumentelor istorice și culturale românești de peste hotare. De asemenea, nicio organizație românească din RM, România sau Ucraina nu a inițiat vreun proiect care să solicite sprijinul DRP în vederea restaurării Cetății Albe. Totuși, responsabili ai instituției respective recomandă pentru proiectele de păstrare a patrimoniului cultural comun accesarea fondurilor Programului Operațional Comun „România-Ucraina-RM 2007-2013”, finanțat de UE, prin intermediul Instrumentului European de Vecinătate și Parteneriat.

„E și vina noastră...”

Academicianul Florin Constantiniu însă solicită Secției de științe istorice și arheologice a Academiei Române să se angajeze în problema conservării și restaurării Cetății Albe. „După acest prim demers, al doilea este accesarea unor fonduri europene de Academia Română, pentru că nici Ucraina și nici RM nu sunt membre ale UE. Dacă România va obține acești bani, problema e dacă Ucraina va accepta demersul nostru de a repara cetăți de pe „teritoriul ei”. Aceasta nu e o problemă strict ucraineană, ci una ce interesează și RM, și România, și nu numai, pentru că Cetatea Albă este un vestigiu al civilizației medievale, unde au fost și bizantini, și genezezi, și moldoveni, și turci”, a atras atenția istoricul.

„Ucrainenii doresc să-și afirme o identitate politică istorică, care-i foarte vulnerabilă, nu știu cum să ștergă din amintirea populației de acolo faptul că stăpânesc niște teritorii românești, la care n-au umbră de drept. Desigur, la origini a stat Rusia Kieveană, însă de-a lungul istoriei n-a existat un stat ucrainean, care să aibă o continuitate. Amintim aici că, în 2007, când autoritățile române au putut renegocia Tratatul cu Ucraina, acestea nu au pus nici măcar probleme ce țin de protejarea populației românești de acolo, a unor monumente și nici a funcționării limbii române. Așa că e și vina noastră pentru situația în care ne-am pomenit”, a mai declarat Florin Constantiniu.

„Ismail, gorod russkoi slavî”?

Avem probleme de patrimoniu și la Cernăuți, observă specialiștii. În special, Cimitirul central, unde e înmormântată floarea intelectualității române din secolele trecute, între care locurile de veci ale lui Aron Pumnul, Dimitrie Onciu, fraților Hurmuzachi. Multe morminte sunt refolosite pentru înmormântări. Există nu doar problemele de patrimoniu cu Ucraina, dar și de mesaj istoric. Discursurile ghizilor de la Cetatea Albă s-au îmbunătățit ușor, nu mai au un pronunțat caracter antiromânesc, ca în anii trecuți. Totuși, Ismailul, vechi oraș românesc, este prezentat ca „gorod russkoi slavî” (tr.: oraș al gloriei ruse”). Reconcilierea istorică cu Ucraina ar fi o altă etapă a negocierilor.

Olaru Angelina, www.jurnal.md, 05.10.2010

Moldovenii, complici la evaziune fiscală în România

Zeci de firme cu datorii de milioane de dolari din România sunt cesionate cetățenilor moldoveni

- Primești 300 de dolari și devii proprietar al unei firme cu datorii de 1,5 mil. dolari
- 4 tineri din satul Băcioi au devenit proprietari a 26 de firme cu datorii totale de circa 10 milioane de dolari
- Persoanele implicate riscă **închisoare de până la 3 ani dacă intră pe teritoriul României**

Afacerea începe de la anunțuri plasate în ziare

„Preiau firme cu datorii față de buget, bănci, firme de leasing, furnizori, prin Registrul Comerțului (Oficiul Național al Registrului Comerțului din România (OMRC) n.a.). Se preia întreaga contabilitate, se schimbă și domiciliul fiscal”. Este unul dintre anunțurile care pot fi găsite fără nicio greutate pe site-urile de profil din România. Iată unele dintre ele: <http://www.anunturipenet.ro/cumpar-firma>, <http://www.cumparfirme-preluari.com/index.html>, <http://www.anunt.net/anunt/cumpar+firme+cu+datorii> Anunțurile sunt plasate, potrivit site-ului specializat www.antitepari.ro, de persoane care se prezintă ca și consultanți fiscali. Dar sunt și cazuri în care avocați, juriști și chiar firme de avocatură plasează asemenea anunțuri.

Comisioanele percepute sunt de 2-10% din datoriile firmei, dar minim 500 de euro (un an în urmă taxa minimă era 1000 de euro n.a.) la tranzacție, după cum se precizează chiar în anunțurile din România.

În Republica Moldova nu am găsit deocamdată asemenea înștiințări, dar ne-am convins că asta nu înseamnă deloc că această formă de evaziune fiscală din România nu s-a extins și la noi. Dimpotrivă. Investigațiile noastre arată că moldovenii participă foarte activ la tranzacțiile care permit afaceriștilor români să scape de firmele cu datorii. Am identificat câteva grupuri de cetățeni din Moldova pe ale căror nume au fost cesionate zeci de firme. Mult mai mare este numărul persoanelor singulare care au fost atrase în aceste afaceri – de ordinul sutelor.

Primești 300 de dolari și devii proprietar de firmă

Valentina Vieru, o tânără din Chișinău, a acceptat cu ceva timp în urma să devină acționar unic și administrator al societății comerciale Serapulus Comercial SRL din Constanța, care, după cum s-a constatat ulterior, a prejudiciat bugetul României cu 5,3 mil. lei românești (circa 1,5 mil. USD). „M-a rugat un prieten din Căușeni să merg cu el la Constanța și să semnez niște documente, pentru ca o firmă să poată importa petrol din Bulgaria. Mi-a promis 300 de dolari, pe care nici nu i-am primit. Cel care mi-a promis mi-a spus că a suportat cheltuielile de plimbare, cazare și mâncare la Constanța și că acestea ar fi depășit de câteva ori valoarea recompensei. Nu-mi amintesc nici măcar cum se numea firma și unde se află. Documentele le-am semnat la o bancă și la un notar”, spune Valentina Vieru. Astfel ea a devenit administrator și proprietar al unei firme din România. Fata s-a arătat surprinsă când a aflat că de fapt a preluat o firmă cu datorii atât de mari, susținând că cei care i-au propus să participe la această afacere, i-ar fi dat asigurări că nu va avea nicio problemă. Valentina Vieru a mai adăugat că prietenul ei ar mai fi fost implicat în asemenea afaceri.

Moldovenii care au preluat firme românești cu datorii ar putea fi dați în urmărire

Acum Valentina Vieru spune că nu știe ce să facă cu firma pe care a preluat-o și mai ales cu datoria acesteia. SC Serapulus Comercial SRL Constanta a fost înființată în octombrie 2008 și are un capital social subscris de 200 de lei. Administrator și asociat unic al firmei a fost un bărbat pe nume Asam Raim, iar sediul de facto al firmei era chiar în apartamentul acestuia de pe bd. Alexandru Lăpușeanu 90-92, bloc L37, scara B, et.p, ap. 22 din Constanța (**vezi foto**). La nici patru luni de activitate, în ianuarie 2009, Asam Raim se retrage și cesionează firma către Valentina Vieru din Chișinău. Am sunat la domiciliul/sediul acestuia, apoi chiar am vizitat de două ori locația la 15 și 16 iulie 2010, dar Asam Raim nu era pe loc. Spre ne-

norocul nostru administratorul de bloc, care ar fi putut să ne ofere ceva informații, era în concediu.

Ioan Tomescu, Șeful Serviciului de Investigare a Fraudelor din cadrul Inspectoratului de poliție al județului Constanța, ne-a declarat că cetățenii moldoveni care au acceptat cesionarea firmelor riscă să fie dați în urmărire de către autoritățile române, pentru neplata (de către firmele la care sunt asociați) a datoriilor la buget sau către alți agenți economici. Altfel spus, nu este exclus că peste o perioadă, la intrarea în România, ei să fie reținuți.

Totuși, moldovenii ar putea evita pedeapsa dacă ar anula de urgență actele de preluare a firmelor și ar colabora pentru reținerea suspecților de evaziune fiscală. Arpad Csaba Ladanyi, Comisar general al Gărzii Financiare din România, recomandă ca *„persoanele care pretind că au devenit asociați sau/și administratori ai unor societăți comerciale din România fără știința lor trebuie să sesizeze organele de urmărire penală și să colaboreze cu organele statului român pentru tragerea la răspundere penală a celor vinovați de această situație. Apreciem că trebuie să facă totodată demersurile legale în vederea anulării actelor în baza cărora au devenit asociați sau/administratori ai unor societăți comerciale fără să-și fi exprimat consimțământul în acest sens.”*

4 tineri din Băcioi au devenit proprietari a 26 de firme cu datorii de circa 10 mil. dolari

Unul din cazurile în care figurează sume impunătoare de bani este cel în care patru tineri din satul Băcioi, mun. Chișinău au preluat zeci de firme. Trei dintre aceștia au preluat din toamna anului 2008 și pe parcursul anului 2009, cel puțin 26 de firme din România care aveau datorii totale de aproximativ 32,4 milioane de lei românești, sau aproximativ 122 de milioane de lei moldovenești (circa 10,0 milioane de dolari). Faptul că aceștia au preluat 26 de firme l-am aflat verificând anunțurile de vânzare, cesiune și modificare a sediului firmelor, publicate în Monitorul Oficial al României în perioada 2001-2009. Nu este exclus că în 2010 tinerii să fi continuat această practică.

Numele a trei dintre cei patru moldoveni sunt: Mihail P., Alexandru E. și Andrei V., care figurează ca locuitori ai comunei Băcioi.

De regulă, în documentele privind cesionarea firmelor apar doar câte doi. În cazul unei firme poate fi găsit și un al patrulea, Igor P. Într-un caz apare Igor P. și Alexandru E., în alt caz Igor și Mihail P., sau Alexandru E. și Andrei V. în calitate de noi asociați la firmă. De asemenea, după ce au preluat firma **DANTES INFERNO S.R.L.**, au

folosit-o și pe ea pe post de asociat la alte companii cu datorii, preluate de ei. După mai multe verificări de adrese și telefoane am reușit să dăm de urma doar a unuia dintre tinerii din Băcioi – a lui Alexandru E. Am reușit să vorbim cu el la telefon, dar Alexandru o ținea morțiș „*nu știu nimic, nu știu, nu știu ...*”. Ulterior nu a mai răspuns la telefon. Băieții au preluat nu doar firme care ar fi aparținut unor cetățeni români, dar și unor cetățeni din Ungaria și Spania. De exemplu, cetățeanul Ungariei, **Besseney Gyorgy Benedek**, le-a cesionat moldovenilor de la Băcioi **firma Senorg România SRL**, specializată în comerțul angro al calculatoarelor și echipamentelor. Potrivit ultimului raportul anual (pentru anul 2007), depus la ONRC, aceasta firmă avea la acea vreme datorii de 9,65 de milioane de lei românești, față de buget, bănci, furnizori etc. Nu este exclus ca între timp valoarea datoriilor să fi crescut. Potrivit celor mai recente date ale Agenției Naționale de Administrare Fiscală, la 30 iunie 2010, datoria față de buget a firmei Senorg era de 273,6 mii lei românești și în privința ei a fost inițiată procedura de executare silită.

Băieții din Băcioi au procedat și la schimbarea adresei sediilor la majoritatea firmelor preluate, ele fiind concentrate într-o cameră de pe adresa mun. București, str. Plivitului 51A, sector 5.

De altfel, fenomenul înregistrării pe o adresă a zeci de firme a forțat autoritățile din România să ia măsurile restrictive. Or, sediul social în apartament de bloc și înregistrarea mai multor firme în același spațiu sunt, din punctul de vedere al Fiscului, metode susceptibile de evaziune fiscală.

Din aceste motive conform modificărilor aduse Legii societăților comerciale prin Ordonanța de urgență nr. 54/2010, detaliate prin Ordinul nr. 2.112/2010 al Agenției Naționale de Administrare Fiscală (ANAF), „La același sediu pot funcționa mai multe firme doar dacă imobilul, prin structura și suprafața utilă, permite funcționarea lor în încăperi diferite sau în spații distinct partajate”.

*Preașcă Ion, Centrul de Investigații Jurnalistice/ECONOMIST,
www.investigatii.md, 12.10.2010*

Cartierul Voronin nu e în pericol

CERC VICIOS // „Dosarul Ciocârlia” nu afectează în niciun fel proprietățile familiei Voronin

Dosarul înstrăinării terenului din str. Ciocârlia nu va afecta moșia lui Voronin. Fostul primar, Vasile Ursu, ex-secretarul CMC, Nicolae Monastârli, și șeful Direcției Funciare, Nicolae Crăciun, sunt singurii care riscă să fie trași la răspun-

dere pentru faptul că, acum patru ani, una dintre firmele lui Oleg Voronin a cumpărat de la primăria capitalei 2 ha la un preț de zece ori mai mic decât cel de piață. Cei trei riscă până la șase ani de pușcărie. De asemenea, instanța de judecată i-ar putea obliga să restituie primăriei Chișinău profitul ratat de 25 de milioane de lei. În schimb, familia Voronin, care își construiește vile pe cele două hectare, nu riscă nimic. Potrivit ofițerului CCCEC, Bogdan Zumbreanu, aceștia sunt considerați cumpărători de bună credință.

Țapi ispășitori

Vasile Ursu, Nicolae Monastârli și Nicolae Crăciun sunt cercetați penal pentru neglijență în serviciu, care a adus prejudicii de circa 30 de milioane de lei bugetului municipal. Bogdan Zumbreanu, directorul adjunct al Direcției generale urmărire penală din cadrul Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției (CCCEC), afirmă că vinovăția acestora constă în faptul că, deși inițial, la inițiativa primarului de atunci Vasile Ursu, Consiliul Municipal Chișinău (CMC) a votat, în 2006, un proiect privind scoaterea la privatizare a celor 2,04 ha de pe str. Ciocârliei contra sumei de 30 de milioane de lei, peste doar o săptămână primarul a venit cu un alt proiect care prevedea scoaterea la licitație a aceluiași teren contra sumei de 3 milioane de lei. „Cei trei funcționari nu aveau dreptul să admită noul proiect și mai ales să îl propună spre votare consilierilor cel puțin din două motive: pentru că nu fusese anulat primul proiect adoptat de CMC și pentru că cel de-al doilea proiect nu era însoțit de nota informativă prin care să fi fost justificată micșorarea prețului”, susține Zumbreanu.

Consilierii nu pot fi judecați

Deși decizia de scoatere la privatizare a terenului a fost adoptată prin votul consilierilor comuniști și creștin-democrați, ofițerul CCCEC afirmă că aleșii locali nu pot fi trași la răspundere. „În R. Moldova nu se practică tragerea la răspundere penală colectivă. În plus, nu există niciun document oficial în care să se indice care dintre consilieri și cum a votat. De ce nu se ține această evidență întrebați-i pe consilieri”, ne-a sugerat Zumbreanu, precizând că totuși, conform art. 27 din Legea privind administrația publică, „consilierii răspund solidar pentru activitatea consiliului local și pentru deciziile acestuia pe care le-au votat”.

De vină e programul?

Cât privește modul misterios prin care timp de o săptămână prețul celor 2 ha a scăzut de zece ori, ofițerul CCEC susține că funcționarii primăriei au avut o expli-

cație și pentru aceasta. „În cadrul primăriei se folosește un program special care, în funcție de diferiți parametri, stabilește prețul terenului. Prima dată când s-a propus scoaterea la privatizare a terenului contra sumei de 30 de milioane, Vasile Ursu a calculat prețul după alte criterii, și nu prin intermediul programului. A doua oară, consilierii care au pregătit proiectul de scoatere la licitație a aceluiași teren au aplicat softul”, afirmă Zumbreanu. Aceeași sursă ne-a comunicat că, în viitorul apropiat, CCCEC urmează să solicite o expertiză independentă în urma căreia se va stabili cât de real era prețul de 3 milioane de lei pentru 2 ha într-o zonă prestigioasă a orașului.

Nicio probă împotriva lui Voronin

Până una, alta, Primăria capitalei a înaintat la sfârșitul săptămânii trecute o acțiune civilă împotriva celor trei foști funcționari prin care le cere să restituie prejudiciul cauzat statului în urma privatizării celor 2 ha (aproximativ 25 de milioane de lei – n.r.). De la firma „Moldconstruct Market”, care a privatizat terenul, autoritățile locale nu pot cere nimic. Nu există temei nici pentru anularea contractului de privatizare, pentru că în aceste circumstanțe compania este considerată cumpărător de bună credință. „Nu există nicio probă, nicio declarație că Vladimir Voronin sau altcineva ar fi făcut presiuni asupra responsabililor de la primărie. Fostul președinte a fost audiat în calitate de martor în acest dosar pentru că, potrivit stenogramei, atunci când a venit cu proiectul în fața Consiliului, fostul primar Vasile Ursu i-a informat pe aleșii locali că a discutat despre scoaterea la vânzare a terenului cu Voronin”, ne explică Zumbreanu.

Încă un dosar?

Totuși, afirmă ofițerul CCCEC, nu este exclus ca în viitorul apropiat să mai fie intentat un dosar în legătură cu cele 2 ha de pe str. Ciocârlia în cadrul căruia să fie verificată modalitatea prin care compania „Moldconstruct Market”, care a câștigat licitația prin concurs pentru acest teren, propunând un proiect de construcție a unui complex locativ, a reușit ulterior să îl modifice construind mai multe vile.

„Dosarul Ciocârlia” a fost intentat la 24 mai 2010, după ce primarul capitalei Dorin Chirtoacă a sesizat CCCEC despre faptul că mai multe hectare de teren de pe str. Ciocârlia ar fi fost vândute, în urma unei licitații din 2006, la un preț de zece ori mai mic decât cel de piață.

Rață Mariana, ziar.jurnal.md, 12.10.2010

Diplomat-contrabandist restabilit de judecată

La începutul verii, Veaceslav Popov, diplomat în cadrul Ambasadei R. Moldova la Kiev, a fost reținut de către autoritățile românești în timp ce încerca să transporte ilegal în România țigări ascunse în automobilul diplomatic înregistrat pe numele său. Acesta a fost rechemat din misiune și demis din cadrul Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene (MAEIE). După două luni, în baza aceluiași articol în care a fost destituit, dar cu o altă interpretare, Curtea de Apel a decis că el urmează a fi restabilit la serviciu. Până va fi examinat cazul de către Curtea Supremă de Justiție, Popov lucrează în cadrul cancelariei ministerului.

La 11 iunie curent, în jurul orei nouă seara, Veaceslav Popov, șeful secției consulare a Ambasadei R. Moldova la Kiev, care lucra în cadrul MAEIE de patru ani, imediat de pe băncile Academiei de Studii Economice, împreună cu Tudor Croitor, au fost reținuți de autoritățile române la punctul de control Sculeni, în timp ce transportau ilegal aproape trei mii de pachete de țigări în valoare de peste trei mii de euro.

Popov, care se afla la acel moment în concediu, avea asupra sa pașaport diplomatic și utiliza autoturismul corpului diplomatic al Ucrainei, înregistrat pe numele său.

Conform legislației românești, transportarea ilicită a țigărilor constituie o contravenție administrativă. Țigările au fost confiscate și plătită o amendă în sumă de 10 mii de lei, echivalentul a două mii trei sute de euro, cam cu o mie de euro mai puțin decât ar fi câștigat din vânzarea acestora.

Contrabandă cu mașina diplomatică

În Hotărârea Curții de Apel, Popov a explicat întâmplarea cu țigările. Acesta susține că, fiind în concediu, a fost rugat de către o rudă să-l ajute cu transportarea bagajelor în orașul Iași, unde se afla la studii soția acestuia. „La trecerea frontierei, colaboratorii vamali, în urma controlului mijloacelor de transport, au depistat în bagajele pasagerului pachete de țigări nedeclarate în vamă. Reclamantul (Popov, n.r.) susține că nu a știut despre acestea. Pasagerul (Croitor, n.r.) și-a recunoscut vina, fiindu-i întocmit proces-verbal de contravenție administrativă și aplicată amendă, care a fost achitată pe loc de către persoana vinovată”, se arată în hotărârea Curții.

La sfârșitul verii, diplomatul Popov, demisionat încă după incidentul cu țigările, l-a cunoscut pe contrabandistul Croitor, care ascunsese țigări în mașina diplomatică a viitorului său nănaș. Un alt detaliu, nu neapărat important, este că tatăl lui Veaceslav Popov de mai mulți ani este șef al sectorului vamal Ocnîța-Sochireni, de la granița cu Ucraina.

Consecințe grave pentru imaginea serviciului diplomatic

În primele șase luni ale anului curent, Veaceslav Popov a traversat de mai multe ori frontiera R. Moldova cu România, folosind atât pașaportul diplomatic, cât și autoturismul cu numere de înmatriculare diplomatice, fără a fi verificat de către grănicerii niciunui stat. El a explicat deseale sale deplasări prin faptul că a avut necesități familiale.

Acțiunile comise de către Veaceslav Popov constituie o abatere disciplinară conștientă în încălcarea flagrantă a legislației ce reglementează activitatea serviciului diplomatic, a statutului funcționarului public, a normelor de conduită a unui diplomat și funcționar public, consideră MAEIE. Deoarece această încălcare a avut consecințe grave pentru imaginea serviciului diplomatic și al statului, ministerul a conchis că Popov urmează a fi destituit din funcția ocupată.

Popov spune că MAEIE a încălcat legea

La începutul lunii iulie, Popov a fost rechemat înainte de termen din misiune și destituit din funcția de secretar I al Ambasadei R. Moldova în Ucraina. La sfârșitul aceleiași luni, Veaceslav Popov s-a adresat în instanța de judecată, contestând actul prin care a fost demis, considerându-l drept unul emis contrar prevederilor legislației în vigoare. El a solicitat restabilirea sa în funcție și încasarea salariului pe întreaga perioadă de absență forțată de la serviciu.

Popov susține că Ministerul a încălcat legea prin faptul că nu l-a audiat la comisia de disciplină, din care motiv a fost lipsit de dreptul de a se apăra și a pleda nevinovat. Mai mult decât atât, lui Popov nu i-a fost prezentată o copie a raportului privind ancheta de serviciu, ceea ce nu i-a permis să-și formuleze obiecțiile față de cercetarea efectuată în cadrul procedurii disciplinare, se arată în hotărârea Curții de Apel. De asemenea, Veaceslav susține că în ordinul de demitere sunt indicate doar motivele de drept, fără a se menționa și abaterea disciplinară concretă care a fost constatată.

Instanța a dat dreptate diplomatului

Veaceslav Popov a fost destituit și apoi restabilit la serviciu, în mare parte, pe baza unuia și aceluiași articol din Legea cu privire la serviciul diplomatic. Acesta prevede că membrii personalului misiunii diplomatice sau ai oficiului consular pot fi rechemați înainte de termen din misiune pentru comiterea unor fapte ce implică răspunderea penală în conformitate cu legislația statului acreditat sau cu legislația R. Moldova ori a altor acțiuni ce prejudiciază relațiile R. Moldova cu statul acreditat, cu organismul internațional sau cu alte state.

Instanța de judecată a constatat că diplomatul, prin neverificarea bagajelor transportate de către viitorul său fin, a dat dovadă de neglijență față de obligațiunile sale de funcționar public, însă aceasta nu poate servi drept temei pentru concediere. De asemenea, nu a fost demonstrată comiterea unor acțiuni care implică răspunderea penală, dar nici a altor acțiuni ce ar prejudicia relațiile țării.

„Poziția luată de către instanță încurajează comportamentul delictual”

Iurie Leancă, șeful diplomației R. Moldova, și-a anunțat public nedumerirea față de decizia Curții de Apel. „Am respectat toate procedurile birocratice la concediere. Imaginați-vă uimirea și surprinderea mea când am primit decizia instanței, precum că acest cetățean urmează să fie reangajat la minister. Citind sentința, ai senzația că, de fapt, în lipsa unor temeiuri fondate, instanța a folosit orice pretext pentru a-l repune pe acest cetățean în serviciu, în pofida legislației muncii în vigoare și în pofida bunului-simț. Poziția luată de către instanță nu contribuie la întărirea disciplinei muncii printre angajați, ci dimpotrivă, încurajează comportamentul delictual”, a spus Leancă.

„Și toate aceste explicații că eu nu am știut, am fost doar șofer în mașina proprie mi se par nu doar puerile, dar care sfidează bunul-simț”, a adăugat ministrul.

Curtea Supremă de Justiție va decide

Ministerul de Externe l-a restabilit pe Popov, nu în funcția de secretar I al Ambasadei R. Moldova în Ucraina, cum prevede hotărârea Curții de Apel, ci ca funcționar în cadrul cancelariei, pe perioada desfășurării litigiului. De specificat că Popov nu a restituit, odată cu demiterea, pașaportul diplomatic, deși era obligat s-o facă.

În recursul depus de către MAEIE la Curtea Supremă de Justiție (CSJ), este exprimat dezacordul față de decizia Curții de Apel, pe care ministerul o consideră ilegală, nefondată și contravenind legislației în vigoare.

Magistratul Elena Gligor, care a judecat cazul, a refuzat să vorbească despre dosar sau despre cum poate fi găsită hotărârea semnată de ea, care este un document public, dar care încă nu este plasat pe pagina electronică a Curții. Ea a spus că nu-și comentează deciziile și că toate răspunsurile le vom primi de la CSJ, care va decide dacă a avut sau nu dreptate după ce va fi pronunțată o hotărâre definitivă.

De când la conducerea MAEIE se află Iurie Leancă, au fost destituiți șase angajați ai ministerului, dintre care, patru implicați în acțiuni de corupție. Cele mai cunoscute cazuri sunt ale lui Iurie Cerbari, consilier în cadrul ministerului, și Aurel Guilă, șoferul Ambasadei R. Moldova la București, care au încercat să ducă ile-

gal țigări în România, dar și cazul lui Veaceslav Cebotari, șeful Departamentului colaborare bilaterală din cadrul MAEIE, bănuț de corupere pasivă. Toți trei sunt demiși, iar în cadrul dosarului lui Cebotari ancheta continuă.

Ețco Tatiana, www.zdg.md, 21.10.2010

Săracii finanțatori

ELECTORALA // După ce la alegerile precedente au votat și morții, PCRM este sponsorizat în actuala campanie electorală de fantome

Partidul Comuniștilor (PCRM) riscă să fie exclus din campania electorală pentru alegerile din 28 noiembrie din cauza unor finanțatori fictivi, înscriși în raportul financiar depus de formațiune la CEC.

Analizând acest raport, presa a descoperit că cel puțin doi dintre așa-numiții sponsori ai PCRM nu știu nici cu spatele de cei 500.000 de lei pe care i-ar fi dăruit partidului pentru a-și face campanie electorală. Finanțatorii generoși sunt doi tineri din r. Anenii Noi care abia câștigă de o bucată de pâine. Cazuri similare pot fi găsite și pe listele altor partide înscrise în cursa electorală. Deși ne-am fi așteptat ca principalii finanțatori ai concurenților electorali să fie membrii de frunte ai partidelor sau oameni de afaceri, găsim printre sponsori pensionari, studenți, șomeri.

Sponsorii PCRM

Cele mai multe semne de întrebare le provoacă lista de finanțatori ai PCRM. Potrivit acesteia, principalii sponsori ai partidului sunt niște bieți oameni din Anenii Noi, dintre care doi tineri anticomuniști. Fiecare dintre aceștia au donat partidului de la 120 până la 250.000 de lei. Mai mult decât și-au permis să toarne în haznaua formațiunii candidații de pe lista PCRM: Igor Dodon (150.000 de lei), Ghenadie Morcov (1105 lei) și Igor Grigoriev (27,8 mii lei). Potrivit presei, printre sponsorii partidului se regăsesc mai mulți angajați ai companiei „Moldconstruct Market” (în care Oleg Voronin a lucrat până acum câteva luni economist – n.r.), inclusiv unul dintre fondatorii acesteia, Antolie Koval, dar și câțiva dintre fondatorii și angajații tipografiei „Metrompaș”, despre care JURNAL a scris anterior că îi aparține ginerului lui Vladimir Voronin. Cei 17 sponsori ai PCRM pomeniți în raportul financiar al partidului au făcut donații de 2,597 milioane de lei.

Finanțatorii fără bani

Să revenim însă la tinerii pomeniți mai sus. Anton Levițchi (23 de ani) și Vitalie Gusev (27 de ani) nici nu știu despre gestul generos prin care au sponsorizat partidul cu jumătate de milion de lei. „Asta e prea de tot. Am fost telefonat de mai mulți jurnaliști care m-au întrebat dacă fiul meu a donat bani PCRM. La început, credeam că cineva glumește, dar văd că se îngroașă gluma. De

unde să ia Anton atâția bani?”, ne-a spus Constantin Levițchi, tatăl băiatului, precizând că fiul său nici măcar nu este simpatizant al PCRM, iar acum caută să împrumute bani pentru a pleca la muncă în Moscova. Vorbele tatălui tânărului sunt confirmate și de datele de la Serviciul Fiscal de Stat. Potrivit portalului Unimedia, care citează surse din fisc, Anton Levițchi nu a câștigat niciun leu pe parcursul ultimilor trei ani. Cu greu se descurcă cu banii și familia lui Vitalie Gusev care, chipurile, a donat PCRM-ului 250.000 de lei. Contactată de Jurnal TV, mama băiatului afirmă că fiul ei e la muncă la Moscova și încă a împrumutat bani pentru bilet. Solicitat de presă, juristul PCRM, Sergiu Sârbu, afirmă că semnăturile acestor tineri sunt autentice, iar ei refuză să recunoască faptul că au donat bani pentru că au fost intimidați.

Unde-i Plahotniuc?

Lista sponsorilor PCRM nu este singura care provoacă nedumeriri. Și printre finanțatorii Partidului Democrat se găsesc persoane care susțin că nu au donat niciun bănuț partidului. Eugenia Baci, o pensionară din s. Risipeni, r. Fălești, afirmă că este susținătoare a PD de mai mulți ani, dar nu are bani pentru a-i dăruii partidului. Cu toate acestea, în raportul PD se menționează că femeia i-ar fi donat 30.000 de lei. Dumitru Diacov, președintele de onoare al PD, bănuiește că e vorba de o scăpare a filialei teritoriale a partidului. „Nu cred că s-a făcut intenționat. Dar cine știe, poate fi și o provocare”, afirmă acesta. De altfel, printre sponsorii PD, am găsit mai mulți pensionari și șomeri, dar nu și numele businessmanului Vlad Plahotniuc, despre care liderii PD au declarat în repetate rânduri că este principalul finanțator al partidului. „Domnul Plahotniuc nu a donat încă bani. Abia urmează”, ne-a explicat Diacov. Deocamdată, PD-ul îl finanțează pe Plahotniuc. Potrivit raportului financiar, democrații au cheltuit deja peste 600.000 de lei pentru publici-

tate la un post de televiziune al lui businessmanului. În total, PD a cheltuit deja în campanie 1,8 milioane de lei.

Culmea sponsorizării

Din lista finanțatorilor Partidului Liberal fac parte doar membri ai partidului. Cea mai mare sumă a donat-o deputatul Gheorghe Brega, 100.000 de lei, asta deși potrivit declarației de avere pentru 2009, parlamentarul a câștigat anul trecut doar 70.000 de lei. Colegul său de partid, Valeriu Munteanu, susține că nu e neapărat ca banii să fi fost obținuți în ultimul an. Cam aceeași este și explicația prim-vicepreședintelui Alianței „Moldova Noastră”, Victor Osipov, rugat să comenteze cum e posibil ca Serafim Urechean, care a câștigat în 2009 100.000 de lei, să doneze partidului în această campanie tocmai 200.000, iar deputatul Vasile Balan să ofere partidului 100.000, în timp ce venitul de anul trecut este de 102 mii de lei.

De-a dreptul surprinzător este raportul financiar al Partidului Umanist. În timp ce toată republica este împânzită de câteva luni de panouri publicitare cu Valeriu Pasat, formațiunea declară la CEC cheltuieli de doar 20.000 de lei, iar singurul sponsor al partidului este jurnalistul Dumitru Ciubașenco care a donat 21.000 de lei.

Tot un singur sponsor are și Partidul Național Liberal. Președinta formațiunii, Vitalia Pavlicenco, a făcut o donație de 300 de lei pentru campania electorală a PNL. Din acești bani, 220 de lei i-a cheltuit pentru deschiderea contului bancar și autentificarea specimentului de semnături.

Riscă să fie scoși din joc

Ca urmare a scandalului apărut în presă în legătură cu listele de finanțatori ai partidelor, CEC a expediat Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției (CCCEC) și Inspectoratului Fiscal rapoartele financiare ale tuturor partidelor politice pentru a cerceta veridicitatea acestora. În cadrul unei conferințe susținută ieri, Bogdan Zumbreanu, șeful adjunct al Direcției urmărire penală, CCCEC, a explicat că la prima vedere în cazul cu finanțatorii fictivi ai PCRМ sunt două componente de infrațiune. Una din acestea ține de responsabilitatea CCCEC, iar cealaltă de responsabilitatea Fiscului. Procuratura Generală urmează să decidă cărei dintre cele două instituții îi va încredința investigarea cazului. „Dacă se va demonstra că PCRМ sau orice alt concurent a falsificat rapoartele depuse la CEC, aceste venituri vor fi declarate nevalabile, iar partidul ar putea fi avertizat sau chiar exclus din cursa electorală”, a menționat secretarul CEC, Iurie Ciocan.

Rață Mariana, ziar:jurnal.md, 29.10.2010

Banii „Franzeluța” pleacă în off-shore-uri

ESCROCHERIE // Conducerea „Franzeluța” a prejudiciat statul cumpărând cu bună-știință făină din Ucraina la prețuri majorate, astfel provocând scumpirea pâinii

Aproape trei milioane de dolari din banii S.A. „Franzeluța” au ajuns anul trecut pe conturile unor firme off-shore din Panama, Insulele Virgine Britanice și Belize ai căror proprietari sunt necunoscuți. Banii erau oferiți pentru servicii fictive de intermediere la importul de făină din Ucraina. Alte trei milioane de lei „Franzeluța” i-a aruncat în vânt pentru staționarea timp de mai multe zile a vagoanelor încărcate cu făină în gara Chișinău, chiar dacă întreprinderea are suficiente depozite în care ar fi putut-o transporta. Potrivit anchetatorilor care au investigat cazul, aceste cheltuieli nejustificate au dus, în final, la majorarea prețului la pâine și la prejudicierea statului care este acționar majoritar al S.A. „Franzeluța”. Directorul combinatului municipal de panificație, Eugeniu Baleca, respinge acuzațiile.

Banii pleacă în off-shore-uri

De ani buni, SA „Franzeluța” nu mai cumpără făină din R. Moldova. Sub pretextul că făina moldovenească este de proastă calitate, combinatul de panificație importă făină de la întreprinderi din Ucraina. Chiar dacă negocierile pentru procurarea făinii „Franzeluța” le purta direct cu aceste companii ucrainene, conform documentelor, cumpărătorii făinii de grâu erau niște companii off-shore. Oleg Puțintică, șeful Direcției Investigare a Fraudelor din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, susține că aceste off-shore-uri nu își asumau nicio responsabilitate pentru transportul făinii, în schimb majorau nejustificat prețul acesteia.

Astfel, dacă la întreprinderile din Ucraina făina e cumpărată cu 180-220 de dolari, la importul în R. Moldova, prețul făinii ajungea la 270-300 de dolari. Doar pe parcursul anului 2009, „Franzeluța” le-a plătit acestor off-shore-uri circa 2,7 milioane de dolari pentru diferența de preț. În prezent, Centrul de Combatere a Crimelor Economice și Corupției încearcă să stabilească proprietarii acestor cinci companii off-shore și unde au ajuns banii „Franzeluței” transferați pe conturile lor.

Alți intermediari, aceeași schemă

După ce MAI a început investigațiile și a demascat schemele frauduloase de import de făină, „Franzeluța” a renunțat la „serviciile” off-shore-urilor, dar nu și la schema de import de făină. Acum, combinatul de panificație importă făină prin intermediul unui alt intermediar – SRL „Torimacon”. Directorul acestei companii

este Iurie Ciolacu, un student de 23 de ani, iar conform datelor Camerei înregistrării de stat, firma este specializată în construcții, recuperare a deșeurilor, dulgherie și tâmplărie (!). Încercările noastre de a-l contacta pe Ciolacu au eșuat. La numărul de telefon al companiei nu a răspuns nimeni pe parcursul acestei săptămâni.

Menționăm în context că fostul director al combinatului „Franzeluța”, Spiridon Danilescu, a fost demis și arestat acum șase ani, fiind acuzat de organizarea unor scheme similare celor care funcționează acum la întreprindere.

Amenzi pentru susținerea partidului?

La 18 februarie curent, Ministerul Afacerilor Interne a deschis un dosar penal în acest caz, dar și pentru cauzarea de daune materiale în proporții deosebit de mari, prin abuz de încredere, acționarilor SA „Franzeluța”. Este vorba de o amendă în valoare de aproape trei milioane de lei pe care a plătit-o „Franzeluța” pe parcursul anului trecut Î.S. „Căile Ferate ale Moldovei” pentru că nu s-a grăbit să descarce făina din vagoane și să o ducă în depozite.

„Nu pot găsi o justificare logică a acțiunilor conducerii „Franzeluța”. Din moment ce ai depozite goale și lucrători angajați pentru transportul făinii, de ce să ții făina în vagoane timp de 20-40 de zile și să plătești astfel de amenzi usturătoare”, susține Puținică. Alte surse care au solicitat anonimatul ne-au comunicat că cel mai probabil aceste penalități achitate de „Franzeluța” ajungeau ulterior prin niște scheme întortocheate la Partidul Comuniștilor. Șeful Direcției investigarea fraudelor nu exclude o asemenea ipoteză.

Crimă fără vinovat

Cert este că contractele de procurare și import de făină au fost semnate de directorul „Franzeluța”, Eugen Baleca, fără acordul Consiliului de Administrare al societății. Și deoarece acționarul majoritar al SA „Franzeluța” (52,2 %) este statul, Ministerul Afacerilor Interne constată că Baleca și-a depășit atribuțiile de serviciu, prejudiciind prin acțiunile sale bugetul de stat. Totuși directorul „Franzeluța” nu figurează în dosar în calitate de bănuț. Este sau nu responsabil Baleca de crearea acestor scheme dubioase de import de făină urmează să decidă Procuratura Generală care a preluat dosarul pe 13 octombrie.

Contactat de JURNAL, șeful Direcției conducerea urmăririi penale, Nicolae Chitroagă, ne-a declarat că în septembrie PG a expediat o comisie rogatorie în Ucraina pentru verificarea legalității importului de făină de către „Franzeluța”. Rezultatele comisiei vor fi peste două-trei luni, iar de acestea vor depinde acțiunile de mai departe ale procuraturii.

Baleca refuză să vorbească

Solicitat de JURNAL să explice de ce ar avea nevoie „Franzeluța” de intermediari la importul făinii din Ucraina și de ce combinatul de panificație nu cumpără făină din R. Moldova, Eugeniu Baleca a refuzat să răspundă. „Nu știu despre niciun dosar penal și nu înțeleg de ce se ia Ministerul Afacerilor Interne de noi în loc să își vadă de treabă asigurând ordinea publică. Fabrica lucrează bine. Pe timp de criză, noi aducem profit. Probabil, cineva are interes să ne denigreze”, a declarat Baleca, refuzând să spună pe cine bănuiește de rea-voință.

Eugeniu Baleca este director al S.A. „Franzeluța” din 2004. De asemenea, el este consilier municipal din partea fracțiunii comuniste și vicepreședinte al Consiliului de administrare al BC „Victoriabank”, unde Vlad Plahotniuc este președinte al Consiliului de administrare. Anterior, Baleca a fost director comercial al S.A. „Petrom Moldova”, proprietate a aceluiași Vlad Plahotniuc.

Rață Mariana, ziar.jurnal.md, 02.11.2010

Partide-fantome, partide-instituții de stat, partide - întreprinderi de stat

În actuala campanie electorală s-au înscris 20 de partide. Mulți zic că e un număr prea mare, pentru o țară mică precum e Republica Moldova. În același timp, în campania electorală puteau să participe mult mai multe partide.

Conform unei note informative a ministerului Justiției la 22 septembrie 2010, adică în pragul campaniei electorale erau 31 de partide în Registrul partidelor și care dacă ar fi dorit puteau să participe la alegeri.

Partidele - instituții și întreprinderi de stat?!

O analiză scurtă a listei partidelor făcute publice de ministerul Justiției stârnește mai multe semne de întrebare. De exemplu, găsim Partidul Socialist, liderul căruia Victor Morev, după ce a slujit comuniștilor, a dat bir cu fugiții și este dat în urmărire internațională încă din anul 2006, „fiind suspectat de prejudicierea bugetului public național cu peste 2 milioane lei. Pe numele lui Morev a fost inițiată o urmărire penală în baza art. 328 (3) Cod Penal (excesul de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu), care prevede o pedeapsă cu privațiune de libertate până la 15 ani.” .

Cu toate acestea, în august 2010, Victor Morev a fost reales președinte al Partidului Socialist, iar despre anchetă nu se mai aude nimic. Mult mai multe surprize le găsim în cazul în care verificăm partidele în baza de date a Serviciului Fiscal de Stat. De exemplu, acolo încă mai figurează Alianța Centristă din Moldova, dar și Blocul pentru o Moldovă Democratică și Prosperă, președinte a cărora a fost și mai este Dumitru Diacov.

Mai mult! În cazul Blocului pentru o Moldovă Democratică și Prosperă, apoi la fisc el figurează ca întreprindere de stat.

Partidul Liberal, condus de Mihai Ghimpu a figurat până la 8 noiembrie 2010 în calitate de „instituție de stat” și după ce a obținut un nou cod fiscal a intrat în categoria de „altă organizație necomercială”

Juristul Corneliu Gurin explică situația în care unele partide figurează în baza de date a fiscului ca întreprinderi sau instituții de stat, prin faptul că așa s-a găsit o soluție la momentul înregistrării lor pentru a li se elibera certificatul de atribuire a codului fiscal. Acum ele urmează să obțină un nou cod fiscal și practic toate l-au obținut.

Doi președinți la un partid

Un alt caz ce surprinde este cel al partidului „Pentru Neam și Țară”. Conform datelor oficiale de la Serviciul Fiscal de Stat, președinte al acestui partid este Tudor Deliu, deputat al Partidului Liberal Democrat din Moldova, candidat pe lista acestui partid pentru alegerile parlamentare din 28 noiembrie 2010.

Deja au trecut doi ani și jumătate de când Tudor Deliu a declarat că aderă cu tot cu Mișcarea pentru Neam și Țară, la PLDM. Totodată în alegeri mișcarea, care între timp a devenit partid, îl are ca președinte pe Nicolae Ușica. Confirmarea poate și găsită chiar pe pagina WEB a partidului.

Nu este primul caz când în istoria partidelor din Republica Moldova un partid are mai mulți președinți, totuși pare singurul caz, când un conducător candidează pe lista partidului pe care-l conduce, iar altul pe lista unui alt partid.

M-am gândit că posibil că e o eroare în baza de date a Serviciului Fiscal. La telefonul 080 001 525, un asistent de la I.S. „Fiscservinform”, întreprindere ce are grijă de baza de date a Fiscului și de informațiile plasate acolo, mi-a spus că nu este nici o greșeală și că datele sunt corecte. Totodată, el mi-a recomandat să mă adresez la ministerul Justiției, pe pagina căruia există Registrul de Stat al Organizațiilor Necomerciale.

Am căutat în acest registru Mișcarea și Partidul cu pricina, dar nici urmă. O simplă căutare în Google a arătat că această organizație a fost fondată la 17 iu-

lie 2007. Organizația cu pricina ar fi trebuit să o găsească în **Registrul de Stat al Organizațiilor Necomerciale**. Or, prima începe cu data de 18 iulie 2007, iar cea de a doua se termină cu data de 12 iulie 2007, dar nici pomină de asemenea organizație sau partid.

Tatiana Pașcovschi, șefa serviciului de presă a ministerului Justiției mi-a spus că **pe pagina WEB a ministerului**, la compartimentul Direcția **Organizațiilor necomerciale este plasată „Lista partidele politice existente în Republica Moldova”**. **Într-adevăr, în lista cu pricina figurează pe poziția 27, dar cu numărul de înregistrare 40, partidul politic „Pentru Neam și Țară”, .**

27. Partidul Politic „PENTRU NEAM ȘI ȚARĂ“

Nr. de înregistrare – 40

Data înregistrării – 17 iulie 2007

Președinte – Nicolae UȚICĂ

Sediul: mun. Chișinău, str. Cuza Vodă, 19/6, ap. 71

Sursa: [http://justice.gov.md/file/Directia%20organizatii%20necomerciale%20Lista%20Partidelor%20Politice%202010\(1\).doc](http://justice.gov.md/file/Directia%20organizatii%20necomerciale%20Lista%20Partidelor%20Politice%202010(1).doc)

Potrivit Tatianeii Pașcovschi, aceeași listă a fost transmisă și la CEC.

Cât despre faptul că acest partid nu apare în registrul cu pricina, Tatiana Pașcovschi mi-a spus că responsabilii de la Direcția **Organizațiilor necomerciale, ar fi verificat baza de date și totul este corect, iar** o asemenea organizație ar exista în baza lor de date, președinte fiind Nicolae Uțica. Întrebarea de ce orice persoană care accesează **baza de date** nu o poate găsi, a rămas însă fără răspuns.

Poate că și în cazul altor partide e la fel?- ne-am întrebat. Partidul Mișcarea Acțiunea Europeană, care a fost înregistrat cu câteva luni mai devreme decât PPNT, figurează în această bază de date, **iată linkul**. Ținând cont că primul președinte al MAE a fost Anatol Petrenco, iar acum e Veaceslav Untilă, am verificat și în baza de date a Fiscului. Schimbările respective sunt reflectate întocmai. La fel și în cazul Partidului „Moldova Unită - Единая Молдова”, care avea anul trecut în calitate de președinte pe Ana Tcaci, iar din anul curent pe fostul deputat comunist Vladimir Țurcan.

Și în cazul Partidului Politic „Partidul Umanist din Moldova”, informațiile sunt actualizate și noul președinte Valeriu Pasat figurează în ambele registre. În schimb lipsește Partidul conservator, care potrivit **listei MJ** are număr de înregistrare - 37, la data de 12 iulie 2006.

Fiscul spune una, ministerul Justiției alta

Pentru a mă clarifică cu PPNT, m-am adresat încă o dată, dar la Inspectoratul Fiscal teritorial, unde este înregistrat partidul. În cazul nostru e vorba de sectorul Botanica, din mun. Chișinău. Elena Dragomir, șef al Direcției Administrare Fiscală Botanica, după o scurtă verificare a confirmat existența acestei organizații și faptul că președinte este Tudor Deliu.

Cât despre faptul că la CEC și la ministerul Justiției, dar și în listele electorale figurează un alt conducător, Elena Dragomir mi-a declarat că „Inspectoratul nu se ocupă cu verificarea datelor dacă conducătorul este unul sau altul!”. La întrebarea dacă faptul că fiscul nu a fost informat despre schimbarea conducătorului nu ar constitui o încălcare a legislației fiscale, șeful Direcției Administrare Fiscală Botanica a evitat să dea un răspuns tranșant, spunându-ne doar că despre aceste schimbări ar fi trebuit să fie informați de către partid și Camera Înregistrării de stat.

La solicitarea mea prin email, Camera Înregistrării de stat ne-a răspuns că ea „**ține Registrul de Stat al persoanelor juridice și al întreprinzătorilor individuali.**” **Totodată ne-a recomandat să ne adresăm la Ministerul Justiției.** Curat cerc vicios.

Fostul și actualul lider de partid se justifică

Pavel Țibernii, trezorerierul partidului Pentru Neam și Țară ne-a răspuns în rusă, susținând că nu are probleme privind rapoartele la fisc și alte structuri de control și ca nu este la curent cu faptul că la Fisc apare în calitate de conducător, Tudor Deliu și nicidecum Nicolae Uțica. Potrivit lui Țibernii nici la banca nu au fost probleme cu deschiderea conturilor pentru acumularea de bani pentru campania electorală.

Ținând cont de faptul că fiscul, dar și băncile înaintează cerințe ce par deseori excesive privind corectitudinea documentelor și modificărilor intervenite, faptul că PPNT nu se confruntă cu nici o problemă pare cel puțin suspect.

Am administrat și eu timp de 6 ani o publicație înregistrată la ministerul Justiției, iar când venea vorba de fisc, apoi dacă o virgulă nu era la loc, puteai primi amendă. Și nu cred că ceva s-a schimbat între timp. Cât despre bancă, apoi dacă semnătura mea li se părea controlorilor că nu corespunde modelului deținut de bancă, apoi nu puteai să scoți banii pentru salariu. Și nu era vorba de sute de mii de lei, ci de câteva mii.

Solicitat de noi, Nicolae Uțica, președintele oficial al partidului Pentru Neam și Țară s-a arătat contrariat de faptul că la fisc apare în calitate de conducător fostul

său coleg de partid - Tudor Deliu. Totodată, el nu a putut găsi o explicație a faptului că partidul nu figurează în **baza de date**, dar a promis că se va documenta.

În schimb Tudor Deliu spune că deja de 3 ani nu mai are nicio legătură cu acest partid. „În toamna anului 2007, m-am retras de la cârma partidului pentru a mă ocupa de activitatea mea de profesor și de atunci președinte este Nicolae Uțica”, ne-a declarat deputatul. În același timp el zice că a rămas surprins atunci când două-trei săptămâni în urmă a fost sunat de cineva de la Inspectoratul Fiscal în legătura cu faptul că este conducătorul Partidului pentru Neam și Țară și că ar trebui să prezinte nu se știe ce informație. „Le-am explicat reprezentanților fiscalului, că nu mai sunt de 3 ani șeful partidului și că toate întrebările să fie adresate lui Nicolae Uțica”, ne-a relatat Tudor Deliu.

Atunci cum se explică faptul că în martie 2008, ați organizat o conferință de presă în care ați declarat că „Mișcarea Social - Politică pentru Neam și Țară declară actul de autodizolvare și aderare în corpore la Partidul Liberal Democrat din Moldova”?, l-am întrebat pe Tudor Deliu. Potrivit candidatului pe lista PLDM la fotoliul de deputat, el împreună cu alți membri ai partidului cu pricina, inclusiv Nicolae Uțica, s-au înțeles asupra textului declarației prezentate la conferința de presă, dar la aceasta nu se știe din care motive ultimul nu a venit.

„Probabil că Nicolae Uțica a decis să-și păstreze partidul pentru sine, nu știu cu precizie, dar așa s-a întâmplat”, susține Tudor Deliu.

Amintim că la 13 iulie 2007, Tudor Deliu anunță despre lansarea Mișcării Social-Politice pentru Neam și Țară, președinte fiind chiar el. Peste mai puțin de un an de zile, la 17 martie 2008, Tudor Deliu anunța în cadrul unei conferințe de presă că **„Mișcarea Social - Politică pentru Neam și Țară declară actul de autodizolvare și aderare în corpore la Partidul Liberal Democrat din Moldova”**. În ajunul alegerilor din 5 aprilie 2009, mișcarea respectivă re apare, iar conducător figurează Nicolae Uțica. Ba chiar este înregistrat în campania electorală, dar la finele lunii martie, **partidul pe neașteptate s-a retras din campania electorală în favoarea Alianței Moldova Noastră**.

O situație pur moldovenească!

Igor Boțan, director executiv al Asociației pentru Democrație Participativă (ADEPT), organizație care deja de 16 ani monitorizează alegerile și activitatea partidelor moldovenești, a ghicit din a doua încercare despre ce partid e vorba, când i-am spus că la unul ar fi probleme cu datele din registrele oficiale ținute de autoritățile fiscale și cele juridice.

„E o situație pur moldovenească”, a fost concluzia lui Igor Boțan. Potrivit directorului ADEPT, situația în care la ministerul Justiției figurează un președinte de partid și la Fisc altul denotă că între aceste structuri nu există comunicare. Cât despre faptul că noii șefi de partid nu s-au sinchisit a se ocupa de perfectarea documentelor și de înștiințarea tuturor organelor de stat despre modificările intervenite, apoi a apreciat-o drept ca pe o neglijență.

În același timp Corneliu Gurin vede la mijloc mai degrabă o problemă de evidență contabilă, care s-ar datora legislației fiscale, ce se aplică în cazul partidelor politice.

Ministerul Justiției: Dacă liderul partidului spune că are documentele în regulă, atunci așa este!

Probabil că o fi așa. Pe de altă parte, când te gândești că acest partid duce o campanie electorală în care sugerează că nu are nevoie de un an pentru a face ordine în țară, apoi se iscă întrebarea cum poate el face ordine în țară dacă nu are în regulă măcar documentele de partid.

Posibil că nu e vina partidului că un funcționar nu și-a îndeplinit obligațiile de serviciu. Totuși e vorba nu de o lună sau două de zile, ci de trei ani de când s-a retras președintele-fondator al partidului!

Aici am putea aduce aminte despre cât scandal s-a făcut în anul 2008, în jurul înregistrării fostului premier Vasile Tarlev, în calitate de nou președinte al Uniunii Centriste din Moldova și cât de activ era atunci ministerul Justiției în chestiunea respectării procedurilor de înregistrare a modificărilor. Nu cred că ceva să se fi schimbat radical în aceste proceduri. Întrebarea noastră este, de ce în cazul unui partid acestea sunt aplicate, iar în cazul altuia nu.

Elena Grițco, șef al Direcției Organizații Necomerciale din cadrul ministerului Justiției, structură ce duce Registrul de stat al partidelor nu vede aici nici o problemă. „La noi toate documentele privind înregistrarea partidului și modificările operate de la înființare sunt în regulă. Că nu apare informația și în registrele fiscului nu e problema noastră!”, ne-a tăiat-o Elena Grițco. Mai mult. Potrivit ei dacă liderul actual al partidului spune că toate actele sunt în regulă atunci așa și este.

Altfel spus, ar trebui săi credem pe cuvânt pe liderii de partid și nicidecum documentelor oficiale.

Dincolo de toate acestea ne întrebăm, când se va face ordine prin registrele de stat? Or, asemenea situații sunt anormale și creează impresia că nimeni nu monitorizează și nu controlează ce se face prin partide.

Preașca Ion, www.azi.md, 12.11.2010

Cine împarte... face ce vrea

Istoricul britanic Lordul Acton spunea: „Puterea corupe, iar puterea absolută, corupe în mod absolut”. Activitatea administrației publice din or. Rezina în perioada 2003-2007 demonstrează foarte elocvent cuvintele de mai sus.

După alegerile parlamentare din 2001, liderul comuniștilor din Rezina, Serafima Borgan, declara la un miting: ”Noi am venit la putere pentru totdeauna”. Având majoritatea în autoritățile orășenești toți acești ani, reprezentanții PCRM și-au făcut mendrele cum au dorit, sfidând în modul cel mai cinic LEGEA și bunul simț. Aceasta a dus la deteriorarea masivă a relațiilor dintre administrația orașului și agenții economici locali și cetățeni, la stagnarea dezvoltării economice și sociale a localității, generând ulterior o mulțime de procese judiciare. Din articolele la această temă, publicate în CUVÂNTUL, cititorii știu că în unele dosare justiția a fost de partea autorităților, în altele - a dat câștig de cauză reclamanților, câțiva beneficiind chiar și de despăgubiri morale și materiale.

Cazul Eugeniu Stolearov versus Consiliul și Primăria Rezina dezvoltă încă o fațetă a activității administrației orașului din acea perioadă. Este vorba despre atitudinea autorităților față de drepturile cetățenilor...

„Autoritățile nelegitim mi-au luat apartamentul”

În august 1979 Vera Bogdanov, colaborator la procuratura Rezina, împreună cu feciorul Eugeniu de șapte ani, au primit un apartament cu două odăi (nr. 13) în blocul nr. 14 din str. 27 August (atunci str. Lenin). În iulie 1998 Vera Bogdanov a decedat. Peste cinci luni feciorul Eugeniu nimerește pe banca acuzaților, fiind judecat la zece ani de închisoare. Doar întorcându-se în august 2009 din detenție, Eugeniu află că nu mai are locuință. Dânsul se adresează cu o petiție la Procuratura Rezina, care îi răspunde că prin decizia Consiliului orășenesc nr. 3/11 din 9 iunie 2006 apartamentul nr. 13 din casa 14 a fost repartizat cetățenei Vera Alexeev. E.Stolearov depune o cerere la Oficiul teritorial Orhei al Cancelariei de Stat, solicitând verificarea legalității deciziei și ordinului de repartiție a apartamentului și anularea lor. Jurista oficiului i-a răspuns că cererea lui este respinsă ca neîntemeiată. Atunci E. Stolearov acționează autoritățile rezinene în judecată. „Primăria și Consiliul orășenesc nelegitim mi-au luat apartamentul, cer să mi-l întoarcă”, a declarat într-o adresare către săptămânalul CUVÂNTUL E.Stolearov.

Consiliul orășenesc consideră că nu a încălcat legea

Actualul Consiliu orășenesc, din care fac parte mai mulți consilieri ce au activat și în perioada 2003-2007, inclusiv fostul primar Mihail Cuț, afirmă în referința

adresată judecătoriei că legea nu a fost încălcată și califică cererea lui E.Stolearov drept neîntemeiată, invocând următoarele argumente:

- reclamantul s-a adresat în judecată după aproape 4 ani de la adoptarea de către autorități a deciziei respective, pe când termenul legal de prescripție este de până la 3 ani;
- conform legii, persoana vătămată printr-un act administrativ, îl poate contesta printr-o cerere prealabilă la autoritatea care l-a emis, timp de 30 de zile de la data comunicării actului;
- examinând demersul Oficiului de executare Rezina despre asigurarea fostului condamnat E.Stolearov cu spațiu locativ, primăria Rezina a decis în decembrie 2009 să-i repartizeze respectivului un apartament cu o odaie în str. Păcii, 57;
- după decesul mamei sale E.Stolearov n-a depus la primărie o cerere de a fi recunoscut drept chiriaș principal al apartamentului;
- după ce E.Stolearov a fost judecat, apartamentul dat se transformase într-un azil pentru boschetari și narcomani și locatarii din apartamentele mejeșe au adresat mai multe plângeri la primărie.

Detalii din culise

La 1 iulie 2006, circa 350 de rezineni stăteau în rând la primărie pentru a-și îmbunătăți condițiile de trai. Trei zile mai târziu, prin dispoziția nr. 247-cn, primarul Mihail Cuț, exclude din rând 84 de cetățeni pe motiv că „au primit locuința, și-au îmbunătățit condițiile de trai ori și-au schimbat domiciliul”. Printre aceștia era și Vera Alexeev, una din cele două persoane din rând, care au primit apartamente de la primărie în perioada 2003-2007.

Vera Alexeev a fost luată la evidență pentru îmbunătățirea condițiilor de trai în 1975, pe motiv că familia ei din cinci persoane locuia într-un apartament cu două odăi. „Atunci mi-au dat un apartament cu două camere, nu cu trei cum mi se cuvenea, dar m-au lăsat în rând”, spunea în septembrie 2010, în ședința de judecată, Vera Alexeev. „Iar în 2006 m-au chemat la primărie și Ala Catrinescu (secretara comisiei obștești pentru problemele locuințelor de pe lângă primărie, n.a.) mi-a propus apartamentul nr. 13, care era într-o stare foarte rea. Am căzut de acord pentru că dna Ala mi-a spus că ne va ajuta și într-adevăr a mers cu mine și mi-a ajutat să fac toate documentele, apoi mi-a găsit și cumpărător ca să vând apartamentul”, a spus femeia, recunoscând că la acel moment în familia ei erau doar 3 persoane. În același timp, în listele primăriei figurau mai multe familii compuse din 5-9 oameni și care trăiau în condiții foarte grele. Primăria însă i-a oferit încă un apartament cu două camere anume Verei Alexeev, numai pentru că dânsa „era prima la rând”. Faptul că respectiva, de fapt,

nu mai avea dreptul la un spațiu locativ suplimentar nu i-a deranjat pe membrii comisiei obștești pentru problemele locuințelor. Iar Consiliul orașenesc, unde poziția fracțiunii PCRМ și a primarului M. Cuț erau dominante, nici nu a încercat să pună în discuție proiectul de decizie al primăriei (cum se întâmpla de mai multe ori), votându-l automat. Posibil s-a întâmplat astfel pentru că în document era scris negru pe alb că familia Verei Alexeev este compusă din 6 (!?) persoane.

Perfectarea documentelor pe noua locuință a durat câteva luni. La 18 octombrie 2006 V. Alexeev încheie contract de închiriere a apartamentului cu ÎМ ”Servicii Comunal-Locative”, iar peste o lună depune cerere de privatizare a lui.

Pentru ca cititorul să înțeleagă esența acestei afaceri, vom preciza câteva lucruri:

- apartamentul din bd. Șciusev Vera Alexeev nu l-a privatizat nici până în prezent, deși a avut posibilitate să facă acest lucru;
- în apartamentul nr. 13 din blocul 14 din str. 27 August a fost înscrisă o singură persoană, Vera Alexeev și nu 2 sau 3 cum ar fi trebuit să se întâmple conform logicii administrației orașului;
- noul proprietar, după cum a recunoscut ulterior în judecată, nici nu s-a gândit să repare apartamentul și să locuiască acolo, dar a intrat în joc pentru că așa a fost sfătuită la primărie;
- în cererea de privatizare a apartamentului depusă la 30 noiembrie 2006 este indicat că acolo locuiește o singură persoană, Vera Alexeev. Dar deoarece o persoană nu avea dreptul să privatizeze gratuit apartamentul, o mână darnică „mai înscris”, la 28 noiembrie 2006 (!?), în fișa de evidență de la ÎМ ”Servicii Comunal-Locative”, încă o persoană, pe un oarecare Mihail Focșa, cu viză de reședință în apartamentul 123 din blocul 8, str. Basarabia. Solicitată de subsemnatul, Vera Alexeev așa și n-a putut spune clar cine-i acest Mihail Focșa, cum de a devenit părtaș la privatizarea apartamentului nr. 13 din blocul 14 și de ce n-a implicat în privatizarea locuinței pe cineva dintre membrii familiei sale;
- necătfând la toate aceste semne de întrebare, la care trebuiau să caute și să găsească răspuns responsabilii de acest proces din aparatul președintelui raionului, privatizarea apartamentului decurge „cu succes”, iar peste puțin timp are loc și tranzacția de vânzare-cumpărare.

Vera Alexeev afirma că a vândut locuința cu 6000 de lei, pentru că „tare era distrusă”. (La acel moment un asemenea apartament se vindea în Rezina cu minimum 10 mii de euro). Ion Negură din Echimăuți, cumpărătorul găsit de Ala Catrinescu, spunea în ședința de judecată că a procurat apartamentul nr. 13 cu 6000 de dolari, că tot dânsul a făcut reparație, dar continuă să locuiască în sat. Unii locatari de la

aceeași scară ne-au spus că nu-l cunosc pe I. Negură, iar reparația apartamentului a fost făcută de „niște oameni din Rezina”.

Atrași în procesul judiciar desfășurat în baza cererii lui Eugeniu Stolearov în calitate de martori, Mihail Cuț, Ala Catrinescu și Ion Burciu, care pe atunci era consilier orașenesc și membru al comisiei obștești pentru problemele locuințelor, susțineau că în cazul repartizării apartamentului nr. 13 din blocul 14 administrația orașului s-a condus de prevederile Regulamentului cu privire la modul de acordare a încăperilor de locuit în RSSM, aprobat prin Hotărârea Guvernului RSSM nr. 05 din 25.11.1987. Potrivit acestui document, contractul de închiriere a locuinței în cazuri similare cu cel al lui E.Stolearov nu se întrerupe numai dacă chiriașul achită regulat plățile de întreținere a imobilului. Iar E.Stolearov după ce a fost închis nu și-a mai amintit de îndatoririle sale de chiriaș și nu a asigurat integritatea locuinței.

Pentru cei de la primărie nu contează faptul că E.Stolearov, aflându-se în detenție și neavând pe nimeni în Rezina, a fost lipsit de asemenea posibilități.

Apropo, inițial reprezentanții autorităților în judecată au recunoscut că Consiliul orașenesc nu a avut dreptul, singur, să-l lipsească pe E.Stolearov de dreptul la locuință, acest lucru ținând doar de competența justiției. Mai apoi însă s-au resemnat, susținând poziția pârâtului.

Verdictul instanței: decizia consiliului este ilegală

Analizând detaliat toate componentele litigiului, judecata a apreciat drept ilegală decizia Consiliului orașenesc Rezina nr. 3/11 din 9 iunie 2006 privind acordarea cet. Vera Alexeeva a apartamentului nr. 13 din blocul 14, str. 27 August și obligarea primăriei de a-i elibera acesteia ordinul de repartitie. Potrivit instanței, autoritățile rezinene au încălcat flagrant drepturile constituționale ale cetățeanului Eugeniu Stolearov, lipsindu-l în mod abuziv de dreptul la locuință. Chiar dacă acțiunile sau inacțiunile respectivului ar fi venit în contradicție cu obligațiile lui de cetățean și chiriaș, litigiul trebuia soluționat numai prin judecată. Autoritățile rezinene au preferat să-și facă interesele pe altă cale, care, conform instanței de fond, contravine legislației.

Ce va fi mai departe?

Un jurist cu experiență, căruia i-am povestit această istorie, mi-a spus că problema nu-i deloc simplă, chiar dacă dreptatea lui Eugeniu Stolearov este aproape indiscutabilă. Cei care au răzgândit operația cu acest apartament au știut bine ce fac și nu întâmplător au ajutat-o foarte activ pe Vera Alexeev să privatizeze în mod operativ

locuința și imediat „s-o vândă”. Ei înțelegeau că la noi nimeni nici nu va încerca să stabilească cine și ce interes a avut din această afacere (în care V.Alexeev a fost doar o piesă de joc), câte asemenea tranzacții au mai avut loc și cine sunt profitorii. Pentru că la noi oamenii partidului de guvernământ tradițional „au imunitate” în fața legii. Dar nici beneficiarul „oficial” al tranzacției (în cazul dat I.Negură) nu are de ce să-și facă griji, dânsul prezentându-se deja drept cumpărător de bună credință. În cel mai rău caz, spunea juristul, administrația orașului poate fi impusă să repare greșeala, repartizându-i persoanei prejudiciate un alt apartament din averea publică, lucru care nu va atinge nicidecum interesele autorilor afacerii cu apartamentul.

Timpul va arăta cu ce se va încheia acest litigiu. La moment putem informa cititorii doar că administrația orașului a atacat decizia instanței de fond cu recurs la Curtea de Apel Chișinău, iar Eugeniu Stolearov a declarat pentru CUVÂNTUL că este dispus să-și apere drepturile până la CEDO, pentru că este convins: legea și dreptatea sunt de partea lui.

Potrivit datelor primăriei Rezina, în perioada 2003-2007, au primit apartamente din fondul locativ public următoarele persoane:

- Petru Vârlan, vicepreședinte al raionului (locuință cu statut special);
- Oleg Vereteno, procurorul raionului (locuință de serviciu);
- Elvira Popa, procuror (locuință de serviciu);
- Oleg Popovici, lucrător la ÎM „Servicii Comunal-Locative” (locuință de serviciu);
- Roman Iftodi, lucrător la ÎM „Servicii Comunal-Locative” (locuință de serviciu);
- Ilie Rotari, lucrător la ÎM „Servicii Comunal-Locative” (locuință de serviciu);
- Simion Seriojnicov, primul în rândul cetățenilor care suferă de boli cronice.
- Vera Alexeev, prima pe listă în rândul general.

După cum ne-a informat juristul primăriei Lucia Lazar, apartamentele repartizate ca locuințe de serviciu procurorilor Oleg Vereteno și Elvira Popa (în prezent președinte al judecătoriei Șoldănești) au fost deja privatizate. Ca de altfel și cea repartizată vicepreședintelui raionului regretatului Petru Vârlan.

Iașenco Tudor, Cuvântul, 10.12.2010

Traficul de persoane, fără oficiali corupți

După doi ani de adunat probe, urmărirea penală împotriva singurului funcționar presupus complice la cazurile de trafic de ființe umane, Ion Bejan, ex-șef adjunct al Centrului pentru Combaterea Traficului de Persoane (CCTP) din cadrul MAI, a

fost încetată. În luna mai curent, Procuratura Anticorupție a ajuns la concluzia că „pe parcursul urmăririi penale n-au fost acumulate careva probe care ar demonstra vinovăția colaboratorilor de poliție figuranți pe dosar, iar efectuarea altor acțiuni de urmărire penală pentru a obține careva probe este epuizată” și că acuzațiile de la care a pornit totul au fost făcute din răzbdunare.

CCTP, o subdiviziune specializată a Ministerului Afacerilor Interne (MAI), care ar trebui să se ocupe de investigarea, reținerea și urmărirea penală a persoanelor și organizațiilor implicate în trafic de persoane, a fost creat în 2005 la recomandarea Consiliului Europei cu 1,9 milioane de dolari, suport financiar din partea Guvernului SUA. De la începutul activității Centrului respectiv, Ion Bejan a activat în funcția de șef adjunct al acestuia. Împreună cu alți trei subalterni ai săi, a fost demis în august 2006.

Doi ani de așteptare până la inițierea urmăririi penale

Destituirile au survenit la scurt timp după reținerea, la sfârșit de iulie 2006, a lui Alexandr Covali, supranumit Șalun, care era liderul unei grupări criminale suspectate de trafic de ființe umane și proxenetism (în iulie anul curent acesta a fost condamnat la 19 ani de închisoare). Fiind reținut, acesta a dat declarații despre cât și cui plătea, inclusiv despre transmiterea unui automobil și a unor sume de bani lui Ion Bejan pentru anumite favoruri. La acel moment, Bejan a negat cele incriminate. Pe parcurs, atât el, cât și alt polițist demis, au fost restabiliți la lucru prin hotărâre judiciară. Juriștii susțin că la demiterea lui Bejan au fost comise „greșeli de procedură”, fapt demonstrat de decizia instanței.

Opinie

Iurie Ursan, director adjunct la Centrul de Combatere a traficului de persoane, MAI

Și oficial și neoficial, acest raport s-a referit la cazul Bejan. Toate activitățile care s-au desfășurat pe parcursul acestui an și a anului trecut, considerăm că au fost o activitate eficientă, dar noi am fost sancționați anume din motivul acesta, anume pentru acest caz. Tot timpul ne-am adresat la întâlniri, (că se vorbește că polițiștii sunt corupți): dacă cunoașteți cazuri concrete de corupție a funcționarilor, înaintați aceste informații organelor competente.

În iunie 2008, după aproape 2 ani de la declarația incriminatoare, a fost deschis un dosar penal pe fapitul coruperii pasive savârșite de către unii colaboratori MAI . De fapt, anterior, la 2 martie 2007, a fost semnată ordonanța de neîncepere a urmăririi penale. Apoi, tocmai la 22 mai 2008, acea ordonanță a fost anulată și la 11 iunie 2008

a fost deschis dosarul. Întâmplător sau nu, dar aceasta a avut loc în aceeași lună cu publicarea Raportului Departamentului de Stat al SUA privind traficul de persoane, în care se arăta că „trezește o îngrijorare deosebită lipsa progresului în investigarea presupusei complicități a unor funcționari de stat din R. Moldova în cazuri de trafic”.

Clasare prematură

În februarie anul curent, Viorel Morari, procurorul-șef de atunci al Secției Conducerea Urmăririi în cadrul Procuraturii Anticorupție, care conducea grupul de urmărire penală în cadrul dosarului lui Ion Bejan, a declarat că fusese propusă clasarea respectivului dosar, dar nu a fost acceptată deoarece era prematur.

„În decembrie 2009, ofițerii de urmărire penală din cadrul CCCEC au înaintat cauza cu raport de clasare a dosarului. N-am acceptat raportul. Le-am restituit cauza pentru completarea urmăririi penale și am dat indicații să fie efectuate în continuare activități operative. Era prematur de clasat, n-au fost efectuate toate acțiunile de urmărire penală. Poate să nu dea rezultate mari”, susținea atunci procurorul.

Dosar în scopul răzbunării

Cu toate acestea, după jumătate de an, în mai 2010, cauza penală în care figura Ion Bejan ca bănuțit a fost încheiată. În răspunsul Procuraturii Anticorupție, semnat de noul șef, Viorel Radețchi, se spune că „în cadrul urmăririi penale au fost întreprinse acțiuni de urmărire penală concrete în vederea confirmării sau infirmării circumstanțelor descrise de către Covali. Analizând probele acumulate, organul de urmărire penală nu a constatat date ce ar confirma cu certitudine remunerarea colaboratorilor MAI de către Covali pentru a nu îndeplini acțiuni ce țin de obligațiunile de serviciu, precum și acțiuni contrar obligațiunilor de serviciu în interesul ultimului”, semnează Radețchi.

Conform aceleiași răspuns, cauza a fost încetată pentru că în acțiunile celor nominalizați nu s-au constatat elemente constitutive ale infracțiunii prevăzute. Cât despre depozițiile incriminatoare date de Covali, organul de urmărire penală a considerat că au fost date în scopul răzbunării pentru atragerea sa la răspundere penală.

Restabilit, pensionat și curat

Deși hotărârea judiciară arăta că Bejan trebuia restabilit în aceeași funcție pe care o deținea anterior, el nu mai activează la CCTP. Acum, acesta se află la pensie și, sub pretextul problemelor de inimă, refuză să comunice cu presa.

Avocatul acestuia, Veaceslav Țurcan, spune că nici nu-și mai amintește detalii despre dosar și că era firesc să se întâmple așa, pentru că probe care să susțină

acuzățiile, practic, nu existau. Amintim că, anterior, acesta susținea că nu exclude faptul că dosarul ar fi unul la comandă. „Probabil, este și un joc de interese la mijloc, adică sunt persoane interesate ca Bejan să fie găsit vinovat”, spunea Țurcan.

Complici fără probe

Dacă urmărim rapoartele Guvernului american cu privire la traficul de ființe umane în R. Moldova, unele obiecții se repetă de la an la an. Una dintre acestea se referă și la tragerea la răspundere a oficialilor asupra cărora planează suspecția de corupție și implicare în acțiuni de trafic.

2006 „Deși guvernul nu a întreprins nici o acțiune în acest sens, continuă să apară bănuieli legate de corupția ce favorizează traficul în rândul unor oficiali ai organelor de drept.”

2008 „Anul trecut, informațiile cu privire la complicitatea oficialilor moldoveni la traficul de persoane au știrbit din eforturile organelor de drept. Autoritățile nu au pornit urmăriri penale și nici nu au pedepsit penal vreun funcționar guvernamental implicat în trafic de persoane.”

2009 „Guvernul Moldovei a constatat existența la nivel de țară a problemei vizând complicitatea la cazurile de trafic de ființe umane și a supus anchetei câteva dintre aceste cazuri, însă nici un colaborator complice la astfel de cazuri n-a fost condamnat, iar guvernul n-a demonstrat pe parcursul perioadei de raportare o voință de ordin general întru sporirea eforturilor în acest domeniu. În pofida rapoartelor pe larg răspândite cu privire la corupția în domeniul traficului de ființe umane, guvernul, totuși, încă n-a condamnat nici un oficial vizând complicitatea la cazurile de trafic de ființe umane.”

2010 „În ciuda raportării repetate de acte de corupție legate de traficul de persoane, guvernul trebuie încă să condamne cel puțin un funcționar oficial pentru complicitate la traficul de persoane în perioada analizată în raport. În decembrie 2009, guvernul a relansat o anchetă penală asupra unui caz de mare vizibilitate, care datează din 2006 și implică mai multe oficialități guvernamentale suspectate de complicitate la protejarea unui bine cunoscut traficant internațional de sex – dar, până azi, nici un funcționar oficial guvernamental nu a fost judecat, condamnat sau pedepsit penal în acest caz. În plus, guvernul nu a raportat eforturi făcute pentru anchetarea, judecarea, condamnarea sau pedepsirea penală a nici unui funcționar oficial guvernamental de rang inferior, implicat în traficul de persoane, inclusiv polițist sau grănicer de rang inferior.”

Ețco Tatiana, www.zdg.md, 16.12.2010

Controlorii ori nu-și cunosc meseria, ori mușamalizează încălcările

În CUVÂNTUL din 5 martie 2010 a fost publicată investigația „Afaceri suspecte la primăria Echimăuți”. În baza unor documente și mărturii făcute de persoane concrete, autorul articolului relatează despre mai multe afaceri suspecte în care era implicat și primarul Igor Marco. Peste puțin timp din teritoriu am fost informați că angajați ai Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției (CCCEC) controlează faptele expuse în ziar. După opt luni de așteptare am telefonat la Procuratura Bălți să aflăm care sunt rezultatele controlului. Procurorul Lilia Selevestru ne-a relatat că tocmai a emis o ordonanță pe acest caz, de neîncredere a urmăririi penale.

Amintim cititorilor că în articolul „Afaceri suspecte la primăria Echimăuți” se relatează că la primăria Echimăuți se încalcă în mod grosolan ordinea de cheltuire a banilor publici; că sute de mii de lei destinați pentru construirea apeductului au fost transferați la diferite firme, dar mai departe nimeni nu știe ce s-a procurat de aceste sume și ce s-a făcut cu materialele respective. Nu se știe cine a efectuat lucrările de instalare a apeductului, cui, cât și pentru ce i s-a plătit etc. „Lumea vrea să știe care au fost cheltuielile reale pentru aprovizionarea cu apă a unei gospodării, ce parte din aceste cheltuieli a fost acoperită din resursele donatorilor (Fondul Ecologic Național, bugetul raional) și de ce unii cetățeni au plătit pentru conectarea la apeduct câte 700 de lei, iar alții - câte 2000 de lei”, precizau autorii scrisorii.

În adresare se mai menționa că în anul 2009 lui Nicolae Cojocaru i s-a calculat și plătit salariul de șofer al primăriei, deși respectivul s-a aflat mai multe luni la Moscova; că plățile pentru serviciile prestate de excavatorul primăriei nu ajung în buget; că primarul spală banii publici prin intermediul unei firme înregistrate pe numele fratelui său, dar pe care singur o conduce; că dânsul n-are nici o măsură la cheltuirea banilor publici pentru piese de schimb, carburanți; că unele imobile din averea primăriei sunt utilizate nelegitim ș.a.m.d. Redacția l-a solicitat pe primarul Igor Marco să comenteze învinuirile invocate de consăteni, dar dânsul nu a dorit să răspundă.

Sursele noastre ne-au relatat că ofițerii CCCEC au fost de mai multe ori la Echimăuți, au discutat cu oamenii. În cele din urmă, colaboratorii DGT Bălți a CCCEC au ajuns la concluzia că acțiunile primarului Igor Marco nu merită să fie subiectul unei anchete penale și, în baza materialelor acumulate, procurorul Serviciului Nord al Procuraturii Anticorupție Lilia Selevestru a emis o ordonanță de... neîncredere a urmăririi penale.

„Argumentele” cu care ofițerii anticorupție își motivează concluziile demonstrează una din două: ori aceștia nu știu ce trebuie să facă, ori intenționat mușamalizează cele întâmplate la Echimăuți. De exemplu, în articolul de referință se menționa că în anul 2009 șoferul primăriei Nicolae Cojocaru mai multe luni s-a aflat la lucru la Moscova, dar

la primărie regulat i se calcula și i se plătea salariul. Pentru colaboratorii CCCEC însă „a fost imposibil de stabilit mărimea salariului achitat șoferului Cojocari Nicolae pentru timpul aflării lui peste hotarele țării”. Conform explicațiilor șoferului, el ar fi lipsit pe parcursul anului 2009 de două ori. Prima dată - două săptămâni, a doua oară – 9 zile. Pentru a doua absență, menționează controlorii, în ianuarie 2010 N.Cojocari a fost concediat. Ofițerii afirmă că au reușit să stabilească că în mai și în noiembrie 2009 N.Cojocaru cu adevărat a ieșit din țară, dar „n-a fost posibil de stabilit și datele reîntoarcerii lui în țară” pentru că dânsul a declarat că „a pierdut pașaportul de străinătate”.

Înainte de publicarea articolului „Afaceri suspecte la primăria Echimăuți” autorul a verificat informația despre N.Cojocaru cu mai mulți echimăuțeni, inclusiv și membri ai familiei acestuia, și toți au confirmat că respectivul mai mult s-a aflat la Moscova, și doar o dată la 3-4 luni venea în sat să semneze în lista de salarizare. Ofițerii Centrului însă se mulțumesc doar cu explicațiile respectivului că „a pierdut pașaportul”.

La fel de „argumentate” par și concluziile colaboratorilor Centrului că nu s-au adevărat afirmațiile precum că excavatorul primăriei ar fi fost „exploatat în interese personale de careva persoane fizice sau juridice fără achitarea plăților corespunzătoare în bugetul local”. „Excavatorul a fost folosit la construcția apeductului, parțial la construcția gazoductului, care prezintă o necesitate comunitară și respectiv nu puteau fi percepute careva plăți pentru serviciile date(!?)”, susțin controlorii, precizând că pe parcursul anilor 2005-2010 excavatorul a prestat servicii cu plată în sumă totală de... 1960 de lei (!?). În opinia noastră este foarte straniu că ofițerii CCCEC au rămas satisfăcuți de „dovezile” extrem de transparente ale administrației satului.

Și mai deocheată este afirmația controlorilor că „toate lucrările de instalare a apeductului de la liceu, cu conectarea gospodăriilor au fost efectuate cu forțele proprii

ale primăriei, adică au fost procurate direct de la furnizor materialele necesare, s-au efectuat lucrări de săpare a canalului și conectare a gospodăriilor la apeduct”.

Interesant ce subînțeleg ofițerii anticorupție prin expresia „forțele proprii ale primăriei”? Oare chiar primarul împreună cu cei câțiva angajați ai instituției au săpat șanțurile și au instalat țevile, au efectuat celelalte lucrări specifice unui asemenea șantier? Ori poate primăria dispune de careva subunități speciale? Dar și în acest caz lucrările și cheltuielile trebuiau contabilizate, nu? De fapt, primăria nu este în drept să activeze concomitent în rol de comanditar și în cel de antreprenor. Legislația în vigoare prevede niște reguli stricte de gestionare a finanțelor publice și este foarte straniu că ofițerii CCCEC n-au depistat (ori n-au dorit să depisteze) nereguli în activitățile primăriei Echimăuți.

Ofițerii CCCEC i-au găsit primarului de Echimăuți un singur păcat: că dânsul s-a angajat și în funcția de patron al GT ”Marco Ion”, lucru interzis de lege. Pe controlori însă nu i-a deranjat faptul că primarul, fără acordul consiliului local, manipula cu resursele bugetare prin intermediul gospodăriei țărănești cum dorea.

Analizând materialele prezentate de ofițerii CCCEC, Lilia Selevestru, procuror în Serviciul Nord al Procuraturii Anticorupție conchide că în acțiunile primarului satului Echimăuți Marco Igor „n-au fost stabilite elementele infracțiunilor prevăzute de articolele 327, 328 și 329 Cod Penal”.

Apropo, articolul 327 prevede: „Folosirea intenționată de către o persoană cu funcție de răspundere a situației de serviciu, în interes material ori în alte interese personale, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice, se pedepsește cu amendă în mărime de la 150 la 400 unități convenționale sau cu închisoare de până la 3 ani”, iar articolul 328 stipulează că „săvârșirea de către o persoană cu funcție de răspundere a unor acțiuni care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice, se pedepsește cu amendă în mărime de la 150 la 400 unități convenționale sau cu închisoare de până la 3 ani”. Și neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare de către o persoană cu funcție de răspundere a obligațiilor de serviciu ca rezultat al unei atitudini neglijente sau neconștiințioase față de ele, dacă aceasta a cauzat daune în proporții mari intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice, la fel, conform art. 329 se pedepsește cu amendă în mărime de până la 500 unități convenționale sau cu închisoare de până la 2 ani.

Am reprodus aceste prevederi din legislație pentru ca cititorii, mai ales cei din Echimăuți, care cunosc situația în detalii, singuri să facă concluziile de rigoare vizavi de afacerile primăriei și modul de apreciere a acestora de către oamenii legii. Potrivit procurorului Lilia Selevestru ordonanța, de fapt, mai poate fi contestată de consiliul local. Desigur, dacă va fi pusă în discuție în termenul stabilit de lege și nu după expirarea lui...

Iașenco Tudor, Cuvântul, 17.12.2010

În R. Moldova: Polițiștii corupți nu fac pușcărie

Polițiștii sunt corupți. O spun instituțiile statului abilitate cu depistarea lor, sondajele de opinie, oamenii simpli, specialiștii în drept, dar și faptele. Cu toate acestea, în ultimii trei ani, niciun polițist moldovean nu a fost condamnat real la pușcărie pentru corupție, deși aproape lunar serviciile de presă ale Procuraturii Generale (PG) și Centrului Pentru Combaterea Infrafracțiunilor Economice și Corupției (CCIEC) anunță falnic că oameni ai legii au fost prinși în flagrant luând mită.

Ministerul Afacerilor Interne (MAI) este instituția afectată cel mai tare de fenomenul corupției, conform CCIEC. Potrivit unei note informative a Centrului privind activitatea de combatere a actelor de corupție și a celor conexe, de la începutul anului și până în octombrie curent, instituția a documentat 54 de acte de corupție cu implicarea angajaților MAI, cu 44 de cazuri mai mult decât în perioada analogică a anului trecut.

Art. 324 Corupere pasiva

(1) Fapta persoanei cu functie de raspundere care pretinde ori primește oferte, bani, titluri de valoare, alte bunuri sau avantaje patrimoniale fie accepta servicii, privilegiu sau avantaje, ce nu i se cuvin, pentru a îndeplini sau nu ori pentru a întârzia sau grabi îndeplinirea unei acțiuni ce tine de obligatiile ei de serviciu, ori pentru a îndeplini o acțiune contrar acestor obligatii, precum și pentru a obtine de la autoritati distinctii, functii, piete de desfacere sau o oarecare decizie favorabila, se pedepseste cu închisoare de la 3 la 7 ani cu amenda în marime de la 1000 la 3000 unitati conventionale și cu privarea de dreptul de a ocupa anumite functii sau de a exercita o anumita activitate pe un termen de la 2 la 5 ani.

Art. 326 Traficul de influența

(1) Primirea sau extorcarea de bani, titluri de valoare, alte bunuri sau avantaje patrimoniale, acceptarea de servicii, bunuri sau avantaje, personal sau prin mijlocitor, pentru sine sau pentru o alta persoana, savârșite intentionat de catre o persoana care are influența sau care sustine ca are influența asupra unui functionar, în scopul de a-l face sa îndeplinească ori sa nu îndeplinească actiuni ce intra în obligatiile lui de serviciu, indiferent daca asemenea actiuni au fost sau nu savârșite, se pedepsesc cu amendă în marime de la 500 la 1500 unitati conventionale sau cu închisoare de pâna la 3 ani.

MAI-ul, cea mai coruptă instituție

PG vine și ea să confirme afirmațiile CCIEC-ului. În 2010, pe numele unor angajați ai MAI, procurorii au pornit urmărirea penală în 90 de cauze penale privind infracțiuni de corupție conform art. 324 și 326 din Codul Penal. Conform Barometrului Global al Corupției 2010, realizat de Transparency International, poliția este considerată de moldoveni cea mai coruptă instituție a statului. În R. Moldova sondajele au fost realizate în perioada 9 iulie-25 august pe un eșantion de 1000 de persoane.

Conform sondajelor efectuate de Transparency International – Moldova în 2009, circa o jumătate dintre persoanele chestionate au puțină încredere în poliție, iar 1/3 – nu au deloc încredere în această instituție. Conform aceluiași sondaj, reprezentanții gospodăriilor casnice consideră că poliția este prima în topul instituțiilor în care corupția este larg răspândită. Totodată, circa 56% dintre respondenții care au contactat pe parcursul a 12 luni precedente organele/reprezentanții poliției au spus că au dat mită. Mita estimată în poliție pentru anul 2008 se cifra la 97 mil. lei.

Ultimul corupt – mită de 100 de euro

Pe 17 mai 2010, polițistul Roman Lazăr a fost condamnat de Judecătoria Bălți conform articolului 324 din Codul Penal al R. Moldova la închisoare pe un termen de cinci ani, cu o amendă în mărime de 1000 de unități convenționale și cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții în MAI pe un termen de trei ani. În baza articolului 90 din Codul Penal, pedeapsa i-a fost suspendată condiționat, polițistul fiind scutit astfel de pușcărie. Acum, dosarul acestuia se află la Curtea Supremă de Justiție (CSJ), unde se așteaptă ca pedeapsa să-i fie micșorată.

Roman Lazăr a fost reținut la începutul anului sub acuzația de corupere pasivă. Fiind angajat al poliției rutiere, acesta a cerut de la un conducător auto 100 de euro pentru a nu-i întocmi proces-verbal. Inițial, conform spuselor procurorului care s-a ocupat de caz, acesta primise 1200 de lei, iar ulterior trebuia să mai primească încă o mie.

În trei ani, nici un polițist la pușcărie

Acesta este cel mai recent caz al unui polițist condamnat pentru acte de corupție. Ca și în multe alte situații, oamenii legii corupți din R. Moldova reușesc să scape de pușcărie. Conform datelor deținute de Procuratura Anticorupție, în ultimii trei ani nu au fost înregistrate cazuri de reală condamnare la închisoare pentru polițiști.

Toate acestea în condițiile în care, în ultimii 3 ani, de către instanțele judecătorești au fost pronunțate sentințe în privința a 111 colaboratori de poliție învinuiți de comiterea unor infracțiuni de corupție și conexe celor de corupție.

V. Gurbulea:

„Legislația este prea blândă”

Deși am încercat să aflăm și opinia lui Valeriu Zubco, Procurorul General al R. Moldova, acesta ne-a spus că nu dorește să discute despre „situații ipotetice”. Valeriu Gurbulea (foto), fostul procuror general, este de părere că legislația este blândă în acest domeniu, fapt ce aduce pedepse ușoare pentru polițiști. „Legislația aplică sancțiuni în funcție de gradul de pericol social, de personalitatea acuzatului, de comportamentul său în instanță, dacă și-a recunoscut sau nu fapta, dacă e sau nu pentru prima dată condamnat. În general, la polițiști este pentru prima dată, pentru că prezența antecedentelor este un temei care nu permite angajarea în MAI”, remarcă Gurbulea. Fostul procuror general menționează că trebuie să privim fiecare caz aparte de corupție în MAI. „Dacă spunem că se corup instanțele, trebuie să avem probe. Dacă spunem că judecătorii nu vor să aplice pedepse dure în privința funcționarilor de stat, am putea avea dreptate, dar ar fi o privire îngustă asupra fenomenului”, a precizat Valeriu Gurbulea.

Realitatea din spatele ecranului

Deși în mass-media apar aproape lunar flagrant-uri cu implicarea oamenilor legii, iar organele abilitate anunță că polițiștii sunt cei mai corupți, fapte care creează impresia că închisorile sunt pline cu polițiști, realitatea este puțin alta.

Deși anunțați ca vinovați în fața opiniei publice, după procese îndelungate, polițiștii reușesc să scape doar cu o amendă sau, în cel mai rău caz, cu închisoare cu suspendare. Din diverse motive, unele cazuri nici măcar nu ajung în instanțele de judecată.

Astfel, în 2010, au fost intentate 90 de cauze penale pe numele unor polițiști, dar numai 32 dintre acestea au fost transmise în instanța de judecată. Totodată, pentru infracțiuni de corupție, au fost condamnați de către instanțele de fond doar 4 colaboratori de poliție, iar în privința a 5 colaboratori de poliție, în temeiul articolului 55, Cod Penal, procesele penale au fost încetate cu eliberarea lor de răspundere penală și tragerea la răspundere administrativă.

Știu cum să încalce legea

Gheorghe Amihalachioaie, președintele Uniunii Avocaților din R. Moldova, crede că polițiștii reușesc să „fenteze” justiția pentru că sunt foarte buni juriști. „Este clar că ei cunosc legea și o aplică atunci când se apără. Mai mult decât atât, ei își iau și avocați calificați, nu niște începători. De asemenea, mai sunt și niște omisiuni din partea organelor de urmărire penală ale Procuraturii. Comportamentul polițiștilor contează foarte mult la stabilirea adevărului. Prin comportament și declarații, polițiștii reușesc să influențeze decizia judecătorilor”, crede Amihalachioaie, care este în momentul de față avocatul unui polițist acuzat de corupere pasivă.

Polițiștii au experiență

Lilia Carașciuc, director executiv al Transparency International-Moldova, crede că polițiștii se protejează la maximum atunci când încalcă legea, fapt ce îngreunează misiunea procurorilor în instanța de judecată. „Noi am avut în sondaje multe cazuri când șoferii ne povesteau cum dau mită. Aceștia nu dădeau mită polițiștilor direct în mână, ci puneau banii în ziare sau în alte locuri. Polițiștii au mare experiență în asemenea acte”, crede Carașciuc. Potrivit ei, și faptul că multe cazuri nu sunt instrumentate suficient de bine conduce la nepedepsirea adecvată a polițiștilor corupți.

Moșneag Victor, zdg.md, 23.12.2010

Pretenții nejustificate: Primăria Căușeni cere bani pentru copii inexistenți

De mai mult timp primarul orașului Căușeni bate alarma în toate instanțele că, chipurile, din vina Consiliului raional, acum, spre finele anului bugetar, executivul orașenesc este în incapacitate de a achita salariile angajaților de la institu-

țiile de învățământ din subordinea sa. Astfel, în adresa președintelui raionului, Consiliului raional, Ministerului Finanțelor au fost expediate mai multe demersuri de a fi alocate mijloace financiare suplimentare în acest scop. Răspunsurile ce au urmat au inclus explicații bazate pe legislația în vigoare în privința corectitudinii stabilirii raporturilor între bugetul raional și cel orășenesc. Ba mai mult, de la Ministerul Finanțelor răspunsul a indicat asupra managementului defectuos al banilor publici de către primăria Căușeni. Cu toate acestea, primarul a continuat atacurile și, în cadrul ședinței din 2 decembrie a Consiliului raional, și-a reiterate pretențiile precum că proiectul de buget raional pentru anul 2011, la fel ca și cel pentru anul current, este unul în detrimental orașului, îndemnând consilierii să nu adopte bugetul raional în lectură finală pentru ca între timp membrii comisiilor de specialitate de nivel raional și orășenesc să se întrunească într-o ședință comună. La acea ședință consilierii, în majoritate covârșitoare, nu au acceptat șantajistă și au adoptat bugetul raional.

Pentru a spulbera absolute toate îndoielile referitor la legalitatea bugetului raional, la ceva timp după ședința din 2 decembrie și anume în dimineața zilei de 16 decembrie, administrația raionului în persoana președintelui Ion Ciontolo a organizat o ședință comună a membrilor comisiilor buget și finanțe ale consiliilor raional și orășenesc, la care, alături de primarul A. Zaremba, au participat și subalteenii săi- contabilul-șef Lidia Gogu și specialistul pentru planificare Maria Cojocar. Prezența acestora a conferit ședinței, pentru început, un ton destul de agresiv pentru ca în final să se schimbe în unul mai domol și mai calm. Metamorfoza s-a produs din niște motive, care i-a indignat pe majoritatea consilierilor, unii dintre care, în semn de protest, au părăsit ședința înainte de finalizare. Este vorba de faptul, că primăria cerea insistent alocarea unor sume impunătoare de mijloace financiare suplimentare pentru copii, care în realitate nu erau în grădinițele de copii din oraș. Cum o făceau? Simplu: în listele pentru fiecare grupă directoarele de grădinițe includeau un anumit număr de copii de rezervă, primăria le accepta documentația de tarificare (nu cred că o făcea mecanic) și ulterior cerea pentru copiii inexistenți finanțare de la bugetul raional. Până a fi demascat, deși prin scrisori oficiale de la Centrul Național de Statistică era informat despre un anumit număr real de copii, primarul insista asupra faptului, că la cele 6 grădinițe de copii sunt cu 190 de copii mai mult. Necunoscând situația reală, unii consilieri, atât orășenești, cât și raionali, încercau să susțină, într-un mod sincer și omenește, pretențiile primarului, dar acest lucru a fost până la momentul, când au aflat despre șiretlicul primăriei și atunci... au bătut în retragere. Spiritele s-au potolit și s-a convenit asupra verificării stării reale a lucrurilor la fața locului, la grădinițele de copii din oraș, de

către o comisie de specialiști de la Direcțiile Generale Învățământ și Finanțe, cât și angajați ai primăriei. Dar straniu este că primarul A. zaremba, deși în cadrul ședinței a cceptat propunerea de creare a acestei comisii, desemnând-o pe Maria Cojocar u în calitate de reprezentant al primăriei, imediat după ședință, fiind interviavat de către reporterul studioului local de televiziune, aceeași persoană, fără careva argumente, și-a reiterate învinuirile aduse administrației raionului pentru insuficiența mijloacelor financiare la primăria Căușeni. În replică, șeful Direcției Finanțe Simion Buga a argumentat faptul, că primăria Căușeni, ca și toate celelalte 26 de primării din raion, și-a primit absolut tot necesarul pentru salarizare.

În final menționez, că este evident un lucru: primăria Căușeni foarte greu se debarasează de obișnuința când, în detrimentul unor localități rurale din raion, unde grădinițele de copii nu funcționează, primea defalcări inclusive pentru copiii de vârstă până la 3 ani, iar în ultimii vreo 2-3 ani acest lucru nu se mai produce, astfel făcându-se o dreptate și pentru preșcolarii din satele fără grădinițe. Consilierii raionali au decis ca mijloacele financiare alocate din bugetul de stat pentru acești copii să fie utilizate pentru reparația și redeschiderea instituțiilor de învățământ preșcolar din localitățile respective. Zic, obișnuită cu acest favor, primăria Căușeni nu face eforturi pentru a se descurca din venituri proprii, dar mai și include în fiecare grupă un anumit număr de copii de rezervă și apoi cere finanțare suplimentară de la raion. Bulele de săpun s-au spart, naivi nu sunt...

Noroșeanu Tatiana, ziarul „Căușeni”, 24.12.2010

Osânda aleșilor locali pentru binele comunității

Câți consilieri orășenești mai sunt cu fața curată? Cred că din 27 au mai rămas vreo 7. Anume acest fapt s-a putut constata la ședința recentă a Consiliului Orășenesc, când s-a pus la vot excluderea din ordinea de zi a proiectului de decizie „Cu privire la examinarea recursului Procuraturii raionului Orhei în legătură cu înstrăinarea ilegală și abusiva a ogrăzii bibliotecii din Slobozia Doamnei în folosul familiei Lupacescu”. Anume 7 consilieri s-au pronunțat, ca această chestiune să fie ascultată și legea să fie pusă în capul mesei. Majoritatea pederemistă din anturajul lui Ion Stratulat a hotărât să-și apere colegul de partid. Se vede că de teamă că șeful Oficiului Teritorial Orhei al Cancelariei de Stat, Iurie Lupacescu, ar putea abroga alte zeci de decizii prin care aleșii locali și-au rezolvat problemele personale sau cele ale apropiaților lor. Ar fi normal ca consilierii, care prejudiciază statul sau bugetul orășenesc, să poarte răspundere morală și materială. Poate numai atunci primăria nu va mai fi un instrument de rezolvare a diferitor scopuri meschine.

Mai multe decizii votate „de-a hurta” sunt atacate în instanțele de judecată, pe care primăria le pierde una după alta. La ședința în cauză Consiliul Orășenesc a alocat circa 191 mii lei în beneficiul „Mihirtal-Com” SRL – sumă impusă de un titlu executoriu judecătoresc. Din informațiile de care dispunem, acesta nu este unicul caz când, din cauza responsabilității conducerii orașului, suferă nu numai contribuabilii, ci și copiii de la grădinițe, diferite pături nevoiașe. Dar cine împarte, parte își face. Și încă cum își face!

La 14 decembrie curent, Consiliul Orășenesc a acceptat deplasarea viceprimarului Vladimir Popușoi și a Tatiane Boldișor, specialist în reglementarea regimului funciar, în orașul Piatra-Neamț pentru a participa la sărbătorile prilejuite de Ziua Națională a României, de la 30 noiembrie până la 2 decembrie 2010. Adică au fost, au băut și au mâncat, ca peste două săptămâni să li se accepte deplasarea post-factum, iar contabilul-șef al primăriei să fie obligat printr-o decizie să efectueze calculele de rigoare pentru deplasare.

Prezintă interes și lista persoanelor incluse în delegația reprezentativă a Orheiului, care a participat la Ziua Unirii: Vladimir Popușoi, Zinaida Popușoi (asistentă medicală), Ion Dolgu, consilier orășenesc, Tatiana Dolgu, director SA „Doltanat-Service” SRL, Vladimir Bobeico, șeful dispeceratului Î.M. „Regia Apă-Canal”, Tatiana Boldișor, Iurie Garștea, manager-șef adjunct al Î.M. „Servicii Comunal-Locative”, și consilierii orășenești Gheorghe Vișanu, Ion Beregoi, Oleg Gașper.

În pofida aspectului critic, consilierii locali, care stau bine cu conducerea primăriei, au înregistrat performanțe de invidiat. Pe parcursul ultimilor 3 ani de zile, ei și-au repartizat terenuri pentru construcții, pentru sine și pentru apropiații lor, alegându-și până și locul, unii chiar în fața primăriei. Nu au făcut acest lucru numai acei aleși locali, care nu au avut nevoie de așa ceva.

Printr-o decizie a Consiliului Orășenesc din 14 decembrie, lui Leonid Gherasimciuc i s-a atribuit în loc de 0,048 ha în Lupoaița, 0,06 ha la Slobozia Doamnei.

„N-o să vindem terenul așa cum o fac alții”, a specificat pentru „P.O.” consilierul Iurie Gherasimciuc. Ne-am bucura să fie așa. Cum fac alții, noi știm.

Dar dacă nu sunt obijduiți consilierii, cred că sunt împăcați și acei, care promovează proiectele de decizii. După cum am aflat de la Maia Caraman, unul dintre consilierii, care nu și-au pătat obrazul cu actualul mandat, majoritatea specialiștilor din primărie au țintit în terenurile pentru construcții, fără a ține cont de rând și de obraz.

Cunoaștem cum a profitat de un teren pentru construcții Veceslav Buracovschi, fratele Alei Prunici, actualul secretar al primăriei. Acesta, locuind în s. Piatra, și-a făcut viză de domiciliu la sora sa, alegându-se apoi cu un loc de casă. Alții fac vize de domiciliu unor persoane absolut străine. „Procuratura raionului ar putea investiga cazul propunerii de repartizare la ședința recentă a unui teren pentru construcții cetățeanului Alexei Veretca”, ne-a zis unul dintre consilierii orașenești. Nu e greu de clarificat cine își încălzește mâinile aici, fiindcă proiectele de decizii nu se prezintă fără avizul lui Ion Stratulat sau al viceprimarului Vladimir Popușoi.

Suntem în ajunul Anului Nou și sperăm ca în 2011, după alegerile locale, situația din primăria orașului Orhei să se schimbe în bine. Căci cum e acum, mai rău nu se mai poate.

La Mulți Ani!, stimați alegători, și... minte la alegere, dacă dorim într-adevăr ca Orheiul să prospere!

Roman Vasile, „Plaiul Orheian”, 24.12.2010

Cât costă fotoliul de deputat?

Rapoartele financiare ale partidelor politice antrenate în scrutinul electoral din 28 noiembrie, mărimea donațiilor dar și declarațiile pe avere depuse la CEC ale candidaților înscrși pe listele partidelor politice arată că în cursa pentru cele 101 fotolii din Parlament s-au avântat atât șomeri și tineri fără o lețcaie, pensionari și milionari. Și-au cumpărat sau nu unii candidați locurile în parlament, nu știm. Cert însă este că donațiile unora, mai mult decât generoase, întrec cu mult veniturile adunate în ultimii ani.

Fotoliul de deputat între 100 mii și 780 mii de lei

Dacă e să luăm în calcul sursele financiare puse în joc de formațiunile care au intrat în Legislativ și numărul de deputați rezultat, apoi în scrutinul electoral din noiembrie costul unui fotoliu de deputat a variat între 100 mii lei și 780 mii lei, de două ori mai mult decât în scrutinul din iulie 2009. Cele mai

mari cheltuieli pentru un loc de deputat îi revin Partidului Democrat care a cheltuit în campania electorală, potrivit rapoartelor oficiale, 11,7 mln lei și a obținut 15 mandate de deputat. Astfel, fotoliul unui deputat din PD costă în jur de 780 mii lei. Cele mai mici costuri revin Partidului Comuniștilor, care a cheltuit pentru scrutinul parlamentar 4,3 mln lei și a obținut 42 de mandate. Prin urmare, fotoliul de deputat pentru PCRM a costat în jur de 100 mii lei. Costul unui loc în Legislativ pentru Partidul Liberal Democrat a fost de 310 mii lei. PLDM a declarat cheltuieli de peste 10 mln lei și s-a ales cu 32 de mandate. În scrutinul din noiembrie locul unui deputat din cadrul Partidului Liberal a costat 320 mii lei. Această formațiune a cheltuit 3,8 mln lei și a obținut 12 mandate în legislativ.

Șomerii și pensionarii au făcut donații de sute de mii de lei

Potrivit legislației electorale, persoanele fizice pot dona partidelor politice până la 500 de salarii medii lunare într-un an bugetar, adică nu mai mult de 1, 5 mln lei. Această sumă include și cotizațiile de membru în cazul membrilor de partid. Echivalentul donației din partea unei persoane juridice nu trebuie să depășească 1000 de salarii medii lunare pe economia națională, adică 3 mln lei. Sergiu Lipciu, expert IDIS „Viitorul” susține că „plafonul stabilit pentru donațiile persoanelor fizice și juridice către partide este extrem de înalt, raportat la nivelul de trai al cetățenilor din RM, fapt ce favorizează corupția politică, în special, vânzarea locurilor de pe lista partidelor”. „Corelarea acestui plafon cu plafonul impus cheltuielilor de campanie - 21 664 445 lei - pentru un partid politic denotă că sunt suficiente 15 persoane fizice sau 8 persoane juridice pentru finanțarea campaniei oricărui partid”, precizează Sergiu Lipciu. În același timp expertul consideră că „în asemenea circumstanțe nu pot fi asigurate condiții egale de participare a cetățenilor la viața politică, iar dependența de donatorii mari poate afecta grav funcționalitatea democrației, în special drepturile, libertățile și bunăstarea cetățenilor”.

Dintre formațiunile care au acces în noul Parlament, **Partidul Democrat** din Moldova (PDM) a acumulat cele mai multe resurse financiare în fondul electoral în campania electorală. Acest partid are cea mai lungă listă de contribuabili pentru fondul electoral - 292 de persoane, care au vărsat oficial în bugetul de campanie peste 11,7 mln. lei, o sumă record pentru campaniile electorale din R.Moldova. 101 de persoane, adică o treime din donatori au vărsat în visteria partidului 75 la sută din donații. PD se remarcă și cu cel mai mare număr de șomeri și pensionari care au făcut donații generoase în campania din noiembrie 2010 - 1, 34 mln lei, ceea ce constituie 11,5% din venituri. De exemplu, cel puțin 21 de persoane neangajate în câmpul muncii au donat formațiunii între 3000 și 100.000 de lei, iar

6 pensionari au donat sume între 3200 și 90 mii de lei. În această campanie PD a colectat de 3 ori mai mulți bani comparativ cu campania din 29 iulie 2009 și de 6 mai mult comparativ cu campania din 5 aprilie. Cea mai mare donație a constituit 720 mii lei și reprezintă una dintre cele mai mari contribuții venite din partea unei persoane fizice în această campanie. În acest context remarcăm că în mediu o donație către această formațiune politică a fost de 40 091 lei, adică circa 13 salarii medii pe economie.

Pentru **Partidul Liberal Democrat** din Moldova (PLDM) în campania din noiembrie 2010 au făcut donații 141 de persoane. În mediu o donație a constituit 71, 4 mii lei. De exemplu 33 de donatori au donat 72% din totalul resurselor declarate și colectate în fondul electoral. Spre deosebire de PD, lista donatorilor PLDM este mai puțin populată cu șomeri și pensionari, iar valoarea donațiilor acestora reprezintă doar circa 1,5 %. Totuși, șase pensionari au donat PLDM sume între 3000 și 40 000 de lei. În schimb, o categorie importantă a donatorilor, deși destul de pestriță, o alcătuiesc diverși funcționari și demnitari publici, care au donat partidului peste 4,27 mii lei, sumă ce constituie aproximativ 43% din total. Mai mult decât atât, în cazul PLDM avem o donație record pentru această campanie - 800 mii lei și 4 donații de la 500 mii lei în sus, iar primii 15 candidați pe lista acestei formațiuni au colectat aproape jumătate din totalul veniturilor.

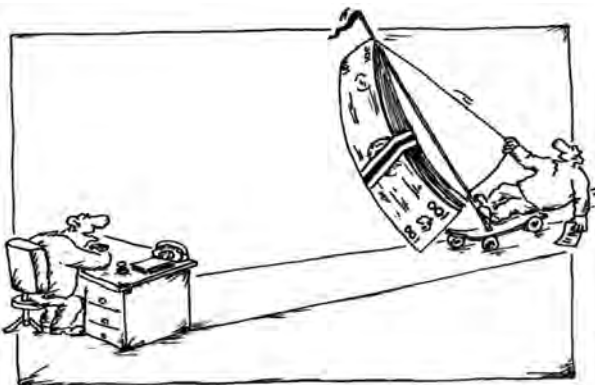
Partidul Comuniștilor (PCRM) s-a plasat în fruntea clasamentului printre concurenții electorali aflați la distanță mare de PDM și PLDM. Rapoartele financiare indică o situație nespecifică pentru un partid care pretinde că reprezintă cele mai numeroase categorii sociale. Aflat în opoziție, PCRM a declarat venituri mult inferioare comparativ cu cele două formațiuni politice. Aceasta nu înseamnă că PCRM nu a acumulat mai multe resurse decât cele declarate, spun experții IDIS „Viitorul”, precizând că această formațiune mai degrabă s-a străduit să-și camufleze donatorii reali. PCRM nu se deosebește de alte partide cu o reprezentare socială mai îngustă pe dimensiunea finanțării, având o listă de 76 de finanțatori. Peste 2/3 din veniturile de campanie au fost vărsate în visteria partidului de 16 deponenți, sumele variind între 100 și 250 mii lei. 78 la sută din venituri au fost furnizate de 24 persoane, adică o treime din finanțatori. PCRM, consideră experții citați, poate fi considerat un partid de tip oligarhic de rând cu alte partide din R.Moldova. Valoarea medie a unei donații pentru PCRM a constituit 58 734 lei, adică în jur de 19 salarii medii pe economie. Nu am putut să verificăm numărul șomerilor și al pensionarilor care au făcut donații către PCRM, deoarece această formațiune nu a indicat în rapoartele financiare depuse la Comisia Electorală Centrală (CEC) dacă cel care a vărsat bani în visteria formațiunii e angajat sau nu în câmpul muncii.

Deși în rapoartele financiare ale **Partidului Liberal** (PL) nu am găsit donatori șomeri sau pensionari, această formațiune a reușit să pătrundă în cohorta celor mai bogate partide, situându-se pe poziția a patra. În această campanie, PL a fost finanțat de 31 de donatori, printre care toată echipa parlamentară. 83,4 la sută din venituri revin donatorilor foarte mari, iar valoarea medie a unei donații constituie 123 143 lei.

Schimb milionul pe salariul de deputat

Cât despre milionari – e și aici un paradox, inexplicabil deocamdată. În campania electorală din acest an numărul oamenilor de afaceri milionari antrenați în cursa pentru Parlament, decizi să schimbe veniturile de sute de mii de lei pe lună pe salariul de deputat de 5-6 mii de lei, a fost foarte mare. Care să fie miza unui atare pas? Dorința de a se dedica intereselor țării, a lucra pentru cetățean, grija pentru protejarea afacerilor, interesul de grup, un simplu moft sau faptul că funcția de deputat este una foarte profitabilă, neoficial desigur?

Miza pare să fie totuși una destul de mare. Cele mai mari donații către partide în campania din noiembrie le-au făcut, în mare parte, persoanele care se aflau în

primele 10-20 pe listele formațiunilor antrenate în scrutin, adică de pe locurile eligibile. Mărimea donațiilor scade proporțional cu poziția din listă. Aranjamentul de după alegeri arată că majoritatea donatorilor generoși din partidele care au trecut pragul electoral s-au și instalat în fotoliile de deputat.

Partidul Democrat din Moldova

Cel mai generos donator de la Partidul Democrat a fost în Campania din noiembrie 2010 controversatul om de afaceri Vladimir Plahotniuc, înscris pe ultima sută de metri în lista partidului și instalat cu repeziciune în fotoliul de vicepreședinte al Legislativului. El a donat în pușculița partidului în mod oficial suma de 720 mii de lei. Dumitru Diacov, liderul de onoare al partidului, de rând cu alți cinci candidați:

Alexandru Stoianoglo, Vasile Botnari, Vasile Aghenia, Zinaida Țurcanu au donat câte 100 mii lei, iar Adrian Candu – 85 mii lei. Sume a câte 100 mii lei și ceva au dăruit alți 4 cetățeni, care însă nu s-au regăsit și pe listele partidului. Unul din ei – Dorin Andros - e neangajat în câmpul muncii. Alexandru Stoianoglo, Zinaida Țurcanu și Vasile Aghenia au avut venituri pentru anii 2008-2009, potrivit declarației depuse la CEC, de două ori mai mici decât donația făcută (!).

Cei mia mari donator ai Partidului Democrat din Moldova

Nr.	Prenume/Nume	Poziția în lista electorală	Donații	Veniturile declarate pentru anii 2008-2009
1	Plahotniuc Vl.	nr.2	720.000	4.326.085
2	Diacov Dumitru	nr.5	100.000	1.636.764
3	Aghenia Vasile	nr. 59	100.000	48.000
4	Turcanu Zinaida	nr. 66	100.000	45.000
5	Stoianoglo Al.	nr.11	100.000	48.756
6	Botnari Vasile	nr.10	97.000	1.000.258
7	Candu Andrian	nr.7	85.000	1.449.033
	Alții			
8	Andros Dorin	neangajat	100.000	
9	Gagauz Andrei	IP „Gagauz-Ekam”	100.000	
10	Sari Alexandr	SRL „Petcu-Com”	120.000	
11	Groapa Stanislav	„Telfpetrol” SA	107.000	

Partidul Liberal Democrat din Moldova

Cel mai generos candidat înscris în cursa electorală pe listele PLDM este deputatul Ion Ionaș, anterior om de afaceri. El a donat partidului suma de 800 mii lei în campania electorală din 28 noiembrie. Alte 350 mii lei le-a vărsat în bugetul formațiunii pentru referendumul din 5 septembrie. Donația din acest an făcută de Ion Ionaș constituie cam a treia parte din veniturile pe care le-a avut el în ultimii doi ani. Valeriu Streleț a donat PPLDM 500 mii lei, liderul formațiunii Vladimir Filat – 417 mii, Victor Bodiu – 183 mii lei, Ghenadie Ciobanu și Simion Furdui – câte 150 mii lei, iar Alexandru Cimbriciuc – 100 mii lei. Alte donații coboară sub 100 mii lei. Trebuie să amintim că la referendumul din septembrie Premierul Filat a donat 506 mii lei, Valeriu Streleț – 250 mii de lei, Ghenadie Ciobanu 150 mii lei. Simion Furdui a făcut donații către partid de 150 mii lei, în timp ce venitul său declarat pentru ultimii doi ani a fost de 113 mii de lei. Aici trebuie să amintim și că la cele două scrutine din 2009 Simion Furdui a făcut donații de 430 mii lei.

Donații generoase pentru PLDM au făcut și persoane care nu au figurat în lista de candidați ai partidului. Bunăoară, Alexandru Cecan de la SRL „Assabat Grup” și Vasile Matusenco de la SRL „Nata Company” au donat câte 500 mii lei, Ion Gangan de la SRL „Plastcom Plus” – 280 mii lei, Tudor Rotaru de la SRL „LVM-TR” – 220 mii lei, iar primarii orasului Soroca și al satului Vadul lui Isac din Cahul au donat câte 150 mii și, respectiv, 100 mii lei.

Partidul Liberal Democrat din Moldova

Nr.	Prenume/Nume	Poziția în lista electorală	Donații/lei 28 noiembrie 2010	Veniturile declarate pentru anii 2008-2009
1	Ionaș Ion	nr. 26	800.000	2.743.958
2	Streleț Valeriu	nr. 17	500.000	3.575.361
3	Filat Vladimir	nr.1	417.000	7.415.838
4	Bodiu Victor	nr.36	183.000	2.204.908
5	Ciobanu Ghenadie	nr.24	150.000	289.283
6	Furdui Simion	nr.18	150.000	113.600
7	Cimbriciuc Al.	nr.22	100.000	316.295
8	Deliu Tudor	nr.15	64.000	183.500
9	Balan Ion	nr.14	50.000	129.598
10	Ioniță Veaceslav	nr.16	50.000	85.461
	Alții			
11	Gangan Ion	SRL „Plastcom Plus”	280.000	
12	Rotaru Tudor	SRL „LVM&TR”	220.000	
13	Matusenco Vasile	SRL „ICS NATA ICB COMPANY”	500.000	
14	Cecan Alexandru	SRL „Assabat Grup”	500.000	
15	Sau Victor	primar Soroca	150.000	
16	Besliu alexandru	primar Vadul lui Isac, Cahul	100.000	
17	Vlah Petru	Adunarea Populară din UTA Găgăuzia	100.000	

Partidul Liberal

Liberalii, deși mai modești la averi, au făcut donații către partid pe potriva milionarilor din alte formațiuni. Cel mai mult a donat Mihail Cârlig – 500 mii lei, la un venit pentru ultimii doi ani de numai 152 mii lei. Liderul PL Mihai Ghimpu a donat 400 mii lei, având un venit declarat pentru ultimii doi ani de 625 mii lei. Trebuie să amintim că în anul 2009, Mihai Ghimpu a făcut donații partidului pe care îl conduce de 755 750 lei, fiind cea mai mare sumă donată de o persoană fizică în cele două campanii electorale.

Oleg Bodrug și Alexandru Arseni au donat câte 200 mii lei, ultimul având un venit de numai 85 mii lei în ultimii doi ani. Câte 150 mii lei au vărsat în pușculița formațiunii Ion Lupu, Ștefan Urātu, Vitalie Marinuță, iar câte 100 mii lei – Gheorghe Brega și Ștefan Chitoroagă. Dintre cei care nu au fost incluși și în lista de candidați au făcut donații mari Alexandru Machedon de la SRL „Starnet” – 300 mii lei, Corneliu Molea de la SRL „Danialen Impex” – 295 mii lei și Aliona Gabura de la SRL „Grand lift” – 140 mii lei.

Partidul Liberal

Nr.	Prenume/Nume	Poziția în lista electorală	Donații	Veniturile pentru anii 2008-2009, declarate la CEC
1	Cârlig Mihai	nr.20	500.000	151.869
2	Ghimpu Mihai	nr. 1	400.000	625.935
3	Bodrug Oleg	nr.6	200 000	536.410
4	Arseni Alexandru	nr.26	200 000	115.000
5	Lupu Ion	nr.13	150 000	630.750
6	Brega Gheorghe	nr.12	100 000	76.617
7	Urātu Ștefan	nr.30	150.000	297.875
8	Marinuță Vitalie	nr. 23	150.000	nu a deșus deklaratia la CEC
9	Munteanu Valeriu	nr.5	150.000	101.519
10	Chitoroagă Ștefan	nr. 34	100.000	54.946
11	Vadim Cojocaru	nr.10	80 000	365.770
12	Moldovanu Mihail	nr. 25	76 200	149.196
13	Vacarciuc Vadim	nr.18	77.000	155.138
14	Arhire Anatolie	nr.17	50 000	196.500
15	Vieru Boris	nr.7	50 000	62.199
16	Popa Victor	nr. 9	50.000	170.000
17	Guțu Ana	nr.11	50 000	221.156
18	Hadârcă Ion	nr. 4	50 000	160.568
19	Berezovșchi Vl.	nr. 27	50 000	125.600
20	Casian Ion	nr.21	49.000	114.461
	Alții			
	Gabura Aliona	SRL „Grand lift”	140.000	
	Molea Corneliu	SRL „Danialen Impex”	295.000	
	Machedon Al.	SRL „Starnet”	300.000	

Partidul Comuniștilor

La Partidul Comuniștilor lucrurile stau altfel: cele mai mari donații le-au făcut nu liderii sau primii pe lista candidaților, ca în cazul celorlalte partide care au intrat în Parlament, ci oameni necunoscuți, unii chiar neangajați în câmpul muncii. Bunăoară numai din Anenii-Noi 6 persoane au vărsat, potrivit rapoartelor financiare depuse la CEC, sume între 120 și 250 mii lei. Aceștia sunt Levitchi Anton, Gusev Vitalie (câte 250 mii lei), Cebanu Vitalie – 180 mii lei, Jigan Ghenadie – 150 mii lei, Gârleanu Gheorghe – 120 mii lei. La fel de generoși s-au dovedit a fi 4 chișinăueni: Kovali Anatolie, Ciubanașvili Gheorge, Tiperman Tatiana și Chiticari Elizaveta, care au donat Partidului Comuniștilor câte 250 mii lei. Vasilcan Oleg din Orhei a donat 120 mii lei. Din analiza listelor cu donații ale PCRМ, depuse la CEC în anul 2009, am constatat că fiecare dintre fruntașii partidului aveau în sarcină să aducă donații dintr-un anumit raion. Responsabil de Anenii-Noi era în anul trecut controversatul deputat comunist Anatolie Popușoi, care nu se regăsește anul acesta în lista donatorilor PCRМ, dar care, bănuim, a contribuit masiv în visteria partidului, mai ales după ce s-a confruntat cu probleme mari la capitolul integritate.

Dintre fruntașii PCRМ, cei mai generoși s-au dovedit a fi Igor Dodon și Alexandru Banicov, care au donat 150 mii lei și, respectiv, 104 mii lei. În rest, donațiile sunt extreme de modeste. De exemplu, Vladimir Voronin a vărsat în visteria partidului numai 50 mii lei, iar Miron Găgăuz, Sergiu Stati, Mark Tkaciuk, Anatolie Zagorodnâ și Igor Vreema – câte 30 mii de lei.

Partidul Comuniștilor din R.Moldova

Nr.	Prenume/Nume	Poziția în lista electorală	Donatii	Venituri declarate pentru 2008-2009
1	2	3	4	5
1	Dodon Igor	nr.6	150.200	295.978
2	Bannicov A.	nr.21	104.200	2.070.857
3	Voronin Vladimir	nr. 1	50.000	509.751
4	Mândru Victor	nr.35	40.000	266.705
5	Gagauz Miron	nr.18	30.000	352.530
6	Statii Sergiu	nr.23	30.000	572.720
7	Tkaciuc Mark	nr.5	30.000	296.488
8	Zagorodnii A.	nr. 12	30.000	372.652
9	Vreema Igor	nr. 45	30.000	338.525
10	Todua Zurab	nr.24	25.000	60.000
11	Babenco Oleg	nr. 34	25.000	722.252
12	Reidman Oleg	nr. 30	25.000	347.703

1	2	3	4	5
13	Bodnarenco E.	nr. 26	20.000	297.869
14	Domenti Oxana	nr. 16	15.000	241.200
15	Mironic Alla	nr.20	15.000	154.000
16	Misin Vadim	nr.7	10.000	609.372
17	Vitiuc Vladimir	nr.8	10.000	286.477
18	Gorila Anatolie	Nr. 25	9.000	395.000
19	Musuc Eduard	nr. 31	6.800	178.792
20	Ghenadie Morcov	nr.43	1.105	342.897
	Cetățeni	Localitatea		
21	Kovali Anatolie	Chisinau	250.000	
22	Ciubanasvili Gh	Chisinau	250.000	
23	Tiperman Tatiana	Chisinau	250.000	
24	Chiticari Elizaveta	Chisinau	250.000	
25	Levitichi Anton	Anenii Noi	250.000	
26	Gusev Vitalie	Anenii Noi	250.000	
27	Teslari Valeriu	Chisinau	200.000	
28	Cebanu Vitalie	Anenii Noi	180.000	
29	Jigan Ghenadie	Anenii Noi	150.000	
30	Lungu Vitalie	Anenii Noi	150.000	
31	Vasilcan Oleg	Orhei	127.500	
32	Girleanu Gheorghe	Anenii Noi	120.000	
33	Burtev-Hristov Robert	Anenii Noi	66.555	

Chiar dacă anul acesta presa a scos la iveală faptul că unele persoane înscrise în listele Partidului Comuniștilor în calitate de donatori, au declarat ulterior că nu știu de aceasta și că nici nu ar fi avut de unde să doneze astfel de sume, totuși CEC și nici alte organe de stat abilitate cu controlul surselor de finanțare ale partidelor politice, nu au luat atitudine.

Cozonac Cornelia, Centrul de Investigații Jurnalistice, 28.12.2010

WikiLeaks de Moldova: Un student publică pe blog informații confidențiale din baza de date a Fiscului

Grigore Diviza, student care se specializează în IT la Chișinău, a pus mâna pe una dintre cele mai importante baze de date ale instituțiilor de stat, cea referitoare la agenții economici

După modelul cunoscutului scandal WikiLeaks, moldoveanul a publicat pe blogul său mai multe informații cu caracter personal ale unor afaceriști cunoscuți.

Supranumită și „Rețeaua agenților”, baza de date de la Fisc a ajuns în mâinile unui moldovean de rând. Student în anul II la Facultatea de Calculatoare, Informatică și Microelectronică din cadrul Universității Tehnice din Moldova, Grigore Diviza a pus mâna pe baza de date chiar de la un angajat al Inspectoratului Fiscal Principal de Stat.

„În martie 2010 eram în căutarea unui loc de muncă part-time, ca să pot avea timp și pentru studii. Printr-o cunoștință am fost prezentat unor angajați de la Fisc care mi-au propus să lucrez la un program care să eficientizeze baza de date a instituției”, a declarat Grigore, în exclusivitate pentru „Adevărul”.

Consultant „la negru” pentru fisc

Inițial, tânărul de 20 de ani a primit de la doi angajați-cheie ai Inspectoratului doar o parte a bazei de date și promisiunea că, dacă va lucra bine, va fi plătit cu 20.000 de lei. Practic, Grigore nu a semnat niciun contract cu instituția de stat, ci a mers doar pe cuvântul unor angajați de aici. „Mi s-a mai spus că aș putea fi chiar angajat la Fisc în calitate de specialist IT, dacă mă descurc”, a mai spus tânărul. Timp de trei luni, Grigore a lucrat aproape non-stop la programul pe care l-a numit „Rețeaua agenților”. El primea permanent informații suplimentare din baza de date fiscală a țării de la doi angajați ai Inspectoratului.

„Pe măsură ce lucram, le predam o versiune cât mai îmbunătățită a programului. Treptat, mi s-a dat aproape o treime din toată baza lor de date, pe care am modelat-o astfel încât să se poată opera mai ușor cu ea. Angajații instituției lucrează după un model al „Rețelei agenților” vechi de 20 de ani”, a povestit specialistul în IT.

Dezvăluiri pe blog

În iunie 2010, Grigore a făcut ultima vizită la Fisc și a predat ultima versiune a proiectului la care a lucrat. „De atunci, toate legăturile cu cei doi inspectori cu care colaboram s-au oprit brusc. Dacă înainte îi găseam oricând aveam nevoie, acum deveniseră ocupați, erau permanent în ședințe și nu mai puteau vorbi cu mine”, explică „consultantul” Fiscului.

Pentru că nu și-a primit banii pentru muncă și nici n-a fost angajat, așa cum i s-a promis, Grigore a decis să publice o parte din informațiile cu caracter confidențial din baza de date a Inspectoratului Fiscal Principal de Stat. După modelul WikiLeaks, prin care informații secretizate politice și economice din lume au apărut pe internet, Grigore a postat pe blogul său, www.pustiulsinguratic.weblog.ro, date personale ale unor oameni de afaceri din Moldova, precum și relațiile economice dintre diverse firme.

Milioane de informații

„Dacă nu m-au plătit pentru ce le-am lucrat, de ce să țin informațiile doar pentru mine? Să știe și alții ce e cu această bază de date”, a spus Grigore, care a făcut o demonstrație a modului în care se pot obține informații din „Rețeaua agenților” chiar în redacția „Adevărul”.

Tânărul mai spune că baza de date a Fiscului este una foarte complexă și greu de folosit de o persoană neinițiată. „Sunt înregistrate milioane de informații economice și modalitatea de lucru este foarte complexă. Eu mi-am bătut capul luni la rând până să lucrez cu baza de date. Pentru o persoană obișnuită ar fi imposibil să facă acest lucru”, a declarat tânărul.

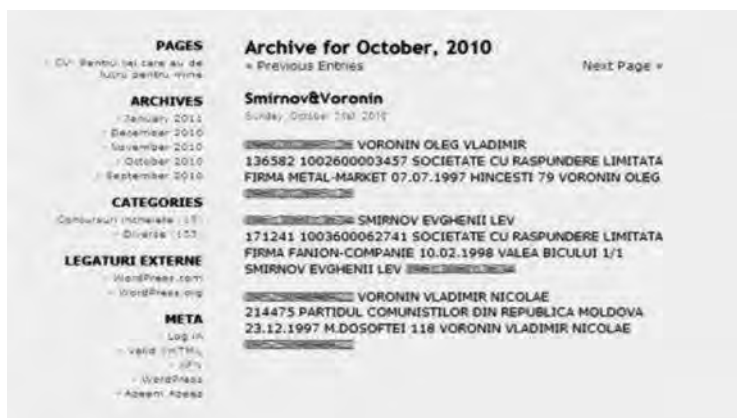

Foto: Date publicate pe blog, după numele Voronin și Smirnov

Cum a găsit firmele lui Voronin și Smirnov

Cercetare

De câteva luni, Grigore Diviza a început să se „joace” cu „Rețeaua agenților” de la Fisc pe propria pagină de internet. Pe site-ul administrat de el, www.pustiulsinguratic.weblog.ro, Grigore face demonstrații despre cum se pot obține informații confidențiale din domeniul fiscal.

Are acces la date personale

Un exemplu concret este publicarea facturilor emise până în 2010 de agenții economici din țară, cu o valoare mai mare de 1 milion de lei. Grigore prezintă relații-

le economice dintre diverse firme, publicând atât numele administratorilor, cât și valoarea tranzacțiilor. În unele cazuri, tânărul prezintă inclusiv dacă o firmă are afaceri cu instituțiile statului. Un alt exemplu pe care Grigore îl prezintă pe site-ul său este o simplă căutare în baza de date după numele Voronin sau Smirnov. Tânărul publică toate firmele înregistrate de persoane care poartă acest nume. Printre acestea apar și datele private, precum codul personal, al lui Vladimir și Oleg Voronin sau Vladimir Smirnov, care ar putea fi chiar fiul liderului separatist, Igor Smirnov. Grigore ne-a demonstrat și cum, cu aceeași ușurință, se mai pot afla datele personale ale premierului Vlad Filat, ale lui Nicolae Platon, șeful de la Fisc, sau ale persoanelor care poartă aceleași nume și care sunt în această baza de date.

„Ce îmi pot face?”

Deși face publice mai multe informații personale ale unor oameni de afaceri, funcționari publici sau lideri politici, Grigore spune că nu-i este frică de faptul că ar putea fi tras la răspundere. „Ce îmi pot face? Public aceste informații de patru luni și nu s-a întâmplat nimic. Nu cred că-i pasă cuiva”, a mai spus specialistul în IT. „Răz bunarea” lui Grigore pe Fisc este comentată de tânăr pe propriul blog. „Grigore Diviza versus armata de proști angajați ai Fisc. Nu vreți să plătiți specialistul să vă facă treaba? Na, chinuiți-vă!”, le transmite tânărul foștilor „colaboratori”.

„Informațiile nu ies de la noi”

Reacție

În timp ce Grigore Diviza folosește după bunul plac unele dintre cele mai căutate baze de date deținute de o instituție de stat, oficialii de la Fisc susțin că lucrează în permanență la securizarea „Rețelei agenților”. „Informațiile de acest tip nu ies din instituția noastră. Nu cred că aceste date pe care le-a publicat pe internet persoana în cauză sunt veridice. Muncim în permanență la securizarea bazei de date și este aproape imposibil ca informațiile să ajungă la oricine”, a declarat pentru „Adevărul” Mihail David, șeful Departamentului Securitate Internă și Anticorupție din cadrul Inspectoratului Fiscal Principal de Stat.

Cu toate acestea, testul făcut de Grigore pentru „Adevărul”, introducând numărul unor facturi din baza de date, a dus la rezultate sigure. La fel, ne-au fost raportate și numele unor firme fantomă, existente atât în baza de date a Fiscului, cât și în cea a Curții de Conturi.

EXCLUSIV Tânăru care a pus pe blog baza de date a Fisc Moldova s-a ales cu dosar penal

ANCHETĂ Grigore Diviza, studentul care a postat la el pe blog date cu caracter personal din baza de date a Fisc, s-a ales cu dosar penal. Oamenii legii au luat această măsură după dezvăluirile din „Adevărul”. Procurorii au ridicat, vineri seară, din casa băiatului, mai multe componente de la calculatorul acestuia.

Grigore Diviza, tânărul de 24 de ani student la Facultatea de Calculatoare, Informatică și Microelectronică din Chișinău, a ajuns pe mâna procurorilor după ce a publicat pe blogul său mai multe informații cu caracter personal din registrul fiscal al țării.

După ce vineri „Adevărul” a prezentat în exclusivitate povestea „WikiLeaks de Moldova”, oamenii legii au percheziționat în aceeași zi casa lui Grigore. Studentul s-a ales și cu dosar penal, fiind acuzat de acces neautorizat la rețelele și serviciile de telecomunicații, încălcarea inviolabilității vieții personale și încălcarea regulilor de securitate a sistemului informatic.

Anchetă cu întârziere

„Mi-au confiscat 3 hard-diskuri și două DVD-uri cu mai multe informații stocate de mine. Mai multe nu pot spune decât prin avocat”, a declarat Grigore Diviza pentru „Adevărul”. Interesant este că oamenii legii au decis demararea anchetei abia după ce „Adevărul” a prezentat povestea „Rețelei agenților” de la Fisc. Și asta chiar dacă Grigore Diviza a început să posteze încă din septembrie 2010, pe blogul său, www.pustiulsinguratic.weblog.ro, informații din baza de date a Fiscului.

Știau de scurgerea de informații

Mai mult, oficialii de la Inspectoratul Fiscal au declarat joia trecută pentru „Adevărul” că au cunoștință despre scurgerea de informații și postarea ilegală a unor date confidențiale din registrele instituției. „Știm că anumite lucruri din baza de date au apărut pe internet”, a spus la acea dată Mihail David, șeful Departamentului de Securitate Internă și Anticorupție din cadrul Fisc. „Am început să ne ocupăm de acest caz în urma unei sesizări depuse, vineri după-amiază, de oficialii de la Inspectoratul Fiscal Principal de Stat. Noi nu avem obligația să navigăm pe internet după astfel de lucruri”, a declarat Dumitru Purici, procuror în cadrul Secției Tehnologii Informaționale și Investigații a Infrafracțiunilor în domeniul informaticii de la Procuratura Generală. Acesta a mai declarat că în dosarul „WikiLeaks de Moldova” vor fi cercetate și alte persoane.

Ce riscă Grigore

Conform Codului Penal, o persoană care se face vinovată de difuzarea datelor cu caracter personal poate primi amendă de la 4.000 la 10.000 de lei. Mai mult, accesul neautorizat la rețele și servicii de telecomunicații se pedepsește cu amendă de până la 60 de mii de lei și închisoare de la 1 la 5 ani.

„Agenții” de la Fisc ai lui Grigore

Mărturie

Grigore Diviza a declarat pentru „Adevărul” că a pus mâna pe baza de date de la Fisc chiar cu ajutorul unor angajați ai instituției de stat. Pe cei doi „colaboratori”, Grigore i-a inclus într-o „listă neagră” publicată la el pe blog. „Cei care mi-au oferit de lucru la programul bazei de date de la Fisc sunt Boris Bantea (șeful Direcției Marilor Contribuabili din cadrul instituției - n.r.) și Grigore Prisneac (inspector la Fisc în cadrul aceleiași Direcții - n.r.)”, a precizat Grigore Diviza.

Cum a decurs colaborarea

Tânărul susține că în martie 2010 a intrat în legătură cu cei doi salariați ai instituției. „Aceștia mi-au promis că, dacă îi ajut să modernizeze programul de utilizare a bazei de date, îmi vor da 20 de mii de lei și, eventual, mă vor ajuta să mă angajez la Fisc”, a mai declarat Grigore pentru „Adevărul”.

Timp de trei luni, susține Grigore, a muncit la programul „Rețeaua agenților” și, după ce a reușit să-l facă funcțional, l-a predat celor doi colaboratori ai săi de la Fisc. După ce și-a terminat o parte din muncă, Grigore a predat lucrarea. „Din iunie 2010 toate legăturile cu cei doi inspectori cu care colaboram s-au oprit brusc. Dacă înainte îi găseam oricând aveam nevoie, acum deveniseră foarte ocupați”, a spus tânărul. Reporterii „Adevărul” au încercat să ia legătura cu cei doi angajați de la Fisc acuzați de Grigore. Niciunul dintre ei nu a fost de găsit. Mai mult, Boris Bantea a intrat brusc în concediu fără plată, cu o zi înaintea apariției articolului din ziar.

Ex-ministru de Finanțe: „Situația e foarte gravă”

În timp ce actuala conducere de la Fisc a intrat în „silențio stampa” după dezvăluirile de vineri din „Adevărul”, foști miniștri de la Finanțe și Economie au comentat afacerea „WikiLeaks de Moldova”.

Cine are acces la baza de date

Mihail Pop, ex-ministru de Finanțe și fost șef la Fisc pentru aproape șase ani, a explicat că la baza de date a instituției are acces un grup restrâns de persoane. „Doar administratorul rețelei și câțiva șefi de departament pot accesa informații de acolo, pe baza unei parole. Fiecare activitate de acest gen este înregistrată, astfel încât se poate afla în orice moment cine și ce informații a luat”, a explicat Mihail Pop. Acesta a mai subliniat că dacă o persoană neautorizată a putut primi o treime din baza de date a instituției, situația este foarte gravă. „Se încalcă secretul comercial, dreptul la confidențialitatea datelor personale”, a mai spus Pop.

De aceeași parte, Igor Dodon, ex-vicepremier și fost ministru al Economiei, susține că scandalul de la Inspectoratul Fiscal are un efect negativ atât asupra credibilității instituției, cât și asupra agenților economici. „Credeam că doar la capitolul colectare a impozitelor situația este proastă. Dar dacă sunt probleme și în privința securității informațiilor, atunci situația este chiar foarte gravă. Am senzația că în domeniul administrării fiscale dăinuiește haosul”, a declarat Igor Dodon, deputat comunist.

Azi, detalii din anchetă

Procurorul Dumitru Purici care se ocupă de „dosarul „WikiLeaks”” a anunțat că în cursul acestei zile vor da o informație mai detaliată asupra anchetei.

Preașca Ion, www.adevarul.ro, 14.01.2011

Procurorul-șef al Chișinăului a renovat și mobilat instituția pe banii prietenilor săi afaceriști

Ion Diacov, procurorul-șef al Chișinăului, a renovat și dotat instituția cu mobilier nou pe banii unor prieteni de-ai săi care dețin diverse afaceri. De două luni de când a fost reînvestit în funcție, Diacov a fost sponsorizat de amici să-și mobilizeze biroul, să renoveze clădirea și să fabrice o ușă similară celei vechi de 100 de ani.

Cum să dotezi ca-n reviste o instituție publică? Ion Diacov, procurorul-șef al Chișinăului, a găsit peste

noapte răspunsul la întrebare. Din noiembrie 2010, de când a fost reinvestit în această funcție, Diacov s-a pus pe gospodărit. Cum instituția pe care o conduce n-are suficienți bani pentru modernizări și dotări, șeful a apelat la sprijinul unor prieteni, cunoscuți oameni de afaceri în Capitală.

„De la buget nu primim niciun ban. Totuși, ca să ne putem face treaba, avem nevoie de condiții de lucru normale. Astfel, am fost nevoit să apelez la prietenii mei pentru a renova instituția”, a declarat pentru „Adevărul” Ion Diacov. Prim-procurorul a început marea gospodărie pe banii privaților chiar cu ușa de la intrarea clădirii. Veche de peste 100 de ani, ușa a fost dusă-n podul instituției. În locul ei a apărut una nou-nouță, făcută identic după modelul celei vechi.

„I-am arătat ușa putredă și i-am zis că n-am bani „

Cel care a făcut-o pe gratis pentru procuratură este un meșter cunoscut. „I-am arătat ușa putredă și i-am zis că nu am bani. Mi-a promis c-o să m-ajute. Și iată, vă place ce a ieșit?”, arată mândru Diacov spre ușa primită cadou. Schimbările în instituție sponsorizate de diverși oameni de afaceri nu s-au oprit aici. Chiar biroul lui Ion Diacov arată acum foarte bine după ce procurorul-șef a fost ajutat de cunoscutul creator de mobilă Iurie Borș să-l doteze. Astfel, Diacov s-a ales cu un birou nou, două fotolii și o masă amenajate frumos în încăperea în care lucrează zilnic.

Tot de la Iurie Borș a primit și biroul secretarei sale. „I-am scris recent o scrisoare de mulțumire acestui domn. Cred că este un om foarte generos. Dumnealui a făcut acest cadou Procuraturii din resursele proprii”, a spus Diacov. Procurorul-șef s-a gândit și la un spațiu în clădire în care să lucreze liniștit chiar și pe timp de vară. Astfel, a amenajat o terasă acoperită, lângă biroul lui, unde ține ședințele atunci când este foarte cald. „Am primit mai multe scaune de la un prieten din satul meu. A avut un restaurant și l-a închis. Mi-a dat mie mobilierul”, a explicat Diacov.

De scurt timp, șeful procurorilor s-a apucat de renovat și biroul adjunctului său. Evident, soluția a fost aceeași. „M-am adresat patronilor firmei Supraten și am calculat câtă vopsea îmi trebuie. Un alt prieten mi-a dat cinci muncitoare care au vărui pereții din mai multe încăperi ale instituției”, a mai povestit Diacov.

Valoarea reparațiilor și a mobilierului primit de instituție de la prietenii mei este de cel puțin 100 de mii de lei.

Ion Diacov Procurorul-șef al Chișinăului

Cine este Ion Diacov

Procurorul-șef al Chișinăului este vechi în meserie, dar și în funcții de conducere. În perioada 1999-2001, Ion Diacov a mai deținut o dată funcția de procuror general al Capitalei. A fost demis odată cu venirea comuniștilor la putere. Apoi, a fost transferat la Procuratura Generală, unde a deținut funcția de șef al Direcției Exercițare Urmărire Penală. În noiembrie 2010, Diacov a revenit în funcția de procuror-șef al Chișinăului, poziție pe care se află și acum. Același personaj este și fratele mai mic al lui Dumitru Diacov, deputat și președinte de onoare al Partidului Democrat.

„Nu mai poate fi obiectiv”

Nicolae Tricolici, directorul companiei Supraten, care, potrivit lui Diacov, a donat materiale de construcții pentru Procuratură, susține că a făcut astfel de gesturi și pentru alte instituții publice. „Am fost de mai multe ori la Procuratură. Este groaznic în ce condiții lucrează acești oameni. Dacă vrem ca organele de control să fie eficiente, ar trebui să aibă condiții de lucru normale. Am sponsorizat și Poliția”, a declarat Nicolae Tricolici.

„Este vorba despre incompatibilitate”

Conform legii privind combaterea corupției, oricărui funcționar public îi este interzis să primească daruri a căror valoare depășește un salariu minim. Juriștii sunt de părere că practica lui Ion Diacov este periculoasă și împotriva muncii pe care o prestează. „Când procurorii primesc bunuri de la oamenii de afaceri, apare o datorie morală față de aceștia. Un procuror nu se poate expune obiectiv asupra unui dosar care-l privește pe un om de afaceri care i-a făcut diverse favoruri”, a explicat Cristina Cojocar, expert la Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției. „Este vorba despre incompatibilitate, conflict de interese. Aceste relații nu pot fi obiective dacă procurorii au datorii morale față de oamenii de afaceri”, a adăugat juristul.

„Reparații pe banii sponsorilor nu se practică în Procuratură. Vă spun sigur!”
Valeriu Zubco, Procuror general

Nani Anastasia, www.adevarul.ro, 19.01.2011

Cadoul furat fără instrucțiune

Tatiana Bortă locuiește în Statele Unite ale Americii (SUA). Pentru că nu a avut posibilitatea să vină de sărbători acasă, i-a trimis surorii sale Silvia un laptop, prin

intermediul poștei. Înainte de Anul Nou, Silvia a fost telefonată nu pentru a-și lua cadoul, ci pentru a fi anunțată că acesta a dispărut.

La Oficiul Poștal din Cimișlia, unde trebuia ridicat cadoul, i s-a spus că acesta nu poate fi găsit, și că la Poșta Moldovei din Chișinău a ajuns doar cutia, împreună cu instrucțiunile. Responsabili de la Poșta Moldovei au declarat pentru ZdG că, anual, sunt zeci de cazuri asemănătoare.

Coletul a fost trimis din statul american Florida spre or. Cimișlia pe data de 23 noiembrie 2010, astfel încât să ajungă înaintea sărbătorilor de iarnă. „United States Postal Service”, serviciul poștal utilizat de Tatiana, a anunțat-o că coletul va ajunge în 10-15 zile lucrătoare la destinație. După Crăciun, adică peste o lună de la trimiterea coletului, Silvia a primit invitația de la poștă, unde a fost anunțată că laptopul lipsește. Greutatea care a fost indicată pe cutie în SUA – 3,700 kg, la destinație, adică R. Moldova – 0,820 kg. „Nu am fost anunțați despre apariția anumitor probleme până când coletul a ajuns la locul destinat”, ne spune Tatiana Bortă.

Cred că de vină este „Poșta Moldovei”

Tatiana crede că de vină pentru această situație este Întreprinderea de Stat „Poșta Moldovei”. „Cum să ne mai întoarcem în țara noastră plină de lași și jefuitori. „Poșta Moldovei” ne-a adus lacrimi în suflet cu prilejul sărbătorilor de iarnă”, ne-a scris la redacție Tatiana.

„M-am dus la Oficiul Poștal din Cimișlia, unde mi s-a spus că laptopul nu a ajuns. Exista doar un proces verbal în acest sens. Nu am văzut nici măcar cutia”, astfel ne-a confirmat cazul Silvia Bortă.

Valentin Burlacu, instructor în cadrul Oficiului Poștal Cimișlia, ne-a comunicat că toate documentele sunt la „Poșta Moldovei” de la Chișinău, și că la ei a ajuns doar un proces verbal, precum că laptopul s-a pierdut. „Când a parvenit coletul din America, acesta conținea doar cutia și instrucțiunea. Laptopul a dispărut. Am expediat procesul verbal înapoi la Chișinău”, ne-a spus Burlacu.

„Oricum, America va răspunde”

De cazul laptopului dispărut se ocupă acum Maria Pasat, șefa Direcției Exploatare și Managementul Calității din cadrul Întreprinderii de Stat „Poșta Moldovei”. „Am solicitat de la expeditor să ni se dea datele de trimitere. Pentru a face careva examinări, noi avem nevoie de numărul coletului, ziua când a fost trimis, dar și de alte date. Apoi toate actele se vor duce spre țara de expediere, adică SUA”, ne spune Maria Pasat.

Situația în acest caz este una simplă la prima vedere. În cazul în care se va dovedi că laptopul s-a pierdut din cauza expeditorului, adică din vina Statelor Unite, iar administrația oficiului poștal de unde s-a trimis coletul își va recunoaște vina, atunci familia Bortă va fi despăgubită, în caz contrar, situația nu va putea fi rezolvată, pentru că conform legislației în domeniu, „Poșta Moldovei” este responsabilă de colet doar când acesta intră pe teritoriul R. Moldova, iar în acest caz, oficialii poștei deja spun că laptopul nu a intrat pe teritoriul țării noastre.

„America și-a asumat responsabilitatea față de expeditor, iar el urmează să se adreseze la punctul de unde a trimis coletul pentru a cere examinarea cazului”, ne-a spus Pasat.

„Zeci de cazuri anual”

Acest caz nu este unul singular. Anual, Poșta Moldovei prelucrează 40 milioane de scrisori, 85 mii de colete și peste 30 mii de corespondențe IMS (poștă rapidă – n.r.).

„Anual, sunt zeci de cazuri când coletele ajung la destinație cu asemenea probleme”, explică Maria Pasat, care afirmă că până acum nu a fost depistat nici un caz de furt pe teritoriul R. Moldova. Și Ludmila Corceac, directorul adjunct al „Poștei Moldovei”, susține declarațiile oficialilor de la întreprindere: „Spre fericirea noastră, cazuri în care coletele să se fi pierdut în R. Moldova nu au fost depistate. Noi asigurăm toată securitatea necesară”, spune Corceac, care face referire la sistemul video de securitate IPS implementat în R. Moldova, prin care se poate urmări intrarea coletului la noi în țară.

„Aceasta este o problemă internațională, ce nu ține doar de competența „Poștei Moldovei”. Cercetările pe care le-am efectuat au stabilit că aceste sustrageri au loc până la intrarea coletului în R. Moldova”, spune Corceac. Conform legislației care reglementează activitatea poștală, „Poșta Moldovei” poartă responsabilitatea coletului doar din momentul intrării acestuia în R. Moldova.

Cum ajunge un colet în R. Moldova

Un colet poate fi trimis spre R. Moldova pe cale terestră și aeriană. Atunci când acesta vine din SUA, în funcție de contractele încheiate de oficiile poștale americane, coletul tranzitează cel puțin o țară până a ajunge la Chișinău, de obicei Germania, Ungaria sau România.

„Dacă un colet trece prin țări de tranzit, unde are loc reîncărcarea lor în altă aeronavă, apar serviciile din aeroportul țării respective. Problema e că transportatorul în cazul dat trebuie să poarte și el responsabilitate. Astfel, apar trei responsabili.

Țara de expediție, transportatorul, care poate fi reprezentat de 2-3 companii aeriene, și țara de destinație a coletului, în acest caz, R. Moldova”, explică Corceac.

În cadrul Aeroportului Internațional Chișinău, „Poșta Moldovei” are o subdiviziune care se alină chiar în clădirea aeroportuară. Acolo, după ce se semnează într-un borderou unde sunt expuse toate coletele, ele sunt aduse la Centrul de Transportare și Prelucrare a Poștei. Ulterior, împreună cu Serviciul Vamal, aceste colete sunt examinate. În cazul în care sunt depistate colete interzise, fără valoare declarată sau obiecte care pot cauza careva daune, coletul este returnat. Dacă totul este în regulă, ele ajung la destinatar.

„De sărbători se fură”

„Cu părere de rău, asemenea situații, când coletele se pierd, sunt frecvente, mai ales în ajunul sărbătorilor, când volumul de colete este mai mare față de zilele obișnuite. În special, sunt probleme cu cele din SUA, dar există probleme și cu cele din Spania, Anglia, Franța, Israel sau Rusia”, precizează Maria Pasat.

„Și când se transmit colete din R. Moldova, sunt uneori probleme”, spune Pasat.

„Țările cu care avem probleme tot întreprind măsuri. Din practica pe care o avem, știm că bunurile sunt extrase chiar în SUA, înainte de a se porni spre R. Moldova, pentru că ele vin cu plombele intacte, dar conținutul lipsește. Cazuri când se găsește obiectul furat nu au fost întâlnite”, spune Pasat.

„Noi am participat la diferite seminare la Kiev, Minsk și am constatat că și partenerii noștri au aceleași probleme”, spune Ludmila Corceac. Am încercat să stabilim motivele. Am încercat să schimbăm chiar și ruta. Am încercat să vedem unde au loc sustragerile. Intuim că atunci când coletele vin din SUA, furtul are loc chiar pe teritoriul american. Sunt sigură 100% că obiectele nu dispar în R. Moldova a punctat Ludmila Corceac.

La Comisariatul General de Poliție din Chișinău au fost înregistrate mai multe plângeri ale persoanelor care nu și-au primit coletele.

Moșneag Victor, www.zdg.md, 20.01.2011

Faptele și reputația

Articolul „Cine împarte... face ce vrea”, publicat în CUVÂNTUL din 10 decembrie 2010 atenționa cititorii asupra modului de gestionare de către administrația or. Rezina din perioada 2003-2007 a fondului locativ public. Tot acolo,

Într-o informație pentru meditație, ziarul constata faptul că, potrivit unor date de la Primăria Rezina, confirmate și de jurista Lucia Lazăr, în perioada de referință au fost repartizate opt apartamente, inclusiv 6 cu statut de locuință de serviciu, din care ulterior două au fost privatizate de către doi procurori de la Procuratura Rezina.

„Nu am furnizat redacției o informație oficială”

Imediat după apariția articolului spiritele s-au încins. Sub pretextul că are probleme serioase, Lucia Lazăr ne-a adresat o scrisoare în care cerea să fie dezmințită informația despre privatizarea apartamentelor de serviciu „dat fiind faptul că nu am furnizat niciodată o informație oficială redacției „CUVÂNTUL”. În opinia juristei Lazăr, informație oficială înseamnă „informație în scris, cu semnătură și ștampilă”, pe când subsemnatul a solicitat informația cu privire la privatizarea apartamentelor oral. „Eu am auzit că aceste locuințe ar fi fost privatizate, dar singură nu am participat la acest proces, deoarece din martie 2010 nu mai lucrez la secția de privatizare de pe lângă Executivul Raional Rezina, ci la primărie, nu sunt la curent cu ce s-a încheiat litigiul dintre dna Elvira Popa și autoritățile orașului și dacă dumneaei este deja proprietar al apartamentului nr.14 din str. Basarabia, 8”, afirma Lucia Lazăr.

Peste puțin timp ne-a cerut să dezmințim informația precum că ar fi privatizat „un apartament de serviciu” și Elvira Popa, președintele Judecătoriei Șoldănești. Într-o cerere prealabilă adresată juristei Lucia Lazăr și subsemnatului, dumneaei susține că a rămas frapată de această informație „care vădit nu corespunde realității” și prin intermediul căreia „mi-a fost lezată onoarea, demnitatea și reputația personală ca persoană cu statut de demnitate publică”. Elvira Popa solicita de la Lucia Lazăr și de la CUVÂNTUL dezmințirea informației precum că i-ar fi fost repartizat un apartament de serviciu pe care ulterior dumneaei l-a privatizat.

Impuși de situație, ne-am văzut siliți să investigăm mai detaliat istoria cu repartizarea și privatizarea acestor apartamente. Și iată ce am stabilit.

„Am privatizat apartamentul nu ca procuror, ci ca simplu cetățean”

În cererea către jurista Lucia Lazăr și redacția ziarului CUVÂNTUL Elvira Popa își motivează poziția cu un șir de argumente.

„Dvs.- d.Lazăr, (aici și în continuare păstrăm întocmai ortografia autorului - n.r.), ca fost specialist principal în problemele privatizării de pe lângă Consiliul Raional Rezina, ar trebui să cunoașteți în primul rând, că conform legislației în vigoare, apartamentele de serviciu nu sunt supuse privatizării”.

„Eu personal la Comisia de privatizare /inițial în luna mai 2009, ulterior în luna februarie 2010, după devenirea definitivă a hotărârilor Judecătorei Rezina din 18.11.2008 și 21.12.2009/, concomitent prezentării cererii prin care am solicitat privatizarea apartamentului menționat, am prezentat și hotărârile instanței de judecată sus-menționate, devenite irevocabile, prin care deciziile Consiliului orășenesc Rezina de includere a apartamentului nr.14 din str. Basarabia-8 de două ori în categoria celor „de serviciu” au fost abrogate ca fiind ilegale. Deasemenea pentru comisia de privatizare prezentasem și ordinul de repartiție în original pe acest apartament /după devenirea irevocabilă a hotărârilor judecătorești/ la care V-ați convins și Dvs., că parafa „de serviciu” lipsea”.

„Prin hotărârea Judecătorei Rezina din 21.12.2009 comisia de privatizare a fost obligată să examineze cererea mea privind permiterea privatizării la prețuri normative a apartamentului nr.14 din str. Basarabia.8 și să adopte o hotărâre în corespundere cu legislația în vigoare ceea ce a și fost executat”.

„Da, eu am privatizat acest apartament,... dar nu ca procuror sau președinte al Judecătorei, ci ca orice cetățean simplu din R.Moldova și nicidecum nu am privatizat vreun apartament de serviciu”.

„Reieșind din cele enunțate, dat fiind, că prin articolul „Informație pentru meditație” mi-a fost lezată onoarea, demnitatea și reputația profesională, prin prezenta cerere... solicit...repunerea mea în drepturi, prin dezmințirea de către Dvs, dl.Lazăr a informației respective ca fiind vădit neveridică”.

De fapt, Consiliul Orășenesc a repartizat „apartamente de serviciu”

„Informația spre meditație” publicată în CUVÂNTUL din 10 decembrie 2010 conținea lista persoanelor care au primit apartamente din fondul locativ public al or. Rezina și precizarea că „apartamentele repartizate ca locuințe de serviciu procurorilor Oleg Vereteno și Elvira Popa (în prezent președinte al Judecătorei Șoldănești) au fost deja privatizate”.

Din acest alineat se vede clar că nici Lucia Lazăr, nici ziarul nu au lansat careva acuzații în adresa cuiva, ci doar au constatat niște fapte. Noi admitem că mediatizarea acestei informații cuiva nu-i convine, dar cum să dezminți niște lucruri absolut reale, confirmate de documente?

Mai întâi însă puțină istorie. Mulți ani apartamentul nr.14 din str. Basarabia, 8 a fost închiriat de familia Bogotchi, o familie numeroasă, social-vulnerabilă. În iulie 2005, pe motiv că membrii familiei Bogotchi s-au împrăștiat care și încotro, lăsând apartamentul fără supraveghere și acumulând mari datorii pentru serviciile comuna-

le, procuratura Rezina a intentat în instanță o cauză civilă împotriva soților Olga și Leonid Bogoțchi, cerând lipsirea lor de dreptul asupra locuinței. Judecata a satisfăcut cererea procuraturii. Iar peste trei luni, Consiliul Orășenesc Rezina, examinând demersul procurorului general al R.Moldova, adoptă decizia nr.8/25 din 28 octombrie 2005 conform căreia apartamentele nr.15 din str. 27 August, 50 și nr.14 din str. Basarabia, 8 au fost trecute în categoria locuințelor de serviciu, fiind oferite în chirie lui Oleg Vereteno și, respectiv, Elvirei Popa, ambii procurori în Procuratura Rezina.

Și în contractul de închiriere a apartamentului nr.14, încheiat de Î.M. "Servicii Comunal-Locative" cu E.Popa și semnat de ambele părți, acesta figurează ca „apartament de serviciu”.

Prin altă decizie, deja din 2009, Consiliul Orășenesc Rezina aprobă înregistrarea de către Oficiul Cadastral Rezina a celor două apartamente închiriate procurorilor tot „ca locuințe de serviciu”.

Procurorii au cerut și au primit apartament „de serviciu”...

Alte documente confirmă că Elvira Popa s-a zbatut să primească apartament nu ca cetățean simplu (deși nimeni nu pune la îndoială acest drept al dumneai), ci anume ca procuror.

Astfel, la 10 iunie 2003 procurorul raionului Rezina Tudor Banu adresează primarului de Rezina M.Cuț un demers cu nr.2-2/03 în care se menționează că „încă la 19.02.2001 d. Elvira Popa a depus o cerere pe numele fostului primar I.Burciu, în care solicita asigurarea ei cu spațiu locativ de serviciu. Dar deoarece nu i-a fost repartizat un apartament, solicit intervenția D-stră întru asigurarea dnei Elvira Popa cu locuință de serviciu în cel mai scurt timp”, scria T.Banu.

Peste un timp, un demers similar a adresat administrației orașului și procurorul general al R.Moldova. Primăria și Consiliul Orășenesc satisfac aceste cereri prin decizia nr.8/25 din 28 octombrie 2005. La momentul primirii ordinelor de repartitie nici procuratura, nici Oficiul Guvernului din teritoriu, nici beneficiarii nu au contestat ca nelegitimă decizia Consiliului Orășenesc, inclusiv la capitolul „locuință de serviciu”, și nu au bătut alarma că respectivilor li se încalcă drepturile de cetățeni ai R.Moldova.

...ca apoi să considere decizia Consiliului orășenesc... ilegală

Peste trei ani Elvira Popa acționează Consiliul Orășenesc în judecată, solicitând anularea parțială a deciziei nr.8/25 și a ordinului de repartitie a apartamentului nr.14, considerând-o... ilegală. Potrivit reclamantei, la momentul repartizării apartamentului nr.14, primăria or. Rezina nu dispunea de fond locativ cu statut special,

înregistrat la Oficiul cadastral teritorial și deci apartamentul nr.14 nu făcea parte din categoria „de serviciu”. Pe de altă parte, locuințele din acest fond se atribuie exclusiv persoanelor ce dețin anumite funcții electivă sau special desemnate dintre care, conform legii, fac parte doar Procurorul General și locuitorii lui, dar nu și funcția ocupată de E.Popa. În ordinul de repartitie a locuințelor din fondul special se indică termenul valabilității lui, care nu poate depăși termenul aflării persoanei respective în funcția electivă sau desemnată, iar eu am fost desemnată prin ordinul Procurorului General în funcția de ajutor-interimar al procurorului raionului Rezina pentru o perioadă nedeterminată, menționa E. Popa.

În judecată reprezentantul Consiliului Orășenesc Lilia Răileanu, care activa în calitate de juristă a primăriei și în a. 2005, când Consiliul Orășenesc a adoptat decizia nr.8/25 din 28 octombrie, a căzut de acord cu pretențiile reclamantei, menționând că în mai 2008 primăria a pregătit un proiect de modificare a deciziei nr.8/25 vizavi de statutul apartamentului nr.14 oferit Elvirei Popa, dar consilierii au refuzat să examineze chestiunea, lăsând-o pe seama judecății.

Judecata a satisfăcut cererea reclamantei, anulând punctul prin care apartamentele repartizate procurorilor fusese incluse în categoria locuințelor de serviciu, dar și sintagma „de serviciu” din punctul 3, prin care apartamentul nr.14 era oferit familiei Elvirei Popa.

Curtea de Apel Chișinău, la care Primăria Rezina s-a adresat cu recurs a lăsat în vigoare decizia instanței de fond.

Ion Lipciu, specialist în problemele privatizării la executivul raional a precizat pentru CUVĂNTUL că Elvita Popa a privatizat apartamentul primit din fondul locativ public conform programului general de privatizare (adică gratuit), iar Oleg Vereteno l-a cumpărat la preț comercial.

Nedumeriri

Faptele și argumentele expuse mai sus trezesc un șir de întrebări.

1. Dacă legea nu prevede asigurarea prioritară cu apartamente de serviciu a procurorilor Oleg Vereteno și E.Popa, de ce procurorul raionului și procurorul general au insistat față de administrația orașului ca aceasta să adopte o decizie ilegală?
2. Cum Primăria Rezina și Consiliul Orășenesc au repartizat două apartamente dintr-un fond inexistent, la doi funcționari de stat, care nu aveau asemenea drepturi și nici jurista primăriei, nici instituțiile de stat obligate să supravegheze activitatea autorităților publice locale nu au observat și nu au contestat decizia respectivă?

3. Dacă nu erau demersurile procurorului raionului și procurorului general, cetățenii Oleg Vereteno și Elvira Popa aveau dreptul prioritar în fața celor circa 350 de familii din Rezina, care la acel moment stăteau în rând la primărie, să primească apartamente sau să-și îmbunătățească condițiile de trai?

4. De ce procurorul Elvira Popa a acceptat o locuință repartizată în baza unei decizii ilegale a Consiliului Orășenesc și nu a contestat-o din start, dar a făcut acest lucru după ce a devenit chiriaș cu drepturi depline?

Cineva își poate închipui că autoritățile din Rezina ar putea comite asemenea „greseli” vizavi de niște cetățeni de rând?

Solicitată să comenteze aceste nedumeriri, dna Elvira Popa a declarat că ce-a avut de spus a scris în cerere.

Cât ne privește, repetăm și cu această ocazie: jurnaliștii nu sunt nici procurori, nici judecători. Treaba noastră este doar să informăm cititorii despre ceea ce se întâmplă în societate. Astfel am procedat și în cazul dat, bazându-ne pe documente și mărturii concrete. Concluziile urmează să le faceți dvs., stimați cititori.

Iașenco Tudor, Cuvântul, 03.02.2011

Ambițiile nu duc la bine sau „Epopoea” instalării unui cazan ...

Pe parcursul activității sale actualul primar al orașului Căușeni A. Zaremba a înșușit foarte bine lozinca „Tot ce-i mai bun – copiilor” și, în cuvinte, întodeauna a fost pentru protejarea drepturilor și intereselor copiilor, crearea unor condiții mai bune pentru întreținerea lor. Atât a celor din instituțiile preuniversitare din teritoriu, dar mai ales a celor ce frecventează grădinițele de copii din oraș. Fiind de vârstă fragedă, menționa primarul în discursuri cu diferite ocazii, preșcolarii trebuie să fie alimentați bine și, principalul, să se afle în încăperi bine încălzite. Tot în discursuri primarul, periodic, de obicei în cadrul teleaudiențelor de la studioul local de televiziune, raporta despre faptul, că dumnealui personal întreprinde toate măsurile ca aceste obiective să fie realizate. În cuvinte, toate bune și frumoase. Dar în fapte? În fapte, spre regret, lozinca este neglijată de primar. Așa cum am informat în materialul „Reparații capitale – programate în prealabil”, înserat în numărul de ziar din 21 ianuarie 2011, există dovezi sigure că în ultimii 5 ani primăria Căușeni a utilizat în alte scopuri suma de circa 3 milioane lei, destinată pentru întreținerea instituțiilor de învățământ preșcolar, inclusiv crearea condițiilor mai bune pentru copii.

Un exemplu de ratare a posibilităților de îmbunătățire a condițiilor de întreținere a preșcolarilor din oraș poate servi următorul fapt, care, apropo, la timpul respectiv, a fost oglindit în ziar. Vreo doi ani în urmă Banca Mondială și UNICEF a donat suma de 50 mii dolari SUA pentru reparația capitală a grădiniței de copii nr. 2 din orașul Căușeni, în cadrul proiectului „Educație de calitate pentru toți”. Ulterior un grup de experți de la organizațiile nominalizate, monitorizând implementarea proiectului, au rămas impresionați în mod negativ de calitatea sub nivel a lucrărilor efectuate din mijloacele financiare donate. Directoarea instituției a recunoscut că în chestiunile financiare dumneaei nu a avut acces, iar contractorul a comis foarte multe greșeli vizibile. În rezultat donatorii străini au inclus orașul Căușeni în „lista neagră” și îl ocolesc fără mari discuții... **Altfel spus, primarul, cel care pe parcursul anilor reușea să arunce praf în ochii locuitorii acestui oraș, acestea acordându-i vot de încredere, la Banca Mondială aceste șiretlicuri nu au trecut.**

Șirul exemplelor de „grijă” a primăriei pentru copii îl poate continua cel de aprovizionare cu apă potabilă a liceelor din oraș. În cadrul unei întruniri de la mijlocul lunii septembrie 2009 de la Consiliul raional cu factorii decizionali din domeniul învățământului din raion, directorul liceului „D. Cantemir”, aflat la balanța primăriei Căușeni, a relatat despre faptul, că în cele mai puțin de 2 săptămâni de la începutul anului de învățământ, aprovizionarea cu apă potabilă a liceului a fost întreruptă de 3 ori, faptul creând incomodități pentru elevi. La fel a fost menționat și faptul, că pentru bugetele liceelor deosebit de apăsătoare sunt tarifele prea mari pentru apă și canalizare, impuse spre achitare de către Întreprinderea Municipală „Apă-Canal”.

Dar iată și un caz mai recent din activitatea primarului, care demonstrează esența adevărului din titlul prezentului material, căci anume ambițiile și nedorința de a se conforma unor cerințe legale pentru achiziționarea publică a mărfurilor și serviciilor, de care s-a ghidat primarul o bună bucată de timp, într-un final i-au jucat festa. Iată care-i povestea. Prin luna iulie a anului trecut directoarea grădiniței de copii nr. 7 din oraș a înaintat în adresa primăriei orașului și președintelui raionului Ion Ciontoloiu demersuri de solicitare a susținerii financiare în vederea procurării și instalării unui cazan la gaze naturale, deoarece cu cel existent în încăperi nu era posibil de menținut temperaturi optime pentru copii. Răspunsurile au fost următoarele: primăria a menționat că nu dispune de suma necesară, iar președintele raionului, menționând, că este necesar ca primăria orașului să asigure elaborarea unui proiect, deviz de cheltuieli, coordonat cu toate serviciile, a înaintat la ședința Consiliului raional din 29 septembrie 2010 un proiect de decizie de

alocare din bugetul raional a sumei de 35 mii lei pentru procurarea și instalarea cazanului solicitat. Proiectul de decizie a devenit decizie oficială. Conform prevederilor legale, primăria urma să desfășoare o licitație publică de achiziționare a cazanului, iar în grupul de lucru trebuia să includă reprezentanți ai secției construcții, gospodărie comunală și drumuri, precum și ai Direcției Generale Finanțe din cadrul Consiliului raional. Primarul a ignorat Legea și a încheiat un contract de procurare a unui cazan cu capacitate mai mică decât era necesar – 70 kwt în loc de 80. Printr-o scrisoare oficială Consiliul raional a indicat primăriei asupra nerespectării procedurii desfășurării licitației publice și a fost anunțată o nouă licitație, de data aceasta deja cu o altă încălcare- divizarea etapelor de procurare și instalare. Reacția reprezentantului Direcției Generale Finanțe a fost cea adecvată situației - Simion Buga a anunțat că Legea privind achizițiile publice nu permite divizarea de contracte și, deoarece, din cauza ambițiilor primarului, nu s-a ajuns la consens, și această licitație a fost contramandată. **Ulterior, în ședința din 2 decembrie 2010 consilierii raionali au adoptat decizia ca suma de 35 mii lei să fie utilizată doar pentru procurarea cazanului și a contorului, adică fără instalare.** La această etapă au ieșit la iveală restanțele primăriei în vederea pregătirii documentației obligatorii pentru instalarea cazanului. Așa dar, la grădinița de copii cazanul a fost adus încă pe la 20 decembrie, dar, din cauza că nu era proiectul de instalare, nici o firmă licențiată nu risca să-l instaleze, acest lucru fiind nepermis de legislație. În situația dată, primarul a dispus ca instalarea să fie efectuată de către angajați ai... ÎM „Apă-Canal?”. Adică nu de către specialiști pentru gaze naturale, ci de către specialiști pentru aprovizionarea cu apă potabilă. Ordinul a fost executat, dar, vezi ghinion, serviciul de gazificare Căușeni, în persoana șefului Alexei Băluță, refuza să-l ia la deservire, motivând (în mod foarte corect) că instalarea nu a fost efectuată de către specialiști și nici în baza proiectului. În toată această perioadă de timp copiii de la această grădiniță îngheață de frig în sensul direct al cuvântului. În ziua de 25 ianuarie curent revolta părinților acestor copii a căpătat contururi reale de indignare față de acțiunile (mai exact inacțiunile) primarului în vederea creării condițiilor normale pentru copiii de la această grădiniță de copii și un grup relativ numeros de părinți au venit la primărie, la discuție în prealabil fiind invitat și șeful Alexei Băluță. Primarul a recunoscut, că târăgănarea a fost din vina primăriei și a promis că problema va fi soluționată până la finele săptămânii trecute. Dar, târăgănarea a continuat. **La situația din 31 ianuarie copiii din această grădiniță de copii continuau să se afle în grupe cu temperaturi de doar 11-12 grade Celsius (în imagini), foarte mulți s-au și îmbolnăvit, frecvența reducându-se mai mult de jumătate. Într-una din grupele mici la data de 31 ianuarie la grădiniță au fost aduși 4 copii din 21 înscriși pe listă, dar și aceștia în acea z,**

din cauza frigului din grupe, au fost luați acasă înainte de timp. .Revolta părinților a ajuns la apogeu, dar primarul nu este deranjat de acest fapt. Preocupările dumnealui între timp au fost de altă natură – s-a „pregătit” și a întreținut o teleaudiență în direct la studioul local de televiziune, în cadrul căreia a atacat într-un mod nepermis mai multe persoane concrete.

Țintă a atacurilor nejustificate a fost și publicația „Căușeni”. Ca să fie clar pentru toți, cifrele reproduse în materialul „Reparații capitale – programate în prealabil” (publicat în nr. 2 din 21 ianuarie 2011) referitor la sumele de bani nealocate pe parcursul ultimilor 5 ani de către primărie instituțiilor de învățământ preșcolar din subordine, sunt absolut reale, ele fiind reflectate în dările de seamă ale contabilității primăriei la timpul potrivit și, deci, adevărul este foarte ușor de demonstrat. Inducerea în eroare a locuitorilor orașului a fost și continuă să fie din partea primarului.

Revenind la subiect, Vă informăm, că în după amiaza zilei de 31 ianuarie racordarea cazanului la gazele naturale nu s-a încununat de succes. În timpul testării au apărut anumite defecțiuni tehnice, înlăturarea cărora necesită timp. Astfel, activitatea instituției a fost suspendată pentru o anumită perioadă de timp.

Noroșeanu Tatiana, ziarul „Căușeni”, 04.02.2011

„Moldtelecom”-ul discordiei

INTERESE // Dorința „Moltelecom” de a majora tarifele la telefonie fixă pun în pericol existența AIE

Deși se feresc să o spună pe față, scandalul „Moldtelecom” zdruncină din temelii Alianța pentru Integrare Europeană.

Potrivit unor surse, în cazul în care compania de telefonie nu va renunța la ideea de majorare a tarifelor, Partidul Liberal Democrat ar putea părăsi alianța.

Vestea despre majorarea tarifelor la serviciile de telefonie fixă a căzut ca un trăsnet din senin pe capul populației. „Moldtelecom” a făcut acest anunț la 28 ianuarie, curent, după ce, cu o săptămână înainte, anunțase că intenționează să reducă ta-

rifele pentru convorbirile internaționale. Totuși informațiile de care am reușit să facem rost demonstrează că „Moldtelecom” luase decizia de majorare a tarifelor mai demult și nu fără suportul autorităților de stat.

Noile tarife fuseseră aprobate încă pe 20 decembrie 2010, în cadrul ședinței Consiliului de administrare al companiei. În favoarea creșterii de cinci ori a prețurilor la convorbirile telefonice au votat viceministrul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor, Dorin Recean, directorul general al Agenției Proprietății Publice, Tudor Copaci, directorul Agenției Achiziții Publice, Ștefan Creangă, și vicedirectorul „Moldtelecom”, Grigore Varanița.

ANPC a asigurat undă verde „Moldtelecom”-ului

Totuși, decizia Consiliului de Administrare era nulă. Deoarece, conform unei hotărâri din 2007 a Agenției Naționale pentru Protecția Concurenței (ANPC), S.A. „Moldtelecom” era declarată monopolistă pe piața de telefonie fixă și de aceea nu își putea permite majorarea tarifelor fără aprobarea prealabilă a acestora de către Guvern prin intermediul Agenției Naționale pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației (ANRCETI). „Problema” a fost depășită rapid și fără multă vorbă. La 12 ianuarie, curent, ANPC a adoptat o nouă hotărâre prin care a anulat-o pe cea din 2007. Făcând referire la niște decizii anterioare ale ANRCETI, Agenția condusă de Viorica Cărare a stabilit că „Moldtelecom” nu mai deține monopol pe piața de telefonie fixă, iar asta înseamnă că întreprinderea își putea stabili de sine stătător tarifele la servicii (!).

O decizie ilegală

Potrivit secretarului de stat, Victor Bodiu, decizia din ianuarie a ANPC este ilegală, fiind luată în baza unor temeuri inexistente. Oficialul susține că în răspunsul expediat de directorul ANRCETI, Sergiu Sâtnic, la o solicitare a premierului Vlad Filat, primul îl informează că deciziile la care face referire ANPC pentru a-și motiva ultima hotărâre se referă la cu totul altceva.

„Hotărârea noastră la care face referire ANPC nu constituie temei pentru adoptarea deciziei Agenției de Protecție a Concurenței potrivit căreia „Moldtelecom” nu mai este considerat monopolist pe piața de telefonie fixă”, îl informează Sâtnic pe Filat.

Cu profituri de milioane, „Moldtelecom” se plânge de pierderi

Cu toate acestea, atât directorul ANRCETI, cât și ministrul Economiei, Valeriu Lazăr, consideră necesară majorarea tarifelor de către „Moldtelecom”. Potrivit lui

Sâtnic, compania de telefonie nu și-a mai revizuit tarifele din 2004 și de aceea suportă pierderi considerabile (de aproape 250 de milioane de lei pe an – n.r.). „Veniturile obținute din telefonie fixă locală acoperă costurile în proporție de 55 %, iar deficitul de 45 % este subvenționat din alte venituri, măsură interzisă prin lege”, afirmă într-o voce directorul ANRCETI și ministrul Economiei.

Rapoartele financiare ale „Moldtelecom” prezintă însă altă situație. Numai în 2010, compania a avut un venit de 2, 297 miliarde de lei din prestarea serviciilor de telefonie fixă, dintre care profitul net a reprezentat 384 de milioane de lei, cu 41 de milioane mai mult decât în 2009.

Investiții fără sens

De ce totuși, compania de stat „Moldtelecom” își dorește atât de mult majorarea tarifelor?

Potrivit unor surse, „Moldtelecom”-ul are pierderi serioase din cauza investițiilor pe care le face. Numai în 2010, întreprinderea a cheltuit peste 800 de milioane de lei pentru investiții care nu aduc niciun profit. „Acestea se fac cu un singur scop. Din ele au de câștigat câteva firme cu care lucrează „Moldtelecom”-ul și în spatele cărora stau persoane influente în stat”, ne-a declarat sursa noastră, sugerându-ne să căutăm acele persoane în rândul colegilor de partid ai celor care gestionează „Moldtelecom”-ul.

Toate „drumurile” duc spre PD

Întreprinderea se află în gestiunea Ministerului Economiei, condus de democratul Valeriu Lazăr. La repartizarea instituțiilor în AIE, ANPC și ANRCETI au revenit PD-ului. Directorul ANPC (instituție care se supune Parlamentului – n.r.), Viorica Cărare, a fost numită în funcție în 2007, pe când Marian Lupu era președinte al Legislativului. Tot despre ea se spune că ar fi fină de cununie a părinților lui Vlad Plahotniuc.

Iar Sergiu Sâtnic, directorul ANRCETI, a recunoscut recent în cadrul unei emisiuni tv că a fost numit în funcție la propunerea lui Valeriu Lazăr.

În ceea ce-l privește pe directorul „Moldtelecom”, Vitalie Iurcu, vom menționa doar un detaliu – este membru al Consiliului de Administrare al Asociației Oamenilor de Afaceri din Moldova, creată de Vlad Plahotniuc.

Și deputatul comunist Grigore Petrenco afirmă că „Moldtelecom” se află sub controlul conducerii din Parlament a PD, dar nu dă nume.

Purtătorul de cuvânt al prim-vicepreședintelui Parlamentului, Vlad Plahotniuc, respinge aceste bănuieli. Solicitată de JURNAL, Diana Danu a declarat că Plahotniuc nu are niciun interes la „Moldtelecom” și nici nu intenționează să privatizeze compania, așa cum presupun unii.

Pericol pentru Alianță

Există sau nu interese ale unor politicieni în cazul „Moldtelecom” rămâne de văzut. Cert este însă că acest scandal „economic” are repercusiuni politice serioase. Premierul Vlad Filat a făcut publică luni o scrisoare deschisă adresată Ministerului Economiei și celor două agenții menționate mai sus prin care învinuiește instituțiile de complicitate în creșterea prețurilor pentru serviciile de telefonie fixă ale „Moldtelecom”. Șeful cabinetului de miniștri atenționează opinia publică că indicațiile sale de a stopa acțiunile arbitrare ale companiei de telefonie sunt ignorate de minister și ANRCETI care se supun Guvernului și deci și premierului.

Ca reacție la această scrisoare, ministrul Economiei a declarat că cei care au scris-o ținesc obiective politice, și nu interesul populației.

La rampă a ieșit și liderul Partidului Democrat, Marian Lupu, care a calificat situația creată drept una „murdară”.

Deși în fața camerelor de luat vederi membrii AIE dau asigurări că unitatea alianței nu va avea de suferit de pe urma acestui scandal, potrivit unor surse apropiate prim-ministrului, acesta este dispus să meargă până la capăt și, în cazul în care „Moldtelecom” va insista pe majorarea tarifelor, PLDM ar putea părăsi alianța de guvernare.

Rață Mariana, ziar.jurnal.md, 05.02.2011

Plahotniuc, pe urmele lui Olejka

MIGRAȚIE // Instituțiile de stat părăsesc Banca de Economii în favoarea băncii lui Vlad Plahotniuc

Modul în care mai multe instituții de stat importante din R. Moldova și-au transferat în ultima vreme conturile de la Banca de Economii (BEM) la Victoriabank, unde președinte al Consiliului de Administrare a fost până nu demult actualul prim-vicepreședinte al Parlamentului Vlad Plahotniuc, le amintește experților economici de guvernarea comunistă. Atunci, companiile de stat au fost obligate să își deschidă conturi la banca lui Oleg Voronin.

Liderul PCRM, Vladimir Voronin, susține însă că interesele în acest caz sunt mult mai mari. „Se pregătește o acțiune de rider asupra Băncii de Economii care urmează a fi scoasă la privatizare”, declară Voronin.

Pe de altă parte, companiile care au renunțat la serviciile BEM în favoarea celor ale Victoriabank afirmă că au făcut-o din raționamente economice. O simplă analiză făcută de JURNAL arată însă că taxele percepute de banca lui Plahotniuc pentru deservirea conturilor sunt mai mari decât cele de la BEM.

După „Moldtelecom” și alte companii de stat din R. Moldova au fugit de la BEM la Victoriabank. Conform unor informații făcute publice de vicedirectorul BEM, Ana Vițiu, 14 companii de stat și-au transferat, în ultima vreme, conturile de la BEM la Victoriabank. Printre acestea se numără Aeroportul Internațional Chișinău, Poșta Moldovei, Termocom, Moldova Gaz, precum și Ministerul Educației și Ministerul Muncii și Protecției Sociale. „Migrația a început anul trecut, în octombrie-noiembrie 2010”, a declarat Vițiu, precizând că, în prezent, alte 11 instituții de stat pregătesc actele pentru a se transfera de la BEM la banca lui Plahotniuc.

Motive neverosimile

Companiile au găsit diferite motive pentru a-și justifica plecarea, niciunul însă plauzibil. Managerul relații cu publicul de la Aeroportul Internațional Chișinău, Adriana Doruc, susține că, în 2007, Aeroportul a contractat un credit de la BEM, după rambursarea căruia, la 21 februarie curent, a renunțat la serviciile BEM, continuă însă să fie deservit de mai multe bănci comerciale din RM.

Conducerea Poștei Moldovei spune că a apelat la serviciile Victoriabank pentru că aceasta percepe doar 3,5 lei pentru un abonament față de șase lei, cât cere Banca de Economii.

Iuliana Bogușev, purtător de cuvânt al Termocom, afirmă că instituția are conturi bancare deschise la mai multe bănci, printre care și Victoriabank, din ianuarie curent, „pentru asigurarea accesului consumatorilor la achitarea plăților pentru consumul facturat”.

Cu toate acestea, fiecare din aceste companii recomandă clienților să achite facturile doar la Victoriabank.

Amintim că și angajații poliției rutiere direcționează șoferii amendați către banca vicepreședintelui PD, chiar dacă amenzile pot fi plătite și la alte bănci.

Mai scumpă, dar mai atractivă

În încercarea de a găsi raționamentul economic care ar fi determinat cele 14 companii de stat să plece de la BEM la Victoriabank am comparat tarifele percepute de aceste bănci pentru serviciile sale. Cifrele ne-au arătat însă că taxele percepute de BEM sunt la fel sau, în ultimele cazuri, mai mici decât cele achitate la Victoriabank (!).

De exemplu, în timp ce pentru deschiderea unui cont bancar BEM percepe o taxă de la 50 la 100 de lei, la Victoriabank, taxa e de cel puțin 100 de lei. Deservirea contului curent cu rulaje în cont costă 35 de lei pe lună la BEM și 50 de lei la cealaltă bancă. Pentru transferul mijloacelor bănești la conturile proprii în altă bancă și pentru eliberarea banilor pentru achitarea salariilor, cele două bănci rețin același comision.

Provoacă nedumerire și modul în care reacționează conducerea BEM în această situație. Deși, în mod normal, afirmă experții, banca ar trebui să întreprindă anumite acțiuni pentru a salva situația, BEM se face că plouă. Dezvăluind problemele pe care le are abia după ce acestea au fost semnalate de secretarul de stat Victor Bodiu.

Se pregătește o acțiune de rider?

Liderul PCRM, Vladimir Voronin, crede că împotriva BEM se pregătește un „atac de rider”. „În spatele problemelor de la BEM, pe fundalul migrării în masă a unor companii la o bancă privată, stau chiar persoane din alianța de guvernare care vor falimentarea băncii de stat și privatizarea ei pe bani de nimic”, spune Voronin.

Și secretarul de stat Victor Bodiu susține că transferul de conturi ale companiilor de stat de la BEM, bancă cu capital majoritar de stat, pare a fi unul îngrijorător.

Expertul economic Victor Catan confirmă că plecarea masivă a clienților importanți poate provoca falimentul BEM. „Dacă se urmărește acest scop, nu e exclus să le reușească”, a spus Catan.

Acesta nu exclude faptul că instituțiile de stat ar fi primit indicații să își transfere conturile la banca prim-vicepreședintelui Parlamentului. „Deși nu avem probe, au existat și mai înainte cazuri în care instituțiile de stat au primit indicații cum să se comporte într-un anumit fel. Nu exclud faptul că, anterior, întreprinderile de stat au fost obligate să își deschidă conturi la BEM și acum, fie li s-a sugerat să treacă la „Victoriabank”, fie într-adevăr li s-a părut cea mai potrivită bancă”, a mai spus Catan.

Pe urmele lui Oleg

Modul în care mai multe companii de stat migrează de la o bancă la alta îi amintește expertului economic Svetlana Chesari de anii guvernării comuniste. „Plahotniuc copie la indigo comportamentul lui Oleg Voronin. În timpul guvernării comuniste, instituțiile de stat erau obligate să își deschidă conturi la „Fincombank”, bancă condusă de fiul fostului președinte. Astăzi, din motive deocamdată neclare, companiile pleacă la Victoriabank, banca prim-vicepreședintelui Parlamentului”, afirmă Chesari.

Expertul susține că lipsa de reacție a Băncii de Economii (BEM) la faptul că a fost părăsită de mai mulți clienți importanți în favoarea „Victoriabank” demonstrează că suntem în fața unei înțelegeri de cartel.

Aceeași idee o sugerează și alți experți care amintesc de modul în care, acum un an, Banca Națională a obligat BEM-ul să cumpere activele băncii falimentare „Investprivatbank”, scurgând-o astfel de lichidități.

Comitetul de direcție al „Victoriabank” respinge toate „învinuirile de concurență neloială” și pretinde că informațiile din presă ar fi speculative.

Rață Mariana, ziar.jurnal.md, 01.03.2011

Boris Golovin, un neglijent sau un hoț... de sănătate?

Ex-vice ministrul Sănătății este învinuit că ar fi cauzat statului pagube de milioane într-o tranzacție dubioasă cu instalații de radiodiagnostic

Fostul viceministru al Sănătății, Boris Golovin, riscă să-și petreacă până la șase ani din viață la răcoare. Procuratura Anticorupție îl învinuiește de neglijență de serviciu, pentru că ar fi prejudiciat bugetul de stat în proporții deosebit de mari într-o tranzacție de cumpărare a opt aparate radiologice. Maria Macovei, ofițer de urmărire penală la CCCEC, spune că utilajul adus în RM în urma acestei „afaceri” are o doză de radieră de zece ori mai mare decât cel prevăzut în contract. La rândul său, Golovin spune că el nu e... Golovin.

Pe când ministru al Sănătății era Ion Ababii, în guvernul Greceanăi-1, Boris Golovin era responsabil de coordonarea dispozitivelor și noilor tehnologii medicale. Sub controlul său, în 2007, ministerul a decis să achiziționeze opt instalații digitale de radiodiagnostic, de model „Duo Diagnost Digital”. Licitația a fost câștigată de firma „S&T Mold”, care s-a obligat să livreze utilaj digital cu dimensiunile matricei de

43x43 cm, la prețul de 2 mln. 168 mii euro. Din această sumă, Ministerul Sănătății (MS) urma să achite 30% în avans, iar restul - după primirea utilajului.

„Calul de dar nu se caută în gură”

Golovin urma să verifice parametrii aparatelor primite în raport cu cei contractați. Însă el a făcut abstracție de aceasta și, înainte ca utilajul să fi ajuns în țară, a semnat mai multe ordine de plată, în baza cărora MS a transferat firmei „S&T Mold” deja peste 26 milioane de lei... Ulterior, firma a livrat aparate ce nu corespundeau contractului, nu funcționau în regim digital, iar în locul matricei de 43x43 cm, aveau amplificatoare de imagine cu dimensiuni de 23x23 cm. Surprinzător, Agenția Proprietăți Publice, care era obligată să verifice tranzacția, nu a făcut-o. Aparatele au fost repartizate Spitalului Clinic Republican, Spitalului nr. 3 „Sf. Treime”, Spitalului de Traumatologie, Spitalului Oncologic, Policlinicii Cancelariei de Stat, Spitalului de Urgență, Centrului mamei și copilului și Spitalului din Vorniceni.

Toate aceste instituții au semnat fără pretenții actele de primire a utilajului. Unii responsabili de la aceste spitale evită și astăzi să dea explicații în acest sens. „N-o să vă dăm așa informație, sunați la minister”, ne-a spus Anatol Taran, șef la Traumatologie. Stanislav Dimitrișin, radiolog-șef la Spitalul nr. 3, s-a arătat dispus să vorbească, dar, auzind ce ne interesează, ne-a spus că e ocupat și a închis telefonul. Gheorghe Ciobanu, șeful de la Urgență, nu crede că aparatele sunt periculoase pentru sănătate și spune că le-a primit, căci „calul de dar nu se caută în gură”. În schimb, Ion Iliciuc, șeful Centrului mamei și copilului, consideră că Golovin se face vinovat nu numai de neglijență: „Dacă un singur aparat costă de la 40 la 60 mii de euro, vă dați seama că sunt și alte interese...”.

„Golovin era vârful aisbergului”

Totuși, nu toți radiologii au păstrat tăcerea, după ce au constatat că au fost duși de nas. În 2008, Spitalul Clinic Republican (SCR) a anunțat-o despre aceasta pe noua ministă a Sănătății, Larisa Catrinici. Printr-un ordin, ea a format o comisie de control, condusă de același Golovin. „S&T Mold” a intervenit imediat, instalând la aparatul de la SCR toate accesoriile necesare, ca să corespundă parametrilor din contract. În rest, nu s-a întreprins nimic... Larisa Catrinici consideră că vina pentru această tranzacție aparține mai întâi furnizorului, apoi șefilor instituțiilor medicale care au primit utilajul. „Noi nu știam despre vreo neregulă, căci, conform contractului, nu ministerul era primitorul tehnicii, ci beneficiarii, care au semnat procesele-verbale de primire a utilajului. După ce comisia a constatat că prevederile contractului n-au fost respectate, furnizorul a înlăturat neajunsurile la SCR”, spune Catrinici.

Ea adaugă că nu știa despre faptul că Golovin a transferat toți banii până la livrarea tehnicii, dar consideră că nu e vorba de rea-intenție, ci de lipsă de experiență: „La noi, achizițiile se fac greu, căci nu cumpărăm tehnică în toată ziua. Din păcate, n-am avut asemenea instruire”. Catrinici infirmă și faptul că respectivele aparate radiază pacienții mai puternic: „Utilajele erau noi și aveau certificate de calitate europeană”.

În 2010, Procuratura Anticorupție a deschis două dosare penale contra lui Golovin și, respectiv, firmei „S&T Mold”, dar și o cauză civilă în interesele MS. Acum o săptămână, fostul viceministru a fost pus sub învinuire. El riscă să achite o amendă de la 300 la 800 de unități convenționale sau să stea la închisoare de la doi la șase ani. Ex-ministrul Vladimir Hotineanu, șeful Comisiei parlamentare protecție socială, sănătate și familie, se abține să dea o notă acțiunilor lui Golovin, dar totuși presupune: „Nu cred că e doar neglijență, dacă e vorba de niște supracosturi - s-au plătit bani mari, dar s-a cumpărat un aparat cu posibilități mult mai mici. Să nu uităm că Golovin era vârful aisbergului la minister, avându-l deasupra doar pe acela care tot zice că ne-a fericit zece ani de zile (adică Voronin – n.n.)”.

„Sunt Golovin, nu sunt Golovin...”

Potrivit procurorului Dorin Compan, dedesubturile acestei tranzacții s-au păstrat ascunse și pentru că, după formarea comisiei Catrinici, șefi de la spitalele care au primit aparatele radiologice au confirmat că utilajul e în regulă. Cu asta, problema s-a încheiat. Oricum, Compan consideră că dosarele menționate vizează relații civile și nicidecum penale, iar problema poate fi rezolvată, dacă „S&T Mold” ar repara prejudiciul adus. „E greu de demonstrat dacă acțiunile lui Golovin au fost făcute intenționat sau din imprudență. Acum ar fi mai important ca „S&T Mold” să aducă în ordine toată tehnica livrată, ca să corespundă parametrilor din contract. Astfel, dispăre și prejudiciul”, susține Compan. Solicitat de noi, învinuitul a confirmat că este Boris Golovin, apoi a spus că nu are nimic în comun cu această tranzacție și că el nu e Golovin. A închis telefonul și nu ne-a mai răspuns. Și Alexandru Copanschi, șeful firmei „S&T Mold”, s-a eschivat să discute cu noi.

La 25 ianuarie, Curtea de Conturi a prezentat un raport de audit despre achiziția dispozitivelor medicale în anii 2007-2010. Curtea atenționează că cele opt aparate, în sumă de 35,6 mln. lei, au fost puse în funcțiune cu o întârziere de până la 16 luni. Potrivit Curții, din cauză că parametrii tehnici ai utilajului nu corespund celor prevăzuți în contract, pacienții au fost privați de servicii calitative. În total, se mai arată în raport, în perioada menționată, MS a achiziționat 35 de aparate medicale performante la un preț cu mult mai mare decât cel real, prejudiciind statul cu 20 mln. lei.

Păduraru Pavel, www.timpul.md, 03.03.2011

Exclusiv: Voronin fură pământul țăranilor!

Satul Trebujeni intră treptat în posesia familiei Voronin. Cei care nu vor să-i vândă pământurile sunt deposedați ilegal de terenuri. Intermediarul este un presupus cumătru al lui Dodon, implicat și anterior în astfel de scheme.

Fără niciun drept de proprietate, persoane din anturajul lui Voronin folosesc în interese proprii două cote ale unor frați din Trebujeni, Orhei. Puțin spus că acestora din urmă nu li se plătește niciun sfanț pentru arendă și nu li se dă nimic din recoltă. Cei doi trebujeneni, Vasile și Alexandra Bodarev, sunt constrânși să plătească impozite anuale pentru aceste terenuri, fiind avertizați că, în caz contrar, li se vor sechestra bunurile...

Oferta lui Voronin: o mlaștină pentru un teren arabil

Între satele Trebujeni și Susleni din raionul Orhei, mai bine zis, între pădurile Rotunda și Împuțita, se întind 12 hectare de pământ. Până acum doi ani, aici se aflau cotele trebujenienilor, fiecare proprietar deținea câte puțin peste un hectar. Ulterior, un gospodar de-al satului, Tudor Moraru, a luat aceste terenuri în arendă. Lucrurile mergeau bine până prin 2009, când a venit în sat Pavlușa Railean - și el trebujenean, dar cu studii superioare la Chișinău - și a apucat să bată pe la porțile stăpânilor de cote, propunându-le să le vândă. „Cui?”, se interesau sătenii. „Ăstora cu pădurea”, le spunea Pavlușa, care avea la mână și o hârtie prin care era împuțernicit să facă tranzacțiile respective. Iar ăștia cu pădurea, știe toată lumea, sunt de-ai lui Voronin. Pentru că-i vorba de părțile de pădure Rotunda și Țiganca, luate în arendă în 2007 de „Biotex-com”, firma lui Oleg Voronin.

„Aveam cotele la distanță de șapte kilometri de sat și oamenii le-au vândut. Care vroia, le schimba pe alte terenuri, după cum se înțelegeau cu Pavlușa. El spunea deschis că lucrează pentru ăștia de la pădure. Dar noi ne-am gândit la copii și am refuzat să le înstrăinăm, iar Pavlușa nu ne găsea nimic în schimb...” își amintește Parascovia Bodarev, soția lui Vasile, începutul acestei triste povești. N-a trecut mult timp, continuă Vasile, când a descoperit că, fără știrea lor, pământul său și cel al surorii sale era semănat cu grâu. S-au revoltat, au cerut alt lot, dar li s-a propus o mlaștină... Batjocura a continuat la finele anului trecut, când tot lor li s-a solicitat să plătească impozite (325 lei pe an) pentru cota folosită de „cei cu pădurea”. „L-am întrebat pe inginerul cadastral cum să plătesc impozitul, dacă de pământul meu se folosesc alții, dacă ei strâng câte trei-patru tone de grâu de acolo, iar mie nu-mi dau nimic. El a zis că nu știe cine s-a băgat pe cota mea. Am sunat la pădure, la Serioja de la pază, și mi-a răspuns la fel. Și primarul satului spune că nu știe nimic... Pe

urmă au venit de la Fisc, de la Orhei. Ne-au spus că va trebui să plătim amendă 900 de lei sau ne vor pune sechestrul în jurul casei. Da, pământul e scris pe numele nostru, dar cineva ni l-a furat și toți o fac pe niznaiul...”, adaugă Parascovia Bodarev. „Din cota ceea n-am niciun folos, numai pierderi”, confirmă soțul ei. Tudor Moraru, arendașul cotelor dinaintea operațiunii lui Pavlușa Railean, spune că terenurile au fost cumpărate de firma lui Voronin. El lămurește că, prin același Pavlușa, alde Voronin au cumpărat și alte pământuri de la țărani - vreo 60 de hectare.

Strategia lui Voronin: avalanșă de firme pentru a șterge urmele...

Despre enigmaticul sol al familiei președintelui comunist am aflat un singur lucru, suficient pentru a face puțină lumină asupra acestor tranzacții. Pavlușa este fiul lui Ivan Railean, fost primar de Trebujeni din partea PCR, care, „de vreo două luni a trecut la democrație”... Scump la vorbă, Pavlușa zice că nu mai ține minte nimic. Când a aflat ce ne interesează, s-a gândit: „Da-da, mi-aduc aminte ceva... Eu nu mă mai ocup cu chestia asta mai demult...”, de parcă evenimentele de acum doi ani au avut loc în secole apuse... La început, ne-a spus că habar n-are cine a cumpărat cotele, că el a acționat prin procură din partea unui om pe care nu l-a văzut niciodată, că nu s-a interesat cine e acela și că mai mult nu știe nimic. La insistențele noastre, Pavlușa a adăugat: „Nu m-am implicat, că nu era de nasul meu. Ce, nu știți cum se fac chestiile astea? Era o firmă care s-a schimbat apoi în altă firmă, după care eu n-am mai putut lucra. A venit altul. Îmi închipui că au fost niște schimbări ca să șteargă urmele. Mai departe, cred că vă pricepeți”. Nici tatăl său, Ivan Railean, nu ne-a explicat mai multe: „Nu știu cum se cheamă firma care a cumpărat terenurile, dar ei au multe firme din astea! Pavlușa știe... Erau niște băieți tineri, îi ajuta și fostul pădurar. Lumea spune că tot Trebujeniul e al lui Voronin...”.

Serioja, din paza pădurii, afirmă că terenurile au fost cumpărate de „o firmă oarecare”, dar, întrebat dacă nu e vorba de „Biotex-com”, confirmă. Potrivit lui, firma le-a propus fraților Bodarev să-și lucreze pământurile sau să ia alte cote în schimb, însă ei „nu vor să conlucreze, dar fac gălăgie”. „Nimeni nu i-a constrâns să vândă pământul. Le este mai convenabil schimbul, fiindcă acolo e aproape de pădure și mistreții pot să le distrugă recolta, iar noi urmează să le recuperăm pagubele”, a precizat Serioja. Secretara primăriei Trebujeni, Nina Gusina, îl contrazice pe paznic și susține poziția fraților Bodarev. Ea confirmă că celor doi li s-a propus, în schimbul cotei, un teren de mlaștină. „Îi scotea dintr-o râpă și îi băga în alta. Le-am spus celor de la pădure să-i lase în pace, dar lor nu le pasă și cultivă grâu și orz pe pământ străin. Nimeni nu rezolvă nimic, iar impozitele le cer de la bieții oameni”, ne-a spus secretara. Tot ea ne-a divulgat și numele cumpărătorului:

„E firma „Avicom-agro”. Sunt stăpânii pădurii. Și „Biotex-com” e a lor. Ei umblă cu atâtea firme, încât nu mai înțelegi nimic, dar se vede că ceea ce fac este din numele aceluiași stăpân. „Avicom” a mai cumpărat 22 hectare din rezerva primăriei, cu 95 mii lei, tot prin Pavel Railean. O mână spală pe alta”.

Rezultatul lui Voronin: Frații Bodarev vor rămâne fără pământ

Firma „Avicom-agro” se ocupă oficial de creșterea păsărilor și îl are ca director pe Valeriu Verdeș. Despre acesta presa a scris că ar fi cumătru cu deputatul comunist Igor Dodon și că, anterior, a cumpărat la un preț de nimic și Baza de odihnă „Ceaika” a Institutului de Economie, Finanțe și Statistică (IEFS) al Ministerului Economiei. Potrivit investigațiilor TIMPUL, pe când conducea acest minister, Dodon ar fi spălat sume uriașe de bani prin IEFS, inclusiv a privatizat ilegal „Ceaika”. Și în acest caz s-a șters rapid orice urmă, deoarece Verdeș a vândut locația altei firme, care, la rândul său, a înstrăinat-o unui al treilea agent economic. Pe Valeriu Verdeș nu l-am găsit. În schimb, Igor Dodon neagă orice legătură cu acesta: „Personal, nu cunosc așa companie, nu cunosc așa persoane și astfel de cumetri nu am”.

Nu știm dacă primarul democrat de Trebujeni, Ion Crețu, este sau nu implicat în aceste scheme, dar în cazul fraților Bodarev el pare să fie de partea „celor de la pădure”. „Când Bodarev a venit la primărie, cei de la firmă i-au spus că poate să-și lucreze cota. Dar ei nu vor și lasă pământul pârloagă”, afirmă primarul. Menționăm că niciun act normativ și nicio lege nu prevede că stăpânii legali ai unui teren sunt obligați să îl lucreze, căci, altfel, alții au dreptul de a-l folosi ilegal. Iar de vreme ce un bun e proprietatea omului, el poate să facă ce vrea cu el, inclusiv să-l păstreze neatins pentru copii. Întrebat de ce frații Bodarev trebuie să achite și impozitele, primarul ne-a sugerat să vorbim cu Lidia Gusina de la primărie. Aceasta ne-a spus că de calcularea impozitelor se ocupă inginerul cadastral Sergiu Popescu. El afirmă că responsabilă e Lidia Gusina... Totuși, Popescu spune că de dânsul nu depinde nimic, cotele aparțin lui Vasile și Alexandra Bodarev, care sunt obligați să plătească impozitele. De aceeași părere este și Vitalie Colun, șeful Fiscului de la Orhei: „Cele două persoane au datorii la impozite de 1600 lei pentru un lot și de peste o mie de lei pentru celălalt. În cazul în care nu le vor achita, le vom sechestra terenul și îl vom vinde pentru recuperarea datoriilor. Referitor la conflictele ce țin de folosirea cotei, ei ar putea să apeleze la instanțele de judecată”.

Nu-i exclus că anume asemenea deznodământ așteaptă alde Voronin – ca Fiscul să anunțe vânzarea celor două terenuri și ei să le cumpere. Altminteri, liderul comunist și fiul său ar putea să aibă nițel bun-simț și să adune mână de la mână trei

miișoare de lei și să plătească impozitul bieților țărani - măcar din rușine că le-au furat puținul pământ pe care-l aveau... Mai ales că Voronin senior a recunoscut că pădurile Țiganca și Rotunda sunt luate în arendă de familia sa.

Păduraru Pavel, www.timpul.md, 11.03.2011

Dosarul BAC-ului: Corupție și interese

Este oficial! „Dosarul BAC-ului” s-a încheiat, iar persoanele acuzate – declarate nevinovate. Adrian Ghicov, cel considerat în 2009 de CCCEC „capul rețelei”, se pregătește acum de sesiunea de bacalaureat din această vară, după ce a revenit în funcția de director al Agenției de Evaluare și Examinare.

Și-au reluat activitatea și subalternii săi, Valeriu Șarai și Aurica Marcu, considerați de CCCEC principalii complici ai lui Ghicov. După ce, în noiembrie 2010, Curtea de Apel a menținut decizia primei instanțe, de a-i achita pe acuzați, procurorul de la Curtea de Apel, care a preluat cazul, a considerat că decizia instanței este legală, și nu a mai atacat-o la Curtea Supremă de Justiție. Astfel, ea a devenit definitivă. Cei trei suspecți principali în acest dosar au acceptat în premieră să discute la acest subiect.

În iulie 2009, CCCEC afirma că a descoperit poate cel mai răsunător caz de corupție din istoria sistemului educațional moldovenesc. Atunci, Iurie Ciorbă, directorul adjunct al Direcției generale combaterea crimelor economice, declara că la desfășurarea examenelor de bacalaureat și înaintarea contestațiilor pentru anul de studii 2008-2009, directorul Agenției Evaluare și Examinare, Adrian Ghicov, în cârdășie cu Aurica Marcu, specialist principal la Agenție, Valeriu Șarai, specialist coordonator al aceleiași instituții, directori de licee și direcții de învățământ teritoriale au extorcat mijloace bănești și bunuri materiale pentru a le fi mărite notele elevilor. Colaboratorii Centrului dădeau asigurări că există suficiente probe la dosar pentru a-i condamna pe acuzați.

Trei vinovați, pedepsiți cu amendă

ZdG a scris de mai multe ori despre „Dosarul BAC-ului”. Astfel, la 7 octombrie 2009, Lilian Rudei, procurorul care s-a ocupat de caz în prima instanță, declara că în judecată au fost trimiși doar 4 din cei 6 funcționari ai Ministerului Educației acuzați, 2 dintre suspecți, recunoscându-și vina, s-au ales cu o amendă contravențională în mărime de 150 de unități convenționale. Ulterior, Valentina Tonu, o altă bănuită, și-a recunoscut vina și s-a ales și ea cu o amendă, în instanțe figurând, până în final, 3 nume, Adrian Ghicov, Aurica Marcu și Valeriu Șarai, cei 3 fiind anchetați împreună.

Dacă e să ne luăm după cele întâmplate, reiese că la bacalaureatul din 2009 a existat corupție, de vreme ce, pe parcursul anchetei, 3 persoane și-au recunoscut vina, fiind amendate. Fără a ține cont de acest precedent, judecătorul Gheorghe Plămădeală, de la Judecătoria Buiucani, la 4 iunie 2010 i-a achitat pe Ghicov, Șarai și Marcu, care, după spusele anchetatorilor, erau, de fapt, principalii actori ai actului de corupție.

Procurorul l-a contrazis pe procuror

„Decizia a fost contestată la Curtea de Apel, iar acolo deja este Procuratura Curții de Apel care participă la proces, iar eu nu m-am implicat”, ne-a spus Lilian Rudei, procurorul care a condus cazul în prima instanță. „Erau probe care demonstau vinovăția celor implicați. Erau probe mai ales pe Aurica Marcu. Erau foarte multe probe! Chiar dacă putem admite ca Ghicov să fie achitat, pe Marcu trebuiau să meargă „po polnoi programe”. Nu știu de ce s-a hotărât așa, e opinia instanței. Credem că, până la urmă, ei urmează să fie trași la răspundere, pentru că noi și prin apel am combătut sentința instanței”, ne-a mai spus Rudei.

Dacă Lilian Rudei cerea în recursul său 6 ani de închisoare, o amendă de 1000 de unități convenționale cu privarea dreptului de a ocupa anumite funcții pe un termen de 2 ani pentru Adrian Ghicov și Valeriu Șarai și 6 ani de pușcărie, amendă de 2000 de unități convenționale cu privarea dreptului de a ocupa anumite funcții pe un termen de 3 ani pentru Aurica Marcu, procurorul Artur Lupașco, cel care a preluat cazul la Curtea de Apel, a cerut admiterea parțială a recursului lui Rudei. Lupașco a cerut judecătorilor să mențină decizia de achitare a primei instanțe în ceea ce-i privește pe Adrian Ghicov și Valeriu Șarai, iar pentru Aurica Marcu a cerut o amendă de 800 de unități convenționale.

După 3 ședințe de judecată în lunile octombrie și noiembrie, și cu ajutorul procurorului Artur Lupașco, pe 17 noiembrie, Curtea de Apel a menținut decizia de achitare pentru cei 3 acuzați. Imediat, Șarai și Marcu au fost reprimiți în funcțiile pe care le dețineau anterior, iar puțin mai târziu și Adrian Ghicov și-a reluat activitatea în funcția de director al Agenției.

„Cazul a fost examinat în instanța de apel. A fost pronunțată decizia de respingere a apelului procurorului, cu menținerea sentinței de achitare. Decizia a devenit definitivă, pentru că noi nu am atacat-o. La studierea acesteia, am considerat că deciziile, atât a primei instanțe cât și a Curții de Apel, sunt legale”, ne-a spus Lupașco, fără a preciza și alte detalii.

Din culisele anchetei

Avocații acuzaților au mizat pe faptul că, în dosar, probele prezentate de procurori și „pregătite” de ofițerii CCCEC nu erau suficiente pentru a demonstra vinovăția celor 3. „Ei au fost acuzați că au luat bani pentru a le mări notele unor elevi. CCCEC nu a făcut nimic pentru a demonstra că acelor elevi le-au fost într-adevăr mărite notele. Nu a fost o hotărâre de judecată, nimic. Centrul trebuia să facă demersuri ca acei elevi cărora le-au fost mărite notele să mai dea o dată examenul, pentru a nu intra cu nota mărită la universitate. Nimic din toate acestea nu s-a făcut. Respectiv, dacă nu au fost dovezi că s-au mărit notele, nu poți acuza pe cineva că a luat bani pentru a le mări”, ne-au spus procurorii care au avut tangență cu acest caz.

Deși în instanța de judecată au apărut mai mulți martori care susțineau că trebuiau să plătească pentru a le fi mărite notele, dar și persoane care susțineau că au strâns bani de la acești elevi pentru a le fi mărite notele, avocații acuzaților au reușit să convingă judecătorii că „declaratiile martorilor sunt neveridice și trebuie privite critic”. Avocații au mai demonstrat că nu existau probe precum că banii colectați de elevi trebuiau să ajungă la Adrian Ghicov. „Ei nu au fost prinși în flagrant, iar asta i-a ajutat”, ne-a spus un procuror. „Totodată, și probele acumulate de CCCEC și Procuratură au fost sub orice critică”, ne-a relatat unul dintre avocații care au participat la proces.

ZdG a încercat să afle opinia CCCEC vizavi de „dosarul BAC-ului”, dar Angela Starinschi, șefa serviciului de presă al CCCEC, nu a răspuns la telefon și nici la e-mailul trimis de ZdG pe adresa acesteia.

Ghicov: „A fost un dosar fabricat”

Cei trei angajați ai Agenției de Evaluare și Examinare au acceptat în premieră să discute vizavi de cele întâmplate în anul 2009. „Cu certitudine a fost un dosar fabricat”, a ținut să puncteze încă de la începutul discuției Adrian Ghicov, cel considerat de CCCEC „capul rețelei”. „Dosarul a ajuns în instanță fără nici o probă directă. Cei care ne-au acuzat au făcut-o nefondat și fără a respecta prezumția nevinovăției”, spune Ghicov.

Directorul Agenției de Evaluare și Examinare a precizat că, după toate datele pe care le deține, dosarul a fost unul politic, legat de poziția pe care a avut-o vizavi de limba română în perioada comunistă. Adrian Ghicov susține că dosarul a fost pus la cale de Larisa Șavga, ex-ministra Educației. „Ea a făcut jocul puterii de atunci. Doreau să scape de mine ca să poată manipula cu notele, ceea ce au și făcut după ce am fost arestați. Eu de multe ori am fost chemat și mi s-a cerut să scriu cerere de demisie. Mi se spunea că ești băiat bun, dar nu ești de-al nostru. Dl

Victor Stepaniuc m-a chemat de 3 ori înainte de a fi reținut și mi-a cerut să plec. Îmi reproșă că am format „numai românași în sistemul de educație”, în timp ce guvernarea promova statalitatea și limba moldovenească”, remarcă Ghicov, care ne-a povestit mai multe cazuri când i s-a cerut să plece din minister.

Probele procurorilor, combătute de avocați

În 2009, CCCEC anunța că la Aurica Marcu au fost găsiți 23 mii de euro și ștampila ministerului. „Ei singuri au dus ștampila la mine. Până la urmă, ea nici nu a figurat la dosar ca probă. Banii găsiți de CCCEC au fost strânși pentru a ne cumpăra apartament, pentru că noi locuim la gazdă. Ulterior, banii mi-au fost restituiți”, ne-a spus Aurica Marcu. „În dosar apar două fete, care spun că mi-ar fi dat bani. Nu le-am văzut pe ele în viața mea. Au zis că au vorbit cu mine la telefon. Descifrarea apelurilor a demonstrat că eu nu am vorbit cu ele niciodată”, menționează Marcu.

În instanța de judecată, cei trei suspecți au făcut expertiza stilistică a proceselor-verbale cu declarațiile celor două fete care susțineau că i-ar fi dat bani Auricăi Marcu, iar expertul a stabilit că a fost un text dictat, în mărturiile fetelor fiind depistate expresii nespecifice unui copil de clasa a 12-a. „Poate aceste fete au dat ceva, dar e foarte interesant cui”, spune Marcu. Aceasta susține că anchetatorii i-au cerut să declare că i-a oferit 300 de euro lui Adrian Ghicov, ca să se aleagă, în schimb, doar cu un dosar administrativ. „Acum puteți să vă dați seama de ce alte persoane, la care au fost găsiți bani și existau probe că i-au luat de la copii, s-au ales doar cu dosare administrative”, adaugă Valeriu Șarai, cu referire la persoanele anchetate în acest dosar, dar care au fost doar amendate după ce și-au recunoscut vina.

„Ținta lor am fost eu. Ei au vrut să mă excludă din sistem și să mă defăimeze. Opt ani le-am stat ca un ghimpe”, afirmă Ghicov. „Faptul că procurorul, la Curtea de Apel, a cerut achitarea mea arată că nu au fost probe și, într-un fel, ei și-au recunoscut neprofesionalismul”, a conchis acesta.

Contactată de ZdG, Larisa Șavga, ex-ministra Educației, a declarat că „sunt organe competente care pot să se ocupe de asemenea cazuri. Ghicov poate spune ce vrea, fiecare e liber să facă asta în țara noastră”.

Șlehtițchi: „Ghicov are dreptul la recompensă”

„Revenirea lui Adrian Ghicov este organic legată de verdictul pe care l-a dat instanța de judecată, nevinovat. În strictă conformitate cu legislația, ministerul a fost obligat să-l repună în funcție când ministru era dl Bujor”, ne-a declarat ministrul Educației, Mihai Șlehtițchi. Acesta afirmă că, deocamdată, Ghicov nu a cerut daune pentru

perioada cât nu a muncit, dar că „are tot dreptul la recompensă”. „Cred că atunci, în 2009, s-a produs un lucru grav, s-a încălcat principiul prezumției nevinovăției. În genere, în R. Moldova de multe ori s-au făcut declarații până a avea decizia judecătii, pentru că doar ea poate da calificative. Am avut această modă moldovenească când omul era făcut cap de rețea, mare bandit, fără a avea decizia judecătii. Așa a fost și în cazul lor. S-au grăbit cu declarațiile, ca mai apoi instanța de judecată să spună că, de fapt, lucrurile nu corespund adevărului, sau probele nu fac dovada faptului că omul a încălcat legislația. Contează verdictul final”, a menționat ministrul.

Mărturii din „Dosarul BAC-ului”

Valentina Tonu, șefa Direcției Generale Învățământ, Tineret și Sport din Hâncești, și-a recunoscut vina și s-a ales cu o amendă în „Dosarul BAC-ului”.

„Instanța de fond a respins corect declarațiile martorului Tonu Valentina cu referire la împrejurarea că a solicitat și a primit de la unii părinți, copiii cărora au susținut examenul de bacalaureat, suma de 18000 de lei și 300 de euro, iar ulterior i-a transmis această sumă lui Busuioc Ion, și declarația martorului Busuioc Ion privind transmiterea pachetului inculpatului Ghicov Adrian din motiv că nu dovedesc circumstanța că acești bani au fost transmiși inculpatului Ghicov Adrian.”

Doina Chistruga, Liceul Teoretic „Mihai Eminescu” din Cahul, martor în „Dosarul BAC-ului”, a susținut că i-a dat personal specialistului principal al Agenției de Evaluare și Examinare, Aurica Marcu, 300 de euro pentru majorarea notelor în urma contestațiilor.

„Fiind audiată în ședința de judecată, Doina Chistruga a declarat că după afișarea notelor de la examenele de bacalaureat la 02.07.09 a aflat de la careva din colegi, pe care nu l-a memorizat, că la Chișinău, la Ministerul Educației, este o oarecare doamnă Aurica Marcu, care pentru suma de 300 de euro poate ajuta ca să mărească notele, tot acolo colegul acela a dictat în glas, față de ceilalți colegi și părinții prezenți, numărul telefonului mobil al lui Marcu Aurica, notându-l. La acel moment, lângă ea se afla colega S.O. și C.I. Ulterior, dânsa a telefonat-o pe Marcu Aurica și, întâlnindu-se, i-a transmis – 300 de euro, pentru ca să-i fie majorate notele sau măcar să nu-i fie micșorate”.

Instanța de judecată:

„Acestor declarații li se dă o apreciere critică, pe motiv că contravin declarațiilor martorilor G.A., O.A, S.D. și S.O., care erau atunci prezenți pe teritoriul liceului, au negat faptul că cineva din elevi ar fi răspândit informația referitoare la faptul că Marcu Aurica poate ajuta la mărirea notelor și că ar fi dictat în public numărul ei de telefon”.

Adriana Moțpan, studentă la Colegiul Național de Medicină și Farmacie, martor în „Dosarul BAC-ului”. A susținut că i-a dat specialistului principal al Agenției de Evaluare și Examinare, Aurica Marcu, 300 de euro pentru majorarea notelor în urma contestațiilor.

„În ziua în care au fost afișate notele la Colegiul de Medicină, în timpul amiezii, de ea s-a apropiat o doamnă. Ea a recunoscut-o pe Aurica Marcu, care i-a propus ajutorul în mărirea notelor la examenele de bacalaureat pentru o sumă de 300 de euro. A doua zi, doamna i-a cerut să ducă banii în WC-ul colegiului și să-i pitească sub lavoar, ceea ce a și făcut. Întorcându-se peste o oră, banii nu erau, iar cine i-a luat, nu se știe.”

Instanța de judecată:

„Pe parcursul examinării cauzei penale nu s-a confirmat prin nimic că Marcu Aurica ar fi estorcat careva bunuri de la Doina Chistruga și Adriana Moțpan pentru sine sau pentru o altă persoană, sau că ar fi comunicat cărorva persoane că are influență asupra funcționarilor pentru a rezolva majorarea notelor acestora.”

(Extrase din decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 17 noiembrie 2010)

P.S. ZdG a luat legătura cu Doina Chistruga, dar aceasta a refuzat categoric să discute despre cele întâmplate în vara anului 2009. Cealaltă martoră a acuzației, Adriana Moțpan, nu mai învață la Colegiul de Medicină și Farmacie, iar responsabili din cadrul instituției ne-au spus că nu ne pot oferi date despre locul unde se află aceasta în momentul de față.

Moșneag Victor, www.zdg.md, 17.03.2011

VIDEO: Tripăduș sperie și turcii cu numele „Plahotniuc”

De frica bălțeanului, turcul Zekeriya Kaya solicită protecție autorităților Moldovei și celor ale Turciei

Cetățeanul turc Zekeriya Kaya spune că pentru el RM e un coșmar, nu o țară cu aspirații europene. El intenționează să-i anunțe pe premierul turc și pe Ambasadorul Turciei în RM că trăiește aici într-o stare de frică persistentă, dar și să solicite

protecție de la conducerea țării noastre. Kaya este una dintre victimele așa-zisului om de afaceri Anatolie Tripăduș din Bălți - învinuit în cel puțin 14 dosare penale, dar protejat ani în șir de justiția moldovenească. După ce a declarat în TIMPUL că Tripăduș l-a amenințat cu moartea, turcul s-a trezit cu mașina jefuită în plin centrul Chișinăului, pe str. Șciusev... Era chiar în noaptea în care orașul se pregătea pentru vizita vicepreședintelui american, Joe Biden.

Zekeriya Kaya spune că a dormit nopți întregi cu frica în sân, dar în ajun de 11 martie, când poliția mișuna pe străzile capitalei, pregătindu-se pentru sosirea lui Biden, s-a culcat liniștit. Dimineată, însă, și-a găsit mașina fără oglinzi și numere de înmatriculare, cu lacătele deteriorate, din care a extras fragmente de chei. A anunțat imediat procuratura și a rugat să-i fie asigurată protecția. I s-a spus să facă un demers către MAI... El crede că și atacul asupra mașinii a fost opera lui Tripăduș, pentru a-l intimida și a-l face să părăsească RM. Poate că demult s-ar fi întors în Turcia, recunoaște Kaya, dar aici își are toată bucuria - soție-sa e moldovencă și au un copilăș mic...

Nu știm dacă există vreo legătură între Tripăduș și jaful mașinii lui Kaya, dar amintim că, acum trei săptămâni, turcul ne-a declarat că bălțeanul și oameni din anturajul său l-au amenințat cu moartea, interzicându-i să mai discute cu jurnaliștii. Aceasta după ce, în cadrul unei investigații despre privatizarea ilegală a SA „Mioara” din Bălți, Kaya ne relatează despre chinurile la care a fost supus anterior de către Tripăduș. Potrivit turcului, el a făcut cunoștință cu Tripăduș în 2004, când acesta l-a invitat să fie directorul unei firme din Bălți, cu o leafă barosă. Dar, la Bălți, a fost închis într-o saună, maltratată și constrâns să-și facă o firmă, cu care să cumpere „Mioara”. Pentru că a refuzat, i-au dezbătut toți dinții. Kaya povestește că, în fiecare dimineată, era îmbrăcat în costum, fardat, i se puneau ochelari de soare, ca să nu se observe vânătăile, după care era urcat în mașină și dus la Chișinău, unde era purtat pe la notari, bănci și alte instituții. Turcul precizează că Tripăduș îl prezenta ca pe un mare investitor, care nu vorbește rusa, nici româna, nici engleza. Bălțeanul îl legitima cu un pașaport cu fotografia sa, dar pe numele unui oarecare Catal Refic. Astfel a fost înregistrată firma „Utan-Rat”, care a și procurat acțiunile de la „Mioara” SA. Scăpând din „închisoarea” lui Tripăduș, Kaya a anunțat despre cele întâmplate Ambasada Turciei în RM, CCCEC și pe Voronin. Nu a primit niciun răspuns.

Unul dintre dosarele aflate pe rol de ani buni la Judecătoria Buiucani se referă la cazul „Utan-Rat”. Acest lucru ar putea să-l deranjeze pe Tripăduș, pe când dispariția turcului din RM i-ar conveni perfect. Kaya spune că, amenințându-l, Tripăduș i-ar fi șoptit că e amic cu Lupu și Plahotniuc. Însă el nu crede în aceste vorbe și le atrage celor doi demnitari atenția asupra faptului că Tripăduș le poate compromite

imaginea, dorindu-și să revină la putere comuniștii, care l-au sprijinit în multe „afaceri”, despre care am mai scris. Amintim că Tripăduș refuză să discute cu jurnaliștii de la TIMPUL.

Interviu cu Zekeriya Kaya: „Trăiesc în Moldova în frică!”

„Vedeți, nu-s nici oglinzile. Poate că astea și trebuie cuiva, dar cine are nevoie de numere de înmatriculare?”, îmi spunea arătându-mi mașina, chiar a doua zi după incident, Zekeryia Kaya. El este convins că infractorii au dorit doar să-l mai avertizeze o dată ca să-și țină limba după dinți.

– De ce nu admiteți că mașina dvs. a fost atacată de niște simpli hoți?

– Mașina e parcată în fața casei mele, unde de ani de zile, în fiecare noapte, se află și alte automobile. Niciodată și nimănui nu i-au fost furate oglinzile... De bine, de rău, e centrul orașului, iar hoții umblă prin ascunzișuri. Mai ales că, în noaptea trecută, orașul era plin de polițiști. Adică, în țara voastră venea vicepreședintele SUA, iar cineva strica mașini – îmi pare un non-sens. Eu nu știu ce au făcut polițiștii noaptea, dar cred că atacul a fost organizat de dușmanii mei. Eu am trecut prin cazuri neplăcute, despre care a scris și presa. Cu dl Tripăduș am avut probleme. Cred că el acum se răzbună...

– Spuneți că Tripăduș v-a amenințat cu moartea. De ce ar face-o?

– Tripăduș și ai săi mă sună și mă amenință permanent. Îmi spun că locul meu nu e în RM și că trebuie să plec de aici. Mă atenționează că am familie și copil, îmi cer explicații - de ce dau interviuri, de ce comunic cu poliția... Ei zic că guvernarea e deja a lor, că Plahotniuc și Lupu le sunt prieteni. Prin minciuni, vor să mă sperie - să plec din RM și să nu dau mărturii contra lor.

– De ce n-ați anunțat poliția de la bun început?

– Eu trăiesc în frică! Deși vreau să fiu și eu om liber, să mă bucur de drepturile mele, să-mi cresc un copil fericit. Am crezut că toate vor trece, dar azi am văzut că se întrece măsura. De aceea, am mers la procuratură și le-am povestit totul. Le-am spus că nu se știe ce va fi mâine cu mine...

– Dacă presiunile nu vor conțeni, cum veți proceda?

– Am să anunț conducerea Moldovei și a Turciei și am să solicit protecție. Dacă astăzi mi-au distrus mașina, mâine pot să-mi dea foc. Și, dacă nimic nu se va schimba, nu am altă ieșire decât să plec... Cum poți să investești și să muncești în Moldova, dacă noi am investit și vedeți ce se întâmplă?! Am impresia că demo-

crația la voi nu funcționează. Este ceva inexplicabil. Și e mare păcat. De-ar fi fost altfel, demult s-ar fi pus punct dosarelor Tripăduș. Acest om își bate joc de alții, dar rămâne liber... Oricum, consider că există și în RM oameni corecți, care vor pune capăt acestui dezmăț.

Kaya a fost reținut! Poliția s-a arătat deranjată de prezența presei mai dihai decât pe timpul lui Voronin...

Miercuri, poliția l-a reținut pe Zekeriya Kaya, acuzându-l că a sustras prin înșelăciune 5000 de euro de la niște turci, pentru a le simplifica procedura de obținere a permisului de ședere în RM. Kaya se declară nevinovat, apreciind învinuirile aduse ca pe o nouă încercare de a-l face să fugă din RM... O fi așa sau altfel, alt lucru ne-a atras atenția. Și anume, faptul că, inexplicabil, vizita echipei TIMPUL la Comisariatul de poliție Râșcani a trezit profundă agitație și nemulțumire printre polițiștii de acolo. Au fost amabili și corecți cu noi doar doi polițiști: Igor Moraru, șeful adjunct al Direcției urmărire penală, și Ghenadie Taburceanu, șeful poliției criminale.

În rest, ni s-a permis să intrăm, după care am fost dați afară. Imediat după ce am intrat în comisariat, surprinzător, am fost sunați de Cernit Murat, turcul eliberat în dosarul „Heroina”, care încerca să ne convingă de culpa lui Kaya. Nu avea cine să-l anunțe atât de rapid despre sosirea noastră, decât polițiștii. Am aflat apoi că soția lui Cernit este avocata acuzatorilor, dar de ce poliția trebuia să-l anunțe că au venit jurnaliștii și care e rolul lui Cernit în această operațiune încă e o enigmă. Mai mult, supărați de prezența noastră, polițiștii strigau unii la alții și înjurau. Ni s-a interzis să-i filmăm. Când cameramanul lua imagini cu clădirea comisariatului, din hol se auzeau sudălmi la adresa sa. Periodic, ieșeau persoane care ne întrebau cât mai avem de gând să stăm acolo. Lucrurile au întrecut orice limite atunci când un polițist, care s-a prezentat Gheorghe Apostu, ne-a poftit să intrăm în comisariat, ca să ne identifice... Spunea că vom fi fotografiați și vom semna niște hârtii. Executa neîndemânatic un ordin, fiindcă ne-a chemat la „cabinet” fără măcar să ne întrebe cine suntem. Doar pe urmă ne-a cerut buletinele de identitate. A profitat de faptul că unul dintre noi nu-l avea, spunând că, de fapt, asta e motivul identificării. Chipurile, legitimația de jurnalist nu e suficientă. Abia când am anunțat Ministerul de Interne, Apostu s-a retras. Chiril Moțpan, șeful Direcției relații publice a MAI, ne-a comunicat că polițistul nu avea niciun drept să acosteze în asemenea hal niște jurnaliști, care-și fac datoria. Nu găsim altă explicație a acțiunilor lui Apostu decât ca pe o încercare de a ne intimida și constatăm că ceva nu e în regulă cu reținerea lui Kaya. De aceea, îl anunțăm oficial pe ministrul Alexei Roibu despre comportamentul inadecvat al subalternilor săi.

P.S. Miercuri seara, după ce a fost eliberat, Kaya a mai primit o avertizare. În timp ce el se afla la poliție, cineva a tăiat cauciucurile mașinii sale... Astăzi, el este chemat iarăși la comisariatul Râșcani.

Plahotniuc: „Nu voi trece cu vederea asemenea declarații”

Anterior, întrebat de TIMPUL dacă îl cunoaște pe Tripăduș, prim-vicespicherul Vlad Plahotniuc ne-a răspuns: „Am auzit că se ascunde și abuzează de numele meu, dar niciodată în viață nu l-am văzut, nu-l știu și habar nu am cu ce se ocupă. Nu mă interesează și nu vreau să fac cunoștință cu un astfel de om, însă asemenea declarații mă deranjează și nu le voi trece cu vederea”. Între timp, dosarele Tripăduș tot se amână - fie învinuții, fie avocații, fie judecătorii se îmbolnăvesc sau pleacă brusc în concediu...

Păduraru Pavel, www.timpul.md, 18.03.2011

Tot căutînd nod în papură, a „uitat” de obligațiunile de serviciu... sau cîteva întrebări adresate unui jurist

Este vorba de locuitorul orașului Căușeni, tot el jurist la primăria orașului Căușeni, Anatolie Focșa. Cazuri concrete când acest individ caută „nod în papură” sunt mai multe, însă mă voi referi la unul din ele. „Apărător” al cheltuirii eficiente a banilor publici, cu doi ani în urmă cetățeanul Focșa a expediat în adresa Prim-Ministrului de atunci Z. Greceanîi o petiție în privința verificării legalității activității subsemnatei la ziarul raional „Căușeni”, concomitentă cu cea în Aparatul Președintelui raionului Căușeni. În răspuns, Ministerul Administrației Publice Locale (în adresa căruia Prim-Ministrul a remis petiția) a constatat că petiția este nefondată. „Nesatisfăcut”, cetățeanul Focșa a adresat încă o petiție cu același conținut la Procuratura Generală a Republicii Moldova, remisă ulterior procuraturii raionului Căușeni. Deși persoane responsabile de aici, spre deosebire de colegii de la Direcția Control Administrativ, au început și ei să caute... nod în papură, indirect negând faptul că activitatea de redactor este una de creație și au expediat în adresa președintelui raionului o sesizare, în care constatau că „angajarea subsemnatei în funcție de redactor la ziarul raional contravine prevederilor legislației în vigoare”, ei s-au „potolit” după ce prin răspunsul la sesizare, semnat de președintele raionului, au fost aduse argumente serioase în confirmarea faptului, că activitatea de redactor la ziar este una de creație și, prin cumul, în temeiul lit. c) alin. (2) art.25 din Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, nr. 158-XVI din 4.07.2008, poate fi exercitată de către un

funcționar public, inclusiv în instituțiile de stat, a căror activitate este subordonată autorității, în care este angajat funcționarul public.

Cunosc foarte bine care a fost imboldul pentru ca juristul A. Focșa să scrie petițiile în cauză, altfel zis să tulbure apele. Fiind vizat, alături de alte persoane, în relatarea de la desfășurarea de către primăria or. Căușeni a concursului de atribuire a dreptului de deservire a rutelor regulate de călători pe teritoriul orașului, publicată în numărul din 10 martie 2009 al ziarului „Căușeni” și neavînd argumente pentru a expune o replică la articolul de ziar (deși redactorul-șef i-a propus s-o facă), A. Focșa a ales manevra de atacare în instanțele superioare a autorului materialului de ziar, dar nu pentru conținutul aceluia articol, ci, vedeți D-stră, pentru faptul, că subsemnata a asistat câteva ore la acea ședință în calitate de ziarist, funcția de bază fiindu-i alta. Eșec evident, cogeamite consultant în probleme juridice de la primăria Căușeni!

În șirul exemplurilor, când juristul Focșa caută nod în papură, poate fi înscrisă și recenta sa replică la articolul de ziar al subsemnatei „Întreprinderi” preșcolare și „liceuri” sau Ce auzim la televizor...”, publicat în ziarul „Căușeni” din 18 februarie 2011. **Nota autorului** la această replică este un argument forte în această privință. Referitor la „nemulțumirea” sa, exprimată în mod public prin intermediul studioului local de televiziune, vizavi de omiterea unor pasaje din replica sa, menționez, că acele pasaje conțineau comentarii marginale la alte teme decât cea în discuție, iar pe acestea, conform art. ___-___ din Legea privind libertatea exprimării, nr. ___ din ___, redactorul publicației are tot dreptul să le omită.

Morala este simplă: în papură nod nu căutați, căci n-o să-l găsiți.

Iar acum, stimați cititori, despre a doua parte a frazei din titlul materialului, adică despre faptul cum aceeași persoană, jurist la primăria orașului Căușeni, se face „a uita” (sau poate nu cunoaște!) obligațiunile de serviciu. Așa dar, oricare jurist de la oricare primărie este funcționar public și, conform art. 22 (1), lit. d) din Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, nr. 158-XVI din 04.07.2008 (publicată în Monitorul Oficial din 23 decembrie 2008) este obligat să îndeplinească cu responsabilitate, obiectivitate și promptitudine, în spirit de inițiativă și colegialitate toate atribuțiile de serviciu. Continuăm. Atribuțiile de serviciu ale unui jurist de la primărie țin de supravegherea respectării legislației în vigoare în actele emise de primar și consiliul local. Art. 23 (4) din Legea precitată prevede că, în caz dacă funcționarul public are dubii cu privire la legalitatea unei dispoziții a conducătorului, acesta este obligat să comunice în scris autorului dispoziției dubiile sale, precum și să aducă la cunoștința conducătorului ierarhic superior astfel de situații. Acum la concret. Primăria orașului Căușeni. La 7 iulie 2009 a fost eliberat și semnat de primar, secretarul Consiliului orașenesc și inginerul funciar,

titlul de autentificare a dreptului asupra pământului din str. Alba-Iulia, 42/b cetățeanului Balan Gheorghe Anton, domiciliat în ap. 29 din bd. Eminescu, 19. La 9 februarie 2011 un document similar, cu aceleași semnături, pe aceeași adresă, este eliberat cetățenei Balan Ana Gheorghe (fica primului proprietar). În ambele documente, la rubrica *temei legal*, este indicată decizia Consiliului orașenesc nr. 6/3 din 28.04.2007. Secretarul consiliului orașenesc Ludmila Volcenco a eliberat extrase din această decizie. Dar, **fiți atenți**, în decizia nr. 6/3 din 28.04.2007 **asemenea persoane nu figurează**, precum nici terenurile din str. Alba-Iulia, 42. Mai departe. Recent, la 17 februarie 2011, primarul orașului Căușeni A. Zarembo a semnat dispoziția „Cu privire la demolarea unei construcții”, care este tocmai pe adresa str. Alba-Iulia, 42. Deci, lotul de pământ, care încă în a. 2009 a devenit proprietate privată a unui cetățean (în lipsa deciziei Consiliului orașenesc), nu era liber, pe acest teren era o construcție, pe care de curând primarul orașului a dispus să fie demolată, obligând ÎM ”Salubritate și Amenajare” să execute lucrările de demolare. Mă întreb, în asemenea situații cine sunt consilierii orașenești dacă primarul, secretarul și inginerul funciar din primărie rezolvă totul, iar juristul „la apă în gură”?... Vă asigur, că, spre regret, cazurile descrise nu sunt unice.

Iar acum eu, locuitoare a orașului Căușeni, care achit impozite, din care funcționarii publici din aparatul primăriei primesc salariile, adresez câteva întrebări publice juristului Focșa referitor la modul de executare a obligațiilor sale de serviciu. Dar, înainte de aceasta, consider necesar de a menționa, că în cazul deciziei Consiliului orașenesc și extraselor din decizie falsul în acte publice este evident, iar în cazul dispoziției primarului orașului este o depășire de competență, permisiunea de demolare a unei construcții fiind prerogativa Consiliului local. În plus este necesar un proiect de demolare. Acum întrebările. Primo. **Sunt oare legale actele primăriei, la care m-am referit mai sus?** Secundo. **Dacă nu, de ce nu le-ați atacat în ordinea stabilită?**

Terțio. Ce sancțiune merită secretarul consiliului orașenesc pentru comiterea falsului în acte publice? Și încă ceva: în calitate de contribuabil solicit să Vă pronunțați cât mai curând asupra legalității actelor menționate (conformându-Vă la prevederile art. 23 (4) din Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, nr. 158-XVI din 04.07.2008). Răspunsurile le așteptăm la adresa redacției săptămânalului „Căușeni”.

POST-SCRIPTUM: Sper că organele de drept din raion se vor autosesiza în subiectele descrise succinct mai sus, căci actele emise de primărie au „nume” concrete.

Noroșeanu Tatiana, ziarul „Căușeni”, 18.03.2011

Кто может погибнуть в самолетах Air Moldova?

Вы боитесь летать на самолетах? Зря. Авиаперелеты считаются одним из самых безопасных видов передвижения в мире. Но это при условии строгого соблюдения пилотами и другими сотрудниками наземных служб правил безопасности полетов. В противном случае трагедия рано или поздно случится. Несколько опытных пилотов, с которыми довелось общаться, считают, что государственная авиакомпания Air Moldova подвергает риску жизни своих сотрудников и пассажиров.

Книга о Качиньском и молдавские пилоты

В конце прошлого года в Кишиневе проходила конференция, на которую съехались со всей Восточной Европы журналисты, занимающиеся расследованиями. Был там и коллега из Польши Павел Решка, недавно опубликовавший нашумевшую книгу о трагической гибели под Смоленском польской делегации во главе с президентом Лехом Качиньским.

По мнению Павла (а он-то общался со многими экспертами из авиации), к трагедии привела не только безответственность пилотов, но и беспечность командования военной части, из которой вылетел самолет с руководством Польши на борту, рухнувший под Смоленском.

После беседы с этим известным журналистом и возникла идея написать статью о состоянии молдавской авиации. Ведь если в Польше (которая еще в 2004 году стала членом Евросоюза) в авиации (притом военной) был бардак, то что творится в молдавской?

По правде говоря, интервью чиновников из области авиации, опубликованные к тому времени в прессе, пахивали, как обычно, официальнойщиной.

– Тема безопасности полетов для нас неизменно превыше всего. Тут необходимо подчеркнуть, что с этой целью предпринимается целый комплекс мероприятий, затрагивающий не только вопросы материально-технического плана, но и разработку и совершенствование правовых норм, и, что немало важно, полноценный уровень подбора и подготовки персонала, – рассказывал в прошлом году журналистам директор Государственной администрации гражданской авиации (ГАГА) Юрий Зиду.

Но должна же быть и другая сторона медали в безопасности полетов, которую, судя по польскому опыту, чиновники не всегда показывают. И, по счаст-

ливой случайности, в январе удалось познакомиться с одним очень опытным молдавским пилотом, у которого много тысяч часов налета в качестве командира воздушного судна. После нашей беседы возникло впечатление, что ежедневно пассажиры государственной авиакомпании Air Moldova рискуют в лучшем случае потерять багаж, а в худшем – бесславно погибнуть, как это случилось с президентом Польши Качиньским.

По мнению этого пилота, безопасность пассажиров упомянутой госкомпании держится на нескольких ее руководителях, из-за непонятных амбиций которых сотрудники Air Moldova ежедневно испытывают стресс.

Публиковать мнение одного лишь пилота мы не стали. Все-таки должны быть и другие точки зрения. И в первой половине февраля автор статьи обратился к директору Air Moldova Юлиану Скорпану с просьбой дать интервью на тему безопасности полетов в госкомпании. Господин Скорпан любезно согласился встретиться. Но во время нашей короткой беседы отказался давать интервью, „сплавив” меня своим подчиненным.

– После того, как мы узнаем ваши вопросы, примем решение – нужно ли на них отвечать, – сказал Юлиан Скорпан и отправил меня на „обработку” к коммерческому директору. Пришлось добросовестно оставить PR-менеджеру компании интересовавшие вопросы по авиационной тематике. И ждать.

Чтобы не терять зря времени, в течение февраля я пообщался еще с несколькими опытными молдавскими пилотами, которые на условиях конфиденциальности высказали мнение, что самолеты Air Moldova могут в один несчастный день рухнуть на землю.

Как пояснили мои собеседники, катастрофа – следствие систематического игнорирования элементарных правил полета. И если руководству авиакомпании наплевать на эти правила, то будь вы премьер-министром, спикером парламента или простым смертным, ваша жизнь может оборваться так же неожиданно, как это было под Смоленском во время крушения самолета с высокопоставленной польской делегацией.

– Вы должны понимать, что в такой обстановке, которая сложилась в авиакомпании, мы не можем называть себя, чтобы не подвергаться риску остаться без работы и, тем самым, лишить наши семьи средств к существованию. Все, о чем мы говорим, сможет подтвердить почти каждый рядовой работник авиакомпании в конфиденциальной беседе, – говорил мне еще в январе один знакомый пилот.

Его рассказ позже подтвердил еще один авиатор, непосредственно перед выходом этой статьи – третий их коллега, а потом и четвертый. В общем, то, что сразу четыре высокопрофессиональных авиатора, пускай даже на условиях конфиденциальности, говорили одно и то же – это уже не совпадение, а серьезный повод задуматься о безопасности полетов.

И пока приходилось по крупицам собирать информацию, директор Air Moldova все время извинялся за задержку интервью и обещал „на днях решить вопрос”. До сих пор ждем.

А до тех пор редакция „Панорамы” решила опубликовать мнения командиров самолетов о системе безопасности полетов в Air Moldova. Надеемся, что господин Скорпан поторопит своих сотрудников и уже на следующей неделе мы получим ответную реплику, которую безрезультатно прождали с середины февраля.

Ниже минимума

По свидетельству пилотов, услугами государственной компании Air Moldova пользуются все: от школьников до руководителей государства. Тому же премьер-министру или любому лидеру партии приходится частенько летать в зарубежные командировки.

Обслуживают пассажиров этой авиакомпании, в зависимости от направлений, четыре воздушных судна: два самолета Airbus-320, а также Embraer-190 и Embraer-120.

Кстати сказать, даже если вы, по различным причинам, никогда не пользуетесь услугами авиакомпаний, то есть считаете, что безопасность полетов вас не касается, то здесь можно поспорить. Пилоты рассказывали о случаях, когда при авиакатастрофах погибали или получали серьезные увечья люди, находившиеся на земле.

Однако, по словам всех моих собеседников, в последнее время в Air Moldova происходят вещи, которые в любой другой цивилизованной стране считаются чрезвычайными происшествиями.

– У большинства из нас еще свежо в памяти трагическое событие, случившееся с самолетом президента Польши под Смоленском – катастрофа унесла десятки жизней. Комиссия, расследовавшая обстоятельства крушения, заключила, что его основной причиной было нарушение метеоминимума, то есть попытка посадки самолета при погоде хуже разрешенной для данного

аэропорта. Вы спросите, причем тут Air Moldova? – задал вопрос один из пилотов и достал из толстой папки пакет копий документов, согласно которым, пассажиры компании Air Moldova, летевшие 8 января 2010 года в Кишинев из Франкфурта-на-Майне, 9 января, 31 января и 25 апреля того же года – из Мадрида и Лиссабона, а также 28 июня – из Бухареста, могли разбиться. То есть люди даже не подозревали, что могли не долететь до взлетной полосы.

– Все эти посадки были совершены при видимости ниже минимально установленной для аэропорта Кишинева и могли закончиться так же, как под Смоленском, – сказал наш собеседник.

– Примечательно, что 9 января 2010 года рейс MLD-895 Кишинев – Мадрид – Лиссабон – Кишинев выполнял в качестве командира самолета сам генеральный директор авиакомпании Юлиан Скорпан, а 30 и 31 января того же года рейс MLD-895 Кишинев – Мадрид – Лиссабон – Кишинев выполняли шеф-пилот по безопасности полетов Алексей Гросул и шеф-пилот подразделения А-320 Леонид Давидович. Это те самые должностные лица, которые обязаны всеми доступными средствами не допускать подобных случаев. Следует отметить, что диспетчерская служба, обеспечивающая обслуживание воздушного движения, выполняющая директиву Государственной администрации гражданской авиации Республики Молдова, своевременно сообщила ей обо всех этих случаях, которые подлежат расследованию, но реакции никакой, – возмущался пилот.

Для авиакомпаний за нарушения, связанные с безопасностью полетов, предполагаются наказания от инспекторского предписания до лишения Сертификата эксплуатанта, дающего право на авиационные перевозки, для физических лиц – от выговора и лишения лицензии вплоть до уголовного наказания. Конечно, исключения существуют: если что-либо угрожает безопасному продолжению и завершению полета, командир вправе принять решение о посадке ниже метеоминимума. Например, в форс-мажорных обстоятельствах самолет можно посадить при недостатке топлива, угрозе взрыва или других террористических действиях на борту. Но в каждом случае такие ЧП считаются авиационными событиями и их необходимо расследовать.

Летчики-камикадзе

По словам другого пилота, сотни людей, многие из которых пришли с детьми 3 октября 2010 года в Кишиневский аэропорт посмотреть на обещанное „Авиашоу”, даже не подозревали, какому риску подвергаются их жизни.

– Наверняка не все забыли о том, чем закончилось подобное шоу несколько лет назад во Львове – десятки унесенных и искалеченных жизней. Чудом не произошло столкновение двух самолетов Air Moldova A-320 и E-190 над головами зрителей, когда пилотирующие экипажи потеряли друг друга из поля зрения в облаках, выполняя опаснейший маневр в непосредственной близости друг от друга, – рассказывает авиатор.

Чтобы не путать читателей, далее по тексту мы приводим обобщенное мнение пилотов о системе безопасности в Air Moldova.

Во время шоу в Кишиневе экипажи самолетов выполняли показательные полеты, нарушая все инструкции по эксплуатации, не соблюдая безопасных интервалов и высот и совершенно не имея опыта и подготовки к выполнению такого рода полетов.

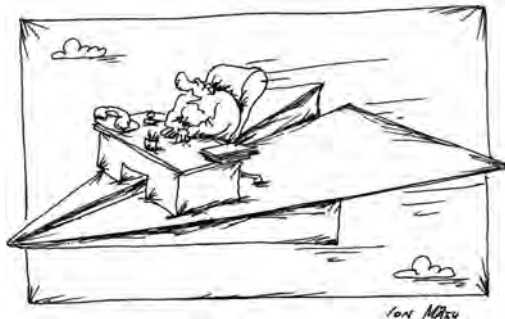
Проведение подобных мероприятий требует тщательной подготовки, скрупулезной разработки и посекундного просчитывания схемы каждого полета, каждого маневра с обеспечением полной безопасности для зрителей и воздушных судов.

После проверки и утверждения этих схем в ГАГА, они должны тщательно изучаться и десятки раз проигрываться экипажами. А сами экипажи должны иметь опыт и соответствующую подготовку для выполнения таких полетов на данных типах воздушных судов. Что же в нашем случае? Никаких расчетов схем не производилось и тем более не утверждалось в ГАГА.

Пользуясь отсутствием руководителя Гражданской администрации, директор Air Moldova Юлиан Скорпан сам принимает решение об участии в этом шоу и предоставляет два самолета A-320 и E-190.

Более того, он сам пилотирует самолет сначала одного типа, а потом другого, что категорически запрещено делать в один и тот же день даже при выполнении обычных полетов.

Кстати сказать, пилотов было достаточно. А причина пилотирования Скорпаном самолетов – желание „зарисоваться” перед зрителями, среди которых были и высокопоставленные чинов-

ники. Тогда объявили, что в небе лучший пилот Молдовы Юлиан Скорпан, да к тому же сразу на двух типах самолетов.

По мнению пилотов – наших собеседников, генеральный директор лично попирает ногами все законы гражданской авиации, которые, как говорят, написаны кровью. Здесь следует отметить, что E-190 – это новый тип самолета для компании и находится в стадии освоения, и достаточного опыта, даже простых рейсовых полетов на нем, нет ни у одного пилота Air Moldova. Иными словами, такая показушность граничит с преступлением.

Лишние пассажиры

Многочисленны случаи, когда генеральный директор Air Moldova сам вынуждает нарушать действующие документы и инструкции, заставляя командиров брать лишних пассажиров, особенно на рейсах на Анталию, Мадрид или Лиссабон.

При этом стюардессы на взлете и посадке вынуждены сидеть в кабине экипажа, а резервные члены экипажа на рейсах на Мадрид, Лиссабон отдыхают в туалетах или на полу в кабине из-за отсутствия мест для отдыха. Присутствие в пилотской кабине посторонних лиц строго запрещено на протяжении всего полета, а дверь в кабину должна быть все время закрыта.

Если кто-либо поднимает эти вопросы на ежемесячных разборах, ответ директора один – не нравится, ищи другую работу.

Зачем брать лишних пассажиров? Как правило, это погоня за дополнительной прибылью. Пренебрежение элементарными правилами безопасности полетов рано или поздно приводит к трагическим последствиям.

Пилоты-гастарбайтеры

Не желая более мириться с произволом генерального директора, с теми рабочими условиями труда и оплаты, самые квалифицированные сотрудники Air Moldova уходят работать в зарубежные компании, пополняя армию наших гастарбайтеров.

Оставшихся специалистов, которые проработали в компании всю жизнь и не могут оставить семьи и уехать из страны, команда Юлиана Скорпана, в частности директор юридического департамента Владимир Чеботарь, как считают некоторые пилоты, пытается уволить или заставить замолчать, применяя весь арсенал незаконных методов – запугивание, шантаж, клевету и подтасовку фактов.

Убрав с должности шеф-пилота по безопасности полетов опытного командира самолета, который не захотел выполнять противозаконные указания, Юлиан Скорпан назначил на этот пост второго пилота с самым маленьким налетом и опытом. А шеф-пилот по безопасности полетов Алексей Гросул должен, используя результаты расшифровок данных „черных ящиков” после каждого полета, искать и анализировать причины допущенных ошибок и отклонений, разрабатывать рекомендации по недопущению их в дальнейшем. Для этого нужен большой опыт и специальная подготовка. У нового шефа безопасности самый маленький общий налет из всех пилотов А-320, он никогда не был командиром самолета. Для этой должности маленький налет – это менее 3000-5000 часов. Большой опыт – это более 10 000-15 000 часов, из которых 50-80% – в качестве командира воздушного судна.

А в Air Moldova шеф-пилот по безопасности полетов решает совершенно иные задачи. Многие пилоты считают, что, выполняя указания генерального директора, господин Гросул ищет компромат на неугодных пилотов, то есть не причины допущенных ошибок и отклонений, а виновных в их совершении, что прямо противоречит инструкциям. Виновные в совершении ошибок – это инструкторы и преподаватели, которые учили тех, кто совершил эти ошибки.

В соответствии с национальными и международными требованиями, цель комиссии по расследованию авиационных событий (инцидентов, катастроф и т.д.) – это нахождение причин и разработка рекомендаций и мероприятий по недопущению подобных событий в будущем. Окончательный отчет комиссии передается в прокуратуру, и, если одной из причин события является человеческий фактор, то прокуратура проводит свое расследование и передает дело в суд, который и решает, кто виноват.

Многие пилоты считают, что генеральный директор создает из своих подчиненных комиссии, регламент работы и полномочия которых не предусмотрены ни одним документом. Он же выступает экспертом на этих комиссиях и на основании их заключения шантажирует или увольняет пилотов.

Регламент работы комиссии по расследованию и требования к ее составу, компетенция и полномочия четко расписаны в документах. В данном и еще в нескольких подобных случаях ГАГА никаких полномочий в Air Moldova не делегировала, потому что эти случаи не подлежали расследованию. И цель созданных комиссий одна – получить заключение, на основании которого можно уволить неугодных людей. Тут следует отметить, что за многочисленные, значительно более грубые ошибки и отклонения никаких мер вообще не предпринималось.

Нужно учесть, что подготовка одного опытного пилота длится многие годы и стоит сотни тысяч евро. В соответствии с действующим законодательством, каждый пилот ежегодно проходит несколько практических проверок и теоретических экзаменов, подтверждая и повышая свою квалификацию, но, не учитывая это, вышеуказанные комиссии, состоящие на 70% из начинающих юристов и возглавляемые вышеупомянутым директором юридического департамента Владимиром Чеботарем, определяют компетентность и квалификацию пилота.

О безопасности полетов

О какой безопасности может идти речь, если вместо работы по повышению ее уровня администрация занимается травлей неугодных ей специалистов? Вот только несколько примеров.

За то, что австрийская комиссия в аэропорту Вены обнаружила отсутствие на борту самолета E-120 таблиц расчета взлетных данных, по причине отсутствия у компании средств на их закупку, командиру корабля, на основании заключения вышеупомянутой комиссии, было предложено перевестись во вторые пилоты или уволиться.

За ошибку второго пилота, которую командир правильно и своевременно исправил, как зафиксировано в протоколе комиссии, на основании решения этой же комиссии, командир был уволен. Второго пилота даже не привлекали к работе комиссии, так как он пользуется особым покровительством Юлиана Скорпана.

Почувствовавший себя плохо командир самолета, выполняя свои обязанности, более чем за 10 часов до вылета позвонил диспетчеру и сообщил о необходимости его замены. После получения информации о том, что замена найдена, командир сообщил об этом своим непосредственным начальникам, директору летного комплекса и шеф-пилоту. Это установленная процедура. Генеральный директор намеревался уволить его за прогулы.

Погиб, выстрелив в себя два раза

Пилоты считают, что не лучше обстоят дела и в техническом комплексе. Замена некоторых запасных частей и агрегатов на дешевые, не сертифицированные аналоги вместо дорогих оригиналов – очень прибыльное дело, так же как и заключение контрактов на техническое обслуживание с возможным получением так называемых „откатов”. Косвенное подтверждение тому и загадочная гибель бывшего директора технического комплекса Михаила

Солкана, который после его увольнения Юлианом Скорпаном хотел предать гласности некую информацию, касающуюся техобслуживания самолетов и безопасности полетов, но погиб при странных обстоятельствах, по первоначальной информации, выстрелив в себя два раза.

Действующие документы позволяют, в качестве исключения и в строго ограниченные сроки, эксплуатировать самолеты с теми или иными неисправностями. По мнению пилотов, руководство Air Moldova превращает эти исключения в правила, постоянно продлевая сроки устранения неисправностей и не спеша с заменой неработающих агрегатов и блоков. В общем, редко выпадает счастье пилотировать полностью исправный самолет.

Обстановка в службе бортпроводников напоминает ситуацию в гареме деспотичного падишаха. За отказ доносить на своего сослуживца, за неосторожно произнесенное слово против руководства, за малейшее непослушание наказание одно – увольнение. Недаром одно из любимых выражений генерального директора – „склоненную голову меч не рубит”.

Скорпана покрывает Шалару?

Прочитав все это, потенциальный пассажир ужаснется: куда же смотрит руководство Министерства транспорта?!

Не исключено, что Юлиан Скорпан пользуется покровительством своего земляка, министра транспорта Анатола Шалару. Возможно, не зря недавно министр добился принятия поправок в Закон о гражданской авиации, в соответствии с которым он лично назначает генерального директора ГАГА. Именно она контролирует уровень безопасности полетов в авиакомпаниях Республики Молдова.

Это то же самое, если бы директору автопарка дали право назначать инспекторов дорожной полиции, контролирующих его водителей, которые приносят ему прибыль.

Пилоты считают, что Юлиан Скорпан разрушает гражданскую авиацию, подвергая опасности жизни пассажиров.

P.S. Остается надеяться, что компетентные органы и новое правительство всерьез заинтересуются проблемой безопасности полетов в Air Moldova и попросят объяснить перечисленные пилотами факты. Командиры самолетов уверены, что при желании правоохранительные органы смогут найти и факты многочисленных нарушений во время полетов. Было бы это желание. В конце концов, каждому из нас когда-нибудь придется еще раз стать пассажиром Air Moldova.

P.P.S. Мой польский коллега Павел Решка в конце прошлого года получил в Польше престижную премию за расследования о гибели Качиньского. Автор этой статьи согласен остаться без всяких премий, которые, увы, часто вручают лишь за расследования о трагедиях.

Тхорик Владимир, www.pan.md, 19.03.2011

Președinții care nu citesc

IRESPONSABILITATE // Președintele Parlamentului și cel al republicii semnează legi fără a le citi

Parlamentul R. Moldova a pierdut anul trecut la cazino 5,6 milioane de lei. Acești bani ar fi trebuit să ajungă în bugetul de stat dacă în textul unui proiect de lege adoptat în iulie 2010 de Parlament nu se strecura ”întâmplător” o eroare prin care au fost înjumătățite taxele pentru licențierea jocurilor de noroc. Chiar dacă și-au pus semnătura pe textul documentului, avizându-l și promulgându-l, nici președintele comisiei de specialitate, nici fostul președinte interimar nu au sesizat greșeala și asta pentru că, recunosc ei, nu au citit actul.

Două filtre

Deși corectată în cadrul ședinței de săptămâna trecută a Parlamentului, „eroarea de milioane” rămâne în atenția publicului pentru că dezvăluie un lucru pe care doar îl bănuiam anterior – aleșii poporului nu citesc actele pe care le semnează. Și asta pentru că au prea mare încredere în consilierii lor.

După ce a fost votată în Parlament, legea prin care bugetul de stat a ratat un venit de 5,6 milioane de lei a trecut încă două filtre. A fost avizată pozitiv de președintele Comisiei parlamentare pentru economie, buget și finanțe, Veaceslav Ioniță, apoi a fost votată și promulgată de spicherul și președintele interimar Mihai Ghimpu. Cu toate acestea, nici primul, nici cel de-al doilea nu au observat că în textul documentului, la capitolul taxă anuală pentru fiecare masă de joc din cazino în loc de 360 de mii de lei, au fost indicate 180 de mii de lei.

Totul se bazează pe încredere

„Nu am citit documentul înainte de a-l semna”, recunoaște Ioniță. El afirmă că are încredere în consultanții din comisie care au obligația de a pregăti varianta finală a proiectului de lege. „Nu am avut până acum incidente de acest fel. Practica este următoarea: după ce se votează în lectură finală în Parlament, fiecare deputat care a avut vreun amendament la lege vine la consultantul din comisie care se ocupă

de editarea textului legii și îi cere să introducă în document propunerea pe care a făcut-o”, explică Ioniță, precizând că totul se bazează pe încredere și bunul-simț al deputaților și consilierilor.

Și fostul președinte interimar Mihai Ghimpu afirmă că nu a citit legea înainte de a o semna. „Președintele nu verifică greșelile și dacă cifrele corespund. Eu am semnat având semnăturile celor responsabili. Eu nu sunt vinovat”, a spus fostul oficial. Iar actualul spicher Marian Lupu, care a mai deținut această funcție în perioada 2005-2009, a confirmat că și atunci legile se semnau fără a fi citite, de aceea au fost zeci de cazuri când, după publicarea în Monitorul Oficial, se cerea să se publice rectificări.

Eroare sau lobby?

Totuși, pentru că eroarea admisă de această dată a provocat pagube serioase bugetului, Lupu a cerut crearea unei comisii speciale care să investigheze modul în care în proiectul de lege adoptat a intrat un amendament neacceptat de Parlament. Rezultatele investigațiilor comisiei încă nu au fost făcute publice. Cercetările noastre arată însă că „eroarea” nu a fost întâmplătoare.

Propunerea de a micșora taxa anuală pentru masa de joc a venit de la fostul deputat neafiliat Veaceslav Untilă. Contactat de JURNAL, acesta a mărturisit că a făcut această propunere la solicitarea unor operatori de cazinouri din Chișinău care i s-au plâns că nu vor putea plăti taxa mărită și vor trebui să se închidă. „Am vrut să apăr întreprinzătorii mici. De aceea am propus ca în cazul cazinourilor care dețin până la șase mese de joc taxa de licențiere să fie de 180 de mii de lei”, spune Untilă. El recunoaște că propunerea lui nu a fost acceptată de comisia lui Ioniță și afirmă că a abandonat-o.

Propunerea lui Untilă nu a fost respinsă

Ioniță, la rândul său, își amintește că Untilă și-a rostit amendamentul și în cadrul ședinței în plen a Parlamentului. „De obicei, amendamentele sunt acceptate fără a fi votate. De această dată, înțelegând care va fi impactul, am insistat să fie pus la vot și nu a trecut”, spune președintele comisiei pentru economie. Stenograma ședinței din 2 iulie 2010 arată însă altceva. Propunerea lui Untilă nu a fost pusă la vot de președintele ședinței Serafim Urechean, chiar dacă acest lucru fusese cerut. Astfel, tacit, deputații încuviințaseră micșorarea taxei. Rămăsese doar ca propunerea să fie inclusă în proiectul final de lege. Consultantul principal al Comisiei pentru economie, buget și finanțe, Andrei Conișescu, responsabil de pregătirea textului final al legii și primul care își pune semnătura pe document, a declarat pentru JURNAL că a introdus schimbarea regulamentară, pentru că Parlamentul nu o respinsese.

Deși, potrivit unor surse de încredere, operatorii de cazinouri care s-au adresat lui Utilită fuseseră „în ospeție” și pe la consilier, Conișescu respinge acest lucru.

Vor putea fi recuperați banii?

De la adoptarea legii și până în prezent, șase din cele opt cazinouri din Chișinău și-au perfectat licențe la preț redus, iar statul a ratat un profit de circa 5,6 milioane de lei. Președintele comisiei economie, Veaceslav Ioniță, susține că banii vor putea fi recuperați după ce joia trecută deputații au votat un proiect prin care a fost majorată taxa pentru masa de joc de la 180 de mii la 360 de mii. „Juriștii mi-au spus că modificarea pe care am votat-o are efect reparatoriu și prevede recuperarea daunelor provocate de neconstituționalitatea legii”, ne-a declarat deputatul.

Vicedirectorul Camerei de Licențiere, Eduard Hadei, susține însă că regulile de joc nu pot fi schimbate în timpul jocului. „Aproximativ 39 de mese de cazino figurează în registru cu taxa de 180 de mii. Cât privește efectul reparatoriu, în opinia noastră, nu cred că va fi posibil de aplicat”, a declarat funcționarul.

Și juristul Cornel Gurin crede că recuperarea milioanele pierdute de la agenții economice va însemna o nouă decizie ilegală. „Agenții economici au respectat legea”, a explicat el.

Analistul politic Igor Boțan se declară șocat de mărturisirea făcută de fostul președinte Mihai Ghimpu care a recunoscut că nu citea legile pe care le semna. „Declarația domnului Ghimpu că nu are timp să citească legile pe care le votează m-a șocat. Domnul Ghimpu a avut timp de acțiuni de PR, de survolări cu elicopterul, dar de citit legile nu a avut timp. Despre ce fel de istorie de succes a R. Moldova vorbim?”, spune indignat analistul politic Igor Boțan.

Juristul Vitalie Nagacevski afirmă că președintele Parlamentului și șefii de comisii sunt obligați să citească toate actele pe care le semnează. „Ei poartă răspundere pentru fiecare document pe care și-au pus semnătura, și nu consilierii care au elaborat textul actului”, afirmă juristul. Totuși Nagacevski crede că responsabilii din Aparatul Parlamentului care au admis eroarea ar putea fi sancționați disciplinar. În schimb, conducerea Parlamentului nu poate fi trasă la răspundere pentru că beneficiază de imunitate.

Cele 5,6 milioane de lei ratate anul trecut de stat din cauza unei „erori legislative” ar fi ajuns pentru reparația capitală a cinci școli sau a unui km de șosea.

Rață Mariana, www.ziar.jurnal.md, 22.03.2011

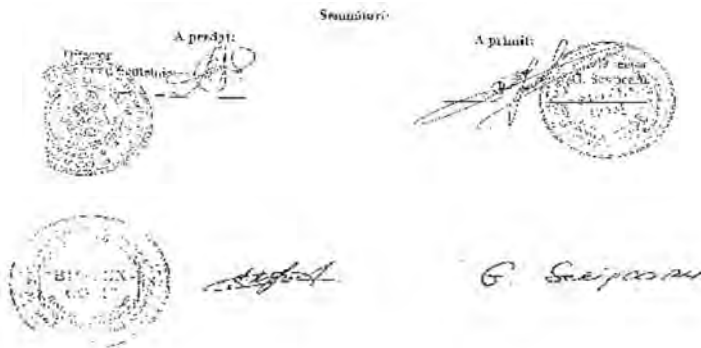
Partea I: Firma lui Oleg Voronin a fost condusă de un cadavru

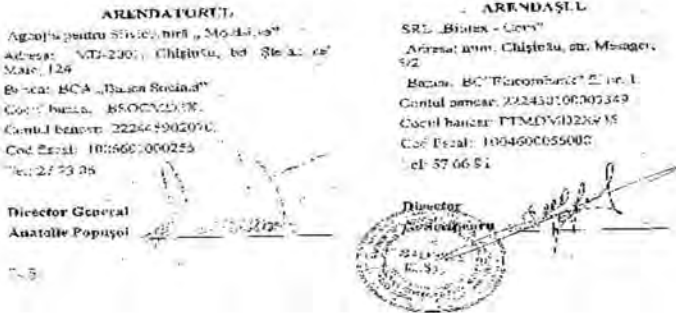
Decedatul a fost demis din funcție tocmai în 2010, după ce procuratura a cerut rezilierea contractului de arendă a pădurilor Țiganca și Rotunda de către firma „Biotex-com”

Regretatul Ghenadie Scripcaru, fostul bodyguard și șofer al lui Oleg Voronin, omorât în circumstanțe suspecte în martie 2008, a „condus” din mormânt, timp de doi ani, firma „Biotex-com”. Infracțiunea, cu tentă clară de profanare, a fost trecută cu vederea de instituțiile de drept, care au controlat activitatea firmei chiar și după căderea comuniștilor. Frauda, descoperită de TIMPUL, a uluit experții în drept și pe președintele Camerei Înregistrării de Stat, Victor Cebotari, care afirmă: „Așa ceva n-am mai văzut...”. Directorul mort a fost înlocuit cu o femeie vie numai după ce procuratura a pus ochii pe „Biotex-com”.

Decesul directorului rămâne învăluit de mister

La ora 4.00 a zilei de 31 martie 2008, când a fost înjunghiat mortal în fața barului „Flamur” din Ceadâr-Lunga, plutonierul adjunct din Brigada cu destinație specială „Fulger” Ghenadie Scripcaru era nu doar bodyguardul lui Oleg Voronin, dar și fondatorul, și directorul firmei „Biotex-com”. Cu 20 de zile înainte de asasinat, se presupune că el semnase, în numele firmei, contractul de arendă pe un termen de 49 de ani a 700 de hectare din pădurile Țiganca și Rotunda. Punem la îndoială acest fapt, fiindcă, deși contractul și actul de primire-predare a pădurilor sunt semnate cu numele Scripcaru, semnăturile de pe cele două documente se deosebesc de alte iscălituri ale sale (*foto*). Recomandăm și Procuraturii Generale să efectueze o expertiză grafologică în această privință.

Semnăturile lui Scripcaru din contractul de arendă și din actul de primire-predare a pădurilor Țiganca și Rotunda (10 martie 2008)

Semnăturile lui Scripcaru de pe alte acte

Moartea lui Scripcaru a rămas învăluită de mistere, căci declarațiile ulterioare ale responsabililor de investigarea cazului se contrazic. Toți spun că Ghenadie era însoțit de doi prieteni, care au ieșit să bea o cafea la „Flamur”, pe când el a rămas în mașină, unde a adormit. TIMPUL a mai scris că, inexplicabil, la început, organele de drept ascuseseră crima, pentru ca apoi MAI să declare că Scripcaru a fost omorât de doi tineri de etnie romă - Roman Ivanov și Dumitru Axenti. Chipurile, profitând de faptul că Ghenadie dormea, aceștia i-ar fi aplicat două lovituri cu cuțitul în regiunea gâtului și i-ar fi furat mașina. Tot atunci, Lilian Botnariuc, comisarul de Ceadâr-Lunga din acea vreme, afirma că Scripcaru a

fost lovit în umăr, după care a fost târât din mașină, unde i s-a aplicat a doua lovitură în piept. Totodată, comisarul spunea că omorul a fost săvârșit spontan, pe când viceprocurorul UTA Găgăuzia, Vladimir Cimpoieș, afirma că totul s-a făcut premeditat. Pe atunci se spunea că învinuții își recunoscuseră vina, ca apoi să se constate că Axenti nici nu participase la omor, dar fusese torturat fizic și psihic de către polițiști pentru a se declara vinovat. După ce fuseseră condamnați la câte 25 de ani de pușcărie, dosarul în privința celor doi a fost remis spre rejudecare la Curtea de Apel Cahul, unde procesul continuă.

Verdeș, prietenul de copilărie al lui Scripcaru

Ciudat e faptul că cei doi nu s-au arătat interesați nici de arma, nici de cei 2000 USD pe care Scripcaru îi avea la el în acea noapte. Trezesc dubii și declarațiile făcute mai târziu, în cadrul unei investigații jurnalistice, de către Agripina Scripcaru, mama victimei, precum că nu i s-au arătat rezultatele autopsiei, deși ea ceruse acest lucru insistent. Femeia nu crede nici că fiul său ar fi rămas în mașină în timp ce prietenii acestuia au ieșit la cafea. Potrivit Agripinei Scripcaru, în ziua decesului, Ghenadie a fost la ea, în s. Cuhureștii de Jos, r-nul Florești, de unde și-a dus nevasta și fiica la niște rude din s. Sănătăuca, iar la întoarcere și-a anunțat mama că pleacă urgent la Ceadâr-Lunga, după sămânță de lucernă... Bătrâna mai spune că fiul său nu se prea înțelegea cu soție-sa, Angela Scripcaru, căreia Oleg Voronin i-ar fi cumpărat o mașină nouă după decesul lui Ghenadie și care astăzi se numără printre fondatorii „Biotex-com”.

Agripina Scripcaru mai declara că fiul său a fost prieten în copilărie cu un băiat din sat, Valeriu Verdeș, pe care apoi l-a angajat la Voronin. Precizăm că acesta este și numele presupusului cumetru al lui Dodon, care a cumpărat la un preț de nimic baza de odihnă „Ceaika” a Institutului de Economie, Finanțe și Statistică, dar și cotele țăranilor din Trebujeni, ca director al firmei „Avicom-agro”.

Scripcaru a fost director din 2004 până în 2010

Ghenadie Scripcaru a fost înhumat la Chișinău, în ciuda rugămintelor mamei sale, care dorea să-l îngroape în satul de baștină. „E omul statului, nu al mamei”, i s-a răspuns. Cu toate acestea, el a rămas director la „Biotex-com” încă doi ani, fapt ascuns cu strictețe până acum de toate instanțele responsabile. Recent, TIMPUL a solicitat istoricul firmei de la Camera Înregistrării de Stat (CÎS), pentru ca să descoperim situația reală de la „Biotex-com”. Acum nu mai încapе îndoială că firma a fost dirijată totalmente și fără a ține cont de lege de către Oleg Voronin.

„Biotex-com” deține 89.758 acțiuni ale „Fincombank”, al cărei Consiliu de administrare este condus de Voronin jr. Firma a fost fondată în iulie 2002 de către Oleg Voronin și Alexandru Sisterov, care i-a fost și primul director. Sisterov fusese vicepreședinte al Consiliului de administrare al „Fincombank” și vicedirector al firmei „Moldconstruct Market”, unde Oleg Voronin e angajat ca economist. Respectiva firmă este, la fel, acționară la „Fincombank” și activează pe str. Alecsandri 79, în aceeași clădire cu „Biotex-com” și alte firme dirijate de fiul șefului PCRM. În același an, peste două luni, fondator unic și director la „Biotex-com” devine Iuri Clivencov, și el angajat la „Fincombank”. La 17 septembrie 2004, toate atribuțiile acestuia în respectiva firmă sunt preluate de către Ghenadie Scripcaru, care a fost director până la moarte și încă doi ani după aceasta. Ca fondator, în 2007, el a împărțit cota-parte a „Biotex-com” cu unul dintre principalii acționari ai „Fincombank”, Dumitru Tatar, dar și cu un oarecare Marin Popescu. În august 2007, Ghenadie a redevenit asociat unic până anul trecut. Decedatul a fost scos din drepturi și funcții tocmai la 20 aprilie 2010, când procuratura dorea să rezilieze contractul de arendă a pădurilor Țiganca și Rotunda. De atunci, directoare a „Biotex-com” este Margarita Malcoci, fosta contabilă-șefă a firmei. Ea deține și 85% din fondul statutar al firmei, celelalte 15% revenindu-i văduvei Angela Scripcaru. Încă un detaliu interesant – „Biotex-com” își are adresa juridică pe str. Mesager 5/2 din Chișinău, unde își avea domiciliul decedatul Scripcaru. Pe această adresă se află un bloc de locuit, însă la CÎS nu este indicat numărul apartamentului... *(foto)*

No	CNPD Nr. înreg. Data înreg.	Căpăt asociat (No)	Denumirea adresei Tara	Căminantia	Problema	
					Data	Ordn
1	1004003030000 24.07.2007	ZDORNYI	SOCIETATEA CU RASPUNDERE LIMITATA "BIOTEX - COM" MD 2000, str. Mesager BC, (near Chișinău), RM	14.07.2002-10.08.2008 SISTEROV ALEXANDRU KOROVAN OLEG	14.07.2002-10.08.2008 SISTEROV ALEXANDRU KOROVAN OLEG	01 02
				08.08.2004-07.09.2004 CLIVENCOV YURI	08.08.2004-07.09.2004 CLIVENCOV YURI	03
				17.09.2004-30.04.2010 SCRIPCARU GHENADIE G.	17.09.2004-30.04.2010 SCRIPCARU GHENADIE G.	04
				20.04.2010-PRESENT MALCOCI MARGARITA ION	20.04.2010-21.08.2007 SCRIPCARU GHENADIE POPESCU MARIN TATAR DUMITRU	05 06 07
					21.08.2007-20.04.2010 SCRIPCARU GHENADIE G.	08
					20.04.2010-PRESENT MALCOCI MARGARITA ION 21.08.2007-ANGELA SCRIPCARU	09,08 10,08

Cu șeful în raclă, „Biotex-com” s-a folosit de un director nelegitim

Să nu se creadă că, între 31 martie 2008 și 20 aprilie 2010, Oleg Voronin mergea la țintirim cu mapa plină de documente, la braț cu Margarita Malcoci sau cu altcineva, pentru a cere semnătura decedatului. Nici pe departe. S-a găsit o soluție pe cât de simplă, pe atât de nelegitimă, după cum ne asigură și juriștii. Surse de la „Moldsilva” ne-au comunicat că, în acea perioadă, actele „Biotex-com” erau semnate de un alt director, pe nume Ion Antoci. Acesta fusese membru al consiliului

„Fincombank” și conduce firma „Transline”, care activează tot pe str. Alecsandri 79, fiind și acționar la banca lui Oleg. Presa a scris că Antoci mai deține firma românească MSI „Trading” din Iași, folosită în afacerile internaționale cu zahăr ale lui Voronin jr. Nu se știe cine și cum l-a ales pe Ion Antoci ca șef la „Biotex-com”, însă acesta figura doar în hârtiile firmei, fără a fi înregistrat la CÎS (*foto*).

După decesul lui Scripcaru, Ion Antoci semna ca și director la „Biotex-com”

În atare situație, el nu putea semna niciun document oficial ca director al „Biotex-com”. Putem admite că prevederile legale au fost trecute cu vederea și din motivul că firma era „de-a casei” pe vremea comuniștilor, fiind deservită la „Fincombank”. Aflând de la noi că un oarecare Antoci a condus „Biotex-com” timp de doi ani, Victor Cebotari, președintele CÎS, a rămas uimit: „Dacă administratorul unei firme decedază, se alege un alt conducător, care trebuie neapărat înregistrat la Cameră. Ulterior, noi eliberăm un extras în această privință, pentru a fi prezentat la bancă. Numai așa poate fi legiferat dreptul noului director la semnătură. Altminteri, e ca și cum ați intra la bancă cu mâinile în sân, v-ați autodeclara drept șef de firmă, ați cere bani și toți v-ar sta la dispoziție...” Totuși, Cebotari adaugă că CÎS, fiind un organ pur tehnic, care înregistrează actele ce i se prezintă, fără a ține statistica celor vii și celor morți, nu poartă vina pentru cele întâmplate. Numai că aici nu e vorba doar de CÎS. În 2010, până și CCCEC l-a recunoscut pe Antoci ca director, cu drept la prima semnătură, când a efectuat un control la „Biotex-com”. Fie că e vorba de neglijență, fie că CCCEC a fost indus în eroare de niște acte false prezentate de firmă, fie că altceva a stat la mijloc, dar realmente, până în 2010, directorul oficial al firmei fusese, totuși, decedatul Scripcaru...

Păduraru Pavel, www.timpul.md, 21.03.2011

(Partea II) Firma lui Oleg Voronin a fost condusă de un mort

Juriștii susțin că toate documentele firmei „Biotex-com”, semnate de către Ion Antoci, din aprilie 2008 până în aprilie 2010, trebuie anulate, fiind ilegale.

După schimbarea Puterii la Chișinău, când procuratura a solicitat rezilierea contractului de dare în arendă a pădurilor Țiganca și Rotunda, semnat de Popușoi și Scripcaru, firma „Biotex-com” și-a schimbat imediat directorul și fondatorul decedat. Firma și-a găsit și o nouă adresă - într-o casă inexistentă de pe strada Ciocârliei, stradă pe care locuiește Oleg Voronin. Solicitată de TIMPUL, Margarita Malcoci, actuala șefă a firmei, a refuzat să discute cu noi, iar Ion Antoci și soția regretatului Scripcaru sunt de negăsit...

Actele semnate de Ion Antoci sunt falsuri, susțin juriștii

Juriștii afirmă că acțiunile „Biotex-com” în cei doi ani în care firma a fost condusă de regretatul Ghenadie Scripcaru, iar documentele firmei erau semnate de Ion Antoci, pot fi apreciate ca uz de fals și cad sub incidența Codului Penal. **„Nimeni și nicum nu poate semna în locul directorului înregistrat oficial la Camera Înregistrării de Stat (CÎS), iar dacă acesta se schimbă, noul director poate semna ca administrator doar după ce este înregistrat la Cameră. El poate iscăli și prin procură, dar acest lucru trebuie neapărat menționat în dreptul semnăturii. Dacă se face abstracție de respectivele prevederi legale, este uz de fals și niciun document semnat de altcineva, ca director, nu este valabil. Aceste acte au aceeași putere ca și o scrisoare pe care eu aș semna-o Vanea Căldare. N-aș face altceva decât să induc lumea în eroare...”**, susține juristul Victor Panfăru. De aceeași părere este și expertul în drept penal Gheorghe Ulianovschi: **„Un director desemnat ilegal, care nu figurează în actele CÎS, nu are dreptul să semneze documente, iar dacă o face, acestea sunt ilegale. Nici nu se discută - e vorba de falsificare. Mai mult, dacă prin documentele cu pricina au fost aduse și prejudicii, semnatarul este coparticipant la acestea. Va veni timpul și vor da procurorii de el. Atunci se va vedea ce fel de director e. Iar în lipsa prejudiciilor, firma trebuie pur și simplu lichidată.”** Un alt jurist, Vitalie Nagacevschi, susține: **„Fără decizia fondatorului firmei și ulterioara înregistrare la CÎS, nu poți fi considerat administrator și nicio bancă nu te deservește. În asemenea circumstanțe, orice semnătură a ta este nelegală. În cazul în care actele semnate de acest om au condus la consecințe nefaste, și instituția bancară care a deservit firma are o parte din vină”**.

Costul gazoductului Țiganca-Holercani a crescut de 2,42 ori

Numai procuratura ar putea să efectueze o investigație amănunțită a documentelor semnate de Ion Antoci, să constate prejudiciile aduse de acestea și, eventual, să le anuleze. Totuși vom menționa că, la 8 septembrie 2009, Antoci și fostul șef de la „Moldsilva”, Anatolie Popușoi, au semnat un acord adițional privind rezilierea

contractului de arendă a pădurilor Țiganca și Rotunda din 29 martie 2007 (foto). Amintim că este vorba de primul contract dintre cele două părți, pentru că celălalt, încă valabil și astăzi, datează din 10 martie 2008 și prevede majorarea plății pentru arendă până la 315 lei pe ha sau 219.492 lei anual. (Ultimul contract fusese semnat fără a fi organizată o licitație, în pofida faptului că la arendarea aceluiași păduri mai pretindea un agent economic, „Far” SRL, care, la fel, avea încheiat un contract de arendă cu „Moldsilva”.) Or, în cazul în care acordul semnat de Antoci și Popușoi este ilegal, rămân în vigoare ambele contracte și lucrurile se încurcă și mai mult... Tot Antoci a semnat și unele referințe în instanță din partea „Biotex-com”, care au fost acceptate de judecată.

Ilegalitățile comise de firma „Biotex-com” după decesul lui Scripcaru sunt menționate și în unele documente publice. Vom prezenta doar câteva dintre acestea. Potrivit unui raport al Curții de Conturi, moara cu motor electric, trei căsuțe de lemn, Țarcul pentru porci și volierele pentru fazani, grajdul pentru cai, depozitul, subsolul, hrănitoarea pentru animale construite în anii 2007-2009 în cele două păduri din Orhei, arendate de „Biotex-com”, au fost transmise în arendă tocmai în iunie 2009, când firma avea un director decedat și altul ilegal, ceea ce înseamnă, de fapt, niciunul. În urma controlului efectuat de CCCEC în februarie 2010, s-a constatat că, în septembrie 2009, în cele două păduri a început construcția unei căsuțe de odihnă și a depozitului fără ca „Biotex-com” să dispună de autorizație pentru construcții. Mai mult, reprezentanților CCCEC nu le-au fost prezentate șase procese-verbale de recepționare a lucrărilor efectuate la Țiganca și Rotunda în septembrie 2009 – ianuarie 2010, care au costat peste șase milioane de lei.

Tot Antoci era director atunci când costul lucrărilor de instalare a gazoductului cu lungimea de 3.755 metri între Țiganca și Holercani, realizate în 2006, a crescut fără temei de 2,42 ori. CCCEC arată că valoarea inițială a lucrărilor era 432 mii 187 lei, pentru ca, în decembrie 2008, să fie majorată artificial până la 1 mln. 46 mii 575 lei. Totodată, s-a constatat că „Jaloveni-Gaz” a cheltuit pentru un metru de gazoduct cu diametrul de 50 mm spre Țiganca și Holercani 125 de lei. Adică, același cost ca și pentru un metru de gazoduct cu diametrul de 110 mm construit spre Mănăstirea Căpriana...

Una din sursele de venit ale firmei „Biotex-com” era banca lui Oleg Voronin. Potrivit controlului CCCEC, încă până la omorârea lui Scripcaru, „Fincombank” a acordat firmei un credit de 700 de mii de lei și i-a achitat dividende de peste cinci milioane de lei. Nu știm dacă Scripcaru era la curent cu toate mașinăriile făcute în culise sau era un simplu semnatar de hârtii, necesar clanului Voronin doar până la un moment anume. Nu știm nici dacă el nu s-a împotrivit unor ilegalități și, în consecință, a dispărut... Ultimul control al CCCEC la „Biotex-com” a avut loc în lipsa lui Ion Antoci, dar cu

participarea actualului director al firmei, pe atunci contabilă-șefă, Margarita Malcoci. Astfel, nu-i exclus că directorii firmei „Biotex-com” (și vii, și morți, și legali, și ilegali) erau folosiți doar ca paravane pentru afacerile clanului Voronin.

„Biotex-com” s-a mutat pe str. Ciocârliei, 0

La Serviciul de informații al „Moldtelecom” am fost informați că telefonul „Biotex-com” este înregistrat nu pe str. Mesagerul, nici pe str. Alecsandri, ci pe adresa: str. Ciocârliei, 0. Nu e o greșeală – ni s-a accentuat clar că numărul casei este ZERO. Știind că pe această stradă trăiește Oleg Voronin, am sunat insistent, zile în șir, la acel număr, dar nu ne-a răspuns nimeni. Pe Margarita Malcoci am găsit-o la un telefon de pe str. Alecsandri, 79. Întrebată prin ce miracol a reușit Scripcaru să conducă firma de pe lumea cealaltă, ea s-a gândit lung până să ne răspundă: „Nu vă înțeleg. Cine sunteți, ca să-mi puneți așa întrebări? Nu vreau să răspund”. Căutându-l pe Ion Antoci, am aflat că și el lucrează pe str. Alecsandri, 79, la firma „Transline”, dar nici la telefonul său nu ni s-a răspuns. I-am rugat pe alți reprezentanți ai firmei să ne facă legătura cu el. Le-am lăsat și un număr de telefon, dar Antoci nu ne-a mai apelat. Pe aceeași adresă am întrebat și de Angela Scripcaru. O femeie care a refuzat să se prezinte ne-a spus că o cunoaște pe Angela, dar că nu are niciun număr de-al ei, pentru că nu vorbește cu ea la telefon...

Recent, Procuratura Anticorupție a inițiat un dosar penal pe faptul depășirii atribuțiilor de serviciu de către Anatolie Popușoi la încheierea contractului de arendă a pădurilor Țiganca și Rotunda. Anterior, Procuratura Generală a cerut rezilierea contractului din 10 martie 2008 pe motivul depistării unor abateri grave de la legislație, însă justiția i-a dat dreptate firmei lui Voronin. În afară de cele două păduri din Orhei, prin intermediul „Biotex-com”, au ajuns în proprietatea familiei Voronin 1.266 ha de pădure din satele Geamăna și Puhoi, r-nul Anenii Noi. Respectivul contract de arendă însă a fost anulat după intervenția procuraturii. Publicația Ziarul de Gardă scria că „Biotex-Com” deține și 418 cote (peste 500 hectare), cumpărate de la țărani, în satele Colibași și Vadul lui Isac din raionul Cahul. Potrivit unei investigații jurnalistice, „Biotex-com” a fost implicată și într-o rețea de trafic cu ovule și mame-surogat.

Zilele astea, Oleg Voronin a devenit membru al PCRM.

P.S. Ieri-seară, înainte de a expedia ziarul la tipografie, am fost informați că „Biotex-com” mai ascunde o tranzacție extrem de bizară, care nu figurează în datele primite de noi de la CÎS. Este vorba de un document semnat de Ghenadie Scripcaru cu trei zile înainte de a fi ucis... Citiți în continuare TIMPUL. Vom reveni.

Păduraru Pavel, www.timpul.md, 22.03.2011

Documente Exclusive în cazul Biotex-Oleg Voronin. Cine a știut că Scripcaru va fi omorât?

Înainte de a fi ucis, fostul bodyguard al lui Oleg Voronin ar fi vândut firma „Biotex-com” printr-o tranzacție tănuită până acum. Au participat o notară din „casa lui Voronin” și fiica unui deputat comunist.

Ghenadie Scripcaru, care era și director, și fondator unic la „Biotex-com”, se pare că s-a pregătit de moarte. Înainte de a fi omorât, el și-a vândut firma și a împu-ternicit o altă persoană să-l reprezinte la Camera Înregistrării de Stat (CÎS). Cel puțin așa reiese dintr-o suspectă tranzacție, pe care Camera a ascuns-o din 2008 până acum două săptămâni. Respectivul acte au fost cusute la dosarul „Biotex-com” tocmai la 11 martie 2011 (foto 1), când TIMPUL s-a interesat de această firmă. În documentele menționate, ca și în contractul de arendă a pădurilor Țiganca și Rotunda, iscăliturile directorului se deosebesc de cele anterioare, ceea ce trezește noi dubii vizavi de motivele reale ale lichidării lui Scripcaru.

Foto 1

Copiile acestor acte ne-au fost aduse la redacție de către o persoană care a solicitat anonimul, însă acestea coincid întocmai cu originalele. Ele scot la iveală o tranzacție, care lipsea din istoricul „Biotex-com”, pe care TIMPUL l-a primit acum o lună de la CÎS. Amintim că, în răspunsul de la Cameră, se indica că Ghenadie Scripcaru, omorât în 2008, a fost asociat unic la „Biotex-com” în anii 2007-2010 și director al firmei în anii 2004-2010. Adică, a condus firma din mormânt doi ani, timp în care actele „Biotex-com” erau semnate de un conducător nelegitim, neînregistrat la CÎS, pe nume Ion Antoci, care e și acționar la banca lui Oleg Voronin, „Fincombank”. Deși juriștii spun că documentele semnate de Antoci sunt ilegale și trebuie anulate, respectivul a fost recunoscut ca director de unele instituții de stat, inclusiv de către CCCEC. La mijloc a stat o șmecherie, cu care „Biotex-com” îi mințea pe toți. Și anume, documentele separate de dosarul de la CÎS, despre care vorbeam mai sus.

Cererea e din 26 martie, iar actele anexate - din 27 martie

Pentru a înțelege fraudă, rog cititorii să fie atenți la date. Astfel, din actele tănuite face parte mai întâi o decizie din **27 martie 2008**, prin care Scripcaru (ucis peste patru zile, la **31 martie 2008**) hotărăște să-i vândă contabilei, Margarita Malcoci, 85% (în sumă

de 1 mln. 863 mii lei) din capitalul social al „Biotex-com”. E anexat și contractul de vânzare-cumpărare semnat, chipurile, și de Scripcaru la aceeași dată (foto 2).

Foto 2

**CONTRACT
DE VANZARE-CUMPĂRARE A PĂRȚII SOCIALE**

Douăzeci și șapte martie anul două mii opt
Municipiul Chișinău, Republica Moldova

I. PĂRȚILE CONTRACTANTE

1.1. Subsemnații:

Pe de o parte: **Scripcaru Ghenadie**, născut la 24.03.1976, buletinul de identitate nr. 067512, eliberat la 12.02.2002 de către of. 03, c.p. 0991404030936, domiciliat în Chișinău, str. Mesager, 5/2, numit în continuare **“VĂNZĂTOR”** și
Pe de altă parte: **Malcoci Margarita**, născută la 31.07.1965, buletin de identitate nr. 035301, eliberat la 26.06.1998 de către of. 48, c.p. 0970401544848 domiciliată în Republica Moldova, mun. Chișinău, or. Codru, str. Livădarilor, 4, numită în continuare **“CUMPĂRĂTOR”**, au încheiat prezentul contract privind următoarele:

II. OBIECTUL CONTRACTULUI

“VĂNZĂTORUL” a vândut, iar **“CUMPĂRĂTORUL”** a cumpărat partea socială, ce reprezintă **85 (optzeci și cinci) %** din capitalul social (100 %) al **SOCIETĂȚII CU RĂSPUNDERE LIMITATĂ “BIOTEX-COM”**, înregistrată sub nr. de identificare de stat - cod fiscal 1004600056000 din 31.07.2002 de Camera Înregistrării de Stat, cu sediul în mun. Chișinău, str. Mesager, 5/2.

2.2. Partea socială înstrăinată aparține **“VĂNZĂTORULUI”**, cu titlu de proprietate în baza Certificatului părții sociale nr. 01 din 27.03.2008, eliberat de **SOCIETATEA CU RĂSPUNDERE LIMITATĂ “BIOTEX-COM”**, și în baza Statutului **SOCIETĂȚII CU RĂSPUNDERE LIMITATĂ “BIOTEX-COM”**, înregistrată la Camera Înregistrării de Stat a Ministerului Dezvoltării Informaționale cu nr. unic de identificare - cod fiscal 1004600056000 din 31.07.2002, drept confirmat prin Extrasul din Registrul de stat al întreprinderilor și organizațiilor nr. 8099 din 27.03.2008.

2.3. În rezultatul încheierii prezentului contract, în proprietatea **“CUMPĂRĂTORULUI”**, **Malcoci Margarita**, trece partea socială în mărime de **85(optzeci și cinci) %** din capitalul social (100 %), moment din care **“CUMPĂRĂTORUL”** capătă statutul de asociat al **SOCIETĂȚII CU RĂSPUNDERE LIMITATĂ “BIOTEX-COM”** înregistrată la Registrul de stat al întreprinderilor și organizațiilor al Republicii Moldova cu nr. 1004600056000 din 31.07.2002.

III. PREȚUL CONTRACTULUI

3.1. Eu, **Scripcaru Ghenadie**, vând partea socială pe care o dețin în **SOCIETATEA CU RĂSPUNDERE LIMITATĂ “BIOTEX-COM”**, aport în numerar și declar, totodată că am primit de la **“CUMPĂRĂTOR”** contravaloarea părții sociale în mărime de **1873400 (un milion opt sute șaptezeci și trei mii patru sute) lei**, astăzi data autentificării prezentului contract.

3.2. D-na **Malcoci Margarita**, cumpără partea socială în mărime de **85(optzeci și cinci) %**, ceea ce constituie **1873400(un milion opt sute șaptezeci și trei mii patru sute) lei**, din capitalul social al **SOCIETĂȚII CU RĂSPUNDERE LIMITATĂ “BIOTEX-COM”**, achitând **“VĂNZĂTORULUI”** contravaloarea părții sociale în mărime de **1873400(un milion opt sute șaptezeci și trei mii patru sute) lei**, astăzi data autentificării prezentului contract.

3.3. Valoarea nominală a părții sociale constituie respectiv: **2204000 (două milioane două sute patru mii) lei**.

IV. DREPTURILE ȘI OBLIGAȚIILE PĂRȚILOR

4.1. **“VĂNZĂTORUL”** asigură **“CUMPĂRĂTORUL”** că la data încheierii prezentului contract bunul vândut nu este sechestrat, gajut, nu formează obiectul unui litigiu.

4.2. **CUMPĂRĂTORUL**, declară că îi este cunoscut faptul că partea socială îi aparține **D-ului Scripcaru Ghenadie**, cu titlu de proprietate comună în deosebire împreună cu soția, **Scripcaru Angela**, cunoaște situația juridică și economică a **SOCIETĂȚII CU RĂSPUNDERE LIMITATĂ “BIOTEX-COM”** și este de acord să fie asociatul - acestei societăți.

4.3. Părțile afirmă că sunt cunoscute cu situația juridică și economică a **SOCIETĂȚII CU RĂSPUNDERE LIMITATĂ “BIOTEX-COM”** la momentul semnării prezentului contract.

V. CLAUZELE FINALE

5.1. Eu, partea contractantă declar, sub răspundere proprie, cunoscând bine consecințele ce esc falsul în declarații și cele cu privire la evaziunea fiscală, că prețul declarat și menționat către noi în prezentul act este real. Răspunderea pentru comunicarea prețului greșit, alor țer eronate, fraude sau prezentarea de documente false (nevalabile) în procesul îndeplinirii acțiunii o poartă partea vinovată.

5.2. Notarul ne-a explicat conținutul art. 13 al Legii RM "Cu privire la Proprietate", art. 50, 152, 753, 764 ale Codului Civil al Republicii Moldova, art. 19-21 ale Codului Familiei și art. 50-51 al Legii cu privire la notariat al Republicii Moldova și art. 18-19 din Legea cu privire a înregistrarea întreprinderilor și organizațiilor.

5.3 Taxa de stat și plata pentru serviciile notariale sunt suportate de către "CUMPĂRĂTOR".

5.4. Contractul este întocmit în trei exemplare, unul dintre care se păstrează la Biroul Notarului **RODICA CERNOV**, cu sediul în mun. Chișinău, str. M. Kogălniceanu, 36 "A", ap. 3, iar celelalte sunt eliberate părților.

SEMNĂTURILE: 1. Scripcaru Oleg "VĂNZĂTORUL"
2. Malcoci Malgorita Ilie "CUMPĂRĂTORUL"

Urmează un act ce nu poate să nu ridice semne de întrebare – o procură prin care, **tot la 27 martie**, Scripcaru o împuternicește pe Malcoci să acționeze, din numele său, la CÎS (foto 3). „...**O împuternicesc să facă ceea ce aş putea face și eu în această cauză, fără ca nimeni să-i poată pune vreo limitare**”, se arată în procură. Contractul și procura au fost autentificate de către notarul Rodica Cernov, care își are oficiul pe str. Kogălniceanu 36a din Chișinău. Este aceeași clădire ca și cea de pe str. Alecsandri 79 (foto A), unde și-au avut sau își mai au sediile firmele dirijate de Oleg Voronin, inclusiv „Biotex-com”.

La Cadastru, pe această adresă sunt înregistrate opt imobile, la patru dintre care datele sunt ascunse. La un alt imobil nu figurează proprietarul din anul 2001, când a fost vândut, până în 2006, când - nu se știe de la cine - a fost cumpărat de doi străini, Giuseppe Coclite și Giuseppe Gaffuri. În schimb, imobilul de pe str. Kogălniceanu 36/1 este înregistrat chiar pe numele lui Oleg. Solicitată de noi, Rodica Cernov a refuzat să ne spună de la cine arendează spațiul în care muncește. N-am aflat de la ea nimic nici în privința contractului și a procurii din 27 martie 2008. „Nu pot să vă spun, e confidențial. Pot să dau asemenea informație numai organelor de drept, în cazul unui dosar penal”, a adăugat notara (foto 3).

Să admitem, totuși, că actele menționate sunt în regulă. Adică, în pragul morții, Scripcaru i-a vândut lui Malcoci cota-parte majoritară a firmei și a împuternicit-o

Foto 3

PROCURĂ

Douăzeci și șapte martie anul două mii opt
Municipiul Chișinău, Republica Moldova

Subsemnații: **Scripcaru Ghenadie**, născut la 24.03.1976, buletinul de identitate nr. 3067512, eliberat la 12.02.2002 de către of. 03, c.p. 0991404030936, domiciliat în mun. Chișinău, str. Mesager, 5/2, în calitate de asociat al **SOCIETĂȚII CU RĂSPUNDERE LIMITATĂ "BIOTEX-COM"**, înregistrată la Camera Înregistrării de Stat a Ministerului Dezvoltării Informaționale cu nr. unic de identificare - cod fiscal 1004600056000 din 31.07.2002, cu sediul în mun. Chișinău, str. Mesager, 5/2, înregistrată la Camera Înregistrării de Stat pe lângă a Ministerului Dezvoltării Informaționale al Republicii Moldova, prin prezenta procură îi încredințez cet.: **Malcoci Margarita**, născută la 31.07.1965, buletin de identitate A48035301, eliberat la 26.06.1998 de către of. 48, c.p. 0970401544848 domiciliată în Republica Moldova, mun. Chișinău, or. Codru, str. Livădarilor, 4.

Să-mi reprezinte interesele la Camera Înregistrării de Stat de pe lângă Ministerului Dezvoltării Informaționale, în vederea înregistrărilor modificărilor în documentele de constituire a **SOCIETĂȚII CU RĂSPUNDERE LIMITATĂ "BIOTEX-COM"**,

În acest scop reprezentantul meu este împuternicit să depună și să ridice actele necesare, să îndeplinească toate acțiunile și formalitățile legale, să achite taxe, colecteze, să depună cereri, declarații și să semneze în numele meu și pentru mine oriunde va fi necesar în limitele prezentului mandat, semnătura D-ei fiindu-mi opozabilă.

În concluzie, în caz de necesitate o împuternicesc să facă ceea ce aş putea face și eu în această cauză, fără ca nimeni să-i poată opune vreo limitare, imprecizie ori imperfecțiune a acestui mandat.

Procura este valabilă pe un termen de 3 (trei) luni. În eventualitatea revocării prezentei procuri, eu, reprezentatul mă oblig să anunț organele și instituțiile interesate, cit și reprezentantul asumându-mi întreaga responsabilitate în situația în care voi omite acest lucru.

Tehnoredactată și autentificată de notarul privat Rodica Cernov, azi data autentificării, în 3 exemplare, din care unul s-a eliberat reprezentatului.

Consimt la prezentul act pe care l-am citit, prin semnătura personală.

Semnătura reprezentatului: Scripcaru Ghenadie

Republica Moldova
Notarul Privat RODICA CERNOV
Sediul: mun. Chișinău
str. M. Kogălniceanu, 36 "A", ap. 3

Douăzeci și șapte martie anul două mii opt

Eu, notarul privat, **RODICA CERNOV**, autentific prezenta procură.

În fața mea, la sediul biroului s-a prezentat cet. **Scripcaru Ghenadie**, care a cerut întocmirea prezentei procuri și după ce a citit, fiind cunoscut cu conținutul și efectele prezentei procuri, a semnat-o în prezența mea confirmând astfel întocmirea acesteia. Identitatea reprezentatului a fost stabilită. Capacitatea juridică a **SOCIETĂȚII CU RĂSPUNDERE LIMITATĂ "BIOTEX-COM"** și capacitatea de exercițiu a fost verificată.

S-a înregistrat la nr. 188
S-a încasat taxa de stat 3 lei
S-a perceput plata pentru serviciul notarial 54 lei
conform art. 32 p.2 al I-lea cu privire la Notariat nr. 143-XV din 08.11.2002

NOTAR PRIVAT

RODICA CERNOV

să-l reprezinte la CÎS. În acest caz, ea putea să meargă la Cameră, ca să înregistreze modificările, fie a doua zi, când Ghenadie încă era viu, fie după decesul său, căci 29 și 30 martie 2008 erau zile de odihnă, când CÎS nu lucrează. Însă (atenție la dată!) Malcoci a depus cererea la Cameră pe **26 martie 2008**, anexând contractul și procura din **27 martie** (foto 4). Nu e o greșeală, fiindcă în registrul electronic al CÎS, în care ulterior nimeni nu poate face modificări, dar și în alt act semnat de către registratorul Ala Dragomir, ziua depunerii actelor este anume **26 martie** (foto 5). Or, însăși acceptarea cererii pare a fi un fals.

Foto 4

26.03.2008

CERERE

de înregistrare a modificărilor și completărilor în actele de constituire a întreprinderii
Societatea cu Răspundere Limitată "BIOTEX - COM"
IDNO 1004600056000 din 31.07.2002

Solicit înregistrarea și înscrierea în Registrul de Stat al Întreprinderilor și Organizațiilor a următoarelor modificări și completări:

- 1) Modificarea componenței asociaților;
- 2) Redistribuirea părților sociale în capitalul social;

Întru susținerea cererii prezint următoarele documente:

- 1) Proces-verbal al adunării generale
- 2) Ordin de încasare taxa p/u modificari
- 3) Declarație
- 4) Chitanța acte notariale
- 5) Contractul de vânzare-cumpărare a părții sociale din 27.03.2008
- 6) Certificat privind lipsa datoriilor fata de buget
- 7) PROCURĂ nr. 2888 din 27.03.2008, MALCOCI MARGARITA

Notă: Răspunderea pentru autenticitatea datelor și actelor prezentate pentru înregistrarea de stat o poartă administratorul și asociatul (asociații) întreprinderii.
În caz de modificare a datelor din actele de constituire și a datelor înscrise în Registrul de stat, administratorul se obligă să le înregistreze în termen de 30 zile.

Fondatori:

MALCOCI MARGARITA

SCRIPCARU GHENADIE, în persouna d-nei MALCOCI MARGARITA,

în baza procurii Nr. 2888 din 27.03.2008

Semnături:

Ala Dragomir

Foto 5

Decizia CÎS din 1 aprilie a fost eliberată la 27 martie...

După depunerea cererii privind înregistrarea modificărilor în actele unei firme, CÎS eliberează o decizie în acest sens. Și aici lucrurile se bat cap în cap. În registrul electronic al Camerei se arată că decizia a fost luată la **1 aprilie 2008** (când Scripcaru era mort) și că, **în aceeași zi**, s-au efectuat toate procedurile pentru schimbarea fondatorilor. Atenție, la capitolul „Pregătirea pachetului de documente”, specialistul Camerei, L. Podrea, menționează: „**A prezentat acte false**”... (foto 6). Or, nu putem pune mâna în foc că Malcoci nu a adus documentele la CÎS după lichidarea lui Scripcaru. Cu atât mai mult, cu cât Dragomir a eliberat decizia nu cu data de **1 aprilie** (așa cum era obligată), ci cu data de **27 martie 2008** (foto 7). „Așa ceva este imposibil”, afirmă președintele CÎS, Victor Cebotari, care precizează că deciziile Camerei nu pot fi eliberate sub nicio formă cu o dată retroactivă celei în care au fost adoptate.

Lucrurile sunt șubrede de tot și trezesc întrebări. Să fi schimbat data registratoarea ca să arate că actele s-au perfectat pe când ambele părți erau vii? Dar de ce? Sau târășenia a avut loc după uciderea lui Scripcaru și Malcoci s-a grăbit să-și ia firma în primire, ca aceasta să nu-i rămână, prin moștenire, soției regretatului? Oricum, de ce cererea a fost înregistrată la **26 martie**, când tranzacția nu era efectuată? Să fi fost rugată din timp Dragomir să blocheze un număr de înregistrare în acea zi, fără a avea la mână niciun document, pentru a spulbera apoi dubiile vizavi de omor? Dar pentru ce atâta grabă? **Știa cineva că Scripcaru va fi lichidat? Cine e acela?**

Foto 6

26.03.2008 10:06:06	Introducerea datelor (oficiu)	Se aproba * L.PODREA600
01.04.2008 09:38:09	Redactarea	Redactare * L.PODREA600
01.04.2008 09:38:44	Redactarea	Se aproba * L.PODREA600
01.04.2008 09:40:13	Pregătirea pachetului de documente(VD)	A comunicat date false * L.PODREA600
01.04.2008 09:42:07	Redactarea	Redactare * L.PODREA600
01.04.2008 09:42:25	Redactarea	Se aproba * L.PODREA600
01.04.2008 09:50:40	Pregătirea pachetului de documente(VD)	Se aproba * L.PODREA600
01.04.2008 09:51:41	Tranzmisiunea instuturii in inspectoratul fiscal	Se aproba * L.PODREA600
01.04.2008 10:32:32	Formarea reestrului pentru Registrator(PR)	Se aproba * L.PODREA600
01.04.2008 10:44:04	Luarea deciziei pe registre(Reg)	Redactare * A.DRAGOMIR
01.04.2008 10:44:45	Luarea deciziei pe registre(Reg)	Se aproba * A.DRAGOMIR
02.04.2008 10:17:03	Formarea reestrului	Se aproba *
02.04.2008 10:21:17	Introducerea formularului in Depozitarul Central	Service Record *

Modificările lipsesc din registrul Alei Dragomir

O fi așa sau altfel, încălcările nu se opresc aici. Fiecare registrator de la CÎS are un registru de recepționare, în care e obligat să înscrie, fără excepție, toate modificările la orice firmă. Culmea e că tranzacția dintre Malcoci și Scripcaru din **27 martie 2008** nu figurează DELOC în registrul Alei Dragomir. **Nici la 26, nici la 27 martie, nici la 1 aprilie.** Este încă un indiciu clar că aceasta a fost ascunsă în mod intenționat. „Camera are registru de strictă evidență și e strict necesar ca eliberarea oricărui document să fie înregistrată cu ora și data respectivă”, spune Victor Cebotari.

Cine e registratoarea Ala Dragomir? Sursele noastre de la CÎS afirmă că e fiica fostului deputat comunist Vladimir Dragomir. Solicitată de TIMPUL, ea ne-a spus că refuză să vorbească la telefon și că ar accepta să ne întâlnim doar dacă ar avea indicații de la președintele CÎS. Când am vizitat-o, ea ne-a spus că ne-a primit doar pentru că a rugat-o Cebotari, însă nu ne-a răspuns la nicio întrebare...

Antoci nu a semnat ca director comercial

În fine, după tranzacția secretă, „Biotex-com” a primit un extras, conform căruia fondatorii firmei ar fi Malcoci, cu 85% din fondul statutar, și Ghenadie Scripcaru – cu 15%. Director a rămas regretatul, deși actele firmei erau semnate de către Ion Antoci. Într-o scrisoare de la Margarita Malcoci, pe care am primit-o la redacție vineri, ea afirmă că Antoci, fiind director comercial, a semnat acte după moartea

lui Scripcaru în baza unei procuri făcută de acesta până a fi ucis. Potrivit juristului Victor Panțâru, însă, dacă cineva semnează prin procură, acest lucru trebuie indicat neapărat în dreptul semnăturii. „Și niciun director economic sau comercial nu poate semna ca și „director”, așa cum făcea Antoci”, adaugă juristul.

În culise, eliberarea actelor îndoielnice a continuat. Întrebată de ce CCCEC l-a recunoscut pe Antoci ca director în cadrul ultimelor două controale la „Biotex-com”, Angela Starinschi, ofițer de presă a Centrului, ne-a spus că verificarea legalității numirii conducerii firmei nu intra atunci în competența CCCEC, care urma să răspundă la întrebările concrete ale procurorilor. La rândul său, Ruslan Petrusenco, șef de direcție în cadrul Direcției control și revizie a CCCEC, ne-a prezentat actele prin care „Biotex-com” și-a motivat administratorul. Sunt două scrisori cu titlul „Decizia fondatorului”, din **1 octombrie 2008**, prin care Malcoci și, respectiv, soția regretatului, Angela Scripcaru, confirmă că îl aleg pe Antoci ca director al firmei. Ele nu scriu că Antoci ar fi avut procură de la Scripcaru sau că ar fi director comercial. Și atunci cine, când și în ce teme a făcut respectiva procură, dacă ea există? Nu este oare și aceasta făcută în circumstanțe la fel de ciudate ca și procura lui Malcoci?

Angela numea directori în 2008, Ghenadie a fost demis în 2010 (foto 7)

În baza celor două „decizii” din **1 octombrie 2008**, CCCEC a constatat în actele de revizie (ultimul e din **3 februarie 2010**) că Malcoci și Angela Scripcaru erau atunci fondatoare la „Biotex-com”. În realitate, soția lui Scripcaru nu era asociată a firmei nici la **1 octombrie 2008**, nici în **februarie 2010** și nu avea dreptul să semneze documente până a obține certificatul de moștenitor legal. Ea a primit acest act, autentificat la același notar, Rodica Cernov, moștenind 15% din capitalul social al firmei, tocmai la **16 aprilie 2010** (foto 8).

La **20 aprilie 2010** a fost înregistrată la CÎS ca asociat al firmei, în locul decedatului, iar funcția de director a fost preluată de Malcoci. Și ultima nu a ajuns administratoare în locul lui Antoci, ci al regretatului. Cităm din procesul-verbal din **19 aprilie 2010**: **„De a-l elibera din funcția de administrator pe dl Scripcaru Ghenadie...”** (foto 9). Astfel, așa-zisa decizie a fondatorilor din 1 octombrie 2008 despre alegerea lui Antoci ca director nu are putere juridică, fiind, cel mai degrabă, un truc prin care firma a ieșit basma curată în fața CCCEC. Nu putem exclude nici faptul că „decizia” Angelei Scripcaru de a-l alege administrator pe Antoci ar fi fost semnată de altcineva. Și ea ne-a scris nemulțumită o scrisoare la redacție, în care, totuși, recunoaște că a devenit cofondatoare la „Biotex-com” în 2010.

Foto 7

Camera Înregistrării de Stat
a Ministerului Dezvoltării Informaționale al Republicii Moldova

DECIZIE
privind înregistrarea modificărilor

27.03.2008

Dosar Nr. 1004600056000

Oficiul Teritorial Chișinău

Prin cererea depusă la 26.03.2008 asociatul (asociații) a (au) solicitat înregistrarea modificărilor în actele de constituire ale Societatea cu Răspundere Limitată "BIOTEX - COM" și în datele înscrise în Registrul de stat al întreprinderilor și organizațiilor.

Examinând actele prezentate:

1. Proces-verbal al adunării generale
2. Ordin de încasare taxa p/u modificari
3. Declarație
4. Chitanța acte notariale
5. Contractul de vânzare-cumpărare a părții sociale din 27.03.2008
6. PROCURĂ nr. 2888 din 27.03.2008, MALCOCI MARGARITA

și constatând, că sînt respectate cerințele legale ce țin de constituirea și înregistrarea întreprinderii, în temeiul art. 14 și 18 al Legii nr. 1265-XIV din 05.10.2000 cu privire la înregistrarea de stat a întreprinderilor și organizațiilor, registratorul de stat

DECIDE:

1. A admite cererea de înregistrare a modificărilor.

2. A înregistra și a consemna în Registrul de stat al întreprinderilor și organizațiilor modificările în actele de constituire ale întreprinderii Societatea cu Răspundere Limitată "BIOTEX - COM", înscrise în Registrul de stat al întreprinderilor și organizațiilor cu Nr. 105109410 din 31.07.2002 după cum urmează:

A include în componența asociaților:

1. MALCOCI MARGARITA, anul nașterii 31.07.1965, locul nașterii Cimkent, Kazahstan, CA BULETIN DE IDENTITATE AL CETĂȚEANULUI RM A 48035301 eliberat de of. CHIȘINĂU CIOCANA la data de 26.06.1998, codul de identitate 0970401544848, domiciliu: MD-2001, str. Livădarilor, 4, mun. Chișinău, Republica Moldova, cota de participare în valoare de 1873400 lei (85%)

Lista asociaților după modificări

1. MALCOCI MARGARITA, anul nașterii 31.07.1965, locul nașterii Cimkent, Kazahstan, CA BULETIN DE IDENTITATE AL CETĂȚEANULUI RM A 48035301 eliberat de of. CHIȘINĂU CIOCANA la data de 26.06.1998, codul de identitate 0970401544848, domiciliu: MD-2001, str. Livădarilor, 4, mun. Chișinău, Republica Moldova, cota de participare în valoare de 1873400 lei (85%)
2. SCRIPCARU GHENADIE, anul nașterii 24.03.1976, locul nașterii s. Cuhureștii De Jos, rl. Florești, Republica Moldova, CA BULETIN DE IDENTITATE AL CETĂȚEANULUI RM A 03067512 eliberat de of. CHIȘINĂU BUIUCANI la data de 12.02.2002, codul de identitate 0991404030936, domiciliu: MD-2004, str. Mesager, 5/2, mun. Chișinău, Republica Moldova, cota de participare în valoare de 330600 lei (15%)

3. Prezenta Decizie este întocmită în două exemplare, care au aceeași valoare juridică, dintre care un exemplar se păstrează la Camera Înregistrării de Stat în dosarul de arhiva al întreprinderii, iar celălalt se eliberează solicitantului.

Registrator de Stat

Dragomir Ala

Foto 8

Rodica Cernov NotarPrivat
Sediul biroului: Republica Moldova, mun. Chișinău, str. M. Kogălniceanu, 36
“A”, ap. 3, tel.: 27-46-18, MD-2009

CERTIFICAT DE MOȘTENITOR LEGAL

Șaisprezece aprilie anul două mii zece
 Republica Moldova, mun. Chișinău

Eu, notar privat **RODICA CERNOV**, în temeiul art. 1500 al Codului Civil al Republicii Moldova, atest că, moștenitor al bunurilor cet. – **Scripcaru Ghenadie**, decedat la data de 31 martie 2008, este soția, **Scripcaru Angela**, codul personal 0972105384229, domiciliată în mun. Chișinău, str. Grenoble, 106B, ap. 38

Averea succesorală pentru care este eliberat prezentul certificat constituie:

partea socială, ce reprezintă **15 (cincisprezece) %** din capitalul social (100 %) al **SOCIETĂȚII CU RĂSPUNDERE LIMITATĂ “BIOTEX-COM”**, înregistrată sub nr. de identificare de stat - cod fiscal 1004600056000 din 31.07.2002 de Camera Înregistrării de Stat, cu sediul în mun. Chișinău, str. Mesager, 5/2, care au aparținut defunctului în baza Statutului **SOCIETĂȚII CU RĂSPUNDERE LIMITATĂ “BIOTEX-COM”**, înregistrată la Camera Înregistrării de Stat cu nr. unic de identificare - cod fiscal 1004600056000 din 31.07.2002, drept confirmat prin Extrasul din Registrul de stat al persoanelor juridice nr. 7983 din 14.04.2010.

Valoarea nominală a părții sociale constituie respectiv: **330600** (trei sute treizeci mii șase sute) lei.

S-a înregistrat cu nr. 3488
 S-a încasat taxa de stat 377 lei
 S-a perceput plata pentru serviciul notarial 3306 lei
 Nr. dosarului succesorat 299075/10

NOTAR PRIVAT **RODICA CERNOV**

Foto 9

**PROCES-VERBAL
AL ADUNĂRII GENERALE
Societatea cu Răspundere Limitată "BIOTEX - COM"
IDNO 1004600056000 din 31.07.2002**

19.04.2010

Au fost prezenți:

MALCOCI MARGARITA

Au lipsit:

SCRIPCARU GHENADIE - decedat

Invitat:

SCRIPCARU ANGELA

ORDINEA ZILEI:

Cu privire la:

1. Modificarea componenței asociațiilor;
2. Redistribuirea părților sociale în capitalul social;
3. Schimbarea administratorului;

S-A HOTĂRÎT:

1. De a exclude din componența asociațiilor pe d-l **SCRIPCARU GHENADIE**, în legătură cu decesul și a include conform Ceritifentului de moștenitor legal Nr.3788 din 16.04.2010 pe d-na **SCRIPCARU ANGELA**

2. Se distribuie cotele de participare ale asociațiilor modificându-se respectiv:

- 1) **MALCOCI MARGARITA** - 1873400 lei, 85%
- 2) **SCRIPCARU ANGELA** - 330600 lei, 15%

De a elibera din funcția de administrator al societății pe d-l **SCRIPCARU GHENADIE** și de a numi în funcția de administrator al societății pe d-na **MALCOCI MARGARITA**, codul de identitate 0970401544848.

Au semnat:

MALCOCI MARGARITA

SCRIPCARU ANGELA

Margari
Scripearu

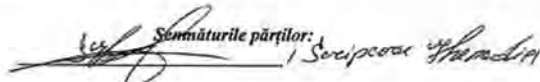
De ce setul de acte despre tranzacția tănuită a fost cusut, în sfârșit, la dosarul „Biotex-com” pare a fi clar. Pentru că, odată ridicat dosarul de către instituțiile de drept, ar fi ieșit la iveală lipsa actelor cu care firma a manipulat timp de doi ani. Niște acte făcute în împrejurimi obscure, care, indiferent dacă se știa sau nu că Scripcaru va fi omorât, ar putea fi interpretate ca o încercare de a o lipsi pe soția sa de moștenirea legală a unei firme cu un capital social de peste două milioane de lei și care deținea de la 6% la 10% de acțiuni la „Fincombank”. Menționăm că, în scrisoarea pe care ne-a trimis-o, Angela Scripcaru susține că îi consideră vinovați de decesul lui Ghenadie pe cei doi tineri de etnie romă, Ivanov și Axenti, judecați acum pentru această crimă. E destul de straniu, totuși, că, în loc să se arate interesată de motivul real al omorului, căci participarea celor doi romi la omor pare a fi îndoielnică (s-au răfuit ușor cu Scripcaru - polițist în „Fulger”, cu o constituție fizică de invidiat, fără să-i extragă arma, nici banii), Angela Scripcaru îi crede pe aceștia, iar pe noi ne acuza de dezinformare... Nu comentăm nimic - e doar o constatare.

Putea sau nu Scripcaru să-și scrie numele în română?

Malcoci și Angela Scripcaru se arată deranjate și de faptul că punem la îndoială autenticitatea semnăturilor decedatului în actele semnate cu numele său în ultimele luni de viață. Numai o expertiză grafologică ar putea ajunge la o concluzie exactă în acest sens, însă, totuși, nu putem trece cu vederea unele deosebiri evidente. Mai ales că, prezentând un șir de acte cu iscăliturile decedatului la trei experți, fără ca aceștia să vadă datele de pe documente, toți au împărțit semnăturile în două. Ei consideră că primele sunt făcute de o mână, iar celelalte – de alta. Din prima categorie fac parte iscăliturile lui Scripcaru din anii 2004-2007 (foto 10).

1. Scripcaru Ghenadie

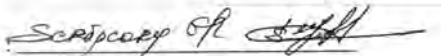
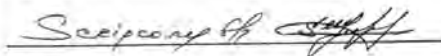

Aici semnătura e făcută repede și conține, în partea de sus, două linii ridicate, întoarse în semn de oval. Colțul de jos, din dreapta, al semnăturilor, are tot formă ovală sau rotundă. Scripcaru are un scris neîngrijit, însă, notându-și numele în dreptul semnăturii, îl scrie în română, fără nicio greșeală. Celelalte semnături

se conțin pe actele despre tranzacția secretă din **27 martie 2008**, pe contractul de arendă a pădurilor din Orhei și pe actul de primire-predare a acestora. Iscăliturile sunt făcute deja încet și atent (foto11).

Cele două ovale din partea de sus sunt depărtate spre dreapta, iar altele nici nu au formă de oval, ci de linie dreaptă. Nici colțul de jos nu mai e oval, ci ascuțit. De data aceasta, scriindu-și numele, semnatarul are un scris îngrijit, dar face greșeli enorme. De exemplu, în două cazuri, își sfârșește numele cu litera „y” rusească, iar în procura făcută lui

Malcoci își bagă, inexplicabil, și un „b” rusesc în nume. De unde se pare că semnatarul, în al doilea caz, este un vorbitor de limba rusă. Iată de ce am și recomandat CCCEC să dispună neapărat o expertiză grafologică. De se va constata că altcineva a semnat în locul lui Scripcaru aceste acte, dar poate și altele mai importante, atunci problema lichidării sale va redeveni actuală și va trebui restudiată în cadrul unui nou dosar penal. Nici nu știi cum unele semnături ale sale au fost făcute fără știrea sa, pentru ca apoi, aflând despre asta, el să se fi revoltat... Să nu uităm că Scripcaru nu era o simplă persoană, ci bodyguardul lui Oleg Voronin, care, firește, cunoștea orice pas al șefului său și alte taine ale clanului Voronin...

După ce inițial a refuzat să discute cu noi, Margarita Malcoci insistă acum ca să ne convingă că toate semnăturile lui Scripcaru sunt autentice. Nu zicem da, nici ba - spunem doar că unele dintre acestea trezesc suspiciuni. Malcoci ne mai asigură că nu a fost emis niciun act în numele regretatului, după decesul său. În acest sens, procurorii ar fi bine să afle când anume au fost depuse la CÎS actele din 27 martie 2008, de ce acestea conțin atâtea gafe și de ce au fost separate de dosarul firmei până când TIMPUL s-a interesat de acest subiect.

Apropo, Malcoci mai spune că „Biotex-com” nu-i aparține lui Oleg Voronin. Nu punem la îndoială faptul că firma nu are legături de drept cu Oleg, dar circumstanțele care arată cu certitudine că beneficiarul activității firmei a fost familia Voronin predomină. Dispunem de un argument indubitabil în această privință, pe care îl

vom prezenta în instanță. Pentru că, înțelegem, firma lui Voronin se pregătește să ne atace în judecată. Noi credem că, de data aceasta, procuratura și CCCEC își vor îndeplini conștiincios misiunea. Și atunci vom putea trage concluzii certe. Deoarece, cu siguranță, la mijloc ceva e putred...

P.S. La scrisorile Margaritei Malcoci și a Angelei Scripcaru vom răspunde în termeni rezonabili, stipulați de legislația în vigoare.

Păduraru Pavel, www.timpul.md, 28.03.2011

Ion Muruianu într-un nou dosar CEDO

Prin depășirea limitelor competenței sale, Curtea Supremă de Justiție (CSJ), în frunte cu Ion Muruianu, a emis, la sfârșitul anului 2010, o decizie care, potrivit specialiștilor, are toate șansele să ducă la o nouă condamnare a R. Moldova la Curtea Europeană pentru Drepturile Omului (CEDO). În acest caz, conduita CSJ a fost contrară legislației și, în consecință, a fost încălcat dreptul la un proces echitabil. Colegiul prezidat de Muruianu a dat câștig de cauză băncii cu care președintele CSJ avea semnat, de mai mulți ani, un contract de creditare.

La 11 noiembrie 2010, Colegiul economic lărgit al CSJ, prezidat de Ion Muruianu, a pronunțat o decizie, în urma căreia, o societate pe acțiuni, prin exproprierea de activele sale în favoarea unei bănci, a fost prejudiciată cu mai bine de 5 milioane de lei. Președintele CSJ, Ion Muruianu, susținut de 2 judecători, a anulat hotărârile primei instanțe și a Curții de Apel și a pronunțat o hotărâre, scrisă pe 15 pagini, absolut diferită, dar care era definitivă și irevocabilă. Alți 2 judecători, din componența aceleiași Colegiu economic, și-au expus opinia separat, pe marginea respectivului dosar.

Credit luat de o persoană, cu gajul alteia și transferat către a treia

În septembrie 2007, un lot de pământ din Chișinău și construcțiile amplasate pe el, proprietăți ale SA „Articole de Tâmplărie”, întreprindere cu capital social de doar 5400 de lei, au fost ipotecate la „Moldinconbank”, pentru acordarea unui credit de 520 mii de Euro unei firme terțe. De fapt, valoarea de piață, la acel moment, a proprietății gajate era de aproximativ 1 milion și jumătate de lei, imposibil de mică pentru a acorda un credit atât de mare. Dar, valoarea acesteia a fost intenționat supraapreciată de bancă, de vreo șase ori, susține Dinu Brașoveanu, acționar majoritar al SA „Articole de Tâmplărie”, făcând trimitere la un raport de expertiză. Tot el mai spune că, în cadrul judecării cauzei a aflat că banca a transferat banii, chiar a doua zi de la semnarea contractului, pe contul unei firme „off-shore”.

După aproape doi ani, acționarul majoritar Dinu Brașoveanu, care deținea 55 % din acțiuni, a aflat că bunurile au fost ipotecate, fără știrea sa. La scurt timp, la începutul anului 2009, acesta a solicitat instanței de judecată să declare nul contractul de ipotecă.

În judecată, însă, Brașoveanu a aflat că, de fapt, avusese loc o adunare generală a acționarilor, în cadrul căreia s-a decis ipotecarea celor aproape 80 % din activele SA „Articole de Tâmplărie”, în valoare de peste 560 mii de lei. De asemenea, a mai constatat că ar exista o semnătură ce confirmă prezența sa la acea adunare. Ulterior, expertiza a demonstrat că semnătura din dreptul numelui său era falsificată. Pe de altă parte, fiind acționar majoritat, nici o decizie de acest fel nu putea fi luată în absența lui Brașoveanu.

Justiție „a la CSJ”

Judecătoria economică a adoptat hotărârea prin care cerea anularea procesului verbal și a deciziei adunării generale a acționarilor SA „Articole de Tâmplărie”, dar și contractul de ipotecă. Aceasta a fost contestată de „Moldinconbank”, dar Curtea de Apel Economică a menținut în vigoare, fără modificări, hotărârea primei instanțe. „Moldinconbank” a declarat recurs și a solicitat restituirea cauzei la o nouă examinare.

Dacă prin cererea depusă la Curtea de Apel „Moldinconbank” a solicitat remiterea cauzei la rejudecare, atunci în cererea depusă la CSJ a solicitat ca instanța supremă să rejudece cauza și să pronunțe o nouă hotărâre. De altfel, cererea la CSJ a fost depusă fiind depășit termenul legal de declarare a recursului. Cu toate acestea, Colegiul economic lărgit al CSJ a admis-o, a casat hotărârile celorlalte două instanțe și a adoptat una nouă, în favoarea „Moldinconbank”.

Muruianu – imparțial din cauza creditului?

După câteva luni de la parvenirea dosarului la CSJ, Dinu Brașoveanu a solicitat recuzarea președintelui completului de judecători, adică a lui Muruianu. Acesta invocă legătura directă dintre magistrat și banca vizată în dosar, argumentând că, în 2003, acesta luase un împrumut de la „Moldinconbank”. Brașoveanu era convins că banca l-a favorizat pe judecător prin neaplicarea dobânzii și a penalităților pe o perioadă de cel puțin un an. În declarația pe venituri a lui Muruianu, pentru 2008 și 2009, figurează aceeași informație referitoare la restanțele financiare rezultate din contractul de credit. În decurs de doi ani, suma restantă, de peste 57 mii de lei, nici nu a crescut și nici nu s-a redus, lucru obligatoriu în cazul calculării dobânzilor sau achitării creditului.

Cererea de recuzare a fost respinsă, ca neîntemeiată. În încheierea respectivă se spune că raportul juridic de credit dintre Muruianu și „Moldinconbank” este executat, ultima tranșă fiind achitată în mai 2010, până la examinarea respectivei cauze. Reiese că judecătorul a plătit ultima parte a împrumutului în aceeași lună în care dosarul a ajuns la CSJ.

Decizie irevocabilă și opinii separate

Tot în ziua în care s-a decis că nu există temeie de a pune la îndoială imparțialitatea lui Muruianu la examinarea cauzei respective, a fost pronunțată, ca fiind irevocabilă, decizia CSJ prin care erau anulate anterioarele două hotărâri de judecată și prin care i se dădea câștig de cauză băncii. În motivarea deciziei, judecătorii au apreciat selectiv probele din dosar, iar concluziile din conținutul acestora sunt pe alocuri fie confuze, fie prea sofisticate.

Din completul de cinci judecători, câți au examinat acest dosar, doi și-au expus opinia separat, exprimându-și dezacordul cu concluzia Colegiului economic, pe care o consideră una neîntemeiată. „Colegiul economic nu a ținut cont de aceste probe veritabile (rapoartele de expertiză care confirmă fără rezervă că semnătura lui Brașoveanu a fost falsificată, n.r.) și în opinia noastră, nu era în drept să caseze hotărârile judiciare, adoptate de către instanțele judecătorești inferioare și să adopte o nouă hotărâre în favoarea „Moldinconbank”. Prezenta pricină urma să fie remisă la re judecare în instanța de apel, pentru a constata cu certitudine dacă Brașoveanu, acționarul majoritar, a participat ori nu la adunarea generală, unde ar fi fost inclusă vreo chestiune referitoare la ipotecarea bunurilor întreprinderii”, mai opinează, separat, judecătorii Valentin Barba și Iurie Șumcov.

Drepturile încălcate au dus spre CEDO

Avocatul Vitalie Zamă este convins că la soluționarea respectivei cereri de recurs, conduita CSJ a fost contrară legislației și practicii procesuale naționale în partea limitelor judecării recursului. În concluzie, prin decizia instanței de recurs a fost încălcat principiul securității raporturilor juridice, ceea ce reprezintă o abatere de la legislație și de la practică. A mai fost lezat și dreptul la examinarea cauzei de

către un tribunal instituit prin lege, instanța de recurs nu avea dreptul să abordeze chestiuni de fapt, ci doar cele de drept. În consecință, a fost încălcat dreptul la un proces echitabil, susține Zamă.

Pentru că a fost ilegal lipsit și de proprietate, dar și de posibilitatea de a-și găsi dreptatea în țară, Dinu Brașoveanu deja a adresat o cerere la CEDO. Acesta invocă lipsirea sa de dreptul la un proces echitabil, într-o instanță independentă și imparțială, dar și violarea dreptului la protecția proprietății. Deja a și primit confirmarea că cererea sa a fost înregistrată la Curte. Reprezentantul său la CEDO, este convins că pe marginea acestui caz va fi pronunțată o nouă condamnare a R. Moldova.

Ețco Tatiana, www.zdg.md, 24.03.2011

Нелегалы под прикрытием

Кому на откуп отдан общественный транспорт в Бельцах?

На фирмах перевозчиков люди годами работали неофициально, транспорт не был включён в лицензию, не вёлся учёт доходов, обнаружены и другие нарушения – таковы итоги проверок, прошедших на предприятиях в последние месяцы. Каким же образом они получали право перевозить пассажиров?

Наказан за строптивость?

Бельчане наверняка помнят, как в начале этого года в течение трёх недель у здания примарии бастовал владелец автобусов. Напомним лишь о причинах протеста.

11 января Николай Иваскив припарковал два своих автобуса ПАЗ на площади у примарии и объявил бессрочную забастовку, требуя вернуть ему маршрут № 21, которого он лишился из-за конфликта с директором фирмы „Коррекция” Николаем Мельником. По его словам, за 29 месяцев работы он внёс в кассу предприятия 231,5 тыс. леев, почти все – неофициально.

По взаимной договорённости Николай Иваскив платил фирме „Коррекция” в лице её директора Николая Мельника 3,5 тысяч леев за каждый автобус (вначале их было три). Из них 1200 леев шла на оплату местного сбора и маршрутной карты, 250 леев — на услуги центральной диспетчерской службы, 1200 леев предусматривались для зарплаты водителя, остальное – собствен-

но нанимающей автобусы фирме. С января 2010 г. суммы сборов выросли до 4,5 тысяч в месяц.

При этом, как утверждает г-н Иваскив, его водители так и не были официально трудоустроены, а значит, им не шёл трудовой стаж и они были лишены медицинской страховки. Его требование оформить договорные отношения письменно, в том числе с водителями, и выдавать чеки по полученным суммам и привели к тому, что его машины были сняты в мае прошлого года с маршрута.

В декабре 2010 года Николай Иваскив перешёл работать к другому транспортному агенту, желая сохранить маршрут. Предварительное согласие в примарии дали, а через несколько дней заявили, что маршрутные карты в этом направлении принадлежат только фирме „Коррекция”. И повторяли это неоднократно и устно, и в официальных письмах.

Многочисленные попытки публично и на личных приёмах у руководства отдела муниципального хозяйства и примарии получить ответ, на основании чего „Коррекция” распоряжается картами, не увенчались успехом. Николай Иваскив сделал вывод: директор фирмы „Коррекция” Николай Мельник, будучи муниципальным советником от ПКРМ – фракции большинства в муниципалитете, пользуется благосклонностью местных властей.

Николай Мельник тогда опроверг информацию, что 21-й маршрут закреплён исключительно за его предприятием. По его словам, здесь работают четыре экономических агента. Однако он считает, что выдать Иваскиву маршрутную карту всё равно невозможно. *„Почему он должен работать именно там? Это значит кого-то надо сместить. А если добавить ещё автобусы — мы угробим маршрут”.*

Помог не себе, но другим

Если говорить о результатах забастовки, то для себя лично Николаю Иваскиву не удалось ничего добиться: прежний маршрут ему так и не вернули. Правда, позволили с 1 марта (после нескольких месяцев простоя) разрабатывать новый маршрут № 17. Но уже через месяц вынужден был уйти из-за огромных убытков.

Однако водители и владельцы транспорта, с которыми удалось поговорить, считают, что бастовал Николай Иваскив не напрасно. Почти все они с недавних пор официально трудоустроены, медицинские полисы выданы на руки (см. в таблице рост количества страховок). Всё это результат проверок, которые инициировало территориальное бюро Госканцелярии, в том числе и по жалобе изгнанного с маршрута.

13-14 января совместный рейд провели сотрудники столичной Лицензионной палаты и местной дорожной полиции. При проверке было установлено, что на линиях работает переоборудованный из грузового транспорт, что запрещено постановлением правительства ещё в 2006 году. Они должны были исчезнуть с городских маршрутов до конца 2007 года.

Кроме того, из 50 проверенных машин у 27 не было приложений к лицензии, т. е. они не были вписаны в генеральную лицензию и не имели права осуществлять перевозки, ещё у 15 не было полного пакета документов. „*Фактически они не имели права работать, при этом у них были маршрутные карты*”, – сказал тогда представитель правительства в Бельцах Анатолий Харченко.

26 января Лицензионная палата вынесла решение: лицензии пяти перевозчиков признаны недействительными. У этих фирм в генеральной лицензии оказалось задекларировано одно число транспортных единиц, а маршрутные карты были выписаны на гораздо большее. В частности: „Serviciul tehnic” задекларировано четыре машины, работало ещё плюс **22**; „VanFoltur” – **2** в декларации, ещё **10** фактически, „Lursenia-trans” – **3 (+6)**, „Коррекция” – **5 (+20)**, Ассоциация в защиту прав и интересов транспортников (APADIT) – **9 (+15)**.

К концу января все эти перевозчики, выполнив предписания Лицензионной палаты, представили декларации и получили новые лицензии, куда вписали весь фактически работающий транспорт (см. табл. 1).

Проверкой финансовой деятельности фирм занялась в то же время Налоговая инспекция, а соблюдением трудового законодательства – Трудовая инспекция.

Инспекторы труда проверили 7 транспортных предприятий и на всех обнаружили нарушения, например: не заключены трудовые договоры, не оформлены трудовые книжки, размер зарплаты не соответствует требованиям законодательства (не ниже 1100 леев) или выплачивается не в установленном законом порядке, без записей в бухгалтерских реестрах.

В итоге на всех директоров составлены и направлены в суд протоколы о нарушении законодательства в области охраны труда для привлечения к административной ответственности по ст. 55 (ч.1) Кодекса о правонарушениях, которая предусматривает штраф в размере от 50 до 75 у. е. (1000–1500 леев). А на директора фирмы „Коррекция” Николая Мельника ещё и по ст. 57 (ч.1) за нарушение срока выплат заработной платы, взносов в соцфонд и фонды медицинского страхования (предусмотрен штраф от 100 до 200 у. е.).

Налоговая инспекция проверила 13 транспортных фирм (не только перевозчиков пассажиров) и тоже у всех обнаружила нарушения Налогового кодекса,

Закона о бухгалтерском учёте и других законодательных актов. В результате дополнительно было начислено для уплаты налогов 123,3 тысячи леев, пени – 29,5 тысячи леев, штрафов – 930,2 тысячи леев и др. Всего государственная казна пополнилась на 1 152 100 леев.

Порядок наведён, проблема решена?

В настоящее время владельцы маршруток платят транспортным фирмам от 2650 леев до 3800 в месяц. Было от 2350 до 3200 леев. Сколько из этой суммы составляет местный сбор, маршрутная карта и услуги диспетчеров, подсчитать нетрудно — меньше половины. Остальное – услуги фирмы. Ставки поднялись после недавних проверок. Как считают хозяева машин, для восполнения потерь из-за штрафов.

Кроме того, требуется вносить ещё 1500 леев. Именно с этой суммы ведутся официальные расчёты по зарплате. После выплаты всех налогов и взносов разницу вернут. Людей трудоустроили, но зарплату водителей в ставку так и не включили.

Причём, как нам сообщили на правах сохранения анонимности, руководители четырёх из пяти „пострадавших” фирм заключили соглашение: повысить плату одновременно, а если владельцы транспорта начнут возражать и захотят уйти с предприятия, то остальные обязуются их не принимать.

Надо сказать, что из 10 перевозчиков лишь у половины есть свой транспорт, остальные фирмы привлекают частных лиц, у некоторых вообще нет ни одного собственного автобуса или маршрутки. Зато у них есть лицензия, дающая право осуществлять пассажирские перевозки и нанимать соответствующий требованиям транспорт.

Многие из владельцев машин задавали себе вопрос, почему я не могу работать сам на себя, и отправлялись в примарию, в отдел муниципального хозяйства, с желанием получить разрешение на работу. Ведь именно примария через свои отделы осуществляет прямое управление транспортным процессом.

И получали отказ. Сначала косвенный: им объясняли, как сложно и невыгодно вести такой бизнес маленьким фирмам, как они не смогут соблюсти все условия для получения лицензии, и т. д. Новичкам предлагали обратиться в уже существующие фирмы, в первую очередь в „Коррекцию” (именно так в ней оказался Николай Иваскив со своими новыми автобусами), а уже работающим – оставаться на своих местах.

Если же кто-то упрявился и пытался доказать свою состоятельность, получал прямой отказ. С образцами официальной переписки познакомим чуть ниже.

Справедливости ради отметим, в последние годы в городе всё же появилось несколько перевозчиков. Это в основном транспортные предприятия, которые уже занимались грузоперевозками и решили расширить виды деятельности („Zimbru-Nord”, „Cavitan-com”). Как утверждают директора названных фирм, никаких проблем у них не было. Купили новые автобусы, написали заявку в примарию, получили маршрут.

Нет, потому что... нет

Кроме устных свидетельств, к нам в руки попали документы: обращения различных лиц с просьбой о выделении маршрута. Начиная с 2005 года официальные ответы, подписанные бывшим примаром Василием Панчуком, вице-примарами Юрием Пахоменко и Игорем Нягой, сводятся к следующему: *„Транспортная схема муниципальных пассажирских перевозок заполнена полностью. Дополнительные маршрутов не намечается, и в услугах новых экономических агентов примария не нуждается”*. Такие ответы получали и молодые предприятия, и давно действующий Бельцкий автобусный парк.

Вячеслав Зинковский, начальник отдела муниципального хозяйства, в одном из писем был ещё более категоричен: *„Причин изъятия и перераспределения графиков маршрутов среди зарекомендовавших себя положительно партнёров нет”*.

Например, Лариса Гриза безуспешно вела переписку с примарией полтора года. Они с сыном откликнулись на объявление примарии (!) о поиске экономических агентов, желающих работать на новом маршруте № 19, открыли предприятие, получили лицензию — и всё. На каждое новое обращение новая причина для отказа: нежелание работать с мелкими фирмами (*„это отрицательно скажется на перевозочном процессе в целом”*), отсутствие опыта у руководителя, отсутствие собственной материально-технической базы или медика и механика. То, что законом предусмотрено иметь свою базу или договор на обслуживание с соответствующим предприятием, в расчёт не принималось. А ведь именно на основании подобного договора Лицензионная палата и выдала лицензию.

Бельцкий автобусный парк (БАП), у которого есть и многолетний опыт, и материально-техническая база, и полный штат необходимых сотрудников, 10 лет не допускается к городским пассажироперевозкам. На заседании муниципального Совета 2 марта на вопрос представителей предприятия о

причинах отказов врио примара Октавин Маху ответил: в 90-е годы это предприятие оставило город без автобусного сообщения, а на место автопарка пришли частники, которые и спасли ситуацию.

Директор БАП отвергает обвинения в предательстве интересов города: „В 90-е годы мы так же возили льготников, как и Троллейбусное управление, но только троллейбусному управлению примария ежегодно выплачивала затраченные на их перевозку деньги, а автобусному парку – нет. Это был камень преткновения между примарией и автобусным парком. <...> Долги примарии по отношению к АО БАП к 1999 г. составляли около 500 тыс. леев”.

Нелояльная конкуренция с нелегалами

И хотя Налоговая инспекция утверждает, что ущерб, нанесённый бюджету минимален, поскольку в период 2008–2010 гг. ставка налога на прибыль была нулевой, а от НДС этот вид деятельности освобождён, он всё же есть.

Если взять в расчёт только минимальную зарплату в 1100 леев и учесть все выплаты только с неё (подоходный налог – 7 %, взносы в соцфонд с работодателя – 23 %, взносы в соцфонд с работника – 6 %, взносы в фонд обязательного медицинского страхования с работодателя и с работника – по 3,5 %), то с каждой такой зарплаты бюджет недосчитался около 420–470 леев в месяц (с учётом и без личного освобождения). Для круглого счёта умножим эту сумму на 100 (хотя число официально не трудоустроенных водителей и кондукторов было, возможно, и выше), а потом на число месяцев и получим **от 504 000 до 522 000 леев** в год. Полмиллиона в бюджет и 100 социально защищённых работников с правом на отпуск, больничный и трудовым стажем – судите сами, много это или мало.

Есть и другая сторона вопроса. „Транспорт, который работает легально, не может такими же темпами развиваться, как нелегальный. Потому что нелегалы не имеют тех затрат, что мы имеем: мы платим налоги с зарплаты, они - нет. Мы держим штат, чтоб вести учёт доходов, проверять транспорт и водителей перед выездом. А эти затраты составляют более 30 % от доходов”, – говорит Аурел Негинэ.

Директор „Zimbru-Nord” Михаил Кожокарэ тоже считает, что из-за неравных условий кто-то процветает, а работающие „по-белому” предприятия в убытке.

Сравним всего две цифры. По официальным данным, Бельцкий автобусный парк только за один 2008 год в виде налогов только из заработной платы при

наличии около двухсот сотрудников перечислил в госказну свыше 1,25 млн леев. При этом все городские перевозчики вместе взятые за три года (2008 – 2010 гг.) с учётом не только выплат из зарплаты, но и местного сбора за услуги по перевозке (а это самая крупная статья расходов) и других налогов выплатили 5,835 млн леев, т. е. в среднем менее 2 млн леев в год.

Возможно, дело и в том, что в период 2007 – 2010 года плановых проверок Налоговой инспекции на транспортных предприятиях не было.

Вместо контроля диктат и самоуправство?

Зато была тревога Дорожная полиция. В течение полугода автоинспекторы предупреждали местные власти о необходимости снятия с маршрутов переоборудованного транспорта как представляющего опасность для пассажиров и передали в примарию список всех „грузовиков”. Их сигналы проигнорировали. Хотя нет, обещали, что с 1 января 2011 года не соответствующие требованиям маршрутки будут выведены из муниципальных перевозок.

А на запрос „СП” из примарии ответили: *„Весь пассажирский транспорт, участвующий в процессе муниципальных перевозок, соответствовал и соответствует требованиям безопасности движения. <...> Переоборудованный подвижной состав поэтапно выводился из процесса перевозок. К 01.01.2011 г. исключён весь переоборудованный транспорт из процесса перевозок”*.

Почему же до сих пор, в течение трёх с лишним лет после действующего запрета на использование „грузовиков” они продолжали курсировать по городу? Ведь такие маршрутки даже в лицензию включить было нельзя. Как показала январская проверка, эти и другие транспортные средства и не были задекларированы в лицензии, но у них были маршрутные карты и талон соответствия, подтверждающий... соответствие автомобиля требованиям. Оба эти документа выдаёт отдел муниципального хозяйства примарии.

Руководство Дорожной полиции сообщает: *„Маршрутная карта и талоны соответствия транспортного средства выдавались отделом муниципального хозяйства без проверки приложения к лицензии каждого транспортного средства. <...> Переоборудованный транспорт был допущен к пассажироперевозкам без согласования и проверки сотрудников отдела дорожной полиции”*.

Более того, как считает заместитель начальника территориального бюро Госканцелярии Николай Ункуцэ, такой документ, как талон соответствия, за-

коном вообще не установлен. По его мнению, примария незаконно провела через муниципальный Совет в 2007 году решение, согласно которому талон соответствия стал основным документом, дающим право на перевозки в муниципии.

Директор автопарка Аурел Негинэ добавляет: *„Моё мнение, этот талон соответствия был специально придуман, чтобы обойти закон. Примария машины даже не проверяла. Должна быть получена генеральная лицензия, в которую включаются все транспортные средства фирмы. Они все должны соответствовать техническим требованиям. Затем на каждую машину выдаётся приложение, подтверждающее право заниматься перевозкой. Они продублировали выписку из генеральной лицензии. И обошли лицензию, чтобы допустить любой транспорт, который им выгоден. Причём лицензия выдаётся на пять лет, а талон нужно получать ежегодно. Каждая машина в отдельности”.*

По дошедшей до Николая Ункуэ информации, стоимость такого талона достигала 200 евро. Если учесть количество переоборудованного транспорта (свыше 40 единиц), который свезли в Бельцы со всей республики, то становится понятно, что примария защищает интересы не пассажиров и водителей, а интересы системы, которую сама же и создала, считает замначальника бюро Госканцелярии.

А будет ли конкурс?

Тональность официальных писем с приходом к руководству примарией Октавиана Маху изменилась. Теперь в отказах в предоставлении маршрута звучат иные причины, как минимум законно более обоснованные: с действующими транспортными агентами заключён договор о долевом участии на каждом муниципальном маршруте в отдельности. Квоты определены и перераспределяться не будут до проведения конкурса, который намечен на июнь 2011 года.

Когда и с кем эти договоры заключены, если до конца января их не было? Это подтвердил бывший вице-примар Игорь Няга, в чьём подчинении был отдел мунхозайства. По его словам, вопрос о заключении договоров возник в разговоре с экс-примаром Василием Панчуком в конце прошлого года, когда пошли жалобы Николая Иваскива. *„Я ответил: ‚Мы не можем этого сделать, потому что мы не провели конкурс. Чем я могу мотивировать, что я заключил договор с тем или с другим агентом? Должны быть чёткие*

правила организации перевозок. А если их нет, и мы заключим договор, то на следующий день будем стоять перед прокурором”””.

Мы позвонили в несколько фирм, не замеченных в нарушениях в ходе проверок, и спросили, заключали ли они договор в момент получения маршрутов. Никто не смог вспомнить о подобном документе.

В том, что конкурс на закрепление маршрутов состоится, Игорь Няга сомневается. Во-первых, потому что разговоры об этом ведутся около полутора лет, тема периодически всплывает и... забывается. Во-вторых, потому что он требует большой подготовки и компетенции, которой сотрудники отдела, по его мнению, не обладают. *„В конкурсной документации должно быть всё чётко расписано: маршрут, сколько остановок, графики, протяжённость, расчёт пассажиропотока. На случай, если вдруг придёт компания неместная. Должно быть около 15 страниц. <...> Если доживём до конкурса, вы увидите, техзадание будет на двух страничках, где ничего не будет конкретно расписано”.* А если так, то снова появятся причины для отказов в допуске к перевозкам и основания для возникновения коррупционных схем и злоупотребления служебным положением.

Всем нашим собеседникам мы задавали вопрос, как было бы правильно организовать работу городского транспорта. Приведём лишь один ответ: *„Нет универсального и единственного метода решения проблемы, все они могут быть хороши, главное – транспарентность, лояльная конкуренция, чистота перед бюджетом”*, – говорит директор „Zimbru-Nord” Михаил Кожокар.

P. S. Простое наблюдение показывает, что окончательно с наших улиц не исчезли ни переоборудованные маршрутки, ни неучтённый транспорт. Заваренные боковые двери, кустарным способом приваренные сиденья и, наконец, неудобный выступ слева от входа (след от выдвигавшейся двери), о который вечно бьёшься головой, – эти признаки бывших „грузовиков” очевидны для любого пассажира.

Несколько дней в разных местах (ул. Шт. чел Маре, ул. Николаева, ул. Болгарская) я фиксировала госномера проезжающих маршруток. Из 30 машин четырёх в списках, предоставленных Лицензионной палатой, не оказалось.

Данное журналистское расследование подготовлено при поддержке Датской ассоциации журналистов-расследователей (FUJ).

Соотношение количества транспорта и застрахованных работников

Фирма	Количество единиц транспорта (из них автобусов*)	Количество медицинских страховок (по данным на начало года)	Количество медицинских страховок (по данным на 17 марта)
„VanFolTur”	12 (6)	4	12
„Iursenia-trans”	53 (11)	62	60
„Zimbru-Nord”	38 (4)	242	242
„Cavitan-com”	3 (2)	11	11
„Serviciul-tehnic”	26 (3)	29	29
„NIC-autotrans”	12 (12)	—**	11
„Cernov-TVIC”	15 (13)	18	22
„Corecţia”	28 (7)	6	37
„Anturtrans-nord”	29 (4)	—**	35
„APADIT”	16	32	35

*Выделение автобусов имеет значение, поскольку при этом предполагается наличие двух водителей и двух кондукторов на одну единицу транспорта.

** На тот момент мы не затребовали данные.

Обязательные платежи, взимаемые примарией

1. Местный сбор за предоставление услуг по перевозкам (ежемесячно) за каждую единицу вместимостью до 8 мест – **400 леев**
от 9 до 16 мест – **800 леев**
от 17 до 24 мест – **1200 леев**
от 25 до 35 мест – **1520 леев**
более 35 мест – **1680 леев**

2. Изготовление и оформление маршрутной карты (ежемесячно) – **27 леев**.

3. Техпроверка соответствия автомобиля (раз в год при получении талона соответствия) – **54 лея**.

Стоимость оплаты услуг центральной диспетчерской службы в официальном письме примарии не указана.

420 леев в месяц минимум недосчитался бюджет с каждой неучтённой зарплаты.

1 152 100 леев начислено дополнительно в результате проверок Налоговой инспекции.

Статистические Показатели

* Согласно данным Лицензионной палаты на 24.02.2011 г., на 10 предприятиях, занятых перевозкой пассажиров в городе, зарегистрировано: автобусов

большой и средней вместимости — 62, маршруток — 135. Всего 197 единиц автомобильного транспорта.

* По информации отдела муниципального хозяйства, ежемесячно выдаётся 182 маршрутные карты. Если с каждого транспортного средства взимается 250 леев на содержание диспетчерской службы, то она обходится в 45 500 леев в месяц. При этом диспетчера ведут учёт вручную.

Справка-Пояснение

Лицензия на право перевозки пассажиров общественным автотранспортом выдаётся транспортному агенту (предприятию) Лицензионной палатой сроком на пять лет. Для её получения нужно соблюсти ряд условий, в их числе: обеспечение ежедневного медосмотра водителей и техконтроля техники до выхода на маршрут; наличие собственной материально-технической базы или договора на обслуживание с сертифицированными станциями по ремонту и техобслуживанию; наличие свидетельств о регистрации транспортных средств (ТС) и талонов технического тестирования.

Все транспортные средства, которые работают на фирме, должны быть включены в эту генеральную лицензию. На её основе на каждую единицу транспорта выдаётся приложение к лицензии, которое должно находиться в пакете документов у каждого водителя. Вносить в генеральную лицензию и исключать из неё ТС можно в любое время бесплатно.

Бзовая Марина, „Спрос и предложение”, 13.04.2011

Nedumerirea unui consilier

Dreptul la viață: cui îl încredințăm?..

În orașul Căușeni se întâmplă lucruri stranii, cu urmări negative pentru locuitori. Exemplul, despre care Vă voi pune la curent, stimați cititori, este unul din acestea.

Printr-o decizie a Consiliului orașenesc din 25 februarie curent a fost format un bun imobil pe adresa Dragoș Vodă, fără număr, destinat construcției unui turn de telefonie mobilă 3G. În dimineața zilei de 1 aprilie oamenii de pe străzile Ciocana și Dragoș Vodă s-au trezit cu lucrători de la SA „Moldtelecom”, care efectuau lucrări de betonare a unui teren la intersecția acestor străzi. La întrebările firești ale lor ce construiesc, muncitorii răspundeau că vor instala un panou. Atunci când au descoperit adevărul că va fi instalat un turn de telefonie mobilă oamenii s-au

revoltat, deoarece nu departe este amplasat un retranslator, care le distruge sănătatea, iar acum, fără a fi solicitați pentru a da acordul în scris pentru construcția turnului, va mai fi instalat încă un focar de radiație.

Deoarece la ședința consiliului orașenesc din 25 februarie eu am absentat, am solicitat explicații de la colegi și am aflat, că ei au votat decizia dată deoarece primarul orașului împreună cu specialiștii primăriei i-au informat că turnul va fi instalat la o distanță mare de casele de locuit, în pădure și nicidecum pe terenul actual. Mare mi-a fost mirarea când, la solicitarea mea, beneficiarii construcției începute mi-au prezentat certificatul de urbanism pentru proiectare nr. 09 din 08 februarie, contractul de locațiune nr. 5 din 22.02.2011 și autorizația de construcție nr. 33 din 31.03.2011, acte în care adresa varia de la str. Dragoș-Vodă, f/n la Dragoș-Vodă, 26. Eroare oare să fie?...Actele aveau semnătura primarului A. Zaremba, arhitectului-șef G. Godoroja și a inspectorului de stat în construcții S. Clipa.

Acum întrebările deloc retorice:

1. Oare consilierii acestui oraș nu cunosc că o decizie despre formarea bunurilor imobile poate fi votată doar în cunoștință deplină de cauză despre amplasarea concretă a bunului imobil și, cel mai important, cu condiția obligatorie de consimțământ al vecinilor?
2. Oare primarul orașului A. Zaremba nu cunoaște că administrarea, precum și darea în locațiune a bunurilor domeniului public ale orașului sunt de competența consiliului local și nu a primarului? Ba mai mult chiar, contractul de locațiune a fost semnat înainte de adoptarea deciziei Consiliului orașenesc și nu era clar unde va fi format. La fel cu încălcări a eliberat și certificatul de urbanism pentru proiectare și autorizația de construire.
3. Oare arhitectul-șef G. Godoroja nu cunoaște că certificatul de urbanism pentru proiectare și autorizarea de construire se eliberează doar în cazul când printr-o decizie a consiliului este stabilit cui i se transmite acest teren, cu ce fel de drept, de folosință, arendă, locațiune sau prin licitație, dacă este vândut unei persoane fizice sau juridice?
4. Oare inspectorul de stat în construcții S. Clipa nu cunoaște că pentru a semna Autorizația de construire unei persoane fizice sau juridice este necesar să fie prezentate un șir de acte, scheme cu indicarea adresei, suprafeței, hotarelor, cu semnături ale tuturor instituțiilor din teritoriu, denumirea întreprinderii sau numele, prenumele persoanei fizice?

În concluzie menționez, că în cazul turnului de telefonie mobilă falsificările actelor denotă una din două lucruri: ori că specialiștii, care au întocmit actele, nu sunt competenți, ori că au făcut-o intenționat. Pedepsa ar trebui să fie la fel una din

două: ori că, din lipsă de competență, persoanele respective să fie eliberate din funcții, ori – trase la răspundere conform legislației în vigoare. Întrucât materialele au fost remise organelor de drept, suntem în așteptarea verdictului adecvat.

P. S. Așa sau altfel, noi rugăm consilierii orășenești să abroge pct. 2 al deciziei nr. 5/1 din 25.02.2011 privind formarea bunului imobil, căci instalarea turnului de microunde 3G în zona locativă ne va condamna la moarte, lentă sau mai puțin lentă, prin maladii canceroase, tumori la creier, demență, boala Parkinson, migrene, slăbirea memoriei etc.

Noroșeanu Tatiana, ziarul „Căușeni”, 15.04.2011

Nimeni nu vă poate apăra de Tripăduș...

Referindu-se la declarațiile pretinsului om de afaceri Anatolie Tripăduș, precum că i-ar fi prieten, Marian Lupu spunea: „Sunt escrocherii ieftine. Voi ține acest lucru sub control. Dacă situația se va repeta, mă voi ocupa personal de acest caz”. Vladimir Plahotniuc preciza în același context: „Am auzit că se ascunde și abuzează cu numele meu, dar nu l-am văzut, nu-l știu și habar nu am cu ce se ocupă. Nu mă interesează și nu vreau să fac cunoștință cu un astfel de om. Asemenea declarații mă deranjează și nu le voi trece cu vederea”. Ministrul Roibu menționa: „N-am nimic cu acest om. Dacă spune că e prietenul meu, sunt minciuni gogonate, pe care le toarnă toată viața, și am să iau măsurile convenite!”. Au trecut de atunci două luni, dar toate rămân pe vechi. Așa cum nu s-a schimbat nimic nici după declarațiile de acum un an ale premierului Vlad Filat: „Am fost informat despre acțiunile acestui om și am dat indicații organelor responsabile să ia în vizor și să elucideze, în conformitate cu legislația în vigoare, atât cazurile sale, cât și altele de acest fel. Fenomenul protejării unor persoane de către justiție trebuie lichidat, deoarece dăunează imaginii RM și tendințelor noastre europene”.

După ce primii bărbați ai țării s-au pronunțat astfel despre un personaj care își bate joc și de ei, folosindu-le numele pentru a-și proteja interesele, ieri, la o nouă ședință a judecății în procesul Tripăduș, eram convins că lucrurile se vor schimba. În ce țară cu aspirații democratice ar fi tolerate asemenea obrăzniciei, mai ales că e vorba despre o persoană cu cel puțin 14 dosare penale deschise? N-a fost să fie, însă, deoarece la noi totul e posibil - oamenii vorbesc, dar trece timpul, bate vântul și li se uită cuvântul...

Examinarea dosarelor Tripăduș s-a tergiversat ani în șir, pentru că fie inculpatul sau fiul său (acuzat și el), fie avocații, fie judecătorii se îmbolnăvesc, pleacă în concedii sau în deplasări. Povestea a continuat – de data asta, s-a reîmbolnăvit eroul

principal. Avocații au anunțat instanța că Tripăduș necesită tratament la domiciliu pentru cel puțin 30 de zile, au prezentat un certificat medical, iar judecătorii au amânat procesul pentru 20 IUNIE. Nu știu, poate că într-adevăr a dat nevoia peste om, dar totuși, e importantă o precizare: potrivit procurorilor, unul din dosarele lui Tripăduș, deschis la Bălți, viza anume contrafacerea certificatelor medicale. Acesta fiind învinuit și de falsificarea actelor oficiale, a semnăturilor, a ștampilelor, apare neîndoios întrebarea la care procurorii trebuie să caute răspuns: este Tripăduș bolnav sau trișează din nou?

Între timp, victimele sale devin tot mai multe și depășesc hotarele RM. Exemplul turcului Zekeriya Kaya, unul dintre cei mai importanți martori în proces, este cunoscut deja. Din spusele turcului, Tripăduș și fiul său l-au amenințat cu moartea, somându-l să părăsească RM, iar necunoscuți îl urmăresc, îl presează psihic și îi strică bunurile. Speriat de neglijența autorităților RM, turcul a anunțat conducerea țării, pe procurorul general, pe ministrul de Interne că trăiește în frică și a solicitat protecție. Iar zilele astea, a adus această situație și la cunoștința premierului turc Recep Tayyip Erdogan, pe care l-a rugat să intervină pentru a-i asigura securitatea.

Dacă lucrurile vor sta pe loc, ședința din 20 iunie ar putea să se amâne pentru august, în legătură cu plecarea în concediu a vreunuia dintre cei trei judecători, iar în august alt magistrat va avea dreptul la odihnă. În septembrie sau octombrie nu-i exclus să intervină ceva la avocați, apoi să se facă iarnă și Tripăduș să răcească, după care să răcească fiul său, apoi să-și schimbe avocații, să se mai îmbolnăvească de două sau trei ori și așa vor mai trece un an, doi, trei și mulți înainte. Faptul că, în acest timp, numărul victimelor sale ar putea crește esențial nu pare să intereseze instanța, care strânge din umeri, scuzându-se că nu poate face nimic. Însă dacă justiția nu poate nimic, infractorii pot totul. Îngrijorat de această situație, atrag atenția Comisiei Europene și Parlamentului European că în RM nu se găsește nimeni care să-i apere pe cei care suferă din cauza așa-zisului om de afaceri Anatolie Tripăduș. Auzind acest nume, toate instanțele competente se auto-declară incompetente, lucru tolerat tacit de toate guvernările care ne-au condus țara în ultimii zece ani.

Păduraru Pavel, www.timpul.md, 19.04.2011

„Mitică-i omul nostru”, un spectacol de promovare a intoleranței corupției

Actori ai mai multor teatre din capitală au urcat aseară, 18 aprilie, pe scena Filarmonicii Naționale într-un spectacol anticorupție, scenele teatrale fiind îmbi-

nate cu secvențe video. Spectacolul „Mitică-i omul nostru” este o acuza la adresa unei societăți cinice, ignorante și corupte, transmite Info-Prim Neo.

Președintele Uniunii Teatrale din Moldova, Sandu Grecu, a subliniat că spectacolul prezintă o parte a realității prezente. „Vinoși de tot ce se întâmplă în societate suntem noi, indivizii societății, și noi trebuie să facem rechizitoriu și să ne schimbăm în interior, mintal. Atunci se va schimba și societatea. Nu se va schimba niciodată societatea dacă fiecare individ nu va face primul pas să se schimbe el însuși”, a menționat Sandu Grecu.

La realizarea spectacolului și-au adus contribuția autorul piesei, Mihaela Perciun, regizorul Alina Țurcanu, directorul artistic Valeriu Țurcanu și actorii teatrelor „Mihai Eminescu”, „Eugen Ionescu”, „Licurici” și ai Centrului de cultură și artă „Ginta Latină”. „Este importantă și această selectare a actorilor pentru că, pe lângă spectacol, se mai face și un schimb de experiență”, a notat președintele UNITEM.

Lilia Carasciuc, directorul executiv al organizației Transparency International Moldova, coorganizator al evenimentului, a subliniat că mesajul spectacolului a fost adresat tinerilor: să nu tolereze corupția și ignoranța, să opună rezistență viciilor care deteriorează valorile umane și subminează statalitatea. „De la început are o problemă mică, care pare mare. Încercând să o rezolve într-o formă mai puțin formală sau, mai bine zis, mai puțin legală, se încurcă într-adevăr în probleme mari, iar rezultatul este tragedia familiei și tragedia societății, iar tineretul își ia valiza și se gândește unde să plece”, a menționat Lilia Carasciuc.

Directorul artistic al proiectului, Valeriu Țurcanu, a declarat că poporul trebuie să conștientizeze importanța luptei cu acest viciu – corupția, trebuie să aibă o poziție civică față de propriul destin și față de destinul acestei țări.

Premierul Vlad Filat, invitat la spectacol, a menționat că este important că părinții și tinerii sunt avertizați despre pericolul corupției. „Din păcate, există această situație și urmează să fie luate și decizii reieșind din ea”, a declarat prim-ministrul.

Montarea spectacolului a fost susținută de către Uniunea Teatrală a Republicii Moldova, Transparency International – Moldova, Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției, Ministerul Culturii și Ministerul Tineretului și Sportului.

Nistor Elena, www.info-prim.md, 19.04.2011

Dezvăluiri în „dosarul banilor falși”

Mai mulți reținuți în scandalosul „dosar al dolarilor americani falși”, intentat în iulie 2009, cu doar câteva zile înainte de scrutinul electoral anticipat din 29 iulie, au decis să joace în instanța de judecată cu cărțile pe față. Vineri, 15 aprilie, la Judecătoria Ialoveni, unul dintre frații Stepuleac a declarat în timpul audierilor că se consideră nevinovat și că acest dosar a fost fabricat la comanda lui Vladimir Botnari și a lui Gheorghe Papuc. Un alt reținut povestește pentru ZdG cum l-a cunoscut în cazinoul „Național” pe polițistul care i-a organizat flagrantul.

Valentin Rîmschi, presupusul cap al unei grupări criminale care ar fi pus în circulație 2 milioane de dolari falși, a fost adus sub escortă la Judecătoria din Ialoveni. Cu o oră întârziere au continuat audierile în cazul „dolarilor falși”. Astfel, Sergiu Stepuleac le-a povestit judecătorilor că, pe 21 iulie 2009, la domiciliul său au venit 4 polițiști, care i-au percheziționat domiciliul în mod ilegal. „Consider că percheziția a fost ilegală. Eu le-am cerut polițiștilor încheierea judecătorului pentru desfășurarea percheziției. Ei nu au avut-o. Imediat după percheziție polițiștii mi-au spus să merg la poliție sub escorta lor”.

Stepuleac: Nu fac parte din niciun grup criminal

Sergiu Stepuleac susține că procurorii nu au probe care ar demonstra clar faptul că frații Stepuleac ar fi făcut parte dintr-un grup criminal, de punere în circulație a banilor falși, așa cum a declarat, în iulie 2009, fostul comisar general Vladimiri Botnari.

„Activitatea curierilor de transportare și punere în circulație a valutei false era controlată în cadrul acestei grupări de 4 foști colaboratori de poliție: Petru Sert, Gheorghe Stepuleac, Sergiu Stepuleac și Dumitru Starodub, inclus în lista candidaților în Parlament din partea PSD. Există probe de implicare nemijlocită în activitatea criminală a grupării și a candidatului din partea Alianței „Moldova Noastră” Veaceslav Platon”, se arată într-un comunicat de presă al Ministerului de Interne, publicat pe 23 iulie 2009.

Amintim că, după schimbarea conducerii MAI și a Comisariatului General de Poliție, în urma alegerilor din 29 iulie 2009, o parte din informațiile referitoare la presupusa grupare criminală au fost dezmințite. „Ministrul Catan a declarat în mod public despre aceea că frații Stepuleac nu fac parte din vreo rețea criminală. Ulterior, și presa a făcut dezmințiri referitoare la acest aspect”, spune Sergiu Stepuleac.

Tot în fața judecătorilor, inculpatul Stepuleac a declarat că se consideră nevinovat. „Este un dosar intentat la comanda fostei puteri. Indicații directe au fost date de Vladimir Voronin. Am materiale care confirmă aceste afirmații. Și în aceeași perioadă au fost avansați în funcție Papuc și Botnari”, a adăugat el.

Rimschi: e un dosar fabricat

În sala de judecată, deținutul Valentin Rimschi, presupusul cap al grupării criminale, a declarat pentru ZdG că „dosarul dolarilor falși” a fost fabricat la comandă politică, de către guvernarea de atunci. „Voronin a dat comandă. Iar Papuc și Botnari au fost executori în acest caz. Eu sunt în arest din 21 iulie 2009. Pe mine m-au arătat în prim-plan pe la toate posturile TV. Eu am candidat la alegerile parlamentare pe lista PSD și cred că am fost persoana potrivită pe care să o facă „eroul” acestui caz în toată mass-media procomunistă. A doua zi de la reținerea mea, am declarat că frații Stepuleac nu sunt implicați, dar în declarațiile depuse la poliție au apărut alte informații”.

Amintim că, în comunicatul MAI, se mai arată că Valentin Rimschi, în vârstă de 47 de ani, anterior judecat pentru infracțiuni analogice în anii 2003 și 2005, este bănuit de organizarea unei minifabrici pentru fabricarea și punerea în circulație a dolarilor falși. Fiind colaborator științific la Academia de Științe a R. Moldova, Rimschi și-a utilizat cunoștințele și legăturile internaționale pentru organizarea unei rețele transnaționale de punere în circulație a valutei false. Tot el ar fi, potrivit informațiilor polițienești de atunci, capul grupării criminale.

Flagrant, după o partidă de Black Jack

După încheierea ședinței de judecată, Eugen Moiseev, învinuit pentru punerea în circulație a banilor falși, a povestit cum a ajuns în flagrantul poliției. Eugen frecventa cazinourile din Chișinău în mod regulat. „În cazinoul „Național” am făcut cunoștință cu polițistul Veaceslav Fiodorov. Jucam Black Jack. El mi-a dat un pachet sigilat, în care erau 50 de mii de dolari falși, ca să-l transmit unui alt polițist, pe care ar fi trebuit, potrivit lui Fiodorov, să-l prindă în flagrant. Atunci când mi-a dat pachetul mi-a spus că noi trebuie să depistăm o grupare criminală. Dar în momentul în care i-am transmis pachetul, ei m-au reținut pe mine și m-au învinuit de punere în circulație a banilor falși”. Moiseev susține că a acceptat să participe la flagrant pentru că Fiodorov i-ar fi propus 300 de dolari recompensă pentru acțiunile sale.

Vlad Guzik, procuror în cadrul Procuraturii Chișinău, susține că, în acest caz, din cele 12 persoane reținute nu a fost achitată nici una, deoarece nu există încă o sentință de judecată. Acesta a adăugat că, actualmente, 3 persoane se mai află în arest.

Испрошено как оцениваются заявления людей задержанных, согласно которым это должно быть дело политическое, сделанное по заказу, Гузиц отказался сделать комментарий. „Не могу я комментировать. Комментарии делают те, кто ничего не сделал. Я – чиновник публичный и мне не моя миссия быть обвинителем“, как сказал он.

Вячеслав Платон, бывший депутат АМН, который, в 2009, был цитирован бывшим комиссаром Ботнари как человек, который сделал часть из „сети долларовых подделок“, как заявил для ЗДГ, впоследствии, не был цитирован ни разу от прокуроров в деле „долларовых подделок“. „Я не оспариваю то, что сказал Ботнари и я выиграл дело. Тогда было ясно для каждого, что это дело политическое. Я не знаю, откуда у вас информация, что дело продолжается и сейчас“, как утверждает Платон.

Следующее заседание в суде было запланировано на 6 мая 2011.

Сандуца Иurie, www.zdg.md, 21.04.2011

Кто в ответе за договор?

О строительстве на улице Н. Йорги жилого квартала „Insula Paradisului“, которое осуществляло одноимённое предприятие, в своё время говорилось много и в местной прессе, и на бельцком телевидении. В настоящий момент строительство остановлено. Что же произошло с проектом?

О чём договаривались?

Этот проект отличался от других подобных тем, что в его реализации принимала участие примария Бельца.

25 сентября 2008 года на заседании муниципального Совета было утверждено „Договор о сотрудничестве и совместных инвестициях“, по которому примария становилась партнёром проекта.

Документ был подписан бывшим примаром муниципалитета Василием Панчуком и директором предприятия с иностранным капиталом ООО „Insula Paradisului“ Вячеславом Чебану. По договору, примария в качестве инвестиционного вклада предоставляет участок земли площадью 3,42 га по ул. Н. Йорги, „который является муниципальной собственностью <...> и остаётся ею после сдачи жилищного комплекса в эксплуатацию“. За это ООО „Insula Paradisului“ должно передать примарии безвозмездно в собственность 9 % из общей площади в 14 400 кв. м, инженерные сети и другие объекты инфраструктуры.

В сентябре 2010 г. прокуратура по борьбе с коррупцией направила в муниципальный Совет протест, в котором потребовала расторгнуть договор. По мнению прокуроров, Совет нарушил порядок управления публичной собственностью, поскольку безосновательно передал предприятию с иностранным капиталом участок земли без публичного аукциона. Советники отклонили протест „как поданный с нарушением процессуального срока” („СП” писала об этом в № 41 от 20.10.2010 г. в статье „Кто нанёс ущерб муниципальному бюджету?”).

Советник Сергей Йордан отметил тогда для „СП”: „Я не согласен с тем, что Совет нарушил законодательство, передав земельный участок предприятию без аукциона. Мы заключили двусторонний договор, при котором каждый вошёл в партнёрство со своей долей. Наша доля – земельный участок, который мы не продаём и не сдаём в аренду, он остаётся муниципальным. За пользование участком по окончании строительства мы получим ещё 9 % жилой площади. Для города это выгодно. Тогда ещё не существовал Закон о частно-государственном партнёрстве, но мы попытались придать этой сделке правовой характер”.

Город действительно нуждается в жилье, особенно социальном. И полученные в результате реализации проекта почти 1 300 кв. м частично помогли бы решить жилищную проблему малообеспеченных граждан. Однако перспектива получения городом этих площадей в настоящий момент весьма сомнительна.

Договор между примарией и предприятием предусматривает, что общий срок строительства составит 8–10 лет. Жилой квартал должен строиться в четыре этапа. Первый этап предполагал возведение „двадцати индивидуальных жилых двухэтажных домов”. На втором этапе, согласно договору, должны быть построены ещё 4 многоквартирных дома, на третьем – 5 и четвёртом – 6. Всего 15 трёх- и четырёхэтажных домов.

Индивидуальные дома первого этапа представляют собой три комплекса домов, совмещённых друг с другом боковыми стенами. То, что в строительстве обычно называют „таунхаус” или „блокированный дом”. Этими домами „Insula Paradisului” может распоряжаться по своему усмотрению. По договору, предприятие должно передать примарии квартиры начиная только со второго этапа, „учитывая затратность планировки и строительства <...> первого этапа, а также исходя из потребности примарии в получении квартир с целью их дальнейшего распределения”.

Откуда инвестиции?

О том, что в реализации этого договора возникли проблемы, мы узнали 19 ноября 2010 года на собрании потенциальных владельцев домов первого этажа, куда нас пригласил директор „Insula Paradisului” Вячеслав Чебану. Тогда выяснилось, что строительство остановилось ещё летом, и предпосылок для его продолжения не предвидится. Граждане, желающие приобрести жильё в новом квартале, заключили с предприятием индивидуальные договоры, по которым они выступают в качестве инвесторов строительства. По их словам, они ни разу не получили отчёта о ведении стройки и потраченных средствах. Видя, что строительство не ведётся, а вложенные ими средства расходуются не прозрачно, большинство инвесторов остановило финансирование.

В решении муниципального Совета от 25.09.2008 г. говорится, что оно принимается „с целью привлечения иностранных инвестиций”. В самом договоре, подписанном Василием Панчуком и Вячеславом Чебану, сообщается, что стороны обязуются совместно действовать „путём объединения усилий и создания необходимых условий для осуществления предпринимательской деятельности по вложению иностранных инвестиций в строительство”.

При этом никаких иностранных инвестиций во время реализации проекта не наблюдалось. Инвесторами стали местные граждане, которые пожелали стать владельцами домов на первом и пока единственном этапе. Таких оказалось всего человек 10, но возводились почему-то сразу все 20 домов.

ООО „Insula Paradisului” называется „предприятием с иностранным капиталом”. По информации Государственной регистрационной палаты, „Insula Paradisului” стало предприятием с иностранным капиталом только 25.08.2008 г., то есть всего за месяц до решения муниципального Совета. В регистрационные документы существующего общества с ограниченной ответственностью „Insula Paradisului”, занимающегося различной коммерческой деятельностью, были внесены несколько изменений. Учредителем предприятия стал гражданин Германии, по слухам, родственник господина Чебану, со 100-процентной долей в уставном капитале. Уставный капитал общества составил 5400 леев — минимально возможный вклад для регистрации предприятия. Тогда же среди видов деятельности предприятия появились пункты, связанные со строительством.

Остаётся удивляться, как сотрудники примарии, готовящие договор и решение муниципального Совета, а также экс-примар, подписавший документ, оказались настолько наивны, что заключили сделку такого уровня с предпри-

ятием, не имеющим опыта работы в сфере строительства, не реализовавшего до этого момента ни одного значимого проекта в городе или вообще где-нибудь и не обладающего серьёзной производственной базой. Вряд ли кто-то согласится с тем, что любой гражданин, неожиданно решивший заняться подобной деятельностью, через месяц после перерегистрации предприятия может получить под строительство землю, находящуюся в публичной собственности, без аукциона и оплаты аренды.

По словам бывшего вице-примара Игоря Няги, подготовить договор о сотрудничестве и совместных инвестициях экс-примар Василий Панчук поручил юридическому отделу примарии, но при подготовке документ согласовывался, в том числе и с начальником территориального управления административного контроля Октавианом Маху, в настоящий момент исполняющим обязанности примара.

То ли итальянцы, то ли немцы

Почти все собеседники, с которыми мы общались по этой теме, вспоминали, что на заре появления проекта речь шла об итальянских инвесторах.

„Поначалу Вячеслав Чебану приходил с итальянцами, – рассказал Игорь Няга. — Говорилось о том, что они хотят вложить деньги в строительство. Но через некоторое время итальянцы отказались от участия в проекте, так как хотели приобрести землю в собственность, что по молдавскому законодательству было невозможным без аукциона. А господин Чебану стал говорить, что нашёл инвестора из Германии, и продолжал продвигать проект”.

Главный архитектор Борис Грицуник рассказал: „К руководству примарии обратились итальянцы, которые хотели построить в городе несколько домов для людей среднего достатка. Я получил задание от бывшего примара рассмотреть вопрос, где можно разместить такой квартал, так как мест в городе для такой застройки предусмотрено не было. Было принято решение внести изменения в Генеральный градостроительный план Бельц. В том районе, где сейчас строится квартал, предусматривалась зелёная зона. По согласованию с институтом, который разрабатывал генплан города, были внесены изменения с тем, чтобы на улице Йорги разместился жилой квартал малоэтажной застройки. Проект был одобрен на градостроительном совете. Но потом итальянцы от проекта отказались”.

Первоначально договор о сотрудничестве действительно планировалось подписать с предприятием, учредителями которого были итальянцы. По ин-

формации из Регистрационной палаты, ООО „Versil Company” было зарегистрировано в 2007 году по тому же юридическому адресу, что и ООО „Insula Paradisului” (домашнему адресу Вячеслава Чебану).

Договор о сотрудничестве с итальянским предприятием был одобрен на заседании муниципального Совета 19 июня 2008 г., а 25 сентября того же года уже был отменён одновременно с утверждением договора с „Insula Paradisului”. Тексты договоров во многом схожи, но есть и различия. Интересно, что в первом договоре вторая сторона называется „Иностранный инвестор”, а во втором – уже просто „Предприятие”.

Ни начала, ни конца

Выполнение договора между примарией и ООО „Insula Paradisului”, судя по всему, со стороны местной власти особо не контролировалось. Один из его пунктов гласит, что каждые полгода предприятие должно предоставлять информацию „о ходе исполнения обязательств по данному договору”. По словам Игоря Няги, никаких отчётов по реализации проекта за время его осуществления не поступало.

В договоре также указаны сроки строительства. Сроком сдачи в эксплуатацию первого этапа назван первый семестр 2010 г. В индивидуальных договорах, заключённых с инвесторами, уже указана другая дата – декабрь 2010 г. Этот же срок назывался и в рекламных материалах в прессе.

В апреле 2010 г. директор ООО „Insula Paradisului” Вячеслав Чебану на имя примара Василия Панчука направил письмо, в котором говорится: „В виду объективных причин, которые помешали нам выдержать оговорённые сроки сдачи в эксплуатацию первого этапа проекта, просим продлить данный срок до февраля 2011 г.”. К настоящему времени вышел уже и этот срок.

В муниципальной газете „Голос Бэлць” (№ 6 от 11 февраля 2011 года) Вячеслав Чебану, отвечая на вопрос о сроках строительства, говорит уже, что сдача первого этапа „запланирована” на декабрь нынешнего года.

По законодательству любое строительство может осуществляться только после получения специального разрешения на строительство, выдаваемого примарией. На наш запрос мы получили из примарии копию разрешения на строительство первой очереди жилого квартала по ул. Н. Йорги, выданного ООО „Insula Paradisului”. Документ датирован 5 ноября 2009 г. и зарегистрирован под № 363.

Однако строительство началось ещё весной 2009 года, то есть за полгода до выдачи разрешения. 12 июня 2009 г. даже проводилась торжественная закладка первого камня в фундамент жилого дома. Вместе с первым камнем в фундамент была заложена капсула с посланием потомкам, на котором экс-примар Василий Панчук, директор ООО „Insula Paradisului” Вячеслав Чебану, начальник отдела архитектуры Василий Романчук, главный архитектор Борис Грицуник и другие оставили свои подписи.

Возникает вопрос, на каком основании в этот период велось строительство?

В индивидуальных договорах с инвесторами указано какое-то другое разрешение на строительство, также выданное примарией — под № 446 от 12.12.08 г. Однако, как уверяют специалисты, такой документ должен быть единственным.

Среди обязанностей сторон в договоре о сотрудничестве есть пункты о том, что примария „посредством МП УКС (Управления капитального строительства — „СП”) обеспечивает постоянный технический надзор за качеством строительных работ аттестованными специалистами; посредством МП УКС обеспечивает согласование технических условий для инженерных коммуникаций”. Однако в МП УКС нам сообщили, что договора с ООО „Insula Paradisului” на проведение этих работ у них нет. Технадзор за строительством осуществлялся частным специалистом, что и указано в выданном примарией разрешении на строительство.

Примария как гарант

Тем не менее местные власти по-своему проект продвигали. Директор ООО „Insula Paradisului” Вячеслав Чебану неоднократно принимал участие в прямых эфирах бельцкого телевидения, на которых обычно выступали только сотрудники примарии и руководители коммунальных предприятий, городских служб.

На сайте примарии 2 марта 2009 г. была размещена презентация проекта. На той же странице посетители оставляли свои комментарии, на которые некто размещал ответы, предлагая содействие в приобретении дома („Звоните, пишите. Все вопросы разрешимы в ходе личной коммуникации со мной”) и рекламируя проект: „При размещении информации я разговаривал с главой этой фирмы у себя в кабинете. Увлечённый своим делом человек, нашёл и привлёк зарубежного инвестора, сначала одного, потом другого. Заключил с примарией партнёрский договор, по которому часть построенного будет

передана примарии для выделения социально незащищённым слоям населения. Экономя на начальном этапе, человек вкладывает в развитие города инвестиции, несёт обязательства социального характера в дальнейшем <...> Чем больше будет свободных граждан, имеющих возможность инвестировать в свой родной край, тем более успешным будет и наш город, и наша страна, а значит, счастливее будут и люди, в ней живущие”.

На том же сайте 9.08.2009 г. размещено интервью с начальником отдела архитектуры и строительства примарии Василием Романчуком, в котором значительно приумножаются заслуги застройщика: „Примечательно, что наряду с известными в республике инвесторами, как, например, ООО „Insula paradislui” („Райский остров”), где директором В. Чебану, заказчиком строительства выступает и примария муниципия. Это обстоятельство самым существенным образом влияет на снижение стоимости квартир в строящемся микрорайоне на улице Николая Йорги”.

В рекламной статье в „СП” (№ 10 от 18.03.2009 г.), опубликованной от имени главного архитектора Бориса Грицуника, говорится: „Это первый и беспрецедентный проект, в осуществлении которого местная власть участвует как полноправный партнёр, что, безусловно, можно считать гарантом его реализации”.

По словам инвесторов, участие в проекте примарии как гаранта его реализации было одним из факторов, повлиявших на их решение вложить свои средства в это строительство. Однако, по большому счёту, если проект не будет реализован, примария ничего не теряет. По договору о сотрудничестве, в случае нарушения сроков сдачи объектов в эксплуатацию, если просрочка составит более восьми месяцев, примария „оставляет за собой право на досрочное расторжение настоящего договора <...> с последующим освобождением предприятием земельного участка”. Пункта об ответственности примарии за выполнение обязательств в документе нет вовсе.

В результате инвесторы, вложившие личные сбережения в строительство, остаются один на один со своими проблемами, хотя проект вроде бы и совместный.

Долговая яма

В том, что строительство в ближайшее время будет возобновлено, есть сомнения. У ООО „Insula paradislui” накопились большие долги. Только перед бюджетом социального страхования задолженность, образованная с 1 июня по 31 декабря 2010 г., составила почти 115,5 тыс. леев. Последнее перечис-

ление взносов в фонд обязательного медицинского страхования было произведено ещё 8 февраля 2010 г.

Есть также задолженность по выплате заработной платы сотрудникам предприятия. В Трудовой инспекции сообщили, что 12 работников обратились с жалобами на невыплату зарплаты. По итогам проверок сотрудники инспекции труда составили предписания осуществить полагающиеся выплаты, а также протоколы для привлечения к ответственности директора предприятия по ст. 55, ч. 1 Кодекса о правонарушениях („Нарушение трудового законодательства”), ст. 57, ч. 1 („Умышленное нарушение более чем на два месяца установленного срока выплаты заработной платы, уплаты взносов обязательного государственного социального страхования, обязательного медицинского страхования”), ст. 349, ч. 1 („Воспрепятствование в любой форме законной деятельности государственного служащего при осуществлении им своих служебных обязанностей: недопущение проведения контроля, непредставление документов, неисполнение указаний и других законных требований”). Протоколы были направлены для рассмотрения в суд и Центр по борьбе с экономическими преступлениями и коррупцией. Пострадавшим работникам рекомендовано обратиться в суд с заявлениями о принудительном взыскании невыплаченных зарплат.

На сайте бельцкого суда мы обнаружили два вынесенных решения по этому поводу. Одно признаёт Вячеслава Чебану виновным в правонарушении по ст. 57, ч.1, и налагает на него штраф. Другое – по иску одного из строителей – обязывает ООО „Insula Paradisului” выплатить работнику задолженность по заработной плате и возместить судебные издержки.

В Государственной строительной инспекции сообщили, что в конце февраля этого года ООО „Insula paradisului” выдано предписание провести техническую экспертизу объектов в связи с тем, что на стенах появились трещины. Экспертиза должна установить причины их возникновения и определить возможность продолжения строительства. До заключения технической экспертизы строительство проводиться не может. Кроме того, составлен протокол по ст. 177 („Нарушение законодательства и нормативных документов по строительству”), который направлен для рассмотрения в суд.

Из беседы с директором ООО „Insula Paradisului” Вячеславом Чебану.
– **Когда возникли проблемы со строительством?**

– Почему вы считаете, что у меня есть проблема? Проблемы создали мне вы – в 41 номере статьёй „Кто нанёс ущерб муниципальному бюджету?“. Это было по чьему-то заказу, что можно прочесть между строчек. Это политические игры, но я попал в эти жернова, вернее, „Insula Paradisului“, потому что совместно с примарией мы реализуем проект.

– **Строительство не ведётся с августа. А статья в „СП“ вышла в октябре. Значит, дело не в статье?**

– В августе я был готов залить потолок второго этажа третьего дома. Опоздали инвесторы с вложениями, и мне пришлось принять кардинальное решение вернуть оборудование, которое я арендовал. А потом пошло как комок.

– **То есть инвесторы перестали вносить деньги до выхода статьи?**

– Статья добавила огня.

– **Как возникла идея подписания договора с примарией?**

– Мне пришла идея обсудить варианты, а как раз в то же время вышел закон о частно-государственном партнёрстве...

– **Он тогда ещё не вышел...**

– Но он уже витал. Только не был опубликован в „Мониторе“. Я с одним советником поговорил о своей идее, с другим. Ведь мы патриоты этого города. Это не пустые слова. Я вложил всё сердце, всего самого себя в этот проект. Это хорошая идея, потому что нет посредников, не берутся никакие деньги на стороне, которые влияли бы на окончательную цену, работы идут напрямик.

– **Но проект разрабатывался сначала для итальянцев...**

– Этот проект разрабатывался для меня. Я работал с итальянцами по другим вопросам. Как-то рассказал им, что мне пришла идея строить дома. Они предложили участвовать своими инвестициями, приехали. Открыли здесь фирму. Сначала договаривались, что фирму мы откроем вместе. Потом они меня убеждают, что фирму лучше открыть чисто итальянскую, а я буду выполнять все работы. В один момент они говорят, что по европейским стандартам должны организовать тендер по выбору подрядчика. И неизвестно, буду ли это я. Потом они захотели иметь землю в собственность, что было невозможно. В результате фыркнули и уехали.

Я принял решение на первом этапе идти по нулям, но не дать остановиться проекту.

Соответственно по городу разные слухи пошли со стороны так называемых конкурентов. Было вылито много грязи. Но я пошёл ва-банк. Это дело моей жизни.

– **Когда должно было быть закончено строительство первой очереди?**

– В феврале 2011 года. Но потом пошло одно, другое, третье, четвёртое... Я работал на деньги инвесторов. Разделил выполнение работ на пять этапов. По завершению каждого этапа инвесторы должны вносить деньги. Но почти все не выполняют обязательств.

– **Вы предоставляли инвесторам какие-то документы, что выполнен такой-то этап?**

– У меня было зарегистрировано 30 % выполненных работ. Я же не буду, работая почти по себестоимости, вызывать на каждый этап опять специалистов, которые берут такие деньги. Это что, стройка где-то в Москве и не видно, что построено?

– **А в примарии Вы перед кем-то отчитывались о проведённой работе?**

– Перед муниципальным Советом. Я писал письма на имя Совета. Сейчас тоже напишу письмо, чтобы, в том числе, аргументировать задержку строительства.

Нужно не опускать руки. Я пути назад не вижу.

– **Вы надеетесь на успешное продолжение проекта?**

– Я не надеюсь – я уверен в этом.

Петрусевич Наталья, „Панорама”, 27.04.2011

Marian Lupu și-a grațiat colegul de partid

Cel iertat este unul din sponsorii generoși al Partidului Democrat.

Condamnat pentru abuz în serviciu și neexecutarea deciziilor judecătorești

Șeful interimar al statului l-a grațiat pe Leonid Balan (în imagine), liderul organizației din raionul Rezina a Partidului Democrat, condamnat pentru că ar fi comis mai multe încălcări ale legii în cazul înstrăinării unor bunuri ale fostei cooperative agricole „Hlinaia”. Ex-primar al satului Păpăuți, Balan este singurul cetățean moldovean grațiat de actualul șef de stat. Norocosul este și cel care a finanțat din greu campania electorală din 2010.

„Se grațiază pedeapsa complementară aplicată lui Balan Leonid Vasile, condamnat la 27 februarie 2007 de Judecătoria Rezina” (Decret privind aprobarea unei

grațieri individuale, „Monitorul Oficial”, 20 aprilie 2011). Acesta este primul și deocamdată singurul decret de grațiere individuală semnat în cele aproape patru luni de când liderul democrat Marian Lupu ocupă și funcția de președinte interimar al statului.

Președintele a dat acest decret pentru unul dintre colegii lui de partid, și nu unul oarecare. Este vorba chiar despre unul din liderii organizației locale a PD din raionul Rezina, Leonid Balan, fostul primar al satului Păpăuți.

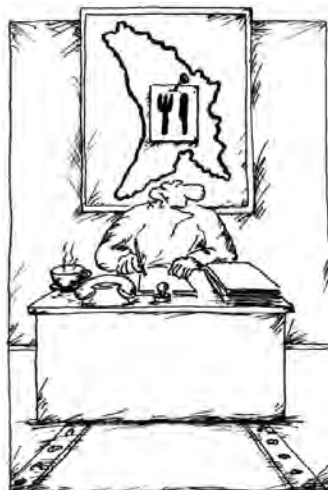
Decretul îi ajută să concureze iarăși la funcția de primar

Deși este pensionar, Balan a găsit totuși bani pentru a contribui la campania electorală a Partidului Democrat, în noiembrie 2010. El a donat 90 de mii de lei, fiind unul dintre cei mai generoși sponsori ai PDM.

Grațierea a fost făcută după ce, la 27 februarie 2007, Leonid Balan a fost condamnat de Judecătoria Rezina pentru abuz în serviciu. Unul dintre capetele de acuzare a fost că ar fi cesionat în condiții ilegale opt cisterne ale fostului CAP „Hlinaia”. La acea vreme, Balan era primar al comunei Păpăuți, unde se afla CAP-ul.

În urma acestei afaceri, instanța a stabilit că se face vinovat de abuz în serviciu și de însușirea a 100 de dolari. Magistratii au mai stabilit că fostul edil ar fi înstrăinat ilegal alte proprietăți ale foștilor membri ai CAP-ului „Hlinaia”, în valoare de 80 de mii de lei. Pentru aceste lucruri, Balan a fost condamnat la plata unei amenzi în valoare de 8.000 de lei și a fost privat de dreptul de a ocupa funcții de conducere în administrația publică pe un termen de cinci ani. În pofida interdicției de a ocupa funcții de răspundere impusă de instanța de judecată, în același an, la scrutinul electoral din iunie 2007, Leonid Balan, se înscrie din nou în cursa electorală pentru funcția de primar de Păpăuți pe listele Partidului Democrat și devine primar.

Fostul funcționar și-a plătit în rate amenda. Acum, grațierea l-a scăpat și de interdicții. Și asta după ce a intervenit colegul-șef de partid, președintele țării, Marian Lupu. La 20 aprilie, șeful statului a semnat primul decret de grațiere individuală, care îl scapă pe Balan de pecetea de om ce nu poate fi șef într-o instituție publică.

„Nu am nicio vină. Urmărirea penală și judecarea cauzei au avut loc cu încălcarea normelor procesuale. Sentința de condamnare este bazată doar pe probele de învinuire și nu au fost luate în considerație declarațiile mele și ale martorilor”, a spus Balan.

Condamnat la închisoare pentru abuz în serviciu

După sentința definitivă a Curții Supreme de Justiție, Balan urma să demisioneze din funcția de primar și să predea ștampila instituției. El a refuzat însă să facă acest lucru și după încercările repetate ale executorilor judecătorești. Chiar și după această hotărâre a instanței, fostul primar a mai stat în funcție până la începutul lui 2010, perioadă pentru care a fost remunerat din banii publici. El a cedat ștampila și a acceptat să plece doar după ce Consiliul local a decis să-i dea o indemnizație unică de peste 26 de mii de lei.

Din cauză că a refuzat să execute deciziile judecătorești, fostul edil s-a ales cu o nouă condamnare. La 24 februarie 2010 Colegiul Penal al Curții de Apel Bălți l-a găsit vinovat de neexecutarea deciziei și i-a dat o pedeapsă de un an și șase luni de închisoare cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis. Deși trebuia să fie luat din sala de judecată, Balan a rămas în libertate.

Lupu se jură că nu cunoaște cazul

Despre decretul semnat de el, Marian Lupu susține că nu cunoaște cazul. „Grațierea a trecut prin mai multe filtre și a ajuns pe masa mea, nu știu de la cine. Când vin propunerii de grațiere, decorare, nu mă uit la apartenența politică. Fiecare greșește și are dreptul la o șansă”, a declarat Lupu pentru „Adevărul”. Se pare însă că președintele interimar minte. Mai mulți oameni de afaceri din raionul Rezina spun că cei doi se cunosc și că Leonid Balan ar fi cel care ar media în raionul Rezina toate „afacerile” Partidului Democrat. La scurt timp după ce Marian Lupu a semnat decretul de grațiere, mai mulți cetățeni din raion au semnat un demers colectiv către președintele interimar în care se arată nedumeriți și revoltați de grațierea fostului primar de Păpăuți.

„Este conflict de interese”

La începutul actualei campanii pentru alegerile generale locale L. Balan a fost înaintat de PDM în componența Consiliului electoral raional al circumscripției nr.26 Rezina, fiind ales președinte al acestuia. Cristina Cojocaru, jurist la Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției, susține că decretul președintelui este imoral. „Este un caz clasic de conflict de interese. Chiar dacă doar președintele poate grația, Marian Lupu ar fi trebuit să se abțină, fiind vorba despre un coleg de-al său de partid. Cu atât mai mult cu cât ne aflăm în campanie electorală”, a spus C.Cojocaru.

Alți juriști cu care am discutat spun că decizia președintelui interimar este nelegală și contravine art. 108 CP al RM. Deocamdată nicio structură de stat nu s-a pronunțat asupra acestui caz.

Susținut și de D.Diacov

Președintele interimar Marian Lupu nu este singurul democrat care a intervenit pentru „spălarea” lui Leonid Balan. La începutul lui 2009, Dumitru Diacov, actualul președinte de onoare al PD, îi solicita, în calitate de deputat, procurorului general Valeriu Gurbulea să se implice în „stabilirea corectitudinii și legalității” în procesul lui Balan. „Rămânem în speranța că organele procuraturii vor renunța la învinuirile pripite împotriva lui Leonid Balan”, a scris Diacov în demersul oficial trimis acum doi ani fostului procuror general (vezi scrisoarea în imagine). Gurbulea nu a intervenit în proces. Decretul de grațiere emis recent de Marian Lupu îi este însă suficient lui Balan să ocupe din nou funcții de conducere în instituțiile publice.

La scurt timp după grațiere, Leonid Balan s-a înscris, așa cum era de așteptat, în cursa electorală pentru fotoliul de primar al comunei Păpăuți, Rezina.

P.S. Comisia Electorală Centrală a modificat hotărârea sa nr. 78 din 15 aprilie 2011 „Cu privire la constituirea Consiliului electoral al circumscripției electorale raionale Rezina nr. 26”. În baza propriei cereri și în temeiul Codului Electoral CEC l-a exclus pe Leonid Balan din componența Consiliului electoral al circumscripției electorale raionale Rezina nr. 26. L.Balan a demisionat din funcția de membru și președinte al acestuia în legătură cu înregistrarea sa în calitate de concurent electoral la funcția de primar al c. Păpăuți, raionul Rezina.

Iașenco Tudor, Țurcanu Alina, Cuvântul, 21.05.2011

Avocați împotriva legii și a clienților

Deși tot mai des se aud voci care spun că avocații își încalcă etica profesională și sunt implicați în vânzarea și cumpărarea dreptății, în decursul ultimului an, doar 10 avocați au fost sancționați disciplinar, dintre care, 4 și-au pierdut licența și, implicit, dreptul de a mai profesa această meserie. Două dintre cele patru licențe au fost retrase în urma condamnărilor definitive ale avocaților pentru acțiuni de corupție.

În primele 5 luni ale anului curent, Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției (CCCEC) a desfășurat 7 flagrante cu implicarea avocaților. În cel mai

recent caz, avocatul a fost reținut în momentul în care a primit 450 de euro de la o persoană căreia urma să-i soluționeze pozitiv dosarul penal inițiat pe numele său. Atât acestui avocat, cât și celorlalți 36, reținuți în urma flagrantelor în ultimii 3 ani, li s-au inițiat proceduri penale pentru „trafic de influență”.

Prinși în flagrant și eliberați cu amendă

La CCCEC, de regulă, se adresează persoanele care au dat avocaților anumite sume de bani, dar care nu au avut rezultatul promis de apărător sau cele care se consideră nevinovate, dar de la care avocatul solicită bani pentru rezolvarea cazului pe alte căi. Anume în aceste situații se și organizează flagrantul. În ultimii 3 ani, la CCCEC au fost înregistrate 49 de adresări din partea cetățenilor, care vizează, în mare parte, faptul că avocații le-au solicitat sume de bani în schimbul influențării factorilor de decizie din cadrul unui dosar sau al unui proces de judecată. În 37 de cazuri s-a decis organizarea flagrantului și în tot atâtea cazuri au fost pornite proceduri penale.

Mai bine de jumătate dintre aceste dosare nu ajung să fie expediate în judecată, fiind clasate. Pentru că avocații își recunosc vina sau pentru că sunt la prima infracțiune de acest fel, pot fi absolviți de răspundere penală și se aleg doar cu o amendă, putând continua să profeseze avocatura. Din cele 37 de dosare penale inițiate de CCCEC, doar 15 au fost expediate în judecată. Asta nu înseamnă că toți cei 15 avocați au și fost sau vor fi condamnați pentru trafic de influență. De multe ori se poate întâmpla ca probele să fie insuficiente sau procedura să nu fie respectată, detalii care sunt decisive pentru luarea unei decizii de judecată. De exemplu, anul trecut, doar în privința a 2 avocați au fost pronunțate sentințe de judecată definitive. Doar la acest moment, unui avocat îi poate fi retrasă licența de activitate.

„Avocații sunt cei mai expuși riscului corupției”

„Dintre toți slujitorii lui Temis, avocații sunt cei mai expuși riscului corupției, deoarece persoana care are o problemă vine la dânsul și spune: „Cât să-ți mai dau și cui trebuie să dai ca să-mi rezolvi problema?”. Primul lucru de care e interesată persoana dată este soluționarea problemei sale”, susține Bogdan Zumbreanu, director adjunct al Direcției generale urmărire penală din cadrul CCCEC.

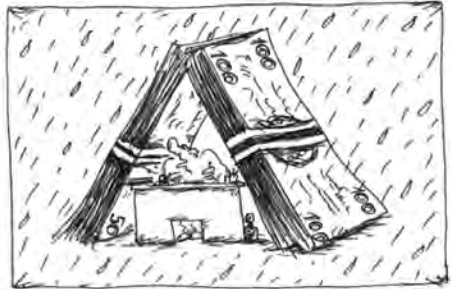
„Combaterea fenomenului este o problemă de sistem. Centrul întreprinde diferite acțiuni de prevenire a corupției, prin informarea populației privind riscurile respective, dar realitatea este puțin de altă natură. Deoarece fiecare persoană și orice cetățean, atunci când ajunge să aibă o problemă cu organele de drept și apelează la

serviciile avocatului, cu regret, nu este interesat în soluționarea problemei sale pe cale legală, ci încearcă pe orice cale, inclusiv prin coruperea funcționarilor, să și-o soluționeze”, a adăugat Zumbreanu.

„Avocatura este grav bolnavă”

„Categoric, se poate afirma că avocatura este grav bolnavă. Sunt mulți avocați care se ocupă cu ilegalități”, este convins Veaceslav Țurcan, avocat, care în ultimii 4 ani a activat în calitate de membru al Comisiei de Etică și Disciplină din cadrul Uniunii Avocaților.

„Mi-e greu să spun, fiindcă sunt colegii mei, dar sunt cazuri când avocații sunt trași la răspundere pentru că se comportă neadecvat și, în primul rând, iau unele sume de bani pentru a le transmite cuiva dintre persoanele cu funcții de răspundere sau pur și simplu induc în eroare clientul, cum că ar avea influență asupra acestor persoane, iar pentru aceasta ar fi nevoie de bani. În sensul acesta, avocații sunt corupți”, a declarat Gheorghe Amihalachioaie, Președintele Consiliului Uniunii Avocaților.

Dumitru Brașoveanu, președintele din ultimii 4 ani al Comisiei de Etică și Disciplină, susține că, dacă nu ar exista cererea de a transmite bani, nici oferta avocaților nu ar exista. „Dacă nu ar exista cererea, atunci când cineva ar încerca să soluționeze în așa mod o cauză sau alta, ar fi prins pe loc. Dacă ei, practic, nu sunt prinși sau dacă, chiar fiind prinși, alții continuă această practică, înseamnă că există o cerere destul de stabilă, o cerere interesantă pentru dâșii. Când o să fie regulă în alte domenii, domenii unde judecătorii dau jurământul, procurorii dau jurământul, polițiștii dau jurământul, și chiar ei primii îl încalcă, atunci aceștia, chiar fără jurământ, n-o să încalce, n-o să fie în interesul lor”, spune Brașoveanu, bazându-se pe experiența proprie.

„Imposibil de a verifica gradul real de corupție”

În volumul „Indicatorii reformei profesiei juridice pentru Moldova”, editat în 2009 de Asociația Avocaților Americani, se menționează că au fost relatate numeroase cazuri de comportament corupt și alte încălcări ale normelor de etică de către avocați. În aceeași sursă se mai arată că „este imposibil de a verifica gradul real de

corupție în rândurile avocaților, deoarece mitele și tranzacțiile similare sunt, după natura lor, tranzacții private între infractori care au tot interesul să le păstreze în confidențialitate.

Problema este că percepția corupției de către public este foarte înaltă și această atitudine subminează respectul pentru sistemul justiției și, în cele din urmă, pentru supremația legii. Acest fapt, de asemenea, încurajează corupția ca atare, deoarece clienții presupun că trebuie să dea mită și de aceea o dau; judecătorii, la rândul lor, așteaptă să li se dea mită și deci o acceptă, chiar dacă au solicitat acest lucru din start sau nu. Deseori, potențialii clienți își aleg avocatul după relațiile personale ale acestuia cu judecătorul sau cu procurorul și consideră victoria mult mai importantă decât legalitatea”.

„Calitatea pregătirii lasă mult de dorit”

Alte probleme, poate mai grave decât implicarea avocaților în acte de corupție, sunt nivelul scăzut de profesionalism al acestora și nerespectarea conduitei profesionale. Dacă nu ar exista aceste probleme, nu ar exista, posibil, nici problema traficului de influență și al corupției, susțin membrii Comisiei de etică și disciplină din cadrul Uniunii Avocaților.

„Aspectul profesionalismului avocaților a existat, există și va exista, mai ales la noi. Asta depinde, în primul rând, de calitatea pregătirii specialiștilor respectivi, care, după părerea mea, cu unele excepții, lasă mult de dorit. În al doilea rând, depinde de persoanele respective, care, obținând licența, consideră deseori că au ajuns deja pe culmile științei și nu mai muncesc pentru dezvoltarea lor profesională”, declară Dumitru Brașoveanu.

Persoanele nemulțumite de activitatea avocaților pot depune plângeri la Comisia de etică și disciplină. Toate neregulile sau încălcările conduitei profesionale a avocatului pot fi reclamate în decurs de 6 luni. Comisia poate să decidă să aplice sancțiuni disciplinare, să efectueze un control suplimentar sau să conchidă că nu au avut loc încălcări. Poate fi retrasă și licența de avocat, dar acest lucru se întâmplă foarte rar. Majoritatea plângerilor rămân nesoluționate, ca fiind neîntemeiate sau fiind imposibil de probat cele relatate.

200 de plângeri și 10 sancționări

În perioada mai 2010 – mai 2011, la Uniunea Avocaților au parvenit aproape 200 de plângeri, majoritatea din partea clienților, câteva de la partea adversă pe dosar, restul fiind trimise de ceilalți actori implicați în actul de justiție. Membrii Comisiei de etică

și disciplină susțin că, de fapt, cifra ar fi foarte mică, dacă luăm în calcul că, în R. Moldova, sunt peste 2 mii de avocați, care participă anual în mii de dosare.

Din totalul plângerilor depuse, doar 10 au fost admise și s-au soldat cu sancțiuni disciplinare: 4 avocați au rămas fără licență, 4 au fost muștrați, 1 avertizat și 1 a plătit amendă. Altor 10 avocați doar li s-a atras atenția în mod verbal.

„Calea legală este calea cea mai sănătoasă”

„Recomandarea principală pentru toți cetățenii cinstiți ai R. Moldova este: dacă sunteți siguri că n-ați încălcat legea, că aveți dreptate, calea legală de apărare pe dosare penale este calea cea mai sănătoasă. Dacă apelați la niște avocați care se ocupă de intermediere, transmit bani anumitor persoane pentru a vă rezolva problema, o spun iarăși bazându-mă pe experiența proprie, de membru al Comisiei de etică și disciplină, se întâmplă foarte des că și banii se duc, și hotărârile judiciare ilegale se anulează, până la urmă, iar clienții rămân și fără bani, și cu condamnare”, a recomandat avocatul Veaceslav Țurcan.

În cazurile în care clientul se consideră nevinovat, dar i se cere mită de către avocat, pot fi organizate flagrante. Sistemul, însă, nu are soluție pentru cazurile în care toți cei implicați sunt mulțumiți de rezultatul actului de corupție.

N.B.: Mai multe informații pe această temă aflați în emisiunea „Reporter de Gardă”, difuzată joi, ora 21.45, la M1, și, în reluare, luni, la ora 9.40.

Ețco Tatiana, www.zdg.md, 26.05.2011

Fenomenul Caracatiței la Orhei

Vinerea trecută, Judecătoria Orhei a respins cererea lui V. Bobeico, care solicita 100 mii lei de la redacția „Plaiul orheian” și 50 mii lei de la redactorul Vasile Roman, drept reparare a prejudiciului moral cauzat prin articolul „Plaiul orheian” atacat de Muruianu-2”.

În corespondența respectivă se relatează că la 20 mai 2010 gruparea monstruoasă PDPCRМ a decis să dea o lovitură de grație „Plaiului orheian” și prin votul consilierilor A. Atamanenco, A. Calcea, V. Bobeico, A. Marga, V. Savin, V. Scutelnic, T. Golub, I. Cocârlă, E. Cireș, V. Rusu, E. Vorcolici, I. Sava, P. Popușoi, M.

Boguțchi, A. Cazacu, T. Doagă și M. Vorcolici să ceară demiterea redactorului-șef în legătură cu articolele ce demascau corupția din primăria orașului. Atunci, pede-

miștii și comuniștii au convocat o ședință extraordinară a CR Orhei, adoptându-se o decizie ilegală - caz fără precedent în istoria APL. Ne-am pus întrebarea: de ce acești aleși locali apără corupția din Primăria Orhei? Am constatat în articolul sus-numit că cererea a fost depusă de către V. Bobeică, un prieten bun cu Ion Stratulat. Dar sunt sigur că semnăturile nu au fost colectate de el, fiindcă în listă numele îi este ortografiat Bobeico, adică așa ca pe timpurile când era președinte al executivului raional și când, după mai multe acuzații de corupție aduse în presă, a fost impus să-și dea demisia. Dar așa și n-a stat la răcoare, având prin documentele de la procuratură un certificat că-i grav bolnav psihic. Adică tandemul Bobeică-Stratulat nu-i întâmplător.

Pe parcursul unui an de zile, V. Bobeico, împreună cu avocatul său B. Dariev au insistat să obțină cele 150 mii de lei. Regret că nu și-au pus întrebarea: ar putea un ziarist aflat în topul anticorupției din republică să facă niște afirmații fără a dispune de documente?

Ce spun documentele?

Cu câteva luni înainte ca V. Bobeico să-și dea demisia din funcția de președinte al Comitetului Executiv Raional Orhei, în ziarul „Mesagerul” din 4 aprilie 1977 a fost publicată o scrisoare deschisă către Președintele R. Moldova și către procurorul general cu titlul „V. Bobeico, președintele Executivului raional Orhei, este bolnav psihic?”. Temeiul acestei adresări a fost, după cum afirma autorul „Sunt sigur că vă dați seama de pericolele, pe care le comportă proliferarea structurilor de tip mafiot în toate domeniile vieții sociale. Primejdia e și mai mare, când ele se extind, penetrând în organele de conducere ale țării”. Ținta articolului a fost V. Bobeico. Ca autoritate publică locală, era criticat dur de societate, în legătură cu apariția într-un loc pitoresc în codri, în apropierea cafenelei „Iarna”, a mai multor vile ale demnitarilor de la spitalul de psihiatrie din Chișinău. Unele voci vorbeau despre niște legături mai vechi ale medicilor cu Bobeico, care, în 1977, profitase de ajutorul lor. Anume în acel an Judecătoria Supremă a RSSM examinase dosarul lui Merzagaleamov - una dintre cele mai scandaloase cauze penale de pe acele timpuri, în care erau implicați pentru diferite delapidări mai mulți conducători de gospodărie din raionul Orhei, inclusiv V. Bobeico, pe atunci director al sovhozului-fabrică din Ghetlova. Spre a nu fi judecat, procurorilor le-a fost prezentat un certificat că este internat în spitalul de boli mintale pe o perioadă îndelungată. Aceasta a dus la disjungerea cauzei penale.

De acest dosar a luat cunoștință și subsemnatul. Deci, zvonul cu „boala psihică” a lui Bobeico nu este neîntemeiat. După mai bine de 30 de ani de la acest caz e

greu de spus cum de au „crezut” atunci procurorii acelui certificat și să nu-l tragă la răspundere în fața legii pe Bobeico. Dosarul Merzagaleamov a rămas o mărturie documentară cum pe timpurile dominării comuniștilor se comiteau mistificări pentru a nu nimeri la răcoare. De remarcat că în 1997, când în presă a apărut informația despre cazul cu problemele psihice și de drept ale lui V. Bobeico, el nu a avut pretenții nici față de ziarul „Mesagerul”, nici față de Radioteleviziunea Națională, care au difuzat rezultatele unei investigații la aceeași temă.

Acuzații de corupție din presa anului 1997

V. Bobeico e indignat de faptul că am menționat: „după mai multe acuzații de corupție făcute în presă, a fost impus să-și dea demisia”. O vorbă în popor spune: „Dacă tăceai, filozof rămâneai”. Analizând presa din 1997, mi-a atras atenția un articol publicat în ziarul „Cetatea” cu titlul „E corupt ori nu Bobeico?”, care începea cu un extras din Legea privind combaterea corupției și protecționismului: „... se interzice funcționarilor publici să profite de situația de serviciu pentru a obține venituri și avantaje materiale. Încălcarea acestei legi, dacă nu constituie un fapt penal sancționat, atrage după sine destituirea”. În acest articol se descria cu lux de amănunte cum Bobeico a devenit proprietarul unei cote de pământ la Păhărnicieni, de parcă muncise și el cu sapa acolo. Atunci, Procuratura raionului Orhei a înaintat un recurs referitor la repartizarea a câte 1,98 ha lui Bobeico și la încă câțiva demnitari, calificând această acaparare de terenuri drept nelegitimă.

După scandalul cu cotele de pământ de la Păhărnicieni, Președintele Republicii Moldova, având o informație amplă despre delapidările ce se comiteau aici, a menționat că executivul raional de la Orhei s-a transformat într-un fel de SRL. Prin intermediul ziarului „Mesagerul” lui P. Lucinschi i-au fost adresate 8 întrebări referitor la câteva aspecte din activitatea lui V. Bobeico, inclusiv: 1) Pe ce cale a izbutit Bobeico să devină membru al Asociației de gospodării țărănești din raion? 2). Ce rol a avut el, când în colectivele de muncă din raion, persoane cu antecedente penale au sustras sute de mii de dolari (Cazul Darabanschi)? 3). Ce rol a avut Bobeico în construirea și lărgirea, la Orhei, a unei rețele de îmbuteliere a șampaniei falsificate? 4). Unde e, totuși, milionul de lei luat de la colectivele de muncă din raion în scopul „aprofundării relațiilor comerciale cu Bulgaria?” 5). Cine a profitat de pe urma înstrăinării ilegale, din sovhozul „Gloria”, a depozitului de vinuri din Brănești? 6). La ultima adunare a Consiliului Raional activitatea executivului a fost apreciată drept „alarmantă”. De ce conducerea de vârf a republicii se mulțumește cu o asemenea „apreciere”, neparticipând, în ultimii doi ani, la nici o adunare a consilierilor?

Pe atunci, V. Bobeico era în relații bune cu A. Sangheli, cu Ioan Vulpe și cu alte persoane din anturajul Puterii. Dar scandalul legat de corupția din executivul raional s-a soldat cu demisia lui Bobeico. Nu în zadar după aceasta Sergiu Muravski, unul dintre candidații la funcția de președinte al executivului raional eliberată de Bobeico, a promis să înceapă o luptă contra corupției din executiv și contra delapidărilor în stil Bobeico. Poate de aceea a și acumulat doar 13 voturi.

Corupția - un pretext de a demisiona

În articolul „Bobeico urcă în limuzina guvernamentală, plecând spre Vulpe”, ziarul „Cetatea” scria în iulie 1997: „După ce procuratura interraională a adevărat faptele din articolul „E corupt sau nu Bobeico?”, era clar că acest om nu mai poate rămâne în fruntea raionului. Bobeico și-a văzut salvarea în evadarea din Orhei. Și-a luat rămas bun în pripă de la subalterni și tot în așa mod a fost convocată ședința consilierilor orheieni”. „Demisia lui Bobeico nu este deloc întâmplătoare. Fiind demascat în câteva rânduri, apăruse pericolul să fie dezvoltați toți amicii săi corupți”.

Despre corupția din executivul raional Orhei din acele timpuri s-a scris mult în presă. Atunci la putere în raion era blocul agro-comunist, care susținea acțiunile corupte din executivul raional. Astfel, într-un alt articol – „Atamanenco cere „Meritul civic” pentru merite în promovarea corupției”, publicat în „Cetatea”, se menționa: „A aduce cel mai mare raion din republică la sapă de lemn nu-i lucru ușor, să-l faci dolidora de corupție tot e destul de greu. Pentru asemenea muncă asiduă s-ar cuveni mari distincții guvernamentale”. A. Atamanenco, unul dintre liderii comuniștilor, nu știm dacă în glumă ori în serios, a propus ca V. Bobeico să fie distins cu „Meritul civic”. Drept răspuns, prim-ministrul Ciubuc a spus că mai așteaptă unele date de la procuratură referitor la coruperea demnitarilor orheieni.

Prin judecată

Sincer vorbind, n-am dorit să reproducem niște documente și evenimente legate de acea perioadă de pri(h)vatizare, ce va rămâne în istorie ca floarea corupției din Moldova. Numai acei conducători, care s-au dovedit a fi cu adevărat onești, n-au profitat de situație. Au furat și conducătorii țării, începând cu Snegur și terminând cu Voronin. Familiile acestora au ajuns a fi cele mai bogate din republică, excepție, desigur, n-a făcut nici Lucinschi. Cât de puternică era corupția pe acele timpuri e și cazul lui A. Sangheli, care în toiul luptelor din Transnistria a fost destituit din funcția de viceprim-ministru al R. Moldova anume pentru corupție, ca peste câteva săptămâni același Sangheli să devină prim-ministru și un apropiat al orheiienilor. În special al lui Ioan Vulpe, care îi păstra fotografia mare pe peretele din cabinetul de lucru ca pe o icoană.

Așa au fost timpurile de care a profitat V. Bobeico...

El a hotărât să se judece cu „Plaiul orheian” așa cum a făcut-o și tovarășul său de partid, Ion Stratulat. Eu le apreciez gestul. Cititorii noștri încă nu cunosc multe lucruri prăfuite de timp. De aceea chiar le mulțumim celor de la PD că ne-au sugerat noi subiecte interesante pentru cititori. Desigur că cel mai interesant subiect la moment ar fi dacă a avut sau nu V. Bobeico dereglări mintale. Încă cu mulți ani în urmă, când am luat cunoștință de dosarul Merzagaleamov, crezusem că a fost o simplă farsă. Cu toate că la judecată Bobeico, fiind întrebat de ce boală s-a tratat în subdiviziunea din Orhei a spitalului de psihiatrie din Costiujeni, a răspuns neconvincător: „Nu-mi mai amintesc. Mă durea capul, aveam moleșeală”. Apoi a povestit că a fost pedepsit doar pe linie de partid, fiindcă cei acuzați în dosarul Merzagaleamov au nimerit în scurt timp după sentință sub o amnistie „în legătură cu aniversarea a 60 de ani ai revoluției din octombrie”. N-am dorit să abordez acest subiect. Dar am făcut-o la insistența lui V. Bobeico. Dacă ați observat, în articol el figurează sub două identități. Așa a fost și în judecată. Să sperăm că nu va mai cere bani de la redacție.

Roman Vasile, „Plaiul Orheian”, 27.05.2011

Omul care se îmbogățește din donații

Nu lucrează, dar are oficial un venit lunar de cel puțin 25 de mii de lei exclusiv din donații, depozite bancare de aproape un milion de lei, o casă de locuit cu pământ aferent în municipiul Chișinău, un automobil Mercedes Benz și se plimbă prin Chișinău cu un camion militar „URAL”, împrumutat. Nu doar că trăiește din donații, dar și el, la rândul său, donează.

La finele anului 2010, a făcut o donație de medicamente și consumabile, folosite la tratarea copiilor din Spitalul raional din Florești, iar cu câteva săptămâni în urmă a promis 25 de mii de lei celui care va oferi informații în elucidarea circumstanțelor crimei de la Durlești, din aprilie 2011.

Pentru că este nemulțumit de tarifele de la „Moldova-Gaz”, de aproape două săptămâni, împreună cu câțiva adepți, protestează în fața sediului instituției, cerând demisia conducerii, dar și tarife mai mici pentru cetățeni. Un grup de studenți, cu șepci și tricouri cu însemnele „Forța a Treia”, colectează oficial semnături de la trecători împotriva tarifelor promovate de „Moldova-Gaz”. Și aici are parte de voluntariat. Studenții care fac campanie electorală formațiunii pe care o reprezintă

susțin că nu primesc niciun leu pentru efortul lor și că promovează „Forța a Treia” doar pentru că aceasta are un interes similar cu al lor, „lupta împotriva tarifelor exagerate de la „Moldova-Gaz””. Aceștia susțin că stau în stradă de dimineață până seara, iar unii, 24 de ore din 24. Sunt aici din spirit civic, fiind ONG-iști.

Cel mai fericit dintre politicieni

Omul care poate fi numit lejer „cel mai fericit dintre politicieni” și care se bucură de toate aceste privilegii este Valeriu Pleșca, cel care a înființat în 1997 mișcarea politică „Forța Nouă”, care a fost de două ori deputat în Parlamentul R. Moldova și timp de doi ani și jumătate ministru al Apărării pe vremea președintelui Voronin.

În declarația cu privire la venituri și proprietate a lui Valeriu Pleșca, candidat la funcția de primar al capitalei, oferită Consiliului Electoral de Circumscripție Chișinău pe 20 aprilie 2011, constatăm că acesta a avut, în perioada 2009-2010, venituri de 795 mii de lei. Din această sumă, 188 mii de lei i-au venit în buzunar sub formă de dobândă, iar 607 mii au fost acumulați din donații. Totodată, Pleșca a declarat că deține o casă de locuit cu pământ aferent la Chișinău, un teren la Orhei, un automobil Mercedes Benz și un cont bancar de 50 mii de euro, adică 835 mii de lei. Pleșca mai deține 32% din SRL „Engineering&Co”, 24% din SRL „Soft IT”, dar și 27,5% din „Steaua Grup” SRL, unde Angela și Alexandru Pleșca – soția și, respectiv, fiul ex-ministrului Apărării, sunt fondatori. De la aceste companii, însă, conform declarației pe venit, Pleșca nu a obținut niciun profit în ultimii ani.

CV-ul de voluntar al lui Valeriu Pleșca

Pentru Valeriu Pleșca se pare că a devenit o tradiție să trăiască și să se îmbogățească din donații. În declarația sa de venit din octombrie 2010, din ajunul alegerilor parlamentare din 28 noiembrie, el a indicat că, în 2008-2009, a câștigat, tot din donații, 480 mii de lei. Cine este generosul sponsor al lui Valeriu Pleșca din ultimii trei ani?

Dacă îi citești CV-ul, nu ai spune că ar avea de unde primi acești bani, Pleșca făcând mai mult „voluntariat”. Din 2008, acesta figurează ca președinte al Fundației pentru promovarea reformelor în domeniul Justiției, Securității și Apărării PRISA. Din 2010, este reprezentant oficial în R. Moldova al Institutului Strategiilor Economice al Academiei de Științe ruse „ИНЭС-Молдова”. Totodată, din 2009, Valeriu Pleșca figurează ca vicepreședinte al Federației Naționale de Box, responsabil de dezvoltarea boxului profesionist, iar din 2010 este președinte al Asociației Obșești „Retromobile Moldova”.

Constatăm că în doar una dintre aceste activități Pleșca este implicat din 2008, perioadă în care apar în declarațiile sale pe venit misterioasele donații. Este vorba

despre Fundația pentru promovarea reformelor în domeniul Justiției, Securității și Apărării PRISA, unde, din 2008, Valeriu Pleșca este președinte.

Întrebările – prin e-mail

Pe www.prisa.md, aflăm că „Fundația...PRISA este o instituție non-guvernamentală, non-profit, fondată în 2008, activitatea căreia este îndreptată spre beneficiul public. Scopul fundației constă în promovarea intereselor naționale, principiilor democratice și propagarea valorilor europene. Fundația activează în baza transparenței, parteneriatului și principiului societății deschise”. Deci, legal, nici prin intermediul fundației PRISA Valeriu Pleșca NU putea obține donații de aproape un milion de lei. Atunci de unde, totuși, vin banii?

Solicitat de ZdG să răspundă la această întrebare, Valeriu Pleșca ne-a cerut respectuos să i-o trimitem prin e-mail. „Așa este etic, nu?”, ne-a întrebat Pleșca, cu promisiunea de a răspunde în aceeași zi (vineri, 27 mai — n.r.). Cum vineri nu am primit vreun răspuns, am revenit cu aceleași întrebări luni, 30 mai. „Noi o să vă dăm un răspuns, așa cum v-am promis, ne-a spus Pleșca în primă fază. De ce sunteți așa de nerăbdător?” Ulterior, el și-a schimbat discursul și ne-a povestit momente din perioada în care era procuror.

„CEC-ul nu are întrebări la mine”

ZdG: – Totuși, apare întrebarea: de unde aveți acele donații?

V.P.: – Spune, te rog, cui apare această întrebare?

ZdG: – Ziarului de Gardă!

V.P.: – Ziarul de Gardă știe în conformitate cu care lege poate să verifice ceva? Pe lângă dreptul la informații, există dreptul la viața privată.

ZdG: – Nu cred că aici e vorba despre dreptul la viața privată, din moment ce dvs. candidați la funcția de primar de Chișinău și ați depus declarația pe venit.

V.P.: – Păi și? CEC nu are întrebări la mine!

ZdG: – CEC nu are, dar noi avem! Vi se pare ciudat că dorim să știm de unde aveți donațiile?

V.P.: – Spune, te rog, dar tu aseară cu cine ai dormit? Ești jurnalist. Cât salariu primești, cât în plic, cât oficial... Nici procurorul nu are dreptul să întrebe în modul în care o faci tu.

Ulterior, Valeriu Pleșca ne-a spus că se va întâlni cu noi după ce îi vom arăta articolele în care am analizat și celelalte declarații pe venit ale candidaților. „Întrebă-l

pe Bodi, de unde la 30 de ani are avere? În-treabă-i pe cei care te-au rugat să mă întrebi pe mine. Când o să-mi arăți ziarele respective, cu interviuri de la Dodon, Chirtoacă..., imediat o să ne întâlnim”.

Donațiile sunt neimpozabile

De la Serviciul Fiscal de Stat ni s-a spus că veniturile din donații nu sunt impozabile și că persoana care declară asemenea venituri nu trebuie să plătească niciun leu în bugetul statului. „Este important, însă, de știut dacă acei bani au venit într-adevăr sub formă de donație. Pentru asta este nevoie de un contract de donație”, ne-au explicat responsabili din cadrul Serviciului Fiscal de Stat.

Camionul militar cu care se plimbă Pleșca

La protestele pe care „Forța a Treia” le organizează în fața sediului „Moldova-Gaz” nu are cum să nu-ți sară în ochi camionul militar „URAL”, care a devenit un punct de atracție în cazul protestelor lui Valeriu Pleșca și a adepților săi. Printre întrebările la care Valeriu Pleșca a refuzat să ne răspundă era și una care viza camionul militar cu numărul CLS 576.

Acest tip de camioane aparțin sau, mai bine zis, au aparținut Ministerului Apărării (MA). Aici ni s-a spus, însă, că informația despre numărul total de astfel de mașini aflate în gestiunea MA este secretă.

Totuși, Alexandru Josan, șeful Serviciului Relații Publice din cadrul MA, ne-a spus că persoanele fizice sau juridice au posibilitatea de a procura tehnica auto din dotarea Armatei Naționale cu condiția că participă la licitațiile publice de vânzare a patrimoniului militar inclus în listele de comercializare. În conformitate cu legislația în vigoare, lista activelor Armatei Naționale scoase la vânzare este aprobată de Parlamentul R. Moldova la propunerea Ministerului Apărării și este publicată în Monitorul Oficial. Ultimele licitații de acest gen au avut loc în anii 2004-2006, atunci când au fost scoase la licitație și camioane „URAL”, ne-a spus Alexandru Josan.

Pe 23 mai, în timpul protestelor de la „Moldova-Gaz”, întrebat de jurnaliști cui aparține camionul militar de tip „URAL”, Pleșca a evitat să ofere un răspuns tranșant. „Camionul este parte componentă a protestului nostru. Ca și celelalte automobile, aparține unei persoane... dintre participanții la proces”, a spus Valeriu Pleșca.

Înregistrat pe numele colegului de partid

Cert este că la volanul aceluiași camion, în mai 2010, Valeriu Pleșca a dat startul motorului Victoriei, dedicat zilei de 9 mai. Informația a fost plasată pe site-ul fundației PRISA.

Ziarul de Gardă a aflat din surse sigure că mașina „URAL” cu numărul de înmatriculare CLS 576 este înregistrată din anul 2007 pe numele lui Vadim Gugea. Cine este Vadim Gugea? Acesta este nimeni altul decât directorul de la „Steaua Grup” SRL, acolo unde, cum spuneam mai sus, Valeriu Pleșca deține 27,5% din acțiuni, iar fiul și soția acestuia figurează în calitate de fondatori. Gugea candidează pentru funcția de consilier municipal pentru alegerile din 5 iunie din partea Blocului Electoral „Forța a treia”, condus de Pleșca, fiind numărul patru pe listă.

Camionul marca „URAL” înregistrat pe numele lui Vadim Gugea apare și în declarația pe venit a acestuia depusă la Consiliul Electoral de Circumscripție Chișinău. Contactat de ZdG, Vadim Gugea ne-a spus că nu știe dacă camionul „URAL” pe care îl deține este unul militar și că l-a procurat de la o persoană fizică. Gugea nu și-a amintit când și de la cine anume l-a cumpărat.

Valeriu Pleșca a deținut funcția de ministru al Apărării între 29 decembrie 2004 și 11 iunie 2007, perioadă care coincide cu cea în care au avut loc ultimele licitații publice de vânzare a patrimoniului militar. În cazul în care camionul „URAL” a fost înstrăinat de la MA după 2006, atunci acest lucru s-a făcut prin metode ilegale, fiind interzisă comercializarea tehnicii militate în afara licitațiilor.

P.S. Luni, după amiază, Valeriu Pleșca ne-a trimis un e-mail prin care anunța că este dispus să se întâlnească cu noi. Marți, acesta a telefonat la redacție pentru a ne informa că este ocupat. Pleșca ne-a spus că ZdG ar trebui să demonstreze că nu este un ziar de bulevard și ne-a amintit de procesul de judecată pe care familia Pleșca l-a avut cu ZdG în trecut. Acesta ne-a mai spus că toate informațiile despre donațiile sale sunt la CEC, și că mașina cu care protestează aparține unui alt protestatar. Când am încercat să-i adresăm o altă întrebare, Pleșca a spus: „Nu ești procuror ca să-mi pui întrebări”.

Moșneag Victor, www.zdg.md, 02.06.2011

VIDEO: Liceul „Petrenco” aduce a morgă.. Se caută Maria Petrenco!

Reținerea mamei deputatului comunist Grigore Petrenco a fost decisă doar după ce TIMPUL s-a interesat despre dosarul său și a găsit-o pe femeie într-o singură zi.

Mama deputatului comunist Grigore Petrenco a fost anunțată, în sfârșit, în căutare generală. Deși Maria Petrenco a dispărut din RM demult, CCCEC și-a amintit că

ar trebui să o caute abia acum două săptămâni, după ce TIMPUL s-a arătat interesat de soarta acestei femei, care în anii 2001-2009 (pe tot parcursul guvernării comuniste), fiind directoare a Liceului „Petrenco” din capitală, a jefuit ca în codru atât statul, cât și pe bieții profesori și părinți. Debandada la care s-a dat această femeie, care nu a ținut deloc cont de lege, pare incredibilă. Maria Petrenco s-a îmbogățit nelegitim cu cel puțin 2,5 milioane de lei, pentru ca în 2009, când comuniștii au pierdut Puterea, să fugă din țară. Întrebați de ce au anunțat-o în căutare atât de târziu, nici procurorii, nici CCCEC nu au găsit un răspuns clar. Menționăm că noi am putut afla într-o singură zi toate telefoanele Mariei Petrenco, precum și orașul, și țara în care ea se află...

„A furat jumătate de Chișinău și a fugit”

„Ocotită de fecioraș, ea a furat jumătate de Chișinău. Apoi și-a încărcat gențile cu bani și dusă a fost. Am lucrat la ea mai mult de zece ani, dar nu mi-a plătit impozitul social din salariu pentru cinci ani și acum nu pot să mă pensionezez. Am dat-o mai mulți în judecată, toți am câștigat, dar pentru ea justiția nu are valoare. Nu ne-a plătit nimic. Chipurile, a falimentat și a fugit. Noi știm că minte, știm că are apartamente în Cipru, în Iaroslavl, în Cistopol, iar banii furați și-i păstrează la bancă”, afirmă Larisa Clemenova, fostă profesoară la Liceul „Petrenco”. „Este o hoasă! Ne-am căutat dreptatea, am fost în toate instanțele, am cerut și ajutorul juristului comunist Sergiu Sârbu, am ajuns până la Voronin, însă nimic... Și cu fiu-său am vorbit, dar el ne-a numit mincinoase... La noi totul se cumpără și se vinde!”, adaugă o altă profesoară, Maria Golub. „Nu plătea învățătorilor și îi schimba ca pe mănuși. Nimeni dintre părinți n-o să vă vorbească de bine despre ea”, ne asigură Svetlana Piscunova, bunica unui fost elev de la „Petrenco”.

Atât foștii profesori, cât și părinții foștilor elevi de aici susțin că Liceul „Petrenco” a însemnat o mare rușine pentru învățământul din R. Moldova. Părinții spun că achitau taxa de studii doar în numerar, înmânându-i banii dnei Petrenco, care niciodată nu le dădea facturi. Directoarea colecta banii cu șapte luni înainte de începutul anului școlar, motivând că trebuie să facă reparație în clădirea școlii, însă, timp de opt ani, aici nu a fost reparat nimic. Toate clasele și birourile au zăcut în mizerie... În bibliotecă nu găsești altceva decât maculatură, spun pedagogii. În fiecare an, de ziua instituției, toți părinții erau obligați să-i plătească directoarei anumite sume. Pentru alimentarea copiilor se plăteau adăugător câte 25-52 lei pe zi. Și frecventarea atelierelor costa bani suplimentari. Liceul organiza și cursuri pregătitoare, care costau 130 de euro.

„Era apărată de fiul său”

Larisa Clemenova nu este singurul cadru didactic de la „Petrenco”, pentru care nu s-a plătit impozitul social, chiar dacă respectiva sumă le era tuturor scăzută din leafă. Maria Golub a lucrat aici șapte ani, dar i s-a plătit impozitul social numai pentru doi ani. Valentina Bogoci a activat la liceu un an, după care a fost demisă, pentru că-și apăra drepturile. „Alții plecau pentru că nu le plătea salariul. Petrenco ne dădea leafa o dată în trei luni sau când îi abătea. Ei nu-i păsa de noi – era apărată de fiul său”, precizează Bogoci. Din lipsă de cadre, spun învățătorii, unele obiecte nu erau predate câte jumătate de an, iar elevii din clasele mai mari studiau după programele claselor mici. Dacă părinții vroiau să-și mute copiii în alte școli, Petrenco nu le întorcea banii.

Aceste mărturii sunt confirmate și de o revizie a CCCEC, efectuată în primele luni ale lui 2010, când liceul nu mai activa. Și asta pentru că, după venirea la putere a AIE, în 2009, Petrenco a solicitat neîntârziat instanței să intenteze procesul de insolabilitate față de liceu. Iar ca să n-o mănânce pușcăria, probabil, femeia și-a luat tălpășița din țară, delegându-și în judecată un reprezentant. În februarie 2010, Curtea de Apel a intentat procedura de lichidare a liceului, desemnându-l ca administrator al acestui proces pe Gheorghe Ciobanu. Tot în 2009, trei profesori câștigaseră procesele în judecată contra fostei directoare, aceasta urmând să le plătească prejudiciile morale a câte 10 mii de lei și impozitele sociale pentru toate salariile primite. Niciuna din aceste decizii nu a fost executată.

A depus 500 mii lei și a doua zi i-a retras

Faptul că Maria Petrenco lucra cu banii practic doar în numerar îl demonstrează și revizia CCCEC, în care se arată că administratorul Ciobanu a prezentat controlului documentele numai pentru anul 2009 (!), explicând că restabilirea evidenței contabile pentru anii precedenți este imposibilă din motivul lipsei de acte. Ciudat e și faptul că liceul a activat patru ani (2004-2008) fără licență, nefiind sancționat. Maria Petrenco nu plătea nici pentru chiria clădirii liceului, în baza contractului încheiat cu primăria în 2001, restanțele la acest capitol ridicându-se până la 1 mln. 38 mii lei. Ca și alte instituții protejate de PCR, Liceul „Petrenco” avea cont la banca lui Oleg Voronin, „Fincombank”. Conform unui certificat al băncii, rulajul mijloacelor bănești pe contul liceului a avut loc numai în anii 2005-2007, perioadă în care încasările și cheltuielile au constituit câte 658,58 mii lei și au reprezentat un sold de ZERO LEI. Însă printre cheltuieli se numără o operațiune pe cât de stranie, pe atât de ilegală. În 2005, când liceul și-a schimbat statutul juridic din întreprindere individuală în instituție de învățământ, Maria Petrenco a depus în fondul statutar al acesteia 500 mii lei. Legislația nu permite ca acești bani să fie

retrași pe parcursul activității instituției, dar Petrenco a ridicat suma întreagă chiar a doua zi. A motivat că ar lua un împrumut, pe care nu l-a mai întors. Printre cheltuielile anului 2009 figurează și 268 mii lei, luați în gestiune tot de Maria Petrenco, dintre care 124 de mii ar fi fost returnați în fondul instituției din contul datoriei anterioare. Adică, își achita restanțele față de liceu din banii liceului...

A furat de la stat cel puțin 1 mln. 726 mii lei

CCCEC a mai depistat că Maria Petrenco nu încheia contracte cu toți părinții. De pildă, în 2009, la liceu învățau 47 de copii, deși erau încheiate numai 42 de contracte, dintre care 13 nici nu erau semnate de părinți. Taxa oficială pentru un an de studii era de 1200 de euro, însă directoarea oferea deseori reduceri. Indiferent de stipulările contractului, fiecare părinte achita sume diferite, evident necontrolate. Situația s-a făcut simțită în special în ultimul an de studii, 2009-2010, care nici nu s-a încheiat, deoarece liceul a fost închis. Ea a rămas datoare părinților care au achitat contractul pentru tot anul de învățământ cu 142 mii de lei, pe care a refuzat să-i întoarcă. Aceasta ne dă de înțeles că Maria Petrenco căuta să câștige cât mai mulți bani înainte de a șterge putina din RM. Centrul Anticorupție a mai aflat că părinții îi plăteau Mariei Petrenco unele sume, însă ea fie că înscria în evidența contabilă altele cu mult mai mici, fie că nu le înregistra deloc. S-au întâmplat și cazuri când a înmănat părinților contracte în care era indicată o sumă, pentru ca în exemplarele păstrate la liceu să fie înscrisă altă sumă, cu mult mai mică. Maria Petrenco a încasat în total de la părinți 117 mii lei, care n-au fost reflectați în evidența contabilă. Prin acțiunile sale, pe de o parte, directoarea se pricopsea cu sume grele, iar pe de altă parte, îi înscria pe părinți ca datornici față de liceu. Totodată, se pregătea astfel să-și argumenteze falimentul. Și încasările pentru alimentația elevilor, și cele privind procurarea alimentelor lipseseră din evidența contabilă. Fără nicio acoperire documentară, ea a transferat magazinului „Metro” 58 mii lei, chipurile, pentru produse alimentare. În afară de aceasta, datoriile liceului față de bugetul de stat și cel local se ridică la 440 mii lei, restanțele față de salariați reprezintă 46,91 mii lei, cele față de furnizorii serviciilor comunale și de pază - 27 mii lei, iar față de alți furnizori de servicii - 11 mii lei. Astfel, prejudiciul total adus statului de Liceul „Petrenco”, inclusiv datoria față de primărie de peste un milion de lei, este de cel puțin 1 mln. 726 mii lei. În urma reviziei CCCEC, în aprilie 2010, Procuratura Anticorupție a intentat un dosar penal pe acest caz.

Judecătorii i-au făcut pe plac lui Petrenco

Din aceleași considerente, nici Inspectoratul Fiscal (IF) nu a fost de acord cu decizia Curții de Apel Economice despre lichidarea liceului. Reprezentanții Fiscului

au solicitat tuturor instanțelor să nu se grăbească să ia o decizie în acest sens până la încheierea urmăririi penale contra Mariei Petrenco. Mai ales că, susțin sursele noastre de la Fisc, realmente liceul avea masă debitoare - cele 500 de mii de lei din capitalul social nerestituite de către Maria Petrenco, precum și mobila, tehnica și alte bunuri - și trebuia să fie supus insolabilității, prin vinderea acestor bunuri și achitarea datoriilor. În cele din urmă, Curtea Supremă de Justiție a întors dosarul în prima instanță. În 2011 deja, CA, prin magistratul Mihai Harmaniu, a hotărât din nou să lichideze instituția, decizia fiind de-acum acceptată și de instanța ierarhic superioară. Responsabili de la Fisc consideră că aceasta s-a întâmplat numai pentru că Maria Petrenco este mama lui Grigore Petrenco. De fapt, argumentează ei, Ciobanu a optat categoric pentru lichidare, fără să confirme documentar nimic din cele invocate, a estimat bunurile instituției la un preț de nimic și a evitat să amintească despre cele 500 mii de lei sustrate de Petrenco din capitalul social. Menționăm că nu există niciun act confirmativ ce ar demonstra că respectiva sumă a fost restituită, lucru stabilit și de CCCEC. La rândul lor, judecătorii ar fi închis ochii la toate astea și i-ar fi făcut pe plac lui Petrenco. Solicitat să-și explice decizia, magistratul Harmaniu ne-a răspuns: „Masă debitoare pentru a satisface creanțele nu exista și am decis lichidarea. CSJ a fost de acord”. Când i-am explicat că nu i-au fost prezentate probe veridice despre lipsa masei debitoare, judecătorul ne-a spus că nu-și amintește detaliile...

Potrivit Fiscului, din liceu au dispărut fără urmă și bunuri în valoare de 138 de mii de lei: computere, televizoare, altă tehnică și mobilă. Există persoane care ne-au informat că aceste bunuri se află actualmente ascunse într-un apartament al dnei Petrenco de pe str. Independenței. Am căutat să verificăm ce se află acolo, dar nimeni nu ne-a deschis ușa. La telefon, însă, ne-a răspuns un bărbat, care ne-a spus că nu o cunoaște pe Petrenco.

„Cred că vă pricepeți...”

Nu știm ale cui interese le apără lichidatorul Gheorghe Ciobanu, dar afirmațiile lui trezesc suficiente bănuieli. Bunăoară, el ne spune că liceul „a avut cândva masă debitoare, dar ei generau pierderi tot timpul și încetișor au păpat-o”. Potrivit lui, computerele instituției erau vechi și au fost vândute cu 100 de lei bucata. „Celelalte bunuri, inclusiv un pian, centrele muzicale ș.a., au fost luate în folosință de la Direcția de învățământ Botanica, fiind apoi restituite”, ne asigură Ciobanu. Precizăm că, pe de o parte, conform ultimului act de primire-predare a mijloacelor nebănești ale liceului, acestea valorau 138 de mii de lei, iar pe de altă parte, Anatol Ivanu, șeful Direcției educație a sectorului Botanica, neagă categoric afirmațiile

lui Ciobanu și spune că „Petrenco” nu a luat în folosință tehnică de la ei. Acest lucru e confirmat și de către foștii profesori ai instituției, care își amintesc că școala avea bunuri destul de costisitoare, cumpărate de către părinți, la solicitarea Mariei Petrenco. „Toate s-au petrecut sub ochii mei. O mulțime de tehnică a fost cumpărată de părinți”, afirmă Larisa Clemenova. Mai mult, deși la CCCEC Ciobanu declarase că actele contabile de până în 2009 lipsesc, nouă ne-a spus că există documente ce confirmă că Petrenco ar fi întors o bună parte din datoria de 500 de mii de lei... Oricum, și el recunoaște că Maria Petrenco încălca legea, lucrând în numerar, dar consideră că ea trebuia pusă la respect în 2007: „Atunci Fiscul a făcut un control la acest liceu și a depistat multe încălcări. Dar nu s-au luat măsuri. Din ce pricină, cred că vă pricepeți... Și în felul acesta i-au permis să genereze pierderi în continuare”. Controlul din 2007 a avut loc pe bună dreptate, însă nu a împiedicat-o pe Petrenco să activeze, chiar dacă la acel moment liceul nu avea nici licență. Pe atunci, nimeni nici nu se atingea de afacerile murdare ale comuniștilor...

CCCEC acuză procurorii, iar aceștia învinuiesc Centrul

Ce s-a întâmplat cu dosarul penal deschis pe numele Mariei Petrenco? Și aici se creează impresia că feciorașul are putere suficientă asupra organelor de control sau că procurorii noștri se tem să nu-și piardă funcțiile în cazul revenirii la putere a comuniștilor. Acum o lună, fuseserăm informați că dosarul este suspendat din cauză că Maria Petrenco a plecat din țară, dar că nu a fost anunțată în căutare. Fără nicio explicație în plus, doar cu străngeri din umeri... Am decis să o căutăm noi și am găsit-o într-o singură zi. După care, săptămâna trecută, CCCEC ne-a informat că, în sfârșit, a anunțat-o în căutare... Solicitat de noi, Lilian Rudei, procurorul care gestionează dosarul, s-a interesat mai întâi ce informație am primit de la Centru, apoi a confirmat că Petrenco e căutată, pentru a fi reținută. Contradicții capitale și între angajații procuraturii și cei ai CCCEC. Rudei afirmă că dosarul nu a fost suspendat până acum și că el a dat indicații Centrului să o anunțe pe Petrenco în căutare încă în luna februarie. La rândul său, Bogdan Zumbreanu, director adjunct Direcția generală urmărire penală a CCCEC, spune că Centrul nu a primit niciodată respectiva ordonanță. „După procedură, dacă bănuitul sau învinuitul nu se prezintă la procuror, acesta emite o ordonanță prin care dispune căutarea persoanei. Dacă Rudei a luat decizia la începutul anului, trebuia să ne anunțe atunci, dar el nu a făcut-o nici până azi. Pe dna Petrenco am anunțat-o în căutare noi, fără indicații de la procuror”, susține Zumbreanu. Astfel, n-am înțeles cine se face vinovat de tărgănarea dosarului, deoarece, în fond, n-am primit niciun răspuns explicit. Curios e și faptul că atunci când l-am anunțat pe procurorul Rudei că am găsit-o pe Maria Petrenco într-o singură zi, el ne-a cerut sprijinul. Noi însă nu vom ajuta

instituțiile de drept în această privință, deoarece suntem convinși că ele sunt în stare să găsească pe cineva și în câteva ore, dacă au dorință. La fel cum ar fi putut să afle că, la începutul lui mai 2011, Maria Petrenco a fost la Chișinău.

Frig ca în morgă și Petrenco nu vrea să vorbească

În clădirea de pe str. Zelinski 28/7, în care se afla Liceul „Petrenco”, șuieră vântul și e frig ca în morgă. Găsim o ușă deschisă și intrăm în clasă, unde ne împiedicăm de chiștoace și sticle. La WC, zace o carte de Maksim Gorki, ruptă bucățele... Clădirea e păzită de un bărbat de la Direcția de învățământ Botanica și de un câine cât un deget, care zâmbește în continuu. Paznicul ne spune că școala era plină de toate, dar într-o zi au venit niște necunoscuți și au cărat totul. Ne povestește că mai bat pe la poartă părinți rătați și învățători triști cu eterna întrebare: „N-a venit directoarea? Nu ne dau banii?”. Toți știu că asta nu se va întâmpla niciodată, pentru că așa au decis judecătorii Moldovei, dar speranța încă nu le-a murit.

Am sunat-o pe Maria Petrenco la telefoanele sale din Rusia. Poate că ne-a răspuns ea, poate că altă femeie, dar s-a interesat imediat cine suntem. I-am lămurit că vrem să vorbim cu dna Petrenco și ea s-a gândit mult până a ne spune că nu o cunoaște. L-am apelat și pe fiul său, care recent se revolta la o emisiune televizată că actuala guvernare nu vrea să stârpească corupția... Și el a fost la fel de vorbăreț: „Sincer, nu aș dori să discut cu dvs.”. Cred că ar fi interesant să-l vedem pe Grigore Petrenco în fața unei biete profesoare cu părul nins și ochii roșii de durere, care ne spunea: „Ce folos că am umblat trei ani prin judecată? Dacă se schimbă puterea, feciorașul o va apăra din nou. Își vor bate joc de oameni și mai tare. Mi-a spus cineva că, auzind despre noi, Maria Petrenco spune și astăzi: „Sunt gata să scuip peste toți!”...

Păduraru Pavel, www.timpul.md, 10.06.2011

Ciornii, suspectat de „atac raider”

Firmele omului de afaceri Nicolae Ciornii sunt acuzate că ar fi implicate într-un atac de tip „raider”. Învinuirile vin din partea lui Tudor Rotaru, conducătorul firmei „Agrosalvia” SRL. Acesta susține că, prin intermediul „AMG Kernel” și „AMG – Magroselect”, care fac parte din AMG Holding, condus de Nicolae Ciornii, se încearcă sistarea activității firmei sale și, ulterior, preluarea ilegală a acesteia. În „afacere” figurează și numele lui Vladimir Bălan, cunoscut ca fiind părtaș în trecut la atacuri „raider”, în special la cel care viza întreprinderea „Avicola-Nord”. Nicolae Ciornii și conducătorii firmelor vizate de Rotaru susțin,

însă, că acesta minte și spun că nu înțeleg rolul acuzațiilor celui care până mai ieri le-a fost partener.

„Atacurile raider” vin din realitatea anilor 1970 din SUA, atunci când, având scopul de a se extinde și chiar de a monopoliza anumite domenii economice, oamenii de afaceri se foloseau de diverse mijloace pentru reducerea acțiunilor companiei vizate, pentru ca pachetul majoritar să poată fi preluat de pe piață la un preț mult mai mic decât cel real. Cu alte cuvinte, atacurile raider sunt niște mișcări îndreptate spre lichidarea unor companii, preluarea controlului asupra lor și manevrarea acțiunilor acestora astfel, încât să fie preluate la prețuri derizorii sau chiar cu titlu gratuit, iar noii „stăpâni” să poată profita după placul lor de bunurile acestor companii.

Cum a început totul

Totul a început în 2008, când „Agrosalvia” SRL, firma condusă de Tudor Rotaru, și AMG „Kernel” au efectuat o tranzacție cu tehnică agricolă. Deși cei de la „Agrosalvia” susțin că între cele două întreprinderi s-a produs un schimb, instanța de judecată a decis că „Agrosalvia” SRL datorează 259 mii de lei AMG „Kernel”.

Pe 27 septembrie 2010, Judecătoria Economică de Circumscripție a emis o încheiere prin care dispune aplicarea sechestrului pe mijloacele bănești aflate în conturile bancare ale SRL „Agrosalvia”, pe bunurile mobile și imobile pentru o datorie de 1 mil. 972 mii de lei pe care „Agrosalvia” ar fi avut-o față de AMG „Magroselect”, care, după cum spuneam mai sus, face parte din AMG Holding. Decizia a fost pusă în executare imediat. Pe 10 noiembrie 2010, Curtea de Apel Economică a menținut încheierea, conturile întreprinderii rămânând blocate.

Pe 4 noiembrie, știind că „Agrosalvia” are conturile blocate, cei de la AMG „Kernel”, o altă companie care face parte din AMG Holding, au cerut în judecată ca „Agrosalvia” să plătească imediat cei 259 mii de lei. Instanța de judecată s-a conformat, emițând o ordonanță care prevedea încasarea datoriei. În ianuarie, ordonanța a fost trimisă spre executare. Atunci s-a și depistat că pe conturile „Agrosalvia” este pus sechestrul, din cauza datoriei pe care „Agrosalvia” o avea către AMG „Magroselect”. Pentru că nu putea achita datoria, „Agrosalvia” era amenințată cu insolvabilitatea.

Trei încercări eșuate de a achita datoria

În februarie 2011, Maria Moraru, de la Curtea de Apel Economică, emite, la cererea celor de la „Kernel”, o încheiere prin care îl numește în calitate de adminis-

trator provizoriu la „Agrosalvia” pe Vladimir Bălan, decizia fiind menținută de Curtea Supremă de Justiție (CSJ) pe 24 martie 2011.

La început de martie 2011, este încheiat un acord între „Agrosalvia” și „Novasem”, o altă întreprindere, prin care ultima se obliga să achite datoria pe care „Agrosalvia” o avea către „Kernel”. Pe 18 martie, „Novasem” transferă banii pe contul AMG „Kernel”. În aceeași zi, cei de la „Kernel” trimit banii înapoi, motivând că nu au un acord cu „Novasem” și că nu pot primi de la ei datoria pe care o are „Agrosalvia”. Pe 31 martie, banii au fost transferați din nou, dar cei de la „Kernel” au retrimis banii înapoi și au amenințat că în caz că se mai transferă o dată, aceștia vor fi priștiți și considerați ca „îmbogățire benevolă”.

Pe 11 mai, cei de la „Agrosalvia” deschid un alt cont bancar pe numele întreprinderii și în aceeași zi transferă pentru a treia oară banii către „Kernel”. A doua zi, cei de la „Kernel” au transferat înapoi banii, „dat fiind faptul că transferul respectiv este nul și contravine prevederilor insolabilității”. Tot în aceea zi, Maria Moraru l-a desemnat pe Vladimir Bălan ca administrator al procesului de insolabilitate.

Avocat: „Este un atac raider”

„AMG „Kernel” nu dorește să primească banii. Se insistă asupra demarării procesului de insolabilitate a „Agrosalvia”. Se încearcă distrugerea „Agrosalvia”, din motive de concurență”, spune Dumitru Harea, avocatul „Agrosalvia”, susținut și de către Tudor Rotaru.

„Considerăm că este vorba de un „atac raider”. Vladimir Bălan, administratorul procesului de insolabilitate, a mai fost implicat în astfel de atacuri, în special în cel de la „Avicola-Nord”. El a avut și dosare penale, fiind acuzat de falsificarea probelor”, mai spune Harea.

„Nu avem contract cu firma aia (Novasem – n.r.) și nu știm în ce bază banii ăia intră la noi în cont”, spune, la rândul său, Victor Guțu, directorul AMG „Kernel”, fiind întrebat de ce nu a acceptat plata datoriei „Agrosalvia” prin intermediul firmei „Novasem”. „În al doilea rând, atunci când ei au vrut să ne transfere banii, deja ne aflam în proces de judecată. Suntem gata și azi să primim datoria, dar pe căi legale. E o poveste ceea ce spun ei, că am vrea firma, nu banii. Ce, am eu nevoie de firma lor? Eu de atâția ani de zile îi rog să-mi transfere banii, iar ei abia acum, când au văzut că i-am acționat în judecată, au încercat să ne dea banii. Noi am numit administratorul nostru acolo. Doar el are dreptul să ni-i transfere”, a punctat Guțu.

„O datorie trebuie întoarsă”

„Nu m-am gândit că se va ajunge la astfel de acuzații, mai ales că Tudor Rotaru, până la mine, a fost director la „Magroselect”, spune Grigori Gherjavschi, directorul AMG „Magroselect”. Nu înțeleg ce înseamnă un „atac raider” în opinia lui Rotaru. Pot fi discutate asemenea cuvinte grele. În realitate, e o datorie care trebuie întoarsă. De multe ori am cerut celor de la „Agrosalvia” soluționarea pașnică a problemei. Am fost tratați cu tăcere. Dacă iei un împrumut, trebuie să-l întorci. Sunt subalternul acționarilor companiei, care mă întrebă unde-s banii și de ce nu se efectuează lucrările. Dacă nu-s bani, plec. La ce-mi trebuie o companie plină de datorii?”, ne-a întrebat Gherjavschi.

Ciornii: „Eu să fac atac raider?”

Și omul de afaceri Nicolae Ciornii s-a arătat surprins de acuzațiile lui Tudor Rotaru. „Eu să fac „atac raider?” Am investit atâția bani în sectorul agrar și acum cineva să mă acuze de așa ceva? El (Tudor Rotaru – n.r.) nu se gândește ce face”, a spus Ciornii. „Nu cunosc tot ce se întâmplă în acest caz. „Kernel” și „Magroselect” au conducători care se ocupă de asta. Știu, însă, că Rotaru a lucrat la „Magroselect” aproape 10 ani și deține 30% din acțiuni. Când am deschis această companie, pentru că era un savant, un om de încredere, i-am dat 30% din întreprindere, fără ca acesta să investească vreun ban. Între timp, și-a făcut, inclusiv cu ajutorul „Magroselect”, întreprinderea sa, „Agrosalvia”. La „Magroselect” și-a adus ru-dele, le-a dat mașini. Apoi l-am dat afară. El a cerut mulți bani! I-am propus să-i dăm cele 30%, dar el a vrut de 3 ori mai mult. Nu-l înțeleg”, ne-a spus Ciornii, precizând că „tot ce s-a făcut până acum e legal, pentru că noi nu am urmat decât deciziile instanțelor de judecată”.

Cine este Vl. Bălan?

Numele lui Vladimir Bălan, administratorul „Agrosalvia”, face din acest caz unul mai special. Cine este Vladimir Bălan? Acesta se numără printre administratorii certificați incluși în lista de pe site-ul Asociației Lichidatorilor și Administratorilor din R. Moldova. Numele său, însă, este legat ireversibil de „Avicola-Nord”.

Site-ul old.hicsuntleones.eu, specializat în articole despre atacurile raider, îl plasează pe Bălan în lista persoanelor implicate în acest gen de ilegalități. Același site, dar și alte publicații on-line din R. Moldova, au scris despre implicarea lui Vladimir Bălan în afacerea „Avicola-Nord”. S-a menționat că Vladimir Bălan ar face parte din gruparea specializată în „atacuri raider” coordonată de Andrei Ciuș. Totodată, site-ul

old.hicsuntleones.eu scrie că după afacerea „Avicola-Nord” Vladimir Bălan s-ar fi ales cu un dosar penal și din nou cu „odihnă” în spatele gratiilor.

Pentru a verifica exactitatea informațiilor relatate mai sus, am contactat Procuratura Generală. După câteva zile de căutări, procurorii ne-au comunicat că este dificil de verificat „istoria” unei persoane care a avut tangență cu procuratura sau care a avut deschise dosare penale pe numele său pentru că în PG nu există o bază de date specializată în așa ceva.

Contactat de ZdG privind situația firmei „Agrosalvia”, Vladimir Bălan ne-a spus inițial să revenim în 20 de minute. Ulterior, acesta nu a mai răspuns la telefoanele redacției.

Moșneag Victor, www.zdg.md, 16.06.2011

Continuare la acest articol

CSJ citește Ziarul de Gardă

CSJ revine, printr-un comunicat de presă, la o investigație a *Ziarului de Gardă*, care viza „atacurile de tip raider” împotriva SRL”Agrosalvia”. CSJ remarcă faptul că, având în vedere interesul pentru situația întreprinderii, a decis să informeze suplimentar despre unele circumstanțe identificate de Colegiul economic în cadrul procesului de insolabilitate a SRL”Agrosalvia”. Așadar, prin hotărârea Curții de Apel Economice din 11 mai 2011, a fost intentat procesul de insolabilitate față de SC”Agrosalvia”SRL, fiind reținut drept temei incapacitatea de plată a debitorului și imposibilitatea de a achita datoria față de SRL”AMG-Kernel” în sumă de 255 543, 29 lei. Examinând cauza în ordine de recurs, prin decizia nr.2re-251/11 din 23 iunie 2011 Colegiul economic al Curții Supreme de Justiție a adoptat o nouă hotărâre prin care a respins cererea de intentare a procesului de insolabilitate înaintată de SRL”AMG-Kernel” față de SC”Agrosalvia”SRL.

În argumentarea soluției adoptate, instanța de recurs a reținut că, de facto, SC„Agrosalvia”SRL nu este în imposibilitate de plată a datoriei, mai mult debitorul a încercat în repetate rânduri, prin intermediul unei terțe persoane, fapt absolut legal, să achite datoria respectivă. Astfel, prin ordonanța judecătorească a Judecătoriei Economice de Circumscripție din 04 noiembrie 2010, debitorul SC”Agrosalvia”SRL a fost obligat să achite SRL”AMG-Kernel” datoria în mărime de 259 376,29 lei. Însă, din considerentul că pe contul bancar al SC”Agrosalvia”SRL a fost aplicat sechestrul în vederea asigurării acțiunii pe un

alt dosar, întreprinderea era în imposibilitate de a achita suma respectivă. În aceste condiții, la 16 martie 2011, SC”Agrosalvia”SRL a încheiat cu agentul economic SC”Novasem”SRL, care avea o datorie față de debitor în mărime de 1 111 111, 10 lei, un acord prin care părțile au convenit ca SC”Novasem”SRL să achite creditorului SRL”AMG-Kernel” suma de 259 376,29 lei.

Ulterior, la 18 martie 2011, creditorul a fost înștiințat, în scris, despre faptul că plata datoriei SC”Agrosalvia”SRL va fi efectuată de SC”Novasem”SRL. Prin ordinul de plată nr. 46 a fost transferată în contul SRL”AMG-Kernel” suma de 259 376,29 lei, fiind indicat la rubrica **Destinația plății**: „plata pentru stingerea datoriei a SRL”Agrosalvia” către SRL”AMG-Kernel”, conform acordului nr. 01 din 16 martie 2011, încheiat între SRL”Novasem” și SRL”Agrosalvia”. Cu toate acestea, deși suma destinată stingerii datoriei debitorului față de creditor a fost transferată, SRL”AMG-Kernel” o restituie, pe motiv că, aparent, a fost transferată greșit. În perioada 28-31 martie 2011, SRL”Agrosalvia” întreprinde o nouă tentativă de achitare a datoriei, prin intermediul SRL”Novasem”, înștiințând din timp despre acest fapt, atât creditorul SRL”AMG-Kernel”, cât și instanța de judecată, însă nici de această dată achitarea nu a reușit.

De asemenea, la 05 mai 2011 în adresa creditorului a fost expediată o scrisoare de garanție din partea SRL”Novasem”, prin care se garantează irevocabil și necondiționat plata sumei de 259 376,29 lei la prima cerere a SRL”AMG-Kernel”. Subliniem că, în conformitate cu prevederile art. 581 alin. (1) din Codul civil, dacă din lege, contract sau din natura obligației nu reiese că debitorul urmează să execute obligația personal, aceasta poate fi executată și de un terț. În astfel de cazuri, creditorul este obligat să accepte executarea propusă de terț pentru debitor. În aceste condiții, este absolut evident că SRL”AMG-Kernel” a încercat să se eschiveze de la primirea plății datoriei, având în mod indubitabil intenția de a intenta procedura de insolabilitate în privința SRL”Agrosalvia”.

Totodată, instanța de recurs a conchis că concluziile ce se conțin în raportul administratorului Vladimir Bălan sînt în contradicție cu circumstanțele de fapt, astfel fiind dusă în eroare prima instanță, care neîntemeiat a intentat procesul de insolabilitate față de SC”Agrosalvia”SRL. Mai mult, capacitatea de plată a SRL”Agrosalvia” a fost probată și prin faptul că la data de 11 mai 2011, prin ordinul de plată nr. 5 a fost transferată pe contul creditorului datoria în mărime de 259 376,29 lei, însă creditorul refuză fără nici un motiv legal să o accepte. Ca urmare, la 23 iunie 2011 Colegiul economic a decis încetarea procesului de insolabilitate a SRL”Agrosalvia”.

Moșneag Victor, www.zdg.md, 06.07.2011

MAKENA între poliție și penitenciare

Direcția Generală Servicii Operative (DGSO) din cadrul Ministerului Afacerilor Interne (MAI) luptă cu Departamentul Instituțiilor Penitenciare (DIP) pentru controlul asupra sistemului penitenciar, iar dosarul în care Vladimir Moscalciuc, alias Makena, este învinuit de organizarea și conducerea unei grupări criminale în cadrul închisorii este un instrument de răfuială în cadrul acestui conflict. Aceasta este una dintre ipotezele confirmate de surse din cadrul Ministerului Justiției.

Săptămâna trecută, Procuratura Generală (PG) a anunțat că a definitivat urmărirea penală și că a trimis în instanța de judecată o cauză penală în care, în calitate de inculpați, figurează 9 deținuți ai Penitenciarului nr.16 de la Pruncul, învinuiți de șantaj, precum și de crearea unei organizații criminale, condusă de așa-numitul „hoț în lege” Makena.

Organizație criminală în închisoare

Această cauză penală a fost inițiată la începutul anului trecut, după ce mai mulți deținuți s-au plâns că ar fi fost șantajați prin aplicarea violenței și amenințarea cu moartea de către un grup de condamnați ai penitenciarului, care ar fi membri ai grupării „Makena”.

Procurorul Viorel Morari, care conduce urmărirea penală, susține că în ultimii 11 ani, fiind condamnat, Moscalciuc a format organizația criminală cu denumirea „Makena”, alcătuită din membri ai grupărilor criminale din cadrul închisorilor din R.Moldova, dar și din statele vecine, una dintre care își desfășura activitatea infracțională pe teritoriul Penitenciarului Pruncul.

Cu scopul de a acumula fonduri bănești pentru susținerea organizației și pentru atragerea altor membri din rândurile deținuților, membrii rețelei interlope recurgeau la diverse presiuni asupra deținuților, inclusiv amenințări cu moartea, solicitând, sub diferite pretexte, sume de la 300 la 9000 de euro.

1000 EURO ca să fii „smotreășcii”

„În 2008, când am fost etapat la penitenciarul Pruncul, pentru unele investigații medicale, am fost întâmpinat de Lilian Chirica (polojenet) și Moscalciuc, care mi-au propus să mă alinez organizației criminale în calitate de (smotreășcii) contra unei sume inițiale de 1000 de euro. Am refuzat categoric, la care mi-au spus: bun, singur ți-ai ales drumul ista și cum tu arunci așa de tare la paciot, mî s taboi razbiriomsea. Makena a dat din mâna și a spus: „ladna Lilic, davai tî razbratâivai evo”.

Când am fost transferat înapoi în penitenciarul unde mă aflam inițial, unde e penitenciar de tip deschis, au început șantajurile, estorcările de bani, amenințările, maltratarea psihologică și fizică și din partea colaboratorilor, și din partea deținuților. Încereau să-mi întindă diferite curse, după care apăreau și spuneau că rezolvă ei totul, dar trebuie să dau bani sau trebuie să aduc narcotice, telefoane mobile.

Ei îi manipulează pe toți deținuții din toate penitenciarele. Bani nu se cer de la toți, pentru că nu toți au aceste posibilități, dar ei știau cine și ce posibilități are. Banii tot timpul se transmiteau și circulau la libertate, prin anumite persoane care transmiteau cui trebuia. Modalitățile tot timpul erau diferite, pentru a nu putea fi depistați. De regulă, fie se transmiteau prin rutieră, fie printr-un șofer oarecare. Circulă prin 6-7 persoane, timp de 2-3 zile, până ajung la destinație”, relatează una dintre presupusele victime ale rețelei „Makena”.

„Makena achită pentru servicii la Parlament și la Procuratură”

Același deținut a povestit că Makena conduce grupări de deținuți care i se supun, iar în unele cazuri chiar se închină la fotografia acestuia și servesc băuturi alcoolice în cinstea sănătății sale. Tot ei, spune acesta, acumulează fonduri financiare și bunuri materiale care ulterior sunt predate în bugetul lui Makena, cu care acesta achită cheltuielile pentru servicii unor persoane din Guvern, Parlament, Procuratură, DIP și altora cu care conlucrează.

Pentru presupuse acțiuni similare, în judecată au fost trimiși 9 condamnați, inclusiv Moscalciuc și Lilian Chirica, care este învinuit că ar fi conducătorul presupusei grupări criminale din Penitenciarul Pruncul. În respectiva schemă procurorii suspectează și implicarea angajaților instituțiilor penitenciare. 2 persoane au și fost puse sub acuzare, iar o a treia, care face parte din conducerea DIP, a fost scoasă de sub urmărirea penală. Aceștia sunt suspectați de complicitate la șantaj și depășirea atribuțiilor de serviciu. În instanță se mai examinează un dosar similar, intentat pe numele lui Moscalciuc și al lui Chirică.

Administrația DIP a recunoscut că de mai multe ori, în decursul mai multor ani, a primit din partea deținuților scrisori prin care aceștia îl acuzau pe deținutul Moscalciuc și pe alții din anturajul său de acțiuni violente și solicitări de bani.

Dosar fabricat cu interese

Avocatul lui Chirică, Oleg Chicu, susține că clientul său este nevinovat de ceea ce i se incriminează, că acesta nu face parte din niciun fel de grupare și că nu are nicio relație cu Makena, iar dosarul este fabricat. Avocatul a dat de înțeles că în acest

dosar sunt implicate persoane cu funcții mari, care nu au nici-un statut pe dosar, dar despre care nu poate vorbi la momentul de față.

Și Vitalie Bocancea, directorul adjunct al DIP, care a fost inițial suspectat și el de către procurori de implicare în rețeaua respectivă, dar care a fost scos de sub urmărirea penală, susține că e un dosar fabricat. Totodată, în dosarul împotriva lui Moscalciuc, care deja este în judecată, Bocancea a fost chemat în calitate de martor al lui Makena. Înaintea ședinței de judecată, acesta a declarat că nu neagă că în penitenciare există o anumită subcultură a deținuților, dar nu e ceea ce incriminează PG.

Bocancea a mai spus că „sunt interese” ca lucrurile să se întâmple astfel. „Unor deținuți li s-a promis că vor fi eliberați dacă vor face aceste acuzații, altora altceva. Nimic nu-i întâmplător. Îmi pare rău că nu știți cine ar avea de câștigat în urma acestui conflict”, a spus angajatul DIP.

Secret de stat cu MAI și DIP

Depozițiile acestuia în judecată, pe alocuri, erau destul de teoretice și superficiale. A declarat că are cu deținuții doar relații de serviciu și de mai multe ori a invocat articolul 213 din Codul de Procedură Penală, care se referă la apărarea secretului de stat, adăugând repetat un „aș spune multe” dacă ar fi interogată cu aplicarea prevederilor acestui articol.

Surse din cadrul DIP au declarat sub anonim că trimiterea lui Bocancea la respectivul articol se referă la faptul că ar fi anumite acțiuni pe care aceștia le-au depistat și care au fost comunicate cu statut de informație secretă Ministerului Justiției și PG. Acestea ar viza relația ilegală dintre angajații MAI și lumea interlopă din penitenciare. De fapt, se presupune că anume de la aceasta s-a și pornit dosarul cu rețeaua „Makena”. Pentru a sustrage atenția de la ilegalitățile care ar avea loc în cadrul MAI, și anume în DGSO, subdiviziune ce are responsabilități și în cadrul penitenciarelor și care intră în contact direct cu deținuții, ar fi provocat această urmărire penală, în cadrul căreia să acuze și angajații DIP de colaborare cu Makena.

Interesul și controlul de după gratii

Lupta „subterană” dintre MAI și DIP este mai veche. Mulți susțin că MAI ar fi vrut control asupra sistemului penitenciar. Anumiți angajați MAI ar fi având interes să pătrundă în penitenciare ca să poată stoarce informații și mărturii necesare, pe de alta parte, logica instituțională spune că acolo nu trebuie să aibă acces

nimeni, cu atât mai mult poliția. Plus că mai este interesul financiar, se speculează că sume foarte mari de bani sunt plătite de către autoritățile criminale din închisorii unor colaboratori MAI pentru unele servicii.

Din depozițiile lui Bocancea în judecată s-a înțeles clar că timp de cel puțin doi ani polițiștii din DGSO, cu regularitate, de câteva ori pe săptămână, vizitau penitenciarele, fără să respecte norme, nefixând în registru a numele deținuților vizitați.

Demiteri vagi și interimat suspect

În această luptă, dintre MAI și DIP, sunt foarte neclare recente schimbări de cadre din cadrul DIP. Săptămâna trecută, a fost anunțată demiterea directorului DIP, Vadim Cojocar. Ministrul Justiției, Oleg Efrim, explicase acest lucru prin faptul că la reangajarea acestuia fusese încălcată legea și că era amoral ca fiind pensionat să beneficieze și de salariu.

Cu replică a venit ex-ministrul Justiției, Alexandru Tănase, prin ordinul căruia fusese reangajat Cojocar, care spune pe blogul său că toate acestea sunt o farsă și că de fapt o pretinsă ilegalitate se acoperă cu o ilegalitate veritabilă, cum este demiterea lui Cojocar.

Tănase a explicat că toți directorii DIP au fost angajați în același mod, și chiar să fi fost încălcare, legea spune că, „angajatul nu trebuie să suporte consecințele eventualelor încălcări imputabile angajatorului”.

Cât despre faptul că acesta beneficia și de pensie și de salariu, ex-ministrul a spus că „nimeni, nici chiar ministrul justiției, nu are dreptul de a refuza pensionarea unei persoane, la fel cum nimeni nu poate condiționa reangajarea unei persoane cu renunțarea la pensia cuvenită”.

Cu misiune specială în penitenciare

În locul lui Cojocar, la conducerea DIP a fost numit Veaceslav Ceban, care până în ziua când ministrul Efrim a emis ordinul respectiv, a activat în fruntea Direcției Misiuni Speciale (DMS) din cadrul MAI, de unde fusese demis în 2009 și unde se restabilise prin judecată. „Această structură a MAI, în realitate, era poliția politică, care se ocupa de partidele de opoziție și de oponenții personali ai regimului Voronin. DMS era responsabilă de filajul conducerii PLDM, interceptarea convorbirilor telefonice, supravegheri etc. DMS a jucat un rol cheie în atrocitățile comise în evenimentele din 7 aprilie 2009”, scrie Tănase pe blogul său. De altfel, anul trecut fusese restabilit, tot prin judecată, și fostul șef al acestei direcții, care se pomenise la un moment dat cu doi conducători.

Anterior, Ceban, care este și soțul interpretei Aura, și prieten cu ministrul Efrim, soțiile ambilor având proiecte comune, și cumătru cu prim-vecepreședinta Parlamentului, vice-președinta PLDM, Liliana Palihovici, a lucrat director adjunct al Centrului pentru Combaterea Traficului de Persoane. A plecat de acolo odată cu reorganizarea acelei instituții și reangajarea tuturor în bază de concurs. Acest lucru s-a întâmplat după ce s-au adus grave acuzații conducerii acelui centru, precum că ar fi corupți și că ar colabora cu traficanții de persoane.

Tot ex-ministrul Tănase, pe blogul său, mai scrie că numirea lui Ceban în această funcție are scopul de a plasa sistemul penitenciar sub controlul MAI. Acesta a recunoscut că pentru prima dată i s-a sugerat substituirea lui Cojocaru cu Ceban cu doi ani în urmă. „Am refuzat acest lucru deoarece am considerat că sistemul penitenciar trebuie ținut cât mai departe de MAI. Esența reformei penitenciare a fost de a exclude controlul MAI asupra penitenciarelor,, Tănase a explicat pentru ZdG de ce este atât de râvnită funcția de director al DIP: „Decizii mari nu poate lua, dar în schimb, dacă ai controlul asupra funcției respective, poți influența desfășurarea unor dosare penale, multe alte lucruri. Este vorba de influențe ilegale, ce țin inclusiv de lumea interlopă din penitenciare”.

Ețco Tatiana, www.zdg.md, 23.06.2011

Scheme și protagoniști

Presa continuă să facă noi dezvăluiri vizavi de activitatea omului de afaceri Igor Țurcan, decedat la începutul lunii curente în urma exploziei unei mașini-capcană la Chișinău. Potrivit investigației „Igor Țurcan executat de mafia bulgară”, publicată în „Ziarul de Gardă” (nr. din 16 iunie c.) afacerile lui Igor Țurcan și K^o s-au extins până în raionul Rezina.

Cum a fost „salvată” fabrica din Orhei

După cum scrie „ZDG”, devenind director al Fabricii de fermentare a tutunului din Orhei, I. Țurcan, împreună cu membrii celebrei grupări „Boiana Grup” care la mijlocul anilor '90 deținea monopolul pe piața de tutun din republică, au creat, în 1998, SRL „Torleno” și SRL „Măgura Grup”. La SRL „Măgura Grup” în calitate de fondatori figura Igor Țurcan, cu 40%, și Anatolie Covalenco, actualmente primar de Cinișeuți, raionul Rezina, cu 60%, conducător fiind un anume Iurie Goncear. La SRL „Torleno”, înregistrată tot la Cinișeuți, fondatori erau Ludmila Lipciu și Stefania Covalenco, având câte 50%, iar Serghei Movilă apărea în calitate de conducător al firmei.

Faptul că Ludmila Lipciu, una dintre fondatoarele SRL „Torleno”, avea legături cu membrii „Boiana Grup” reiese dintr-o operațiune din 2003 a miliției criminale din Moscova, efectuată la Compania moldovenească CRAFT din capitala rusă. Atunci, un câine-lup, antrenat în depistarea explozivelor, i-a dus pe lucrătorii operativi în una dintre hale, unde au descoperit o „centură a șahizilor” cu trei calupuri de trinitrotoluen, având greutatea de 600 grame, utilizată la comiterea atentatelor sinucigașe. Tot acolo au fost găsite două aruncătoare portative de grenade tip RPG-18 „Muha” și RPG-22 „Netto”. Compania CRAFT era condusă de cetățenii R. Moldova Ana Lipciu (director) și Ludmila Lipciu (contabil). În momentul descinderii miliției, în oficiu se afla și un oarecare Iurie Goncear, cel care, în 1998, conducea SRL „Măgura Grup”. Afacerea era controlată de Vasile Șișkov, anunța presa rusă.

Prin intermediul SRL „Torleno” și SRL „Măgura Grup” și în urma unor tranzacții dubioase cu statul, intrate și în atenția Curții de Conturi, Fabrica de Tutun din Orhei a fost decapitalizată. Fondurile fixe, în valoare de 10,6 mil. lei, au fost transmise în capitalul statutar al Întreprinderii mixte Fabrica de tutun din Orhei „Tubecon-Tobacco” SRL.

Ulterior, director al „Tubecon-Tobacco” a devenit Vasile Șișkov, cel care a fondat „Boiana Grup”. El a fost succedat de Iurie Goncear, finul său de cununie, care, în 1998, a condus firma creată de Țurcan, scrie „Ziarul de Gardă”.

Administrarea fiduciară - o metodă de *prihvatizare* a bunurilor publice

La sfârșitul anilor 90 ai secolului trecut Departamentul Privatizării al R. Moldova (director A.Oleinic) a răzgândit o metodă originală de „salvare” a patrimoniului public - gestionarea unor anumite întreprinderi prin intermediul companiilor fiduciare. Așa SA „Fabrica de fermentare a tutunului din Orhei”, una dintre cele mai mari întreprinderi din raionul Orhei, în care statul deținea 95,07%, a fost transmisă, fără acordul ministerului de ramură, managerului fiduciar SRL „Măgura Grup”, o întreprindere abea fondată de Igor Țurcan și Anatolie Covalenco.

Ulterior, în hotărârea pe propriul raport privind administrarea și întrebuințarea resurselor financiare publice în anul 2001, Curtea de Conturi a R.Moldova astfel aprecia această „operațiune”: „Departamentul Privatizării n-a ținut sub un control strict onorarea de către managerul fiduciar a obligațiilor asumate, din care cauză, la momentul efectuării controlului, managerul fiduciar n-a calculat și transferat la bugetul de stat 3% din costul nominal al acțiunilor primite pentru administrare fiduciară, începând cu anul 2001 pentru fiecare an precedent de activitate în sumă de 873,0 mii lei.

În mod similar managerul fiduciar n-a îndeplinit nici prevederea contractului privind asigurarea patrimoniului primit în administrare fiduciară (17,6 mil. lei) în folosul fondatorului ori depunerea în gaj a unui patrimoniu propriu în mărirea convenită cu fondatorul.

Departamentul Privatizării, împreună cu ministerul de ramură, încălcând prevederile actelor normative în vigoare, care interziceau realizarea, depunerea în gaj, grevarea (înstrăinarea în alt mod) a patrimoniului transmis în administrare fiduciară, au permis managerului fiduciar depunerea în gaj pentru creditele angajate a fondurilor fixe în sumă de 8 mil. lei.

Conform actelor normative în vigoare, în cazul înrăutățirii activității economico-financiare a subiectului transmis în administrare fiduciară, Departamentul Privatizării avea dreptul să rezilieze cu managerul fiduciar contractul de administrare fiduciară.

Cu toate că odată cu transmiterea SA „Fabrica de fermentare a tutunului din Orhei” în administrare fiduciară practic toți indicatorii economici ce caracterizează activitatea ei s-au înrăutățit, iar întreprinderea în această perioadă de la profit (1-1,2 mil. lei anual) a început să activeze cu pierderi (a. 2000 – 3,9 mil. lei, 9 luni ale a.2001 – 1,1 mil. lei), Departamentul n-a reziliat contractul de administrare fiduciară.

Mai mult decât atât, managerul fiduciar SRL „Măgura Grup”, cu consimțământul și permisiunea Departamentului Privatizării, în perioada de administrare fiduciară a decapitalizat societatea, prin intermediul diferitor structuri comerciale controlate de fondatorii SRL „Măgura-Grup”, a lipsit societatea de piața de desfacere, i-a imobilizat mijloacele circulante pentru finanțarea activității acestor structuri.

Astfel, piața de desfacere a tutunului fermentat din Rusia, care până la transmitere în administrare fiduciară aparținea SA „Fabrica de fermentare a tutunului din Orhei”, ulterior a fost cedată SRL „Torleno”, reprezentată ca și SRL „Măgura Grup” de către Ig. Țurcan. Datoria SRL „Torleno” față de fabrică, la 01.04.2000, a alcătuit 4,5 mil.lei, la 01.10.01 – 1,4 mil. lei.

Practic plățile acordate în avans întreprinderilor agricole cultivate de tutun din zonă sunt finanțate de către SRL „Torleno” din contul mijloacelor financiare ale SA „Fabrica de fermentare a tutunului din Orhei”, care a rămas și fără mijloace financiare, și fără materie primă.

Decapitalizarea SA „Fabrica de fermentare a tutunului din Orhei” a fost efectuată în baza permisului Departamentului Privatizării (dl A.Oleinic) din 13.04.2000, emis cu încălcarea tuturor actelor normative în vigoare. Conform acestui permis, fondurile fixe ale societății în sumă de 10,6 mil. lei au fost transmise în capita-

lul statutar al Întreprinderii mixte „Fabrica de tutun din Orhei Tubecon-Tabacco” SRL. La introducerea fondurilor fixe în capitalul statutar la buget n-a fost achitată taxa pe valoarea adăugată în sumă de 1,8 mil. lei.

La formarea capitalului statutar al întreprinderii mixte cota de participare a statului neîntemeiat a fost diminuată prin estimarea necorectă a utilajului transmis de fondatorul străin. Astfel, firma cipriotă „Tubecon Limited”, procurând prin intermediul Zonei Economice Libere RUSE din Bulgaria utilajul de producere a țigărilor în valoare de 60,0 mii DEM (357,9 mii lei), l-a introdus în fondul statutar al întreprinderii mixte cu cost majorat de 13,0 mil. lei. De la 01.07.2000 ÎM „Fabrica de tutun din Orhei Tubecon-Tabacco” SRL folosește în procesul de producție mijloace fixe care aparțin SA „Fabrica de fermentare a tutunului din Orhei”, fără a achita plata de arendă. Ca urmare, societatea a ratat venit de 2,9 mil. lei”, se menționează în hotărârea nr. 50 a Curții de Conturi a R.Moldova publicată în Monitorul Oficial al RM nr. 106 din 25.07.2002 .

Raportul Curții de Conturi a fost publicat, despre lucrurile menționate mai sus s-a vorbit mult, dar careva măsuri față de autorii acestor abuzuri și încălcări așa și nu au fost întreprinse.

Potrivit unor surse oficiale, SRL „Torleno” și-a suspendat activitatea prin 2003-2004. Solicitat de CUVÂNTUL să dea careva detalii vizavi de activitatea sa în firmele SRL „Măgura Grup” și SRL „Torleno”, Anatolie Covalenco, primarul de Cinișeuți a declarat doar că nu a făcut afaceri în firmele date, după ce legătura s-a întrerupt și telefonul a arătat mereu ocupat.

Iașcenco Tudor, Cuvântul, 24.06.2011

Afacere profitabilă cu garaje. Vezi cum a ratat statul un venit de 12 milioane de lei moldovenești

Un teren din centrul Capitalei de peste 1.000 de metri pătrați a fost privatizat la un preț de 23 de ori mai mic decât cel de piață și apoi vândut unui nou stăpân. Procurorii au încercat să readucă bunurile înstrăinate în proprietatea Guvernului, însă au pierdut procesul definitiv.

Lotul de pământ se află chiar în inima Capitalei, pe bd. Ștefan cel Mare, lângă noul sediu al Partidului Comuniștilor. Oamenii care muncesc și locuiesc în preajmă spun cu jumătate de gură că aici va fi înălțată o nouă clădire de toată frumusețea. Asta după ce acum câteva săptămâni acolo, sub geamurile Curții Economice de Apel, au fost făcute una cu pământul niște garaje ce au aparținut statului.

„Numai noii stăpâni știu ce afaceri învârt pe aici. Le-au dat jos cu buldozerul”, se vaită Nicolae, fost paznic la garaje. Pe vremuri, bărbatul avea grijă de mașinile de serviciu ale funcționarilor parcate aici. În februarie 2009, Direcția de administrație a clădirilor Guvernului a dat garajele în chirie firmei „Garantcom Invest Grup”. Încăperile cu o suprafață de 1.020 de metri pătrați ar fi adus în haznaua statului într-un singur an peste 300.000 de lei, dacă nu ar fi fost vândute la nici jumătate de an.

Deja în septembrie, au fost vândute chiriașului cu 550.000 de lei. Autoritățile de atunci le-au evaluat la prețul de 517.000 lei. Asta deși, potrivit agenției imobiliare Lara, prețul lor pe piață era de 12 ori mai mare și se ridica la 6,5 milioane de lei, la care se adaugă terenul în valoare de 5,7 milioane de lei. Tranzacția a avut loc fără licitație, părțile negociind direct. În scurt timp, firma a vândut garajele unei alte întreprinderi, „Diagnostic-Proton”, cu 1,6 milioane de lei.

După schimbarea guvernării, Procuratura Generală a pornit o investigație privind modul în care autoritățile au vândut bunurile statului la un preț atât de mic. Oamenii legii spuneau atunci că firma „Garantcom Invest Grup” ar fi apropiată ex-ministrului Construcțiilor, Vladimir Baldovici. Procurorii au încercat să anuleze contractul, însă statul a pierdut în toate instanțele. „A fost încălcată procedura de privatizare. Trebuia să fie anunțat un concurs deoarece, potrivit legii, toate bunurile publice sunt vândute numai la licitație”, explică Marcel Dimitraș, șeful Secției judiciar-civile și contencios administrativ. Procurorul dă vina pe contradicțiile din legislație.

„S-a ținut cont de regulamentul aprobat de Guvern care prevede că încăperile ne-locuibile pot fi vândute fără a fi scoase la licitație”, spune, la rândul său, Angela Susanu, director-adjunct la Agenția Proprietății Publice, care a permis vânzarea garajelor.

„Unii au noroc ca la loterie”

Și cumpărătorii bagă mâna în foc că afacerea a fost curată. „Procurorii caută nod în papură. Omul când nu are ce face, în loc să se ocupe de lucruri serioase mârâie. Totul a fost legal, la ce bun să mai răscolim acum? Mâine vin alții la putere și încep a mârâi”, s-a indignat Alexandru Sârbu, fost administrator la „Garantcom Invest Grup”.

Actualii proprietari spun că nu au decis încă ce vor construi pe fostul teren al statului. „Ne gândeam să ridicăm un centru medical, dar s-au cam înmulțit în ultima vreme. Prețul a fost bunșor. E ca la loterie, unii au noroc uneori”, ne-a spus Mihail Canariov, acționar majoritar la „Diagnostic-Proton”.

Afaceri care ne-au sărăcit haznaua

Pe lângă garajele cumpărate de „Garantcom Invest Grup”, Procuratura Generală a anunțat, în februarie 2010, și că investighează legalitatea privatizării și altor proprietăți ale statului. Atunci procurorii au vorbit despre înstrăinarea complexului hotelier „Codru”, tranzacție în urma căreia statul a pierdut 13.831.964 de lei. Procurorii au anunțat și despre alte afaceri dubioase care vizau hotelul „Național” și Centrul comercial „Grădina Moldovei”.

Toate cele trei dosare au fost pierdute definitiv de către stat în instanță. Tot în februarie 2010, oamenii legii au vorbit și despre imobilele postului de televiziune NIT. Statul a pierdut acest caz la Curtea de Apel Economică, iar în curând dosarul urmează să fie examinat la Curtea Supremă de Justiție.

În Republica Moldova „se fură legal”

Experții economici sunt de părerea că legislația Moldovei are multe porțițe deschise pentru astfel de afaceri. „În toate aceste tranzacții autoritățile sunt reprezentate de oameni incompetenți sau de cei cărora li s-a oferit o anumită recompensă pentru a prejudicia statul. Legislația și sistemul judiciar de la noi permit acest lucru fără prea multe probleme. Cu alte cuvinte, se permite să se fure legal”, explică Mihai Roșcovan.

Oamenii legii afirmă că, de regulă, bunurile statului date în chirie pot fi considerate pierdute din momentul în care dosarul ajunge în instanță. „Există o practică judiciară distinctă. Din start, se știe care poate fi finalitatea unui dosar de acest fel.

Problema e în felul în care sunt tălmăcite normele legale și în funcționarii care aplică aceste prevederi. Odată ce tranzacția este considerată legitimă, practic este imposibil să atragi pe cineva la răspundere, fie penală sau contravențională”, afirmă Marcel Dimitraș, procurorul șef al Secției judiciar-civile și contencios administrativ www.adevarul.ro din cadrul Procuraturii.

Nani Anastasia, www.adevarul.ro, 28.06.2011

„Franzeluța”, după revizia CCCEC

Scandalul de la Combinatul de panificație „Franzeluța” are la bază o revizie efectuată de Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției (CCCEC) încă în anul 2010. Pe 28 februarie 2011, după ce au fost verificate toate probele expuse în actul de revizie, Procuratura Generală (PG) a decis încetarea urmăririi

penale inițiate pe numele factorilor de decizie ai SA „Franzeluța” pe motiv că în acțiunile acestora nu au fost găsite elemente constitutive ale infracțiunii.

La 21 iunie 2011, Consiliul de Administrare al SA „Franzeluța” l-a demis pe Eugen Baleca făcând referire la actul din 2010. Ștefan Chitoroagă, președintele Consiliului, a declarat pentru ZdG că nu a știut că, în februarie 2011, PG a decis încetarea urmăririi penale pe numele conducerii întreprinderii, astfel încât, oficial, Baleca a fost demis făcându-se referire la un act de revizie care nu mai era de actualitate.

Lupta pentru pâine

Eugen Baleca a fost demis ca urmare a unui act de revizie întocmit de CCCEC în octombrie 2010, prin care se specifica că ar fi prejudiciat statul cu 24 de milioane de lei în urma importului de făină. Baleca, însă, a fost repus în funcție în timp record, după ce a obținut o hotărâre judecătorească în acest sens. De atunci, între Consiliul de Administrație al întreprinderii, directorul Eugen Baleca, Ministerul Agriculturii, în gestiunea căruia se află întreprinderea, dar și între PLDM și PD a pornit o luptă aprigă pentru întreprinderea care deține monopolul pe piața pâinii.

Actul discordiei

Actul de revizie în temeiul căruia a fost demis Baleca datează din 2010. Doar că PG și CCCEC nu se pot pune de acord în privința unor detalii. „Noi am efectuat controlul la „Franzeluța”, la inițiativa și la solicitarea PG”, spune Angela Starinschi, șefa serviciului de presă al CCCEC. „Revizia de la „Franzeluța”, despre care s-a relatat recent, a fost efectuată de CCCEC încă în octombrie 2010, în baza unei petiții anonime, parvenite la CCCEC”, spune de partea cealaltă Maria Vieru, șefa serviciului de presă al PG. Una peste alta, Starinschi ne-a spus că acea revizie a fost efectuată în 2010 și a vizat perioada 2008 – 2010. „Am constatat o diferență de preț de 24 de milioane de lei. Atunci, din câte știu, conducerea „Franzeluța” a pus acest fapt pe seama conjuncturii economice de pe piața regională. Diferența de preț apare pe drumul de la producător sau de la persoana de la care s-a achiziționat făina, până în R. Moldova. Probabil a fost vorba și de alte firme prin intermediul cărora au trecut acești bani”, ne-a explicat Starinschi.

Baleca, salvat de Procuratură

„Având în procedură o cauză penală pe faptul cauzării de daune materiale prin înșelăciune sau abuz de încredere comise de factori de decizie ai întreprinderii,

PG a solicitat de la CCCEC actul de control efectuat de ofițerii CCCEC, pentru ca acesta să fie examinat în cadrul dosarului penal pe care îl aveam în gestiune”, a mai spus Maria Vieru. „Analizând toate probele acumulate pe parcursul urmăririi penale, inclusiv actul de revizie al CCCEC, audiind și revizorii CCCEC (cei care depistaseră prejudiciul de 24 mil. lei, n.r.), studiind răspunsurile la cererile de asistență juridică parvenite de la autoritățile competente ale Ucrainei, PG a ajuns la concluzia că acele acțiuni ale factorilor de decizie de la „Franzeluța” nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii, motiv pentru care, la 28 februarie 2011, dosarul a fost încetat”, a conchis Vieru.

Demis în baza unui act care nu mai era actual

Reiese că, de fapt, Eugen Baleca a fost demis de către Consiliul de Administrație al „Franzeluța” în temeiul unui act care nu mai era de actualitate și asupra căruia PG se pronunțase cu patru luni în urmă. Ștefan Chitoroagă, președintele CA „Franzeluța”, afirmă că membrii consiliului nu au dispus de actul de revizie al CCCEC. „Noi tot l-am cerut. Verbal îi spuneam să-l aducă, dar trecea consiliu după consiliu și Baleca nu-l aducea. Asta până nu i-am dat, oficial, în scris. Doar atunci ni l-a dat. Ni l-a prezentat cu două săptămâni în urmă. Asta a și fost problema, pentru că noi nu știam ce a fost acolo”, a spus Chitoroagă, atunci când l-am întrebat de ce abia acum a fost abordat subiectul demiterii lui Baleca, dacă actul de revizie al CCCEC era din 2010. Chitoroagă ne-a spus că nu a știut nici despre faptul că, la 28 februarie 2011, PG a decis încetarea urmăririi penale pe numele conducerii întreprinderii, după ce a examinat probele din actul de revizie.

CCCEC a avut dreptate

Pentru a verifica faptele relatate în actul de revizie al CCCEC, în urma căruia PG a închis dosarul penal, am discutat cu mai mulți experți din domeniu, inclusiv agenți economici privați care importă făină. Aceștia ne-au spus că acea schemă, despre care vorbea CCCEC, este în vigoare și astăzi. „Uitați-vă în documentele de la vamă. Comparați 2-3 firme care aduc făină cu „Franzeluța”.

Raportați prețul oficial la care importă agenții economici care nu au nimic cu întreprinderea de stat și prețul la care importă „Franzeluța”. Astfel veți afla totul. Diferența e mare. Agenții economici care aduc câte 2-3 tone, o aduc la un preț mult mai mic decât „Franzeluța”, or e clar că atunci când aduci 2-3 vagoane, prețul e mai mare, dar dacă iei câteva mii de tone, făina ți se vinde mai ieftin. „Franzeluța” nu are semnate contracte directe cu producătorii, ci cu firme aflate în zone off-shore. Se vorbește chiar de o diferență de un leu la kg. Când am văzut actele, am căzut jos. La 4000 tone aduse lunar, ai 4 milioane de lei numai la importul de făină. Ei, însă, fac șmecherii și cu alte produse, pentru că se importă tot ce trebuie pentru pâine”, ne-au spus persoane din anturajul „Franzeluța”, implicate până nu demult în aceste scheme.

Import de 8 mil. \$ în patru luni

La Serviciul Vamal ni s-a spus că nu putem afla prețul și nici cantitatea de făină adusă de către SA „Franzeluța” și nici de către alte firme în parte, făcându-se referire la „secretul comercial”. Biroul Național de Statistică ne-a informat că, în ianuarie – aprilie 2011, în total, în R. Moldova au fost importate 19 mii 384 tone de făină, 75% din această cantitate fiind adusă din Ucraina. În total, în această perioadă, pentru cantitatea respectivă s-au plătit oficial 7,8 mil. USD. 70 de agenți economici au dreptul să importe făină în R. Moldova. Totodată, și Biroul Național de Statistică ne-a comunicat că statistica separată, privind importul de făină declarat de „Franzeluța”, nu poate fi prezentată, deoarece vine în contradicție cu principiul confidențialității datelor statistice, stipulat în „Legea cu privire la statistica oficială”, din decembrie 2004. Amintim că Eugen Baleca este director al SA „Franzeluța” din anul 2004.

Potrivit datelor Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, de la 1 ianuarie 2011 și până la 24 iunie 2011, R. Moldova a exportat 12 264 tone de făină. Sursele ZdG ne-au comunicat că „Franzeluța” a refuzat să ia făină de la Combinatele de produse cerealiere din R. Moldova, pentru a respecta și în continuare schemele cu firmele off-shore. Astfel, producătorii autohtoni au fost nevoiți să vândă făină în alte țări, în special în România.

Pe 15 iulie 2011, este programată Adunarea generală a SA „Franzeluța”, la care va fi pusă în discuție demiterea lui Eugen Baleca și schimbarea consiliului de administrare al întreprinderii.

Moșneag Victor, www.zdg.md, 30.06.2011

Procurorii acoperă pomana electorală a comuniștilor

În toamna anului 2007, în preajma alegerilor pentru Consiliul Raional Rezina, conducerea raionului, în fruntea căreia se afla un reprezentant al Partidului Comuniștilor, a distribuit 100 tone de grâu și orz pentru semințe în valoare de peste 600 mii de lei, venite sub formă de ajutor umanitar, liderilor agricoli și primarilor care făceau agitație pentru Partidul Comuniștilor. Timp de patru ani dosarele semințelor electorale au fost pasate de la o instituție la alta, încât, până la urmă, cei care trebuiau să poarte răspundere pentru abuzurile comise au fost scoși basma curată.

La începutul lunii mai 2011, Comisariatul de Poliție Rezina a pornit, la cererea procuraturii, urmărirea penală în legătură cu falsificarea procesului verbal al comisiei raionale speciale din 10.10.2007, prin care s-au distribuit semințele din ajutorul umanitar, semnat de președintele raionului Valeriu Ciorici. Astfel epopeea semințelor electorale a pornit pe un nou cerc.

Dosarul în cauză se află în prezent, potrivit procurorului adjunct al raionului Rezina, Aurel Gonciar, la Serviciului Nord al Procuraturii Anticorupție. Consilierul raional Andrei Gârlea, la insistența căruia acest proces continuă, este foarte sceptic vizavi de acțiunile procurorilor. „Procuratura Anticorupție trei ani și jumătate a mușamalizat în fel și chip această fărâdelege și nu prea cred că aceiași procurori acum vor aprecia în mod obiectiv fraudele din 2007 și că vinovații vor fi trași la răspundere”, susține Andrei Gârlea.

Ajutor umanitar utilizat ca pomană electorală

După alegerile locale din iunie 2007 Consiliul Raional Rezina nu a fost în stare să aleagă organele de conducere ale raionului și s-a autodizolvat. Noile alegeri ale consiliului au fost fixate pentru luna noiembrie același an. Guvernarea de atunci s-a făcut luntre și punte pentru ca administrația raionului și în continuare să rămână sub controlul PCRM. Alături de alte acțiuni de susținere, Guvernul Tarlev a donat raionului Rezina 100 tone de semințe de grâu și orz „pentru diminuarea consecințelor cauzate sectorului agricol de seceta din anul 2007”. Conform Regulamentului, semințele urmau să fie repartizate „cu titlu gratuit, producătorilor agricoli selectați în baza unor criterii bine determinate și transparente”, iar „responsabilitatea pentru veridicitatea întocmirii listelor agenților economici, pentru primirea și repartizarea corectă a semințelor” o purtau „primarii și membrii comisiei speciale locale/raionale”.

În realitate, sămânța a fost repartizată, în mod arbitrar, de către președintele raionului Valeriu Ciorici unor lideri agricoli, membri sau susținători ai PCRM, pentru

a face imagine partidului înainte de alegerile pentru Consiliul Raional. Valeriu Ciorici pledează nevinovat, afirmând că nu a încălcat legea la repartizarea ajutorului umanitar venit de la Guvern.

Un grup de consilieri raionali au încercat să clarifice lucrurile pe loc, dar nu au fost ascultați. Atunci consilierul Andrei Gârlea, convins că s-a produs un act de vădită corupție, a sesizat Direcția Bălți a Procuraturii Anticorupție. Ziarul CUVÂNTUL a dezvăluit dedesubturile „afacerii” într-un articol de investigație. Cei vizați nu au dezmințit învinuirile. Ultimul cuvânt urmau să-l spună procurorii anticorupție și justiția, însă acțiunile ce au urmat au învăluit întrun mister și mai mare „afacerea” cu seminte electorale.

Tertipuri cu dosare

Serviciul Nord al Procuraturii Anticorupție, sesizat de consilierul Andrei Gârlea, a examinat cazul la începutul anului 2008, dar nu a găsit motive pentru a demara urmărirea penală. Aceasta în pofida faptului că edilii raionului neglijaseră completamente prevederile Hotărârii Guvernului privind modul de repartizare a subvențiilor. Peste câteva luni, procurorul Ion Caracucian din Direcția control a urmării penale a Procuraturii Generale, iar apoi Vasile Levițki, adjunct al Procuraturii Anticorupție, îl informau pe A.Gârlea, care se interesa la ce concluzie a ajuns Procuratura: „Controlul efectuat de procurorii anticorupție de la Bălți a fost superficial, ordonanța de neîncepere a urmării penale este neîntemeiată și a fost anulată, DGT Bălți a CCCEC (Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției) fiind obligată să efectueze un control suplimentar”.

Ulterior Vladislav Guțan, procuror în Direcția control al urmării penale de la PG, îi răspundea lui Andrei Gârlea că „la 19.01.2009 DGT Bălți a CCCEC a declanșat urmărirea penală în cauza nr.2009046001 conform elementelor infracțiunii prevăzute de art.327 alin.(1) din Codul Penal”. Dânsul mai adăuga că „în scopul efectuării urmării penale în mod obiectiv și sub toate aspectele, cauza penală a fost retrasă din gestiunea DGT Bălți a CCCEC și transmisă organului de urmărire penală a aparatului central al CCCEC ... indicându-i-se asupra necesității luării unei soluții legale pe marginea cauzei penale în cel mai scurt timp”.

În același timp, răspunzând la o solicitare a redacției săptămânalului CUVÂNTUL adresată procurorului general referitoare la acțiunile organelor de drept privind repartizarea frauduloasă a semințelor, Vasile Levițchi, procuror-adjunct al Procurorului Anticorupție, scria deja că „la 19.01.2009 DGT Bălți a CCCEC a pornit urmărirea penală nr. 2009046002 pe semnele infracțiunii prevăzute de art.

327 alin.(1) pe faptul folosirii intenționate de către factorii de decizie ai primăriei s. Peciște a situației de serviciu în interes material și alte interese personale...” Vasile Levițchi nu pomeniște nici un cuvânt despre soarta dosarului nr.2009046001 și concluziile procurorilor vizavi de abuzurile celor care au împărțit subvenția. În februarie 2011 directorul CCCEC Viorel Chetragu informa redacția „C” prin intermediul ofițerului de presă Angela Starinschi că dosarul nr.2009046001 a fost trimis în judecată, fără a oferi careva detalii concrete.

Pentru a șterge urmele, în judecată este trimis alt dosar

La aceeași întrebare, dar adresată de către Centrul pentru Investigații Jurnalistice deja Procuraturii Generale, Vitalie Rusu, procuror în Secția control al urmăririi penale a răspuns următoarele: „Cauza penală 2009046001 a fost expediată de către Procuratura Anticorupție în instanța judecătorească pentru examinare în fond. La 04.02.2010 Judecătoria Bălți a emis o sentință de condamnare în privința persoanei culpabile”. Faptul că și în acest răspuns lipsea numele persoanei culpabile, nu se spunea nici un cuvânt despre învinuirea care i s-a înaintat, că dosarul a fost trimis la Judecătoria Bălți și nu la cea din Rezina, raionul în care locuiesc persoanele vizate, ni s-a părut suspect. Am încercat să limpezim lucrurile la CCCEC. Angela Starinschi, ofițer de presă al CCCEC, ne-a răspuns că nu dispune de alte informații cu privire la acest dosar. Un ofițer de urmărire penală din cadrul acestei instituții ne-a spus, sub protecția anonimatului, că dosarul în care erau vizați Valeriu Ciorici și S.Godonoagă ar fi fost trimis în arhivă la indicația unuia dintre șefii Centrului. Aceeași sursă ne-a precizat că un alt dosar, dar cu numărul dosarului trimis în arhivă a fost expediat la Judecătoria Bălți (!). Confirmarea acestui tertip avea să transpară dintrun răspuns dat de șeful Secției control al urmăririi penale de la PG Adrian Mircos la o solicitare a consilierului A.Gârlea. Procurorul confirmă că dosarul cu numărul 2009046001 a fost expediat pentru examinare în fond la Judecătoria Bălți, care „la 04.02 a emis sentința de condamnare în privința persoanei culpabile”, precizând în același răspuns că „pe cauza dată nu a fost urmărit penal cetățeanul V.Ciorici” (!?).

Și de la Judecătoria Bălți ni s-a confirmat că nu au examinat dosare în care să fi fost vizat cetățeanul Valeriu Ciorici.

Judecata a demonstrat că logica procurorilor e stranie de tot

Amintim, cele 100 tone de semințe au fost repartizate la mai mulți agenți economici membri sau simpatizanți ai PCR. Dar procurorii au intentat dosar penal nu pe responsabilii de repartizarea subvențiilor, dar pe unul dintre cei care doar

a semnat că ajutorul repartizat de conducerea raionului a ajuns la destinație. La Peciște peste 700 hectare de pământ arabil mai mulți ani stăteau pârloagă și deci nu putea fi vorba despre careva consecințe ale secetei din 2006-2007. Primarul Tudor Bivol afirmă că dânsul și primăria nu au solicitat de la nimeni nici un ajutor. Dar, precum precizau ulterior în judecată martorii pe dosarul nr.2009046002, în cadrul campaniei electorale pentru alegerile locale din 2007 deputatul PCRM Eugenia Ostapciuc, fiind în sat, le-a promis oamenilor ajutor. Și cele 25 tone de semințe oferite în mod gratuit unei gospodării agricole din sat care se angajase să lucreze o parte din pământul părăginit i-au convins pe circa 70 la sută din alegătorii pecișteni să voteze la alegerile repetate ale Consiliului Raional din 11 noiembrie 2007 cu echipa PCRM.

Judecătoria Rezina, care a examinat acest dosar, a stabilit că Primăria Peciște, ca și alte primării din raion, n-au avut nici o atribuție la repartizarea subvenției; că procesul-verbal al comisiei speciale raionale, semnat de președintele raionului Valeriu Ciorici a fost falsificat, deoarece 6 din 10 membri ai comisiei la ședința respectivă n-au participat; că procesele-verbale „prezentate”, de primării de fapt au fost fabricate după acelaș calapod la Direcția raională Agricultură; că „vina” primarului Tudor Bivol constă doar în faptul că a primit ajutorul trimis de conducerea raionului pentru o gospodărie agricolă din partea locului, în stadiu de formare, aplicând pe factură ștampila primăriei. Constatând că la Peciște semințele au fost utilizate după destinație, judecata a considerat că Tudor Bivol nu este vinovat de acțiunile incriminate de CCCEC. În dosarul nr.2009046002 nu se pomenește nici un cuvânt despre cei care au repartizat ilegal subvenția.

Luptă cu corupția în stil moldovenesc

„De la tribune înalte procurorii cheamă lumea la o luptă activă cu actele de corupție. În acțiunile conducerii raionului Rezina vizavi de împărțirea celor 100 tone de semințe, eu, dar și alți agenți economici, am văzut un adevărat act de corupție și în mod deschis, cu documente și dovezi, am sesizat Procuratura Anticorupție, însă nu ne-am ales decât cu probleme”, spune Andrei Gârlea.

Cei vinovați în *afacerea cu semințe*, după cum vedem, au fost scoși basma curată, iar pe banca acuzaților a fost trimis doar primarul de Peciște, Tudor Bivol, care, de fapt, nu a avut treabă cu repartizarea semințelor. Trucul procurorilor este simplu de tot: dosarul cusut cu ață albă va cădea foarte ușor în instanță și atunci toți se spală pe mâini. CCCEC și Procuratura vor spune că și-au făcut treaba și au investigat afacerea cu semințe și vor da vina pe instanță că a decis cum a decis. Magistrații, la rândul lor, se vor apăra și vor spune că probatoriul nu a fost suficient pentru a

trage pe cineva la răspundere. Iar câștigătorii sunt tocmai cei pe care organele de drept aveau obligația să-i tragă la răspundere...

Iașenco Tudor, Cuvântul, 01.07.2011

Mariana Șlapac, vicepreședinta AȘM: „Pentru distrugerea Chișinăului vechi, cineva ar fi trebuit să ajungă după gratii”

Revenită de câteva zile dintr-o deplasare în vechiul Constantinopol, unde am putut admira minunile arhitecturii mondiale, păstrate excelent de primarii de Istanbul, am coborât în iadul unui Chișinău al corupților. Desigur, și acolo există mari interese de business, funcționari degradați, dar ei sunt dominați de un popor care ține enorm la patrimoniul și la religia sa. Nu ne comparăm cu turcii în ceea ce privește deținerea unor monumente de importanță internațională și nici la capitolul finanțarea conservărilor și restaurărilor.

Totuși, patrimoniul fostului Imperiu Otoman s-a păstrat intact, grație mentalității unei națiuni mândre de valorile sale culturale și care nu-și imaginează că cineva ar putea să i le distrugă. Protecția monumentelor este o prioritate legislativă pentru autoritățile turce, care rămân uimite de tupeul criminal al funcționarilor chișinăuieni, nepedeșiți pentru demolările și construcțiile ilegale din centrul istoric al capitalei.

Deși ani de zile ei ne răpesc edificiile de importanță culturală, dar și memoria noastră, legea le oferă șansa să activeze în aceleași funcții-cheie. Argumentele intelectualilor și oamenilor de artă, conform cărora, de atacul masiv asupra Chișinăului vechi se face vinovat, în primul rând, arhitectul-șef al capitalei, Vladimir Modârcă, nu sunt ascultate. Nici savanții AȘM nu au puterea de a opri barbaria autorităților și ignorarea legislației. Primarul Chirtoacă nu a oferit nicio explicație de ce în 2009 a semnat anularea Registrului monumentelor de importanță municipală de către Consiliul Municipal, sub pretextul elaborării altui nou. Și asta în condițiile în care experții din afara primăriei l-au informat referitor la intențiile celor care au stat în spatele acelei decizii ilegale. Un an de zile, în lipsa respectivului registru, o serie de inovații „fără vină” au căsăpît o bună parte din patrimoniul național.

„Unde dăm aviz negativ, peste noapte, începe câte o construcție ilegală”

Timp de un an, pe lângă Ministerul Culturii, activează Consiliul național al monumentelor istorice, a cărui președintă este arhitecta Mariana Șlapac, vicepreședinta

AȘM. Obiectivul acestuia este de a da avize pentru construcțiile noi în zonele protejate. Dacă cineva vrea să înalțe construcții în vecinătatea imobilelor istorice, solicită acordul consiliului în cauză. De obicei, acesta respinge circa 80 la sută dintre proiectele prezentate. „Unde dăm aviz negativ, peste noapte, începe câte o construcție ilegală, aproape zilnic. De cele mai dese ori, am impresia că de construcțiile noi în cartierele vechi se ocupă persoane fără studii de arhitectură. În pofida refuzurilor și protestelor noastre, în ultima perioadă, au fost distruse mai multe monumente decât în ultimii 50 de ani. Pentru asemenea acte, cineva ar fi trebuit să ajungă după gratii. Ni se oferă o mie și una de argumente că o casă sau un perete istoric, ajuns sub buldozere, nu ar fi importante. Desigur, Chișinăul nu se poate compara cu Roma sau Parisul în ceea ce privește deținerea unor monumente unice. Dacă cineva susține că pune la pământ o căsuță veche, fără aspect estetic, că nu ar fi la nivelul unor imobile din Franța, Italia sau Grecia, ar trebui să știe că pentru noi reprezintă un monument istoric din secolul al XIX-lea, spre exemplu, realizat de un arhitect de talent”, a menționat Mariana Șlapac.

Disparițiile șocante timp de o noapte a unor imobile istorice, precum Casa „Teodosiu”, au atras după sine noi și noi demolări. „Faptul că unii membri ai consiliului nostru nu se prezintă la ședințe, ne duce cu gândul că se tem să activeze, nu vor să-și schimbe relațiile cu anumiți factori decizionali. Există cazuri că aceștia exercită presiuni asupra experților noștri, cu scopul de a le da avizele necesare pentru anumite construcții, ce nu au nimic în comun cu zona istorică. Avertizăm că cei cu presiunile nu-și vor putea obține scopurile prin intermediul Consiliului Ministerului Culturii, deoarece părerile câtorva oameni nu contează. Totuși, reușim să ținem piept atacurilor răufăcătorilor capitalei noastre, chiar și în aceste condiții dificile”, a spus vicepreședinta AȘM.

Marian Lupu promite implicarea Consiliului Suprem de Securitate al țării

Avem o legislație precară, în ceea ce privește amendările de câteva mii de lei ale demolatorilor. Însă, până în prezent, nimeni nu a fost niciodată amendat nici măcar simbolic pentru intervențiile strigătoare la cer asupra orașului nostru vechi. „După demolările criminale, au fost declanșate mai multe procese judiciare, ce durează ani de zile. În cele din urmă, judecătorii dovedesc că nu le pasă de distrugerea patrimoniului nostru. Conform legii, în RM demolarea unui monument de arhitectură poate fi decisă numai de Parlamentul RM. Este de neînțeles: ce fel de judecători avem, dacă se dărâmă monumente prin încălcarea legii, fără votul parlamentului, iar făptașii ies basma curată? Arhitectul-șef al capitalei pur și simplu își bate joc de noi.

Legea cu privire la protecția monumentelor trebuie îmbunătățită, să stipuleze pedepse clare în privința protecției monumentelor. Există țări unde numai pentru schimbarea unui proiect de restaurare, autorii riscă trei ani de pușcărie. În cazul unei demolări neautorizate, legile unor țări europene prevăd de la trei, la zece ani de închisoare. Chiar a doua zi după ce ai ridicat o clădire samovolnic, statul o demolează și proprietarul e obligat să plătească și o amendă. Spre regret, legea noastră încă nu stipulează asemenea măsuri. De aceea, la noi s-a creat un cerc vicios care ne lasă fără patrimoniu și aduce dovezi false că nu există vinovați. Comisiunile noastre, împreună cu Agenția pentru inspectarea și restaurarea monumentelor, bat alarma, primarul se declară categoric împotriva acestor demolări, însă Chișinăul rămâne în continuare sub buldozere. Dacă nu mai avem un cuvânt de spus, am propus colegilor mei să ne dăm demisia în corpore. Ei, însă, au decis să luptăm în continuare. Președintele interimar Marian Lupu ne-a promis că va convoca Consiliul Suprem de Securitate al țării, al cărui președinte este, în cadrul căruia va discuta problema distrugerii monumentelor. Iar Chiril Lucinschi, președintele Comisiei culturale, învățământ, știință, tineret, sport și mass-media a parlamentului, a promis public că va cere procuraturii să ofere explicații pentru fiecare dosar în parte cum au fost pedepsiți vinovații”, susține Mariana Șlapac.

Olaru Angelina, www.azi.md, 05.07.2011

Cum a zburat „Ciaika,, în grădina „Fulgerului,,

Baza de odihnă de pe malul Nistrului a Institutului de Economie a fost privatizată în 2009 de un angajat al Batalionului cu destinație specială. Pensiunea din satul Molovata Nouă (Dubăsari) a fost cumpărată de la stat cu 1,7 milioane de lei, iar apoi revândută de câteva ori.

La câteva zeci de kilometri de Capitală se deschide o priveliște pitorească a Nistrului, cu o boltă senină de pe care soarele aruncă scilipiri generoase. De-a lungul râului, în Molovata Nouă, sunt așezate câteva pensiuni care și-au reluat activitatea după ce în 1992 aici s-a împușcat și s-a vărsat sânge. Singura care nu și-a mai deschis ușile de atunci este „Ciaika”, o baza de odihnă ce a aparținut până în iulie 2009 Institutului de Economie, Finanțe și Statistică (IEFS) al Academiei de Științe.

Astăzi pe cele aproape două hectare nu întâlnești decât un paznic, urmat la fiecare pas de patru câini fideli. Găsim aici câteva bărci trase la mal, cinci căsuțe colorate din lemn și un bloc fisurat cu două etaje.

„Au lăsat totul să se distrugă. Cade tencuiala. Pe timpuri, în fiecare cameră era frigid, pat și vena multă lume”, face bărbatul a lehamite în timp ce ne arată „colțișorul de rai”.

Acum doi ani, „Ciaika” a ajuns în proprietatea SRL-ului „Avicomagro”, acționar cu 6,82% la FinComBank, afacerea familiei ex-președintelui comunist Vladimir Voronin. Firma a închiriat inițial bunurile timp de jumătate de an, cu 38.000 de lei pe lună, după care le-a cumpărat cu 1,7 milioane de lei, fără licitație, prin intermediul Agenției Proprietății Publice (APP).

„Ne-am trezit fără nimic”

Coincidență sau nu, proprietarul Valeriu Verdeș și-a dat demisia în același an din Brigada „Fulger”, firma sa fiind înregistrată în căminul unde locuiesc polițiștii batalionului.

„Totul s-a făcut pe ascuns, fără să știm. Când ne-am trezit, ne-am pomenit fără nimic”, spune Gheorghe Duca, președintele Academiei de Științe. „Am fost împotriva acestei tranzacții, pusă la cale de fosta conducere a Institutului, dar alte păreri au fost ignorate”, își amintește Nicolae Popa, director adjunct al IEFIS, pe atunci șef pe gospodărie.

În 2010, procurorii încercau să întoarcă „Ciaika” statului. Magistrații de la Curtea de Apel Economică au refuzat să anuleze contractele de dare în arendă și de vânzare-cumpărare. Oamenii legii spun că bunurile au fost vândute prea ieftin, fiind încălcate mai multe prevederi legale.

„Ni s-a părut suspectă semnătura de pe acordul de dare în locațiune. Șansele noastre la Curtea Supremă de Justiție sunt de 50 la 50. Cred că avem dreptate, dar adevărul nu stă întotdeauna în capul mesei”, explică procurorul Oleg Gavriliță.

La rândul lor, angajații APP fac referire la Legea cu privire la deetatizarea proprietății publice și la Regulamentul privind modul de vânzare-cumpărare a încăperilor nelocuibile, date în locațiune. „Această pensiune era într-un hal fără de hal și avea nevoie de investiții”, motivează Dorina Cebotorean, șefa Direcției de privatizare.

Din cămin într-o clădire de lux

Proprietarul „Avicomagro”, Valeriu Verdeș, nu a fost de găsit pentru a lămuri cum un fost polițist poate să-și permită o bază de odihnă de două milioane de lei. Am mers la căminul din strada Mesager 5/2 din Capitală, fosta adresă a firmei care figurează în actele oficiale.

Blocul sovietic din vecinătatea Batalionului „Fulger”, unde locuiesc mai mulți polițiști, nu pare a fi cel mai potrivit sediu pentru o companie care face achiziții scumpe. Curtea căminului este invadată de buruieni, pe pereții holului întunecos se amestecă inscripțiile indecende cu declarațiile de dragoste, iar mirosul de igrasie te ametește.

În decembrie 2009, „Avicomagro” s-a mutat în casă nouă. De această dată în centrul Chișinăului, pe strada Tighina 49/3, of. 54, într-un complex modern de birouri.

Încercările noastre de a-l găsi aici pe Valeriu Verdeș au eșuat. „Trece din când în când”, ne-a spus o femeie care a răspuns la apelul nostru. Aproape de închiderea ediției, la 18.15, am fost contactați de Vladimir, care s-a recomandat manager la „Avicomagro”.

El ne-a sugerat să trimitem o scrisoare oficială la adresa instituției pe care o reprezintă. „Cererea procurorilor a fost respinsă. Nu văd nimic ilegal în faptul că firma a avut cândva adresa juridică într-un cămin”, ne-a explicat Vladimir. Managerul afirmă că nu știe dacă șeful său este fost polițist.

Nani Anastasia, www.adevarul.ro, 16.08.2011

„Dosarul Ascom”, examinat în ședință secretă

Andrei Baștovoii, deputat în primul Parlament al R. Moldova și ex-vicepreședinte executiv al companiei „Ascom Grup”, rămâne în arest preventiv împreună cu fiul său, Valentin Baștovoii. Această decizie a fost luată de Judecătoria Buiucani vineri, 5 august, într-o ședință închisă. Cei doi au ajuns pe mâinile procurorilor după ce miliardarul Anatol Stati a depus o cerere la Procuratura Buiucani.

ZdG a intrat în posesia Ordonanței despre începerea urmăririi penale pe numele lui Valentin și Andrei Baștovoii. În ordonanță se arată că, la 15 iulie 2011, la Procuratura sectorului Buiucani a fost înregistrată cererea președintelui „Ascom Grup” SA, Anatol Stati, prin care s-a invocat faptul însușirii ilegale a sumei de 185.308 USD de la „Ascom Grup” SA. Sumă care la data de 22 iunie 2011 a fost transferată din contul deschis KCB „Bank Uganda Ltd”, or. Kampala, Road Branch, conform dispoziției de plată nr. 127, semnată de Valentin Baștovoii, reprezentantul subsidiarei „Ascom Grup” SA în Kampala, Uganda, către întreprinderea din R. Moldova – SC „IFC – Grup” SRL. Operațiunile au fost efectuate în baza unor acte și contracte completate necorespunzător, pe motiv că această operațiune a transferului bancar spre R. Moldova a fost efectuată pentru a restitui o presupusă datorie unui cetățean sudanez, se arată în documentul întocmit de procurori.

Ședința secretă de vineri

Vitalie Diaconu, purtătorul de cuvânt al companiei „ASCOM”, afirmă că dosarul a fost intentat de Procuratură în baza materialelor care au fost analizate de către membrii Comisiei de revizie și control a Departamentului de Securitate al companiei „Ascom Grup”. „S-a stabilit că banii au fost transferați prin intermediul unui transfer bancar SWIFT, în temeiul unei dispoziții de plată semnată de cel care transferă banii. Este un document recunoscut internațional, un document cu ajutorul căruia lucrează băncile”, explică Diaconu.

Amintim că Andrei Boștovoii și fiul său au fost arestați pentru 72 de ore. Vineri, 5 august, la Judecătoria Buiucani s-a examinat propunerea procurorilor de a prelungi mandatul de arest preventiv pe numele celor doi. Ședința de judecată s-a desfășurat cu ușile închise. „Nu aveți voie. Este ședință secretă”, a spus una dintre grefiere, interzicându-le jurnaliștilor să asiste la proces.

Răzbunare la pachet

Valentin Baștovoii, care deținea funcția de manager de filială a companiei „Ascom Grup” în Uganda, Africa, a fost adus la Judecătoria Buiucani însoțit de polițiști în civil. Acesta a declarat că nu cunoaște motivul din care a fost reținut. „Nu știu de ce am fost reținut. Și nu este adevărat că am prejudiciat compania”, a mai spus el.

Fostul vicepreședinte al companiei „ASCOM”, Andrei Baștovoii, ne-a oferit mai multe detalii legate de acest dosar. El susține că nu a prejudiciat compania și că acest lucru va fi demonstrat de ancheta procurorilor. Baștovoii crede că în spatele dosarului s-ar afla șeful Securității „Ascom Grup”. „Nu știu dacă este vorba de o reglare de conturi. Mai degrabă este o invidie, o gelozie din interiorul companiei, care se întâmplă pretutindeni. Bănuiesc că este implicat șeful Securității, care continuă să influențeze ancheta. Îmi pare rău că el folosește numele lui Anatol Stati în astfel de situații”.

Baștovoii a mai spus că persoane din cadrul companiei încearcă să se răzbune pe toată familia sa. „Este o răzbunare la pachet. Adică sunt învinuit eu și fiul. Așa e atunci când vrei să-i provoci durere cuiva – îi distrugi toată familia”, a mai afirmat Andrei Baștovoii. În cazul său, judecătorul de instrucție Ion Morozan a decis să-i prelungească mandatul de arest pentru 20 de zile.

„Razborka”

Avocatul Constantin Tănase a ieșit nemulțumit din sala de judecată. „Asta e razborkă. Cade vinovat băiatul”. Acesta nu este de acord cu încheierea judecătorilor

în privința învinuțiilor Andrei și Valentin Baștovoi și spune că va ataca decizia la Curtea de Apel. „Vom solicita, așa cum am cerut și în instanță, o măsură care nu presupune arestul învinuțiilor. Inclusiv, vom cere deținerea lor în arest la domiciliu”. Tănase mai consideră că, deocamdată, opinia acuzării este formată doar în baza unor probe fragmentate și că toate probele s-ar afla în afara R. Moldova.

„Disponem de toate copiile, pe care deja le-am pus la dispoziția procurorilor, și solicităm Procuraturii Generale să investigheze cazul complet. Și să fie aduse în R. Moldova toate documentele în original la care fac referire procurorii. În ordonanța prin care sunt puși sub învinuire se încriminează că ar fi dobândit o sumă de bani printr-un transfer bancar fraudulos. Și urmează ca aceste documente cu referire la transferul bancar să fie prezentate în original. Contracte, dispoziții de plată, documente ce țin de comunicarea dintre toate persoanele implicate în acest transfer”, declară avocatul învinuțiilor.

Alți suspecți, printre care și contabilul

Procurorul Ion Ticu susține că în acest caz mai există și alți suspecți, toți angajați ai companiei „Ascom Grup”, printre care ar figura și un contabil al companiei. „Atât Valentin Baștovoi, cât și Andrei Baștovoi sunt învinuiți de comiterea infracțiunii prevăzute de art.191 alin.5) Cod penal – delapidarea averii străine săvârșită în proporții deosebit de mari. La momentul dat sunt învinuiți că au însușit ilegal suma de 185 mii dolari de la compania „Ascom”. Ticu a mai adăugat că după necesitate va fi audiat și miliardarul Anatol Stati, președintele companiei.

Potrivit purtătorului de cuvânt al companiei „Ascom Grup”, Vitalie Diaconu, suma de 185 mii USD nu a fost recuperată. „Suma de bani transferată neautorizat încă nu a fost recuperată. Urmează să primim decizia organelor de drept, după care, conform procedurii, vom solicita recuperarea. Tot ce mai vreau să spun e că Anatol Stati nu putea fi influențat de șeful Securității „Ascom”.

Ancheta în cazul transferului fraudulos continuă. Cei doi învinuiți se află în arest preventiv în izolatorul Comisariatului General de Poliție.

Sanduța Iurie, www.zdg.md, 11.08.2011

Lecții georgiene de justiție

Dacă lăsați mașina în stradă pe timpul nopții, dimineța o găseai fără oglinzile retrovizoare. În cel mai bun caz. Nici garajul nu mai constituia o garanție sigură. Dacă seara te prindea pe afară, riscai să fii buzunărit, poate chiar și bătut. Dacă aveai o cât

de mică afacere, trebuia să dai mită în stânga și în dreapta, pentru a te menține pe linia de plutire. E un tablou comun pentru mai toate țările ex-sovietice. Pentru unele, a fost doar în primii ani de independență. Pentru altele, e o realitate actuală. Pentru țara despre care urmează să vorbim – e un trecut. Aproape îndepărtat.

Patria lui Iosif Stalin și a apei minerale „Borjomy” – două „mărci” internaționale, cunoscute oricărui muritor de rând. Mai puțini, însă, cunosc faptul că, după destrămarea URSS, din cei 966 de hoți în lege din fostele republici sovietice, practic fiecare al treilea „i-a revenit,, ei; că aceasta a confiscat bunurile funcționarilor corupți și ale membrilor lumii interlope în valoare de sute de milioane de euro; că, în prezent, populația de aici are o mai mare încredere în justiție și poliție decât în biserică, potrivit sondajelor.

Început similar

Georgia, numită și Gruzia, este o țară din Caucaz. Similitudinea cu R. Moldova nu se rezumă doar la faptul că sunt țări ex-sovietice. Cu un teritoriu de două ori mai mare decât al R. Moldova (69,700 km²/ 33.843 km²), dar cu o populație similară ca număr (4,3 mil. de loc./ 3,95 mil. loc.), Georgia, la fel ca și noi, s-a aflat în război cu Federația Rusă (2008/1991) și, la fel ca și noi, are pe teritoriul său conflicte înghețate (Abhazia și Osetia de Sud/ Transnistria).

În linii mari, istoria Georgiei în primul deceniu de independență e similară cu cea a R. Moldova: reforme eșuate, privatizări dubioase, birocrăție și corupție la nivel de stat, activități nestingherite ale așa-zișilor hoți în lege... Situația, însă, s-a schimbat radical după manifestările cunoscute sub numele „revoluția trandafirilor” și după accederea la putere, în 2004, a pro-occidentalului Mihail Saakașvili, fost ministru al Justiției în timpul președinției lui Eduard Șevardnadze, cu studii în drept la Kiev, New York și Washington. Pe alocuri radicale, reformele au lansat expresia „miracolul georgian”.

Funcționarii, egali cu hoții

„Toleranță „0” corupției!” E doar o expresie din discursul președintelui Saakașvili, rostit în 2005, în legislativul georgian, dar care a devenit reper al numeroaselor acțiuni ulterioare. Până în 2010, au fost cercetați penal pentru corupție și alte ilegalități peste 1 000 de polițiști, peste 100 de anchetatori, 20 de procurori, 30 de judecători, 15 miniștri, 6 parlamentari, ș.a.m.d. Mai multe proprietăți, inclusiv ale statului, intrate ilegal în posesia unor funcționari sau a unor interlopi, au fost returnate. Valoarea totală a acestor imobile a atins 700 mln USD (8 mlrd de lei, peste jumătate din bugetul R. Moldova pe 2010 – n.r.).

„Erau funcționari care aveau și câte trei vile impunătoare în cartiere prestigioase și era clar că, la salariul lor de 100 USD, era imposibil să-și procure astfel de imobile”, relatează Otar Kakhidze, șeful Departamentului Analiză de la Ministerul georgian al Justiției. Potrivit acestuia, un funcționar al cărui imobil a fost confiscat a făcut recurs la organul suprem de justiție împotriva acelei decizii. Și, chiar dacă în legislația Georgiei există prezumția legalității proprietății, Curtea Constituțională a decis că, în cazurile în care interesul public prevalează, iar cei vizați sunt funcționari de stat, hoți în lege, capi ai unor rețele sau grupări criminale sau traficanți de droguri, societatea are dreptul să-i întrebe de unde au respectivele proprietăți. „O astfel de interpretare a făcut-o chiar CEDO, atunci când autoritățile italiene au confiscat bunurile grupării mafiate Cosa Nostra”, spune Otar Kakhidze.

Locul 127, din 133

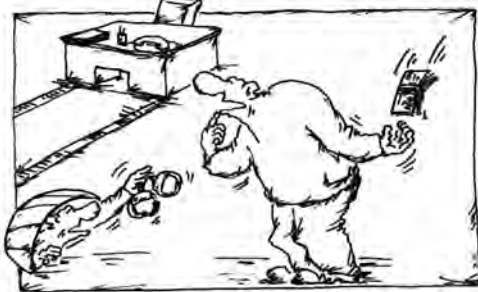
Statistica oficială a criminalității pe anii 2006–2007 arată că, în Georgia, aveau loc zilnic circa 160 de infracțiuni (în aceeași perioadă, în R. Moldova, se înregistrau oficial câte 65 de crime pe zi). Pentru un loc la o facultate de drept, taxa neoficială, adică mita, era de circa 15 000 USD. Pentru o funcție de polițist, taxa „de accedere” era de 10 000 USD, iar pentru cea de procuror – 50 000 USD. Acestea se întâmplau în condițiile în care salariile în domeniul respectiv variau între 15-60 USD. În consecință, în raportul Transparency International pe anul 2003, Georgia ocupa locul 127 din 133 de țări la nivelul corupției, în timp ce, în 2002, un sondaj al Băncii Mondiale arăta că mai mult de 70% din companiile georgiene erau forțate să dea mită.

„Din păcate, terenul de pe care am început să lucrăm nu era prea sigur și, deseori, a fost nevoie să aplicăm măsuri mai radicale. Astfel, într-un termen relativ redus, s-au reușit destul de multe în sfera judiciară, la capitolul reformare și în combaterea corupției”, relatează deputatul georgian Lasha Tordia, președintele Comitetului pentru drepturile omului și integrare civilă.

„Toți la pușcărie”

Așa sau altfel, acțiunile prompte ale guvernării georgiene au fost, dacă nu dictate direct de societate, atunci acceptate. Tamar Khulordava, managera proiectului „Statul de drept și buna guvernare” a Delegației UE în Georgia, spune că, după acederea la putere, în urma revoluției, a actualei guvernări, populația cerea, cel mai mult, stărpirea corupției. „Până atunci, situația în țară era una de insecuritate – era imposibil să lași mașina afară, era periculos să te afli noaptea în stradă... Situația, însă, a fost schimbată rapid și eficient, cei implicați fiind băgați la pușcărie”, spune

Tamar Khulordava, precizând că majoritatea populației a acceptat până și cazurile în care pedeapsa cu închisoarea era neproportională cu fapta comisă (de regulă, astfel de măsuri se luau pentru a combate cele mai frecvente infracțiuni: furturile de telefoane mobile, furturile de mașini, traficul de droguri etc.).

În consecință, în ultimii patru ani, statistica criminalității se reduce constant. Dacă în 2006 au fost înregistrate circa 60 000 de infracțiuni, în 2010 numărul acestora s-a redus în jumătate. Concomitent cu reducerea numărului de infracțiuni, a crescut numărul celor condamnați. Astfel, dacă în 2000 după gratii se aflau ceva mai mult de 8 000 de persoane, iar până în 2003 se atesta o ușoară scădere (până la 6 000 de persoane), în 2010 numărul deținuților este triplu în raport cu anul 2000, atingând cifra de 23 000 de persoane.

Nino Burjanadze, președinta Partidului Mișcarea Democratică „Georgia Unită”, lidera opoziției georgiene, declara, recent, într-un interviu pentru un post TV din Federația Rusă că, în 1937, în Georgia erau mai puțini deținuți decât în prezent. „M-am îngrozit când am aflat, iar ulterior am și verificat, pentru că nu puteam crede. Conform statisticilor, acum Georgia ocupă locul 5 în lume după numărul de deținuți pe cap de locuitor”, spune Burjanadze.

O taxă ce trebuia plătită

„Georgia se confruntă cu problema penitenciarelor arhipline. Deseori, oamenii fac pușcărie cu și fără motiv”, susține Tamar Khulordava, manageră de proiect în cadrul Delegației UE în Georgia. Potrivit experților, în Georgia lipsesc sentințele de achitare. „Sentințele de achitare reprezintă circa 0,5% din numărul total de sentințe. De exemplu, în 2010, Judecătoria or. Tbilisi a emis 26 000 de sentințe. Doar 3 dintre ele au fost de achitare. Asta e îngrijorător”, spune Bakar Jikia, jurist în cadrul ONG Centrul pentru Drepturile Omului.

David Sakvarelidze, adjunctul Procurorului General (Procuratura georgiană e o subdiviziune a Ministerului Justiției – n.r.), susține că la această situație s-a ajuns conștient. „Am fost criticați dur pentru numărul mare de condamnați, aceasta, însă, este „o taxă” pe care a trebuit să o plătim pentru diminuarea criminalității”, spune David Sakvarelidze.

Deși justiția georgiană a fost criticată la acest capitol, cel puțin un efect pozitiv s-a produs. Potrivit unui sondaj din 2010, realizat de Institutul Internațional de Cercetare din Georgia (GORBI), în general, se simt în siguranță deplină, și pe parcursul zilei, și pe parcursul nopții, în medie, circa 66% dintre cetățeni. Totodată, circa 95% dintre respondenți nu s-au arătat îngrijorați de faptul că ar putea fi victimele unor atacuri fizice sau că locuința lor ar putea fi jefuită.

Reformă cu „bagheta magică”

Senzația de siguranță a georgienilor se datorează și activității poliției, care, în prezent, este tratată cu încredere de circa 80% dintre cetățeni. Potrivit sondajelor, performanța poliției este considerată drept „bună” și „foarte bună” de 85% din populație, cifră care plasează Georgia, la capitolul respectiv, alături de țări precum Finlanda, Canada, SUA și Noua Zeelandă. Acum câțiva ani, aceasta era una dintre cele mai corupte instituții ale statului.

„Urmăriți reforma poliției. Aceasta, fiind una dintre cele mai corupte și dezorganizate, acum lucrează transparent și este incoruptibilă. Autoritățile georgiene au realizat cu succes această reformă. Cel mai interesant este că, atunci când a demarat reforma, era criticată de toți, inclusiv de instituțiile europene, pentru că era radicală, fiind implementată timp de o zi, ca și cum ar fi funcționat o baghetă magică – polițiștii vechi au fost concediați, fiind angajați tineri. Li s-au oferit uniforme noi și, a doua zi, au fost în stradă. Această modalitate a avut efect”, relatează Tamar Khulordava, manageră de proiect în cadrul Delegației UE în Georgia.

De fapt, într-o singură zi, au fost concediați 18 000 de agenți rutieri. Ulterior, potrivit deputatului Lasha Tordia, alți circa 60 000 de angajați ai Internelor, inclusiv din administrație. Mai târziu, suplinirea funcțiilor vacante era efectuată doar prin concurs. „Erau numeroși doritori. Atât de mulți, încât erau înregistrați și pe stadion. A fost o reformă profundă, serioasă și puternică”, mai spune deputatul.

„Mai bine să ia mită, decât...”

În principiu, numărul mare al doritorilor de a se angaja în organele de forță poate fi explicat prin faptul că salariile polițiștilor au fost majorate de zeci de ori (de la 30 USD la 400 USD), iar condițiile de lucru au fost ameliorate substanțial. „De ce polițiștii recurgeau, de exemplu, la tortură? Pentru că lipseau tehnologiile avansate, era complicat să interceptezi convorbirile telefonice, era dificil de realizat o supraveghere video”, relatează David Sakvarelidze, adjunctul Procurorului General, menționând că, „în prezent, e total diferit”.

Pe de altă parte, reforma MAI a fost atât de „serioasă”, încât s-a ajuns până la adoptarea unei legi care îi apără pe membrii familiilor polițiștilor împotriva unor eventuale ofense sau infracțiuni. „Lumea chiar a început să facă glume, precum că membrii familiei de polițist ar trebui să poarte o placardă pe care să fie scris că ei sunt membri ai unei familii de polițist. După evenimentele din 26 mai, legile s-au înăspriț foarte mult, astfel încât pentru ofensarea unui polițist sau a unui membru din familia unui polițist, sau pentru deteriorarea bunurilor unui polițist, persoana poate fi condamnată chiar și pe viață”, declara lidera opoziției georgiene, în cadrul aceluiași interviu televizat.

Deși recunoaște faptul că la nivelul cetățeanului de rând corupția a fost lichidată, iar poliția într-adevăr nu ia mită, Nino Burjanadze îl acuză pe Mikheil Saakașvili de faptul că și-a creat o „poliție personală”. „Poliția și forțele speciale care dispersau mulțimea (e vorba de protestele opoziției georgiene organizate în primăvara trecută – n.r.), strigând „Mișa! Mișa!”, [...] este o poliție personală. De multe ori mă uitam cum sunt dispersate mitingurile prin Grecia, Franța, Germania, dar niciodată nu am auzit ca poliția să strige numele lui Angela Merkel sau al lui Nicolas Sarkozy”, spune Nino Burjanadze.

Totodată, lidera opoziției georgiene susține că, în anumite situații, ea ar prefera ca polițiștii să ia mită. „În ciuda aparanelor, pot să vă spun o cifră înfiorătoare – din numărul total de persoane care au fost arestate după 26 mai (e vorba de aceleași proteste ale opoziției georgiene organizate în primăvara trecută – n.r.), în 99 din 100 de cazuri, persoanele reținute au fost acuzate de opunere de rezistență poliției. În aceste cazuri, și păgubiții, și martorii sunt polițiștii. Deja mai bine ar fi să ia mită decât să calomnieze niște oameni nevinovați, care nu au săvârșit infracțiunea ce li se incriminează”, opinează Nino Burjanadze.

Doar cu intenții bune

Practic, în paralel cu reforma poliției, Georgia a început și reformarea justiției. „Transformarea reală a Ministerului Justiției a început în 2006-2007 și, în prezent, acesta a devenit instituția care se află în fruntea reformelor”, relatează Kakha Koberidze, membru al Consiliului Suprem al Justiției din Georgia (CoSJ, care este, în principiu, echivalentul CSM-ului din Moldova).

De fapt, anul 1997 este considerat începutul reformei justiției georgiene. Atunci legislativul adoptase Legea privind modificările în sistemul judecătoriilor de drept comun. Kakha Koberidze spune că, deși s-au înregistrat rezultate pozitive, totuși, în linia mari, reforma a eșuat. „A lipsit finanțarea, nu a fost revăzută legislația, au

lipsit reformele în alte organe ale sistemului de drept – Procuratură și MAI. Și, cel mai important, la acel moment, în țară nu exista voință politică, astfel încât judecătorii să devină independente”, relatează Kakha Koberidze.

Voința politică – aceasta constituie condiția primară și indispensabilă a unei reforme de succes. „Comprimând la maximum toate condițiile necesare unei reforme, ajungi la concluzia că, dacă există voință politică, o reformă este posibilă”, spune Tamar Khulordava.

Herbert Bowman, directorul Proiectului „Independența justiției și abilitarea juridică”, implementat de Institutul de Management Est-Vest, crede că, din moment ce într-o țară lipsește voința politică, orice încercare a instituțiilor internaționale sau naționale de a schimba cumva lucrurile este sortită eșecului. „În ultimii 10 ani, am lucrat în diferite țări, inclusiv în țări ex-sovietice, unde nu exista voință politică. Concluzia la care am ajuns a fost că, acolo unde nu exista voință politică, tot ce am făcut a fost în zadar”, spune Herbert Bowman.

Tot Tamar Khulordava, însă, menționează și faptul că sunt foarte rare cazurile în care conlucrarea instituțiilor internaționale cu reprezentanții puterii decurge impecabil. „De obicei lucrurile decurg astfel: conducerea țării are intenții bune, dar de foarte multe ori acestea i se pare că acest sistem (judiciar — n.r.) funcționează foarte bine în țara lor. Cu toate acestea, chiar dacă din startul procesului nu există o voință politică clară, partenerii externi pot face astfel încât voința politică să apară în timpul procesului de reformă”, susține reprezentanta Delegației UE în Georgia.

Corupția, pe primul loc

Deputatul Lasha Tordia menționează că reformarea sistemului judiciar a început, în primul rând, cu lupta împotriva corupției. „Fără mită nu se luau decizii, de aceea noi am început cu acest lucru. Deja ulterior, pe etape, am realizat recalificarea cadrelor, am angajat personal nou și, astfel, continuăm reformarea sistemului”, spune Tordia. Și Tamar Chugoshvili, președinta Asociației Tinerilor Juriști din Georgia (GYLA), susține că, „de fapt, sistemul judiciar nu avea probleme cu independența sau cu competențele, ci cu corupția”, iar lupta guvernării cu acest fenomen „a fost realizată strălucitor”.

Astfel, potrivit lui Kakha Koberidze, membru al CoSJ, au fost trași la răspundere penală pentru mită și corupție 15 judecători. „În afara de aceasta, unii magistrați au fost trași la răspundere pentru încălcări disciplinare grave, cum ar fi aplicarea arestului ilegal. Foarte mulți judecători au fost concediați pentru astfel de fapte. Adică, s-ar părea că nu chiar atât de mulți, dar dacă ținem cont de faptul că, în

total, sunt circa 250 de judecători, să concediezi 20 dintre ei e o cifră consistentă”, spune membrul CoSJ.

Între timp, odată cu reparația capitală, reconstruirea sau chiar construirea judecătoriilor, astfel încât acestea să corespundă standardelor, acțiune care a costat circa 15 mln \$, începând cu 2006 au fost majorate semnificativ și salariile magistraților. „Dacă, în 2005, un judecător primea vreo 600 de lari pe lună (circa 380 \$- n.r.), acum salariul unui judecător este de aproximativ 2 300 de lari (1500 \$ – n.r.)”, spune Tamar Givaramadze, coordonator GYLA.

Criteriu – incoruptibilitatea

Dar, odată cu demararea reformei în justiție și tragerea la răspundere penală sau concedierea unor magistrați, Georgia a început să simtă lipsa personalului calificat în domeniul respectiv. „Circa 75% din personal a fost schimbat. Au plecat, în mare parte, cei cu experiență și au venit mulți tineri”, spune Lasha Magradze, șef de birou la Curtea Supremă (de Justiție – n.r.) a Georgiei.

„Noi nu am abordat selectarea judecătorilor din punct de vedere al vârstei sau al experienței. Vârsta și experiența nu erau văzute de noi ca un minus, ba din contra. Or, trebuie menționat faptul că sunt oameni și cu o experiență de 20-30 de ani care au lucrat foarte bine și care continuă să lucreze. Criteriile noastre de bază au fost – incoruptibilitatea și studiile / aptitudinile necesare, ne asigură Kakha Koberidze, membru al CoSJ. Un alt criteriu a fost modul în care persoana a activat până la momentul respectiv — a avut sau nu încălcări disciplinare, cât de stabile au fost deciziile luate de ea, de ce reputație se bucura în colectiv și în societate”.

Cu toate acestea, justiția georgiană s-a confruntat cu lipsa de cadre calificate, astfel încât aceasta s-a văzut nevoită să micșoreze, de la 30 la 28, limita de vârstă a persoanelor care pot ocupa funcția de judecător. Totodată, un accent aparte s-a pus pe reducerea la maximum a termenului de examinare a unei cauze. „Acest lucru presupune una dintre componentele esențiale ale unui sistem judiciar de succes”, motivează Kakha Koberidze.

Judecătorii autocenzurați

Totuși, în pofida reformelor majore cu efecte benefice vizibile, mai multe voci susțin că justiția georgiană nu a devenit una cu adevărat independentă. „Acum nu există deloc corupție, dar a apărut altă problemă, la fel de serioasă – independența judecătorilor. Or, de multe ori, aceștia iau decizii părtinitoare”, susține Tamar Chugoshvili, președinta GYLA.

Și Tamar Khulordava, managera de proiect în cadrul Delegației UE în Georgia, afirmă practic același lucru. „În Georgia mai există și acum problema independenței justiției. Deși nu se poate spune că judecătorii se află sub presiunea directă a guvernării, aceștia au propria lor cenzură. Ei se autocenzurează, pentru că sunt oameni noi și, evident, sunt loiali anumitor forțe politice”, spune Khulordava.

Deși nu neagă categoric loialitatea unor judecători față de guvernare, deputatul Lasha Tordia susține că ei, aleșii poporului, nu-și doresc acest lucru. „Anume din acest motiv a fost aprobată o lege care prevede că orice influență sau presiune exercitată asupra unui judecător este o infracțiune penală, care prevede până la 3 ani de detenție, în cazul unui funcționar public, sau o amendă administrativă – în cazul unui cetățean simplu”, spune Lasha Tordia.

Deputatul a mai ținut să menționeze că legislativul face tot posibilul ca judecătorii să se bucure de imunitate, aceasta fiind și un garant al independenței lor. „Un nou pas în acest sens va fi legea care prevede numirea în funcția de judecător pe viață (acum, în Georgia, judecătorii sunt numiți în funcție pe un termen de 10 ani – n.r.). Și mie mi se pare că acesta este un pas corect, astfel încât nimeni să nu poată influența independența judecătorilor, nici guvernarea și nici altcineva”, ne asigură Lasha Tordia.

Buget de 9 ori mai mare

Deși guvernarea actuală a Georgiei a fost deseori criticată pentru anumite acțiuni, unele constatări pot fi greu puse la îndoială. În cadrul aceluiși interviu televizat, Nino Burjanadze, lidera opoziției georgiene, se declara reticentă față de liberalizarea mediului de afaceri, lucru cu care guvernarea georgiană se mândrește. „Până la revoluție, deși businessul se simțea prost din cauza nivelului înalt de corupție în toate sistemele, acum el este strangulat de corupția elitară și de presiunea la care sunt supuși businessmanii de fiecare dată când le apare vreo simpatie sau antipatie față de partidele politice”, susține Burjanadze. Dar rapoartele sau sondajele unor organizații internaționale vin să o contrazică pe reprezentanta opoziției georgiene.

Astfel, un raport al Băncii Mondiale din 2009 atestă deja că procentul companiilor care au dat mită s-a micșorat de la 70 la 4. Deja în anul următor, Banca Mondială clasează Georgia pe locul 11 în lume la capitolul facilitatea cu care este desfășurată o afacere și pe locul 5 în lume la capitolul ușurința cu care este inițiată o afacere.

Totodată, în raportul Transparency International pe anul 2010, după nivelul corupției, Georgia se clasează deja pe locul 68 din 133 de țări monitorizate, urcând 59 de poziții în doar șapte ani. „Comparativ cu alte țări incluse în sondaj, Georgia are cea

mai mare rată a respondenților care spun că acțiunile guvernului împotriva corupției au fost „eficiente” sau „extrem de eficiente”. În mod similar, cu 78%, Georgia are, de departe, cea mai mare rată de oameni care atestă că corupția a „scăzut” sau a „scăzut foarte mult” în ultimii trei ani. Doar 9% dintre persoanele chestionate au declarat că corupția a crescut „mult” în ultimii trei ani. Acesta este, de departe, cel mai mic număr din toate țările analizate”, se spune în Barometrului Global al Corupției pe anul 2010.

Dinamica creșterii veniturilor la bugetul de stat este și ea destul de relevantă. Dacă în 2002 acestea constituiau mai puțin de 500 mln \$, atunci, în 2010, acestea au crescut de 9 ori (!), până la circa 4 mlrd \$ (aproape de trei ori mai mult decât bugetul R. Moldova pe anul 2010 – n.r.).

Ministerul viitorului

Tamar Khulordava, managera de proiect în cadrul Delegației UE în Georgia, spune că, pentru a realiza cu succes o reformă, țara trebuie să aibă formulată foarte clar strategia de reformare. „Există planul elaborat pe câțiva ani, în care totul este expus pe puncte – ce și când trebuie realizat. Astfel, conducerii țării îi este foarte ușor să discute cu donatorii – iată, bunăoară, avem nevoie de ajutor la acest capitol, ne puteți ajuta? Acest lucru se face foarte ușor și simplu când ai în mână strategia și planul”, asigură Tamar Khulordava.

Aceasta mai spune că, pentru realizarea ulterioară a planului, e nevoie de două lucruri: voință politică și coordonare sectorială. „Asta presupune că în fruntea reformelor trebuie să stea acel minister care are influență politică și greutate mare. Or, să-i așezi pe toți la aceeași masă și să promovezi reforma va fi imposibil. Și dacă afirmăm că reforma justiției în Georgia s-a desfășurat cu succes, în mare parte acest lucru se datorează faptului că în fruntea acestor reforme a stat Ministerul Justiției, care era o putere politică mare, care a putut să-i cheme pe toți și să-i așeze la aceeași masă, uneori chiar să-i oblige. În plus, el a fost mandatat și cu supravegherea procesului”, explică Khulordava.

Tamar Givaramadze, coordonator GYLA, spune că Ministerul de Justiție georgian este o instituție care s-a modernizat foarte rapid. „Acesta pășește cu un secol înainte față de restul țării și, în principiu, reprezintă locomotiva mai multor reforme. Și Ministerul de Interne a avut un rol foarte mare, în special în reforma anticorupție”, menționează Givaramadze.

Reprezentanta Delegației UE în Georgia mai spune că un element nu mai puțin important este coordonarea și colaborarea foarte clară dintre instituțiile sectoru-

lui aflat în proces de reformă, în cazul justiției acestea fiind Ministerul Justiției, Ministerul de Interne și Procuratura. „Atunci când vorbim despre coordonarea sectorială, nu avem în vedere doar colaborarea în interiorul sectorului, ci și lucrul cu persoanele cointeresate din afara sistemului propriu-zis, cum ar fi reprezentanți ai sferei academice, societatea civilă etc.”, declară Tamar Khulordava, subliniind și faptul că, pe lângă acestea, e importantă și coordonarea acțiunilor între donatori (instituțiile care susțin financiar reformele – n.r.).

Țări-surori, la trecut

Totuși, ce i-a motivat, sau poate i-a obligat, pe conducătorii georgieni să inițieze astfel de reforme majore, practic iluzorii pentru multe țări ex-sovietice? Cu o doză de patriotism în voce, deputatul Lasha Tordia spune că totul a pornit din dorința sinceră de a schimba lucrurile în bine. „Eu personal vreau ca lucrurile în țara mea să se schimbe, pentru că nu vreau ca copiii mei să trăiască într-o țară în care am trăit eu. Și, după cum știți, președintele nostru este tânăr, noi tot suntem tineri, știm cum se fac astfel de lucruri în Occident și cum funcționează, de aceea ne dorim să instituționalizăm toate schimbările. Vrem să creăm instituții puternice, astfel încât, vom fi noi la putere sau nu, instituțiile să nu dispară, soarta lor să nu depindă de voința unui politician, ci să fie un sistem bine încheiat. Acum, oricine ar merge la Registrul Civil (de fapt, Agenția „Registrul Civil”, instituție subordonată Ministerului Justiției care se ocupă cu eliberarea certificatelor de naștere, de căsătorie, de deces, a actelor de identitate etc. – n.r.), dacă nu va lua un ciocan ca să lovească în mese sau în computere, nu va putea schimba acolo nimic în rău, pentru că sistemul deja funcționează. E unul dintre cele mai bune sisteme din lume, după sistemul din Arabia Saudită, care ocupă locul I”, susține deputatul. „Pe noi nu ne-a obligat nimeni. Pur și simplu am suportat o traumă psihologică gravă și acum încercăm să ne debarasăm de ea, să ne tratăm, prin faptul că construim un stat bun”, își încheie gândul Lasha Tordia.

Deși Georgia și R. Moldova au fost țări-surori pe vremea lagărului socialist, în prezent acestea sunt surori doar la timpul trecut. „Avem în comun faptul că suntem foste țări membre ale URSS. Mai este și faptul că, din punct de vedere al justiției, am moștenit același sistem. Evident, fiecare țară își alege calea de dezvoltare în mod individual, dar anumite norme internaționale, principii și valori umane – dreptatea, dreptul la o justiție echitabilă – sunt egale pentru toate țările”, consideră Kakha Koberidze, membru al CoSJ.

Cuşchevici Nicolae, www.zdg.md, 18.08 – 15.09.2011

Moldova-Raider SRL

Mai multe indicii despre persoana care a beneficiat de atacurile raider de la Moldova Agroindbank și Universalbank duc către controversatul om de afaceri, ex-deputat AMN, Veaceslav Platon. În aceste cazuri, investitorii păgubiți sunt cetățeni străini. În cazurile Asito, Victoriabank și Banca de Economii, principalii păgubiți sunt Victor și Viorel Țopa, care îl acuză de „atac raider” pe vechiul lor partener, prim-vicepreședintele Parlamentului, Vladimir Plahotniuc.

Luni, 5 august, premierul Vladimir Filat, somat de organizațiile internaționale, inclusiv de oficiali din UE, a făcut publice cinci tentative de „atac raider”: Universalbank – 78% de acțiuni vizate, Moldova Agroindbank – 27,5%, Banca de Economii – 16% și Victoriabank – 5% și asupra companiei internaționale de asigurări „Asito” – 40%.

Universalbank, prima lovitură

Pachetul majoritar de acțiuni de la Universalbank este deținut de investitorul rus Gherman Gorbunțov. La 4 august, la Gorbunțov a ajuns o încheiere judecătorească ce urma să fie executată de George Boțan. „Atunci am aflat că de fapt, încă la 4 martie, judecătorul sectorului Centru, Ion Țurcan, a emis ordonanța de încasare de la Gorbunțov, în favoarea companiei off-shore din Panama, Komer Food, a sumei care depășește 5 mil. USD. Am ridicat dosarul de la acest judecător. Mi-am pus mâinile în cap. Hotărârea a fost emisă printr-o procedură simplificată, printr-o ordonanță. Am găsit în dosar niște xerocopii ale unor contracte semnate în Rusia, prin 2008, din care rezultă că, 3 persoane juridice i-ar fi împrumutat lui Gorbunțov această sumă, lucru total fals. În 2009, cele trei persoane, care reprezentau trei companii, au cesionat datoria altei companii rusești, „KUM”. În 2010, aceștia au cesionat datoria companiei din Panama, Komer Food, reprezentată de cetățeanul R. Moldova Serghei Leontean (avocat-n.r.). Ulterior, Leontean s-a adresat în judecată pentru a recupera pretinsa datorie de la Gorbunțov”, explică Valeriu Andronic, avocatul lui Gorbunțov și al Universalbank. Acesta ne-a mai spus că toate citațiile la proces pe numele lui Gorbunțov au fost trimise pe adresa parcării sale. „În consecință, Gorbunțov nu a știut de proces”, a conchis Andronic.

La 5 august, executorul a semnat cu brokerul Fincom un acord, după care, destul de rapid, a fost semnat contractul și cu noul cumpărător, compania Mep Group, înregistrată pe insulele Seychelles, reprezentată în R. Moldova de Renat Usafii. Cele 78 % din acțiunile lui Gorbunțov au fost vândute contra 24 mil. de lei.

Indiciile duc spre Platon

Primele semne care duc către o implicare în această afacere a ex-deputatului Veaceslav Platon sunt legate de Moldincombank. Surse ZdG spun că, pe 12 august, Renat Usatii, un apropiat al lui Veaceslav Platon, a venit de la Moscova la Chișinău cu un avion privat. Aici s-a întâlnit cu Iuri Nedoseichin, ex-vicepreședinte al Moldindconbank”, care ar aparține lui Veaceslav Platon. Tatăl lui Veaceslav Platon, Nicolae Platon, este și acum membru al Consiliului Băncii.

Un alt indiciu care dezvăluie o posibilă implicare în această schemă a lui Veaceslav Platon este faptul că reprezentanții companiei de pe insulele Seychelles, „Mep Group”, după ce au cumpărat acțiunile de la Universalbank, au transferat banii către broker de pe un cont deschis la Moldincombank.

Renat Usatii, reprezentant al noilor proprietari ai băncii, a declarat într-o conferință de presă că preluarea Universalbank a fost perfect legală, și că Gherman Gorbunțov este un escroc.

Moldova Agroindbank, a doua lovitură

O schemă aproape identică a fost folosită și în cazul atacului asupra Moldova Agroindbank, cea mai mare bancă din R. Moldova. În „afacere” figurează aproape aceleași părți implicate ca și în cazul Universalbank. Același broker, Fincom, aceleași țări exotice unde sunt înregistrate firmele off-shore, aceeași țară, Rusia, în care acționarii de la Moldova Agroindbank ar fi avut datoriile... Sunt și alte semne care duc iarăși către Veaceslav Platon.

Deposedarea de acțiuni a avut loc prin intermediul unei hotărâri din 28 decembrie 2010 a Arbitrajului Ad Hoc din Sankt Petersburg, Federația Rusă, fiind pusă în aplicare printr-o hotărâre a Curții de Apel Bender (CAB) în vara acestui an. Astfel, acționarii BC Moldova Agroindbank SA au fost deposedați de 27,5 % din acțiuni, ce urmau a fi trecute în proprietatea societății „Merchant Outpost Company”.

Deși la 2 august 2011, procurorii au obținut de la Judecătoria Buiucani sechestrul asupra a 44 140 acțiuni, restul acțiunilor, în volum de 267 152 unități, deținute de SA „Fincom”, au fost înstrăinate deja unei companii off-shore, Global Systems Corp, fiind imposibilă aplicarea sechestrului asupra acestora. Încheierea judecătorului de instrucție din 20 august 2011, care a respins demersul procurorului de punere sub sechestrul a acțiunilor nominalizate, demonstrează acest lucru. De fapt, judecătorul de instrucție a respins și demersul procurorului privind efectuarea percheziției și ridicărilor de la registratorul independent SA „Fincom”, anunțând Procuratura Generală (PG) într-un comunicat de presă remis marți, 6 august.

„Este o decizie legală”

Veaceslav Platon este născut la Căușeni, acolo unde, în prezent, este dislocat sediul Curții de Apel Bender. Sursele ZdG ne-au informat că s-a făcut tot posibilul ca dosarul să ajungă la Căușeni, pentru că Platon are influență asupra judecătorilor acelei instanțe. Acuzațiile sunt însă negate de către Mihai Antonov, președintele CAB: „Dosarul este acum la Curtea Supremă de Justiție (CSJ). Dacă noi am greșit, acolo se va corecta situația. De ce se face așa mare gălăgie? E strașnic ce se întâmplă. Noi nu putem verifica firmele, nu putem examina cazul în fond. Decizia s-a luat în altă țară, noi doar am recunoscut-o. Nu suntem în drept să nu o recunoaștem, dacă nu avem temeieri. Practic, recunoaștem toate hotărârile de acest fel”, a spus Antonov.

„S-a hotărât judecarea cazului la Căușeni pentru că era o persoană sau o firmă cu adresa în Căușeni. Nu-mi amintesc cine anume. Am implementat aici metoda europeană. Nimeni nu are acces la judecători. Mai strict ca la noi nu-i nicăieri”, a spus Antonov, fiind întrebat despre legăturile judecătorilor CAB cu Veaceslav Platon.

Contactat de ZdG, Alexandru Țurcan, avocatul investitorilor străini păgubiți de la Moldova Agroindbank, ne-a spus, însă, că în dosar nu există nicio persoană din R. Moldova, și că firma datorită căreia dosarul a ajuns în instanța de la Căușeni se numește „Boss Tayltd”, din insulele Seychelles. „Nicio parte pe dosar nu era din Căușeni. S-a indicat o adresă falsă din Căușeni doar pentru ca dosarul să ajungă la Curtea de Apel Bender din această localitate”, ne-a mai spus Țurcan.

Scheme similare, alt erou?

Victor și Viorel Țopa sunt păgubiții după „atacurile raider” de la Victoriabank, Banca de Economii și Asito. Victor Țopa a declarat pentru ZdG că vinovat de asta s-ar face Vladimir Plahotniuc. „Lucrurile sunt simple. Fix așa s-a întâmplat în mai 2010. Flăcăul ăsta, care este prim-vicepreședinte de Parlament, a falsificat niște contracte, fiind ajutat de unele instituții de stat”, a spus Țopa. „Țara asta este cea mai săracă. Singura soluție pentru a o salva este să vină investitorii să creeze locuri de muncă. Cum să vină investitorii, dacă s-au furat peste 100 și ceva de milioane de dolari? În tundra asta să vină?”.

Deși Vlad Filat a declarat că atacurile raider au eșuat, Victor Țopa ne-a spus că, de fapt, acțiunile au fost sustrate. „S-a reușit peste tot să se ia acțiunile. Cu regret, R. Moldova este un stat captiv... Conducerea statului aparține unei singure persoane. El controlează Banca Națională, Procurorul General, CCCEC și chiar mai multe

partide politice. Noi am atacat hotărârea de anul trecut la CEDO și o vom ataca și pe aceasta. Știți cum va fi? Plahotniuc va rămâne cu aceste acțiuni, fiind protejat de unii parteneri politici din AIE, iar R. Moldova va fi nevoită să întoarcă banii investitorilor”, mai spune Țopa.

Platon și Plahotniuc despre „atacurile raider”

Solicitat de ZdG, Veaceslav Platon a declarat că nu are nicio legătură cu atacurile raider. El ne-a spus că știe că banii companiei off-shore pentru acțiunile Universalbank au fost transferați de pe un cont al Moldincombank, dar zice că reprezentanții băncii au acționat imediat. „Am sesizat organele competente imediat”. Despre faptul că judecata cazului Moldova Agroindbank a avut loc în orașul său de baștină, Căușeni, Platon a spus: „Dacă mă nașteam în Chișinău, iar cazul se judeca la Curtea de Apel Chișinău, se spunea că-l știu pe Ion Pleșca. Sunt prostii! Știți proverbul: La hoț, și pălăria arde. Cine vorbește mai mult despre asta, acela-i vinovat”, crede Platon. Ex-deputatul a recunoscut că-l cunoaște pe Renat Usatîi, dar spune că nu este prea apropiat cu acesta.

Întrebat ce crede despre „atacurile raider” și despre faptul că și numele său este vehiculat printre cele ale posibililor implicați, Vlad Plahotniuc a răspuns: „Spuneți că se vehiculează, eu spun că se speculează. Cineva speculează și pune ceva la cale, încercând să lege de mine tot ce se întâmplă în țara asta. De fapt, adevărul e altul. Personal am contribuit să fie luate măsuri drastice, chiar ferme. Am acționat solidar. Pe mine mă pune în gardă faptul că cineva încearcă să politizeze acest moment. Mă întreb: Oare nu s-a început campania electorală, iar eu nu am înțeleș, fiind prin raioane? Consider că în aceste atacuri sunt implicate mai multe persoane. Am și bănuieli, dar las organele abilitate să se pronunțe. Nu vreau să anticipez. Sunt corect. Sunt acțiuni care au mai fost făcute și toată lumea știe cine face chestiile astea. De ce încercați să întoarceți în altă parte? Dacă aveți o sarcină, o s-o întoarceți, dacă nu, o să fiți echidistanți și o să prezentați informația corect”, ne-a spus Vlad Plahotniuc.

Asito tace. Băncile par mulțumite

Am solicitat opinia instituțiilor supuse unor „atacuri raider”. Reprezentanții Băncii de Economii ne-au spus că „Nu oferim niciun fel de comentarii pe această temă”. După câteva zile de insistență, reprezentanții Moldova Agroindbank ne-au comunicat că banca lucrează normal, iar indicii bancari sunt în creștere. „Noi nu trebuie să oferim declarații, acționarii sunt cei care o pot face”. Aceștia ne-au remis comunicatul investitorilor europeni păgubiți după atacul raider, care au spus că vor folosi toate căile legale pentru a-și restitui acțiunile. „Mizele în acest joc periculos sunt

relațiile R. Moldova cu investitorii străini și comunitatea europeană, UE, BERD, FMI și Banca Mondială”, a spus Alexandru Țurcan, avocatul investitorilor străini. Natalia Vrabie, președinta Moldova Agroindbank, a spus că, în ciuda „situației regretabile, banca se bucură de o situație financiară mai bună ca oricând”.

Timp de două zile, am așteptat răspuns de la Victoriabank, dar nu am primit poziția oficială a băncii asupra atacului raider la care a fost supusă.

Reprezentanții „Asito” ne-au spus că sunt dispuși să vorbească, doar că „șeful e în ședință sau e plecat, iar în lipsa lui nimeni nu face declarații”.

„În prezent, sunt inițiate două cauze penale în legătură cu evenimentele de la Moldova Agroindbank și Universalbank. În celelalte trei cazuri, la PG nu a parvenit nicio sesizare”, ne-a spus Maria Vieru, șefa serviciului de presă al PG. Viorel Morari, procuror-adjunct al procurorului anticorupție, ne-a spus că urmărirea penală continuă. „Nu avem suspecți oficiali. Este o persoană în Ucraina, care reprezintă o firmă off-shore, dar nu știm mai multe”, ne-a comunicat procurorul.

Măști, comunistul Mark Tkaciuk a declarat presei că cei aflați la guvernare „își fură băncile unii de la alții. Hoțul fură de la hoț băta”, a spus Tkaciuk.

Moșneag Victor, www.zdg.md, 08.09.2011

Sclavii din pușcărie

ABUZ // Cum funcționează „business-ul” în sistemul penitenciar din RM

Zilnic, 19 deținuți din Penitenciarul nr. 4 din Cricova fac 12 kilometri pe jos prin mină pentru a avea posibilitatea de a-și reduce termenul de privațiune de libertate. O zi lucrată în mină este echivalentul a trei zile petrecute în afara acesteia. „E foarte greu să realizăm planul care ni se cere. Prin urmare, ne alegem doar cu munca. De salariu nu mai vorbim”, spun deținuții nemulțumiți. Surse din cadrul Departamentului Instituțiilor Penitenciare (DIP), în subordinea căruia se află ÎS „Sarmat”, susțin că datoriile salariale față de deținuți sunt rezultatul unor contracte dubioase încheiate de actuala administrație a întreprinderii de stat.

Făină de calcar vândută la preț mizer, tractor casat ca fier uzat, drum reparat doar de dragul ochilor sunt doar câteva din acțiunile „inexplicabile” ce ar putea duce la falimentul întreprinderii de stat ÎS „Sarmat” care, în pofida veniturilor ce se majorează pe an ce trece, înregistrează pagube practic la toate capitolele, în special la salarizarea angajaților, dintre care 19 sunt deținuți ai Penitenciarului nr. 4 din or. Cricova.

Fostul director al întreprinderii consideră că Ianuș Nogai, actualul administrator, a fost numit în funcție cu un singur scop: „El vrea să falimenteze întreprinderea ca aceasta să poată fi vândută la un preț redus, ca o întreprindere neprofitabilă”, explică Nicolae Oloer, fostul director al ÎS „Sarmat”.

Oloer spune că nu-i vine a crede ochilor că întreprinderea care avea un profit de peste două milioane de lei în 2008 abia reușește să achite o parte din datoriile salariaților care, pe moment, constituie peste 230 mii de lei, întreprinderea înregistrând pagube de aproximativ 1,5 milioane de lei. De asemenea, Oloer recunoaște că la insistența unor persoane din conducerea departamentului, numele cărora a refuzat să le spună, a vândut și el făină de calcar la preț de 10 lei tona, deși prețul de cost al acesteia este de câteva ori mai mare.

„Atunci când am încercat să mă revolt, am fost dat afară din funcție și tot atunci a fost numit Ianuș Nogai director al întreprinderii”, spune indignat Oloer. „Datoriile salariale față de deținuți sunt rezultatul unui singur lucru – șeful actual a încărcat buzunarul statului cu cel al tatălui”, a adăugat acesta.

Hai, băieți, la treabă!

Miercuri, 7 septembrie, am fost într-o vizită în mina ÎS „Sarmat” pentru a vorbi cu deținuții angajați la lucrările din mină. Deși unii au spus, așa ca să audă inginerul-șef, că li se achită salariul la timp, alții mi-au șoptit că nu au mai văzut bani de patru luni. „De când a venit Ianuș în funcție, nu ne-au achitat salariile și timp de jumătate de an. Lucrăm pe degeaba. Dar șșș... , să nu audă șeful”, spune deținutul Gheorghe. Condamnaților le este frică să se revolte, deoarece în orice moment ar putea fi lipșiți și de această posibilitate care presupune reducerea termenului de privațiune de liberate, fiind luate în calcul zilele lucrate în mină. „Asta dacă îndeplinim planul de producere, dar rar când reușim. Nu volumul de lucru este mare, tehnica cu care lucrăm este foarte veche”, explică deținuții. Pentru minierii condamnați a fost o adevărată surpriză când, imediat după plecarea reporterului de la JURNAL, li s-a achitat salariile pentru lunile mai și iunie. Contactat, șeful întreprinderii ne-a asigurat că va achita treptat toate datoriile salariale, însă s-a arătat extrem de nedumerit: „Ce are JURNAL de Chișinău cu întreprinderea noastră și cu Liormaxul?”.

20 de lei pentru o tonă de făină de calcar

Deși prețul de cost al făinii de calcar, calculat pentru luna mai de către direcția producere a DIP, este de 83 de lei tona, iar inginerul-șef al ÎS „Sarmat” a menționat că prețul acesteia este de aproximativ de 42 lei tona, întreprinderea a încheiat cu

SRL „Liormax” un contract de vânzare-cumpărare, conform căruia „Sarmat” va livra către cumpărător o cantitate prealabilă de 15 mii de tone la prețul de 20 de lei tona, contract semnat pe 1 ianuarie 2010 și valabil până la 31 decembrie 2011. Am contactat și „Liormaxul” pentru a vedea cu cât este vândută moluza cumpărată cu 20 de lei tona. „Dacă aveți nevoie pentru reparația casei, făina de calcar este la 420 de lei pentru o tonă”, mi-a răspuns reprezentanta „Liormax”.

Potrivit unor surse din cadrul DIP, care au solicitat anonimatul, legătura dintre SRL „Liormax”, ÎS „Sarmat” și unele persoane din funcții decisive ale DIP poate fi explicată foarte ușor. „Januș Nogai este cumătrul șefului direcției juridice a DIP, iar acesta la, rândul său, este cumătrul șefului direcției financiare, fratele căruia a lucrat contabil-șef la „Liormax”. „Astfel ar putea fi explicate activitățile frauduloase, care pot avea loc doar cu acordul persoanelor cu funcție decisivă”, explică angajatul DIP.

În același timp, actualul director al ÎS „Sarmat” susține că moluza „nu are preț” și explică: „Prețul făinii de calcar poate varia în funcție de cheltuielile la extragerea acesteia. Moluza nu costă 80 de lei. Prețul ei poate fi și 40, și 42, și 50”, a încercat să se îndreptățească Nogai. Directorul SRL „Liormax” a confirmat că fratele șefului direcției financiare a DIP-ului a lucrat contabil la această firmă. „Unde-i Igor Afteniuc? Nu știu. Îl caut și eu de ceva timp și nu pot da de el”, a menționat Vasile Țigănescu, directorul Liormax.

„Tractorul a fost casat de fosta conducere a DIP”

Multe semne de întrebare trezește și tractorul model T-130 care, deși a fost casat ca fier uzat, poate fi văzut executând lucrări pe unele șantiere. „Până la plecarea mea, unii agenți economici îmi propuneau 16 mii de euro pentru acest tractor. Am fost șocat când am auzit că a fost vândut ca fier uzat pentru 16 mii de lei”, spune Nicolae Oloer, fostul director ÎS „Sarmat”. Nogai se șterge pe mâini spunând că „tractorul a fost casat la zero de fosta conducere a departamentului. Eu am calculat prețul lui ca fier uzat, 1 leu pentru un kg, astfel a fost vândut cu 16 mii de lei”.

Cu toate acestea, pe numele actualului director au fost intentate două dosare penale – unul pe marginea tractorului casat și altul cu privire la făina de calcar vândută la un preț mizer, lucru confirmat de șeful direcției producere din cadrul DIP, în subordinea căreia se află toate întreprinderile DIP. „Activitatea întreprinderii respective este verificată minuțios. Se vor lua toate măsurile necesare pentru îmbunătățirea situației”, a declarat Adrian Burduja, șeful direcției producere. Însă problemele deținuților mineri nu se reduc la lucrul în mina de calcar. La suprafață condamnații sunt, după cum spun ei, „înrobiți” la lucrări de construcție.

„Nu mai putem suporta! Suntem robi!”

De la 7 dimineața până la 15 după-amiază, deținuții lucrează în mină ca ulterior, având la dispoziție o singură oră pentru odihnă, să fie duși la lucrările de reparație a unui bloc preconizat pentru colaboratorii **Detașamentului** cu Destinație Specială „**Pantera**”. „Suntem 20 de

condamnați aflați la resocializare. Suntem obligați să reparăm acest bloc. Se comportă ca cu niște robi cu noi. Lucrăm uneori până noaptea târziu. Până și șefului Penitenciarului nr. 4 i se face milă de noi, mai ales că el știe că noi lucrăm dis-de-diminează în mină”, povestește Alexandru.

Potrivit deținuților, administrația pușcării nu poate să întreprindă măsuri pentru că ordinele vin de sus „de la departament”. „Este acolo un șef, nu-mi amintesc prenumele, dar știu că numele lui e Casian. E o persoană foarte autoritară. Se comportă cu noi inuman. Nu putem nici măcar să ne revoltăm, deoarece ne-au spus că ne vor întoarce înapoi în pușcărie unde vom sta mult și bine. Ne este frică, dar în același timp vrem să se facă dreptate”, spune disperat deținutul. Contactat de JURNAL, Grigore Casian, șeful direcției logistice a DIP, a spus inițial că la lucrările de reparație lucrează chiar colaboratorii detașamentului ca mai târziu să recunoască că într-adevăr la aceste lucrări sunt antrenați și deținuții din Penitenciarul nr. 4 de la Cricova. „Pentru lucru nu li se achită bani și nici din termen nu li se reduce”, a menționat Casian.

Deținuții spun supărați că pentru că au lucrat o lună și jumătate le-a fost anexată la dosar o mulțumire din partea departamentului, dar „șșșș...”, să nu audă șeful”.

Zmeu Iana, www.jurnal.md, 13.09.2011

Victime pe frontul muncii

Zilnic, în R. Moldova are loc cel puțin un accident de muncă. O dată la 6 zile, câte un angajat își pierde viața la serviciu. Specialiștii de la Inspekția Muncii spun că majoritatea accidentelor de muncă au loc în construcții, prevalând, în special, căderile de la înălțime. Dacă muncitorul ar fi conștient că ar putea fi supus unui

eventual pericol, ar solicita patronului să i se respecte condițiile de siguranță. La noi, însă, în goană după bani, mulți muncitori uită de riscurile la care sunt supuși.

La mai multe șantiere de construcție din Chișinău, normele de siguranță a muncitorilor sunt neglijate cu desăvârșire. Fie că aceștia sunt nevoiți să doarmă la locul de muncă, pe paturi improvizate, fie că sunt forțați să lucreze la înălțime în lipsa echipamentului de siguranță.

Recent, printre edificiile instituțiilor de stat aflate în construcție, s-a numărat și cel al Ministerului de Interne. În procesul unor lucrări de modernizare, am constatat că niciun muncitor care lucrează la înălțime nu purta cască de protecție și nu era echipat cu centură de siguranță, așa cum prevăd normele de protecție a muncii.

Muncitorii sus, căștile – jos

În cadrul programului „Reporter de Gardă”, pus pe post la Moldova 1 pe 8 septembrie, au fost elucidate mai multe cazuri tragice, legate de accidente de muncă.

Reporterii de gardă i-au filmat pe muncitori cum urcă la înălțime fără a respecta normele de siguranță. La apariția reporterilor, muncitorii au negat că s-ar fi urcat la înălțime fără cască de protecție și centură de siguranță.

ZdG: – De ce nu aveți centură de siguranță și cască de protecție? Ați urcat tocmai sus.

Muncitor: – Ei da! Ți s-a părut ție. Nu ai ochelari de soare sau ce?

ZdG: – Muncind în așa condiții, sunteți conștienți că vă riscați viața ?

Muncitor: – Tot normal. Nu îți fă griji.

ZdG: – Aveți cască ?

Muncitor: – Avem tăt.

În timp ce reporterul discuta cu muncitorii, s-a apropiat un carabinier, arătându-se nemulțumit de faptul că reporterii filmează clădirea Ministerului de Interne. „Hai, ieșiți. Nu filmați nimic aici.” „De ce ?” „Așa! Ia ieși încolo dacă ți-am zis că aici nu se filmează.”

Am încercat să aflăm de ce angajatorii trec cu vederea eventualele riscuri la care sunt supuși muncitorii. În acest scop, am încercat să discutăm cu reprezentanții fimei de construcții. „La băieți li-i cald, înțelegi? Acuși le aducem la toți cască și poți să-i filmezi pe toți cu cască.”

ZdG: – Am văzut că muncitorii lucrează de câteva zile fără cască de protecție și centură de siguranță.

– Toți sunt profesioniști. Sunt alpiști. Băieți, dacă vă dăm voie să vedeți cum se ridică ei pe schelă, trebuie să faceți un reportaj de show. Noi avem termen aici, ca să înțelegeți corect. Nu vrem ca pe baza noastră să arătați ceva. Amuși se începe contradictoriu. Îi cald afară. Băieții lucrează de dimineață până seara. Pe de o parte, este tehnica securității, care este o problemă. Dar este și alt moment – termenul, susține un reprezentant al companiei de construcții.

Imediat după discuția cu responsabilii de desfășurarea lucrărilor de modernizare, un muncitor a adus căștile de protecție. Toți și-au pus casca pe cap și s-au apucat de treabă. În ziua imediat următoare, însă, aceeași poveste – muncitorii nu respectau normele de protecție.

A căzut în golul ferestrei și a decedat

Specialiștii de la Inspekția Muncii susțin că deseori accidente mortale la locul de muncă se produc deoarece muncitorii nu poartă echipamentul de siguranță. Victor Țurcan, șeful Direcției monitorizarea aplicării legislației muncii din cadrul Inspekției Muncii, susține că un caz specific sectorului de construcții este căderea în gol. În luna iunie curent a avut loc un astfel de caz la o întreprindere din mun. Chișinău. Lucrările se efectuau la înălțimea de 20 de metri, iar muncitorul în cauză efectua lucrări de zidărie. Fiind în stare avansată de ebrietate, el nu s-a asigurat cu centura de siguranță, care era în dotare, și, deplasându-se pe schele, a căzut în golul ferestrei de la înălțimea de 20 de metri, fapt ce i-a provocat decesul.

Turcan spune că în această situație nu putem afirma că angajatorul nu a respectat cerințele de securitate, deoarece muncitorul avea echipament de siguranță. „Însă o parte din vină îi revine conducerii întreprinderii, pentru că nu a supravegheat în ce stare se aflau muncitorii la locurile de muncă.”

Șeful Departamentului protecția muncii din cadrul Confederației Sindicatelor, Gheorghe Burbulea, susține că deseori patronii nu asigură lucrătorii cu echipament de protecție deoarece acesta costă scump. „Sanctiunile pe care le poate aplica Inspekția Muncii sunt foarte mici. De aceea patronii nu acordă atenția cuvenită stării securității și sănătății în muncă. Nu se folosesc mijloace individuale de protecție, echipamente de protecție colectivă. Uitați-vă ce se face în construcții în tot orașul. Pentru a evita căderile de la înălțime nu este nicio plasă de protecție. Lumea lucrează fără centuri de siguranță, fără alte sisteme de siguranță. De aceea cele mai multe accidente de muncă mortale se întâmplă în construcții.”

Accidentele ascunse de către patroni

De la începutul anului curent, Inspekția Muncii a înregistrat 248 de accidente la locul de muncă. Dintre acestea 40 au fost accidente mortale. Comparativ cu anul precedent, numărul accidentelor mortale este în creștere cu 5 la număr. Ponderea cea mai mare a accidentelor de muncă este în construcții, cauza ce prevalează fiind căderea de la înălțime. Specialiștii de la Inspekția Muncii recunosc că numărul accidentelor de muncă este mult mai mare decât cifra oficială, și aceasta din cauză că agenții economici refuză să comunice accidentele grave pentru a evita să achite indemnizațiile unice.

Conform art. 18 din Legea securității și sănătății personale, în cazul accidentelor mortale persoanele care au dreptul la despăgubire primesc o indemnizație unică egală cu salariul mediu anual al angajatului, care se calculează pe doi ani de muncă, înmulțit cu anii pe care nu i-a trăit până la vârsta de 62 de ani. Deci, suma aceasta, în majoritatea cazurilor, depășește un milion de lei. Iar în cazul unui accident grav persoana accidentată primește o indemnizație unică egală cu salariul mediu pe țară pentru luna premergătoare înmulțit la procentul de pierdere a capacității de muncă. De asemenea, este o sumă considerabilă. Victor Țurcan de la Inspekția Muncii menționează că angajatorii nu comunică anume despre accidentele grave și mortale, deoarece se eschivează de la aceste plăți materiale considerabile.

Țurcan a mai adăugat că a făcut o analiză pe anul trecut, în urma căreia a constatat că nu au fost comunicate 200 de accidente grave. „Conform Codului contravențional, agenții economici care nu comunică la timp accidentele de muncă riscă o amendă de până la 1500 de lei.”

Pictor – constructor – invalid

Potrivit unei note informative privind activitatea Inspekției Muncii în primul semestru al anului 2011, inspectorii au efectuat controale la 2600 de agenți economici. În urma vizitelor de verificare au fost întocmite procese-verbale de control, în care au fost consemnate peste 40 mii de încălcări și abateri de la prevederile actelor legislative și normative din domeniul muncii. Inspectorii recunosc că numărul încălcărilor în domeniul muncii ar fi mult mai mare dacă s-ar efectua controale la fiecare agent economic.

În urma accidentelor grave mulți dintre muncitorii accidentați rămân invalizi și nu se mai pot angaja în câmpul muncii. Nicolae Ocinschi din orașul Orhei a lucrat 25 de ani ca pictor. Odată cu vârsta au apărut probleme de vedere, fapt ce l-a direcționat spre domeniul construcțiilor. Recent a suferit un accident grav la locul de muncă, în urma căruia nu exclude că va rămâne invalid.

„Am lucrat la Orhei 25 de ani ca pictor. După aceea am fost nevoit să las casa, țara și să plec în străinătate din cauza stării familiale. Apoi am revenit în țară și m-am angajat aici, la „Orhei VIT”. Am lucrat un an și am trecut, cu părere de rău, printr-o cumpănă.”

„Nu mai țin minte nimic”

Nicolae povestește că ziua de sâmbătă, 26 martie curent, a fost declarată zi de muncă pentru lucrătorii secției de construcție din cadrul întreprinderii pe acțiuni „Orhei VIT”. În aceeași zi, el s-a accidentat grav.

„Lucram într-o încăpere. Pe la ora 10.00 vine șeful de construcții și spune că are nevoie de doi oameni că să întindă o peliculă. Am mers eu împreună cu un coleg de muncă. Ne-a spus să ne urcăm în electrocar, pe care se afla un container. Ne-am apucat să întindem pelicula. La un moment dat, containerul a alunecat și noi am căzut. Nu mai țin minte nimic. Mi-am pierdut cunoștința. A venit ambulanța, care mi-a pus mâna și piciorul în gips. Eu am căzut cu fața în jos. Nasul rupt. Mi-au cusut buza.”

Muncitorul accidentat a urmat un tratament medical. Medicii l-au asigurat că își va reveni în urma traumatismelor suferite, dar el se simte rău în continuare și nu mai poate lucra fizic. „După patru luni, medicii mi-au spus că o să treacă. O să vă luați concediu plătit, în caz de necesitate – și concediu din cont propriu și o să treacă, mi s-a spus. Dar, după cum vedeți, încă nu a trecut. Mă simt rău. Nu pot călca cu toată greutatea corpului pe picior.”

Întreprinderea se face vinovată de accident

Inițial, reprezentanții întreprinderii pe acțiuni „Orhei VIT” evitau să comenteze acest accident la locul de muncă din cauză că s-ar prejudicia imaginea întreprinderii. Ulterior, Nicolae Fidelschi, specialist în protecția muncii din cadrul întreprinderii, a făcut un comentariu legat de acest caz.

„În cazul dat nu s-au respectat cerințele de siguranță pentru că nu s-a folosit echipamentul necesar pentru îndeplinirea lucrărilor la înălțime. După producerea acestui accident s-au luat măsuri concrete pentru a evita alte accidente de muncă la întreprindere. Am făcut instruire suplimentară cu toți lucrătorii noștri și am hotărât să procurăm echipament tehnic pentru munca la înălțime.”

Inspectorii muncii din orașul Orhei au investigat circumstanțele accidentului la locul de muncă în care a fost implicat Nicolae Ocinschi. Rezultatele arată

că întreprinderea se face vinovată în totalitate de producerea accidentului. „S-a constatat că accidentul a avut loc din cauză că pentru ridicarea persoanelor date s-a folosit un autoîncărcător a cărui destinație este numai transportarea și depozitarea producției, materiei prime și a altor materiale din întreprinderea dată”, explică Tudor Stăvilă, inspector principal la Inspekția Muncii din Orhei.

Stăvilă a subliniat că este strict interzisă ridicarea persoanelor la înălțime cu asemenea mecanisme. În cazul dat, s-a stabilit vinovăția deplină a întreprinderii, cu toate consecințele.

Nicolae Ocinschi spune că, în pofida accidentului pe care l-a suportat și a durerilor pe care le mai are, s-ar întoarce la locul de muncă, deoarece este unica persoană care aduce bani în casă. Sănătatea, însă, nu-i mai permite să se deplaseze decât cu bastonul.

Sanduța Iurie, www.zdg.md, 15.09.2011

Партийные „актёры” телеканала НIT

В репортаже телеканала НIT полицейских обвинили в вымогательстве денег у местных бизнесменов на партийные цели. Кто на самом деле снялся в роли жертв „политического рэкета”, выяснял журналист „СП”.

Сюжет о политическом рэкрете перед выборами

10 ноября 2010 года, в самый разгар кампании по досрочным выборам в Парламент, телеканал НIT, вещающий практически на всю республику, в рамках программы новостей „Curier” выдал в эфир репортаж под названием „Полиция должна быть вне политики”. Материал снимался за день до того в Бельцах. Передадим в сокращённой форме его содержание (стиль сохраняем).

Диктор-мужчина в студии: – Полиция должна быть вне политики – в этом уверены бельцкие предприниматели, которые заявили о случаях рэкрета. Вымогатели представляются сотрудниками МВД и требуют с бизнесменов деньги для пополнения счетов политических партий.

Диктор-женщина в студии: – По закону вне зависимости от политических пристрастий отдел внутренних расследований правоохранительных органов обязан проверить эту информацию. <...>

Корреспондент Виталий Крупененков: – Две недели назад сотрудники Оргеевского комиссариата полиции высказали вотум недоверия комиссару. Тогда скандал не остался незамеченным, и мы сделали репортаж с места событий. Сегодня официально оргеевского комиссара сместили с должности, и теперь он будет заниматься вопросами миграции в Бельцах. Но и в Бельцах ситуация в комиссариате полиции далеко не идеальна.

Голос корреспондента за кадром: – Один из бизнесменов работает в Бельцах. Мужчина уже четыре года без проблем развивал своё предприятие в сфере лёгкой промышленности.

Мужчина в помещении, лицо затемнено, голос изменён: – На прошлой неделе была у меня в офисе пара сотрудников с МВД, представились по спецоперациям. Попросили в ультимативной форме тысячу долларов, чтобы я собрал до субботы на выборы. Ну, я проигнорировал, как бы не встретился с ними в субботу, уехал. Не знаю, куда эти деньги должны были пойти. Сказали, что на выборы. Для какой партии, тоже не поинтересовался. Как бы, ещё раз я повторяю, я игнорировал и поэтому боюсь за свой бизнес, по крайней мере, и за свою семью. Представились они ещё по отделу спецопераций, корочка МВД. Константин какой-то и... даже не знаю. В полицию обращаться... я их не знаю, они представились сами из полиции. И вот когда я решил на телевидение выйти для того, чтобы как-то разобраться с этим.

Голос корреспондента за кадром: – Ещё и предпринимательницу из Рышкан тоже задели. Назвать это агитацией сложно. Это банальный рэкет. Банальный, но чрезвычайно опасный.

Женщина в помещении, лицо затемнено, голос изменён: – Ко мне в офис приехали сотрудники МВД. Они сказали, что они сотрудники какой-то спецоперации. И сказали мне, поставив ультиматум: если я не предоставлю пятнадцать тысяч леев на выборы, они закроют фирму. И я должна до конца недели, то есть в субботу-воскресенье, предоставить им эту сумму. Я это проигнорировала. Сейчас, если честно, я опасаясь за свой бизнес, за свою жизнь, можно сказать, и за свою семью.

Голос корреспондента за кадром: – Бывший сотрудник полиции подтвердил слова бизнесменов. Он недавно ушёл со службы и знает ситуацию изнутри.

Мужчина на улице, стоит спиной к камере, голос изменён: – У меня есть друзья в сфере бизнеса. Было у меня несколько звонков на мой телефон, значит, и спрашивали, правда то, что эти люди, которые приезжают к ним на

фирмы, собирают денежные средства в качестве материальной помощи для предвыборной кампании. И люди представляются сотрудниками полиции.

Голос корреспондента за кадром: – Впрочем, в полиции тоже не всё спокойно. В Бельцах выборы дошли и до правоохранителей. И это видно во всём: снимают автобусы с маршрутов, но только с плакатами оппозиционной Партии коммунистов. Сами коммунисты говорят о многочисленных случаях прессинга со стороны силовых ведомств и контролирующих структур. Впрочем, о чём говорить, если даже комиссариат покрасили в цвет партии премьер-министра Владимира Филата. <...>

(Далее приводится краткий разговор корреспондента с главой бельцкой полиции Василием Гандзием, заходящим в комиссариат. Речь идёт о цвете здания. Репортёр затем отмечает, что комиссар был главой бельцких либерал-демократов, дважды баллотировался в Парламент от ЛДПМ.)

Голос корреспондента за кадром: - А вы говорите: „Полиция вне политики”. Станет ли такой комиссар не заниматься политикой? Всё равно что сына от семьи отлучать. Ну да ладно. Вот официальная позиция комиссариата. <...>

(Пресс-секретарь комиссариата излагает позицию относительно цвета здания. Потом говорит сотрудница отдела архитектуры примарии Бельц, отмечающая, что цвет фасада здания нельзя менять без разрешения.)

Голос корреспондента за кадром: – Ну что ж... О политической деятельности в комиссариате готовы рассказать и сами полицейские, правда, они, как и бизнесмены, боятся говорить на камеру.

Мужчина в бушлате с погонами и в фуражке, стоит спиной к камере, голос изменён: – Господин Гандзий занимал должность завхоза комиссариата полиции, теперь он уже полковник полиции. Не знаю, каким образом на протяжении трёх-четырёх месяцев можно получить звание полковника, за какие заслуги? Люди обязаны по требованию комиссара полиции покинуть работу, искать в другом месте работу по политическим мотивам. Хотя люди никогда не были замешаны в политике.

Голос корреспондента за кадром: – Вот и ещё сюрприз: оказывается, любой бельцкий бизнесмен может помочь в финансировании предвыборной кампании партии власти. И не нужно искать номер счёта в банке: всем бизнесменам его уже сообщили.

Ещё раз говорит мужчина на улице, стоящий спиной к камере, голос изменён: – Начальник налоговой инспекции города Бельцы официально

предоставляет номер счёта фирмам и компаниям, чтобы люди, директора фирм перечисляли деньги на эти счета для помощи предвыборной кампании той или иной партии. Ну, мы знаем, какой партии принадлежит руководитель налоговой инспекции, это опять же филатовская партия. Ну, вот. И там в наглуую номер счёта, все это факты подтверждают, и может подтвердить не один бизнесмен нашего города. Да, это правда.

Голос корреспондента за кадром: – Если надо, можем опубликовать этот счёт. Только не хотелось бы, чтобы партии альянса из-за этого переругались, а то вдруг обнаружат, что не до всех деньги доходят. В общем, к ситуации в Бельцах нужно привлечь внимание международных наблюдателей, а от полиции ждём расследования по фактам рэкета.

Снимались бельцкие активисты партии?

Нас заинтересовал именно этот репортаж канала NIT, поскольку читатель „СП” на условиях анонимности передал в редакцию информацию, согласно которой люди со скрытыми лицами, выступающие с обвинениями в адрес правоохранительных и контролирующих органов, предположительно являются бельцкими активистами Партии коммунистов.

В частности, по данным этого источника, человек, представленный корреспондентом NIT как бизнесмен из Бельц, – секретарь муниципального комитета ПКРМ Сергей Рубцов, предпринимательница из Рышкан – активистка ПКРМ, исполняющая секретарские функции в горкоме, Ольга Ожог. А вот в образах бывшего и нынешнего полицейского, судя всё по той же информации, предстал ещё один секретарь горкома ПКРМ в Бельцах – Александр Понятовский. Более того, часть съёмок сюжета проводилась в офисе горкома ПКРМ по улице Св. Николая, 3.

Узнать, откуда взялись эти сведения, мы не смогли – человек, передавший их в „СП”, уклонился от встречи с нами. Поэтому достоверность полученных данных автор этого материала выяснял собственными силами.

„Государственная тайна”

Мы предположили, что столь жёсткие обвинения, прозвучавшие на одном из центральных каналов, непременно должны были привлечь внимание правоохранительных органов, поэтому отправили запросы в Министерство внутренних дел, Центр по борьбе с экономическими преступлениями и коррупцией, в Генеральную прокуратуру и Службу информации и безопасности. В

запросах мы просили предоставить нам информацию о проверках, расследованиях, оперативно-розыскных мероприятиях, которые проводились бы в связи с репортажем „Полиция должна быть вне политики”. Также мы поинтересовались, не обращались ли в данные структуры граждане, организации, СМИ с заявлениями, имеющими отношение к сведениям, изложенным в телесюжете.

В ЦБЭПК ответили, что такие жалобы в этот орган не поступали, расследования не проводились.

СИБ уведомил нас о том, что оперативно-розыскные мероприятия и их результаты, согласно закону, представляют собой государственную тайну, поэтому о них не могут сообщать общественности. *„Результаты таких мероприятий доводятся до сведений компетентных государственных органов. <...> Доводим до вашего сведения, что в адрес Службы не поступало никаких жалоб, заявлений от физических и юридических лиц по упомянутой теме”,* – говорится в письме СИБа.

Странный ответ мы получили от прокуратуры по борьбе с коррупцией, куда Генпрокуратура переадресовала наше заявление: *„Сообщаем, что в 2010, 2011 годах прокуратура по борьбе с коррупцией не изучала материалов с использованием источников из газеты „СП””*.

И, наконец, МВД. В письме от этой структуры сообщается, что Управление внутренней безопасности МВД провело служебное расследование в отношении материала на сайте компании NIT „Предприниматели севера Молдовы заявляют о случаях рэкета”: *„В результате предпринятых мер не было выявлено каких-либо убедительных данных или доказательств, указывающих на нарушение законодательства и служебной дисциплины сотрудниками МВД”*.

„Комментировать нечего”

С просьбой прокомментировать информацию, полученную „СП”, мы обратились и к тем, кого, собственно, подозревают в участии в съёмках, а также к автору сюжета.

Александр Понятовский сначала поинтересовался, откуда у нас такие данные, а услышав, что речь идёт об анонимной информации, сказал: *„Я не участвовал в этих всех делах. Я если говорю, то говорю открыто и не прячу лицо. Поэтому мне нечего комментировать”*.

Сергей Рубцов заявил: „Об этом я ничего не знаю, в такой роли я не выступал. Репортаж видел. И любое имеющееся сравнение... можно брать мою фотографию там и т. д. Есть сейчас всевозможные компьютерные технологии, и можно сравнить с человеком, фигурирующим в упомянутом вами репортаже. И я думаю, что любой специалист определит, что между нами нет ничего общего. С ответственностью могу заявить, что в подготовке данного репортажа и тем более в самом репортаже я не принимал никакого участия”.

Опровергает свою причастность к этой истории и Ольга Ожог. „Я первый раз об этом слышу”, — сказала она в телефонном разговоре с нами. Также наша собеседница отрицала утверждение о том, что она является активистом ПКРМ и выполняет секретарские функции в горкоме.

Предложение прокомментировать информацию об участии в съёмках сюжета представителей ПКРМ мы адресовали и автору репортажа, корреспонденту НИТ Виталию Крупененкову.

– Я не хочу комментировать какие-то слухи, – ответил он нам. – Если вы хотите, чтобы я прокомментировал тот материал <...>, то пожалуйста. Я прекрасно помню, что он был результативным: то есть уже буквально через неделю министр внутренних дел – а тогда им был Виктор Катан – заявил, что материалы, представленные в сюжете, были изучены и что МВД предприняло меры, чтобы урегулировать ситуацию и найти виновных. Нам, конечно же, не представили лиц, которые занимались теми или иными правонарушениями в рядах МВД. Но это уже объект внутреннего расследования, мы не имеем права в него лезть. Когда будут результаты, тогда и будем говорить. Есть ли какие-то результаты, мы не интересовались, сейчас там пертурбации. <...> Но самое главное, что уже через неделю после этого материала министр Виктор Катан заявил, и через несколько дней этих деятелей – не знаю, может быть, это оборотни в погонах, может, иные „тёмные лошадки” в структурах МВД – не было уже в Бельцах. А значит, наш материал возымел действие <...>.

Когда мы делали этот материал, во-первых, к нам в редакцию поступило сообщение. Мы изначально созвонились с нашими знакомыми, которые работали в полиции Бельц, затем вышли на ветеранов МВД, а потом нашли людей, которые сейчас работают в полиции. Они подтвердили эту информацию, значит, мы можем работать дальше. <...>

– Верно ли, что часть репортажа – интервью с людьми со скрытыми лицами – снималась в бельцком филиале ПКРМ?

– Я не знаю, где находится бельцкий филиал Партии коммунистов. Это во-первых. А во-вторых, снимали мы в помещениях, которые не будут выдавать местонахождение этого человека. Чтобы труднее было распознать <...>. Когда мы их разговорили и они дали согласие сниматься, давать интервью, тогда уже мы нашли подходящие места. Нам, собственно, подсказали это сотрудники внутренних дел, поскольку они более-менее знали обстановочку, и тем более это их профессиональная деятельность отчасти, скажем так. <...>

Далее в ходе нашего разговора Виталий Крупененков сказал, что не разбирался с заявлениями, касающимися начальника налоговой инспекции Бельц. А в заключение отметил: „Надеюсь, что там нет никакого политического заказа, а сугубо ваш личный интерес, журналистский”.

Горком как телестудия

Утверждение журналиста НИТ о том, что он не знает, где находится бельцкое представительство ПКРМ, расходится с фактами. Мы внимательно проанализировали репортаж. Картинка в нём построена так, что можно чётко различить задний план. Как уже отмечалось выше, мужчина и женщина, представленные бизнесменами, говорят в помещении. Они сидят у окна, через которое хорошо видно двухэтажное строение, зелёную ограду вокруг него и некоторые детали внутреннего двора.

Мы отправились к дому № 3 по улице Св. Николая, где находится офис бельцкого горкома ПКРМ. Осмотрев внутренний двор у этого дома, мы без труда нашли то самое строение – оно во всех деталях совпадает с тем, что виднеется на картинке в репортаже. Речь идёт о детском саде № 12.

Перед домом № 3 по ул. Св. Николая мы нашли точку, откуда снимали мужчину, который в сюжете НИТ назван бывшим сотрудником МВД. Это место находится прямо напротив входа на первый этаж здания, где расположен горком Партии коммунистов, – через дорогу. В этом случае нам снова помогли детали заднего плана.

Экспертиза подтверждает

То, что съёмки проводились там же, где базируется штаб ПКРМ, конечно, ещё не означает, что в нём могли участвовать активисты этой партии. Ну а поскольку фигуранты истории отрицают участие в репортаже, а правоохранительные структуры не предоставили данных по этому поводу, автор расследования решил провести независимую экспертизу видео.

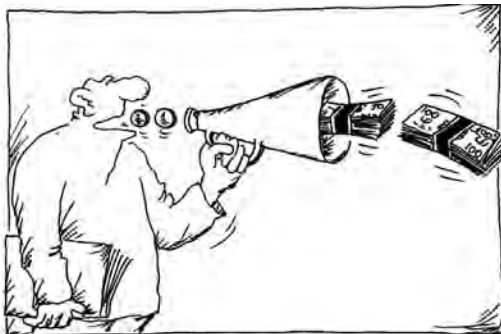
Мы обратились к частному экспертному центру „Независимое профессиональное объединение „Эксперт-Союз”” в Нижнем Новгороде (Россия) с просьбой сопоставить имевшиеся у нас образцы голосов Сергея Рубцова, Ольги Ожог и Александра Понятовского с голосами „бизнесмена из Бельц”, „предпринимательницы из Рышкан”, „бывшего полицейского” и одного из полицейских комиссариата, „боящихся говорить на камеру”. Экспертиза была оплачена из средств гранта, полученного нами в Датской ассоциации журналистов-расследователей (FUJ).

Акт экспертного исследования, проведённого „Эксперт-Союзом” по нашему заказу, занял порядка 30 страниц. Два эксперта подробно объясняют, какие оборудование, литература и методика использовались ими для анализа записей и изображений. Сопоставление производилось по нескольким параметрам: специфика голоса и речи (тембр, произношение, интонация, темп и выразительность речи, речевая культура), лингвистические аспекты (особенности произношения гласных звуков, наличие повторов звуков, слогов, слов и сочетаний и др.), частота основного тона голоса и пр.

Специалисты, выявили, что голоса свидетелей на видеозаписи изменены путём ускорения темпа фонограммы примерно на 20—25 %. Основной результат экспертизы таков: все представленные образцы голосов соответствуют тем, что мы обозначили для сравнения в репортаже. Другими словами, **было подтверждено, что бизнесмен из Бельц говорит голосом Сергея Рубцова, предпринимательница из Рышкан – голосом Ольги Ожог, а сразу два персонажа – бывший и нынешний полицейский – озвучивались Александром Понятовским.**

Не бизнесмены и полицейские, а секретари

Здесь следует заметить, что Сергей Рубцов не является бизнесменом. Согласно его автобиографии, с 2007 по 2011 год единственной работой господина Рубцова была партийная деятельность – он секретарь горкома ПКРМ. В 2011-м он стал замдиректора муниципального предприятия „Спецавтохозяйство”. В этом

же году баллотировался в муниципальный Совет Бельц, занимая по списку ПКРМ второе место.

Ольгу Ожог тоже не назовёшь предпринимательницей из Рышкан – с 2009 по 2011 годы она работала в Отделе учета и документирования населения Бельц.

А вот Александр Понятовский действительно был офицером МВД. Но только ушёл со службы он ещё в 2003 году, а не „недавно”, как говорится в репортаже НIT. И уже тем более он никак не может сойти за действующего сотрудника МВД. С 2010 года господин Понятовский, как и Сергей Рубцов, – секретарь, член бюро горкома ПКРМ. В списках кандидатов ПКРМ в Бельцкий МС шёл под № 3.

Тесный союз партии и ТВ

Незадолго до выхода в эфир рассматриваемого нами сюжета СМИ рассказали о другом случае, когда активисты ПКРМ участвовали в создании репортажей НIT. 30 октября 2010 года портал „Unimedia” сообщил, что в материале этого канала о встрече премьер-министра Влада Филата со студентами появилась Марина Шупак – сестра депутата Парламента от ПКРМ Инны Шупак. Девушка озвучила информацию о том, что студентов на встречу с премьером заставляли приходить ректоры. По данным „Unimedia”, Марина Шупак приехала на встречу на машине компании НIT вместе со съёмочной группой, что подтверждалось фотографиями. Сама Марина Шупак назвала это сообщение провокацией, а фото, по её словам, свидетельствуют лишь о том, что она обратилась к сотрудникам этой компании с вопросом о прохождении практики на ТВ.

В многочисленных мониторингах национальных и международных организаций не первый год отмечается тесная связь между телеканалом НIT и Партией коммунистов – формированием, находившимся у власти в стране с 2001 по 2009 год, а теперь перешедшим в оппозицию (ПКРМ остаётся правящей силой в Бельцах и сейчас). В частности, в мониторинге СМИ в избирательной кампании, проводившемся Центром независимой журналистики как раз во время выхода репортажа – с 8 по 10 ноября 2010 года, говорится: *„Частный канал НIT – единственный, который проявляет открытую политическую ангажированность в пользу ПКРМ. В период наблюдения НIT не смог обеспечить плюрализм мнений в выпусках новостей, большинству конкурентов на выборах доступ к эфиру на этом канале был закрыт, за исключением партий АБИ и ПКРМ”*.

В заявлении международной миссии наблюдателей ОБСЕ о предварительных выводах относительно ноябрьских выборов в Парламент, было указано на то, что оппозиционный канал NIT менее всех СМИ соответствовал требованиям закона: *„NIT-TV <...> отдавал явное предпочтение ПКРМ, посвящая этой партии 50 % времени в новостях и представляя её в преимущественно положительном или нейтральном свете. Партии АЕИ и правительство, напротив, представлены весьма отрицательно, информация часто искажена или негативно истолкована журналистами без предоставления альтернативных точек зрения”.*

Координационный совет по телевидению и радиовещанию неоднократно налагал на NIT санкции на нарушения требований Кодекса телевидения и радио, особенно статьи 7, которая гласит: *„В целях соблюдения в своих информационных передачах принципов социально-политического равновесия, беспристрастности и объективности вещательные организации обязаны обеспечивать <...> недопущение искажения действительности посредством монтажных трюков, комментариев, формулировок или заголовков <...> соблюдение принципа информирования из нескольких источников в случае сюжетов, касающихся конфликтных ситуаций”.* Канал предупреждали, штрафовали и лишали права на трансляцию рекламы на определённый срок. Только за время предвыборной кампании 2010 года санкции выносились трижды.

В ответ NIT обвинял власти в попытке подавления инакомыслия и преследованиях в отношении „единственного телеканала, не поющего в унисон со всеми панегирики праворадикальному альянсу”. Более того, как раз во время выхода репортажа „Полиция должна быть вне политики” материалы NIT выпускались под лозунгом „Под прицелом власти” – логотип телевидения был оформлен в виде мишени.

„Скорее всего, никто ни за что не ответит”

Мы попросили высказать своё мнение о репортаже NIT экспертов в области массмедиа. Редактор-исследователь Центра независимой журналистики (ЦНЖ) Ион Мазур, проанализировав сюжет с точки зрения норм профессиональной этики, пришёл к выводу, что в нём есть серьёзные недочёты в том, что касается равновесия источников, плюрализма мнений, корректности, объективности, использованных изображений и языка.

В частности, предоставляя слово пресс-секретарю комиссариата полиции, автор приводит только позицию относительно цвета здания, но не озвучива-

ет ответ на обвинения в политическом рэкетe. „В репортаже отсутствует мнение представителей МВД, налоговой инспекции и АЕИ, в чей адрес выдвигаются тяжёлые обвинения, – отмечает Ион Мазур. – НIT представляет информацию субъективного характера, а мнения не отделены от фактов. Автор материала не позволяет зрителям самим судить о происходящем, а с самого начала внушает им определённый взгляд на вещи. НIT прибегает к редакторским трюкам и фокусирует внимание на повторяющихся картинках (здание комиссариата), чтобы подчеркнуть негативное положение дел и манипулировать телезрителем”.

В заключение Ион Мазур обратил внимание, что результаты многочисленных мониторингов и исследований ЦНЖ в 2009–2011 годах, выявивших нарушения каналом НIT Кодекса телевидения и радио, Положения ЦИК об освещении избирательных кампаний в СМИ и Этического кодекса журналистов РМ, ставят под вопрос доверие к источникам в репортажах этой телекомпании.

Председатель Ассоциации электронной прессы РМ Ион Бундуки считает, что этот сюжет является добротным пропагандистским материалом. „Журналист-профессионал всё ставит под сомнение, всё проверяет, в том числе и факты, и мнения, и слухи. Автор же высказывания анонимных источников выдаёт за истину в последней инстанции. И вместо того, чтобы искать ответ на ключевой вопрос: кто вымогатели и кто ответственен за это позорное явление, отвлекает наше внимание вторичными фактиками: зелёной краской; мнением архитектора; счётами, на которые бизнесмены якобы должны перевести денег для партий, и т. д. <...>

Если учесть, что и закон, и деонтология журналиста требуют разделять факты и мнения, а оценочные суждения строить на фактологии, то сюжет противоречит этим требованиям. А если учесть, что сюжет был выдан в эфир в период предвыборной кампании, то нарушений ещё больше. Но весь парадокс молдавских реалий в том, что, скорее всего, никто ни за что не ответит”, – заключает эксперт.

Михайлевский Руслан, „Спрос и предложение”, 21.09.2011

Culisele unei crime între „bandiți”. Stratulat, împușcat pentru Elat?

Ion Stratulat, ex-polițistul ucis de Ion Șoltoianu la începutul acestei săptămâni, deținea 25% din acțiunile „Elat-Rentservice”, companie la care „Vaniușa”, așa cum îi spun oamenii din satul de baștină lui Șoltoianu, „ținea krâșa”. Ion Șoltoianu, cel care a tras de trei ori în fostul polițist Ion Stratulat în amiaza zilei de luni, 19 septembrie, este născut în satul Inești, r-nul Telenești. Acesta merge aproape în fiecare week-end la casa sa mare din sat, dosită de un gard care nu permite curioșilor să vadă ce se mai întâmplă în ograda impunătoare. Oamenii au păreri împărțite despre Ion Șoltoianu, cel care de multe ori i-a făcut mândri că sunt ineșteni, consăteni cu multiplul campion național și mondial la kick-boxing. Mulți însă preferă să vorbească despre Ion mai mult în șoaptă, pentru că au temeri.

„Așa casă ca a lui la noi în sat nu mai este”

„Vine în sat cam în fiecare săptămână. De obicei, sâmbăta și duminica stă aici”, ne spune o consăteancă de-a lui Șoltoianu. Mama sa a murit anul trecut, iar tatăl său a murit demult, când Ion era copil. „N-am auzit să fi fost agresiv. Mă rog, se întâlnea cu consătenii, a mai făcut acte de binefacere la școală, la grădiniță și la casa de cultură”, continuă femeia. „Oamenii, chiar dacă mai aud de năzbâțiile lui, vorbesc cam cu jumătate de gură. Nimeni nu vrea să spună ceva despre el deschis. Fiecare își face concluzii pentru el. Nu știu dacă se tem, dar o oarecare temere există, pentru că s-au mai auzit unele lucruri despre el, iar oamenii sunt atenți la ce spun”, mai spune femeia.

Șoltoianu are în Inești o casă „mare și frumoasă, cu bazin. Este o gospodărie îngrijită. Are un gard înalt, care nu permite să privești în ogradă. Doar cine a fost la el în ogradă poate spune cum e acolo. Dar, din ce se vede, e clar că arată frumos”, spune o altă persoană din sat. Oamenii afirmă că are și mașină de lux, dar nu au memorizat de ce marcă, pentru că acesta le schimba „cam des”.

„Nu ne vine a crede ce s-a întâmplat. E un om cumsecade. Nu putem spune ceva rău de el. A ajutat de multe ori veteranii, le lua cadouri de 9 mai. Vaniușa are o casă mare și foarte frumoasă. Așa casă ca a lui la noi în sat nu mai este”, ne-a spus un alt consătean de-al lui Șoltoianu.

Șoltoianu are doi copii, o fată de aproape 22 de ani, care învață la Chișinău, și un băiat care urmează să împlinească majoratul, plecat în străinătate.

„Vaniușa” din Inești...

Cât timp este la Chișinău, acolo unde de fapt locuiește împreună cu soția, de casa părintească din Inești are grijă un văr de-al său, Victor Mereuță. Nu am putut vorbi cu el, acesta fiind ocupat cu munca în câmp. Soția lui Victor însă ne-a relatat câteva detalii din viața lui Șoltoianu. „Am văzut la știri ce s-a întâmplat, dar nu cred”, ne spune aceasta. „El vine în toată sâmbăta în sat și e tare bravo. Dar ce spun la televizor nu-i prea bine”, zice femeia. „Soțul meu are grijă de casa lui Ion cât timp el este la Chișinău. Udă, stropește, mai face curat”. Aceasta nu-l crede pe Ion Șoltoianu în stare de a omorî pe cineva cu sânge rece. „Un om care a făcut atâtea pentru sat nu poate face așa ceva. E tare bun. Ce vedem la televizor despre el e ceva tare ciudat. El nu era nervos. Nici armă nu are. Nu am văzut așa ceva, deși am stat mult timp cu el”, povestește femeia. „Nu prea ne interesăm cu ce se ocupă. Nu ne băgăm în sufletul lui”.

„Sâmbăta trecută a fost acasă. Luni, până la amiază a vorbit cu soțul meu, era totul normal. L-a întrebat ce mai este nou pe acasă. Soțul taman culegea poama. De obicei, sună de 2-3 ori pe zi. Îi mai aduce aminte soțului că trebuie de făcut una-alta pe lângă casă. Nu părea agresiv. Dacă se supăra, se întorcea și te pupa. Râdea, glumea. Trecea un mort, dădea 50 de dolari. Vedea un copil calic, îi dădea 200 de lei. Nu avea mulți bani, dar avea oleacă. El dă tot din buzunar când are. Când venea în sat și trecea pe lângă bar, cei de acolo se sculau în picioare, așteptând să le dea ceva. El le cumpăra o garafă de rachiu sau câte un pachet de țigări. Spunea însă că nu-i businessman, ci „sportsmen”. Lumea din sat îi zice Vaniușa, pentru că era cel mai mic din familie”, ne-a spus femeia.

Petru Sofronescu, un moș de-al lui Ion Șoltoianu, susține că nu comunică prea des cu nepotul său. „Încă trebuie de dovedit că este criminal. Am vorbit cu el cu vreo 3 săptămâni în urmă. A fost și i-a făcut mamei lui praznic. Eu știu că voi faceți „*rassledovanie*” (din rusă – investigații – n.r.), dar eu ce-s, „*stukaci*” (din rusă – turnător – n.r.), sau ce?”, ne-a întrebat acesta, precizând doar că lumea din sat îl stimează pe Șoltoianu și că nu contează dacă el este de obicei agresiv sau nu.

Versiunile crimei

„Șoltoianu era la masă cu Stratulat. Venise să discute. Șoltoianu are pe cineva, descris în presă ca fiind de 1.90. Acela, încă după primul omor săvârșit de Șoltoianu în 2003, stă pe lângă el. Șoltoianu n-are frână la nervi. Băiatul ăla umblă tot timpul cu el. Șoltoianu se ducea des la un club de biliard. Se enerva des și putea să-l

lovească pe oricine cu „**sarul**” (din rusă – bilă – n.r.) în cap. Băiatul ăla, de 1.90, îl oprea. El nu era simplu șofer. Avea rolul de a-l calma și de a-l opri să nu facă prostii. Acum, se pare că el nu a reușit să-l oprească”, ne-au spus oameni care l-au văzut în acțiune pe Ion Șoltoianu și care cunosc cum s-au derulat lucrurile luni, la 12.40.

Șoltoianu locuiește chiar lângă Centrul Comercial „Elat”. Sursele noastre ne-au spus că, de fapt, Șoltoianu este unul dintre cei care „ținea **krâșa** la Elat” și ar fi fost nemulțumit de faptul că Stratulat „încearca, ilegal, să pună mâna pe niște acțiuni de acolo”. Ion Stratulat este acționar la „Elat” (vezi mai jos – n.r.). Aceleași surse susțin că Stratulat ar fi avut legătură și cu omorul lui Igor Basarab în 2010, doar că crima de luni nu a avut la bază o răzbunare a lui Șoltoianu pentru uciderea lui Basarab. „Foarte probabil că, după acest omor, se va încheia anchetarea morții lui Basarab, pe motiv că Stratulat ar fi fost cel care l-a ucis. Astfel, ceilalți implicați vor scăpa basma curată”, ne-au spus surse din cadrul procuraturii.

Cei care îl cunosc pe Șoltoianu spun despre el că își pierdea foarte des calmul din cauza sutelor de lovituri primite în cap, acesta fiind, după cum se știe, sportiv, multiplu campion la kick-boxing, dar și participant la mai multe competiții de lupte.

Stratulat, acționar la Elat

„Stratulat avea și el multe păcate. E un bandit, iar la Ministerul de Interne (MAI) există la sigur un dosar întreg, de vreo 500 de pagini, despre activitatea lui”, susțin însă surse din cadrul MAI. El a omorât pe cineva când se afla în misiune inexplicabil, cu arma sa proprie, nu cu cea de serviciu. Atunci i s-a deschis dosar penal și trebuia să zboare din poliție, dar a fost protejat de generalul Alexei, iar lucrul ăsta i-a făcut doar rău. Atunci a învățat că i se permite totul. Ulterior, se pare că Nicolae Alexei nu i-a mai luat apărarea, pentru că Stratulat i-ar fi obijduit fiica, de care ulterior s-a despărțit. Astfel, fără sprijin, Stratulat a fost obligat să părăsească organele de drept”, spun surse din cadrul MAI.

Ion Stratulat apare în lista de acționari ai societății cu răspundere limitată „Elat-Rentservice”, al cărei conducător este Leonid Volneanski. Ion Stratulat deține 25% din acțiuni, fiind al doilea acționar, după numărul de acțiuni deținute. Cele mai multe acțiuni la „Elat-Rentservice” le deține compania „Global-Investment” SRL, 49%. Volneanski are 13% din acțiuni, iar Svetlana Procludin alte 13%. Amintim că firmele din cadrul Elat au făcut donații în ultimele campanii electorale pentru PCRM, în 2009 transferând pentru acest partid 1500000 lei.

...și „Vanea” din Zubrești

Ion Stratulat este născut în satul Zubrești, Strășeni, acolo unde a și fost adus după ce a fost omorât, pentru ca cei apropiați să-și ia rămas bun de la el. Oamenii nu știu cu ce se ocupa acesta când era la Chișinău, dar spun că îl cunosc drept un om cumsecade, cu niște părinți buni. „Era un om foarte bun, săritor la nevoie. Venea des în sat. Toți au fost șocați atunci când au auzit de acest omor”. Una dintre rudele acestuia ne-a mai spus că familia sa deține în sat o brutărie și un bar. „Când era vreun mort, toată lumea venea la el să coacă colacii...”, ne spune mătușa lui „Vanea”, așa cum îi spun consătenii și rudele. „În sat, toată lumea îl aprecia. Nu știm cum era la Chișinău, dar când venea în sat era disciplinat”. Și profesorii care l-au învățat pe Ion Stratulat au doar cuvinte de bine la adresa lui.

Ion Stratulat va fi înmormântat astăzi, joi, 22 septembrie, la „Cimitirul Armenesc” din Chișinău.

Deși Ion Șoltoianu s-a predat de bunăvoie autorităților, anchetatorii spun că el și-a recunoscut fapta, nu și vina. Juriștii consideră că aceasta ar fi o aluzie la posibilele căi de scăpare: fie că Șoltoianu va invoca, ca și în 2003, faptul că se afla în legitimă apărare, fie că era în stare de afect. Aceste elemente l-ar putea scoate nevinovat sau cu o pedeapsă diminuată.

Moșneag Victor, www.zdg.md, 22.09.2011

Milioanele sindicatelor

Grija pentru drepturile angajaților pe care ar avea-o sindicatele din Republica Moldova este doar un mit. Preocuparea de bază a liderilor sindicatelor, nereformate din perioada sovietică, este cum să scoată cât mai mulți bani din patrimoniul care la destrămarea Uniunii Sovietice valora, potrivit unor surse, peste 200 de milioane de dolari. În ultimii cinci ani Sindicatelor au vândut proprietăți de peste 120 mln lei, valoarea unora din ele fiind cu mult diminuată. Înstrăinarea hotelurilor sau bazelor de odihnă s-a făcut exclusiv prin negocieri directe și nu prin licitații.

- Venitul anual al Confederației Naționale a Sindicatelor (CNSM) a variat în ultimii ani între 11 și 27 de milioane de lei. Pentru anul 2011 au fost planificate venituri de aproximativ 27 milioane de lei. Din acestea, 63% vin din gestionarea patrimoniului și doar 7% - din cotizațiile de membru.

- În tranzațiile de cumpărare a obiectivelor figurează, de cele mai multe ori, unele și aceleași firme. O mare parte dintre acestea sunt conduse de persoane apropiate omului de afaceri Ilan Șor.
- Majoritatea bunurilor vândute au fost puse ulterior în gaj pentru a acoperi credite mai mari decât suma cu care au fost cumpărate.
- Clădirea Institutului Muncii, deși se află încă în proprietate sindicală, este pusă în gaj cu 39 de milioane de lei, iar Palatul de Cultură al Sindicatelor – cu 6 mln de euro. Cu toate acestea, în curând Palatul va fi demolat, iar pe teren va fi construit un centru comercial.
- Instituțiile de drept investighează și astăzi vânzarea în 2007 a hotelului „Cosmos”, însă deocamdată o decizie nu a fost luată, iar în cazul unui centru de reabilitare din satul Condirița dosarul a fost clasat din cauză că „persoanele dintr-un organ colegial nu pot fi trase la răspundere”.

Sanatoriile moldovenești din Ucraina sunt încă nerecunoscute, dar date în arendă.

Epopoea hotelului „Turist”

Un obiect aflat cândva (din 1971 până în 2010) în posesia sindicatelor este complexul hotelier „Turist”. La 20 august 2010 acesta a fost vândut cu 29 milioane de lei. Noul proprietar a devenit firma „Vedova-Grup”, înregistrată în Marea Britanie. Într-o listă a hotelurilor din Chișinău de pe [saiutul www.paginideaur.md](http://www.paginideaur.md), „Vedova-Grup” apare cu adresa juridică str. Tighina 12 și cu același număr de telefon ca și firma „Dufremol”, patronată de omul de afaceri Ilan Șor. Aceeași adresă și număr de telefon îl au și alte firme care figurează în tranzațiile cu patrimoniul sindicatelor. Firma ar fi avut prima opțiune de cumpărare grație faptului că arenda de câțiva ani hotelul. Cu un an înainte de vânzare, firma a luat și terenul aferent, aproape jumătate de hectar, în arendă de la Primărie, pe un termen de 15 ani.

La 20 de zile de la încheierea tranzației de vânzare, pe 10 septembrie 2010, hotelul a fost pus în gaj la o banca comercială pentru garantarea unui împrumut cu aproape un milion de lei mai mare decât prețul cu care fusese cumpărat hotelul - 29, 99 milioane de lei. Suma a fost returnată băncii, iar la 7 iulie 2011 hotelul a fost gajat din nou. De această dată noii proprietari au luat 3 milioane de euro de la compania „Primexim Limited Compania”, cu sediul la Londra.

În timp ce unii sindicaliști ”disidenți” susțin că acesta este de fapt prețul real al hotelului, întrucât nicio instituție nu ia în gaj un obiect care costă mai puțin decât suma dată cu împrumut, experții imobiliari spun totuși că 3 milioane de euro e o sumă mult mai mare decât valoarea hotelului ”Turist”. O explicație ar fi că perfectarea gajului către o firmă presupus apropiată proprietarului hotelului a fost doar o forma-

litate, prin care acesta a vrut să se asigure că, dacă după un eventual proces judiciar, contractul de vânzare-cumpărare ar fi anulat, hotelul să nu poată fi returnat fostului proprietar, Confederației, decât dacă va fi achitată și datoria de 3 milioane de euro.

La întrebarea cum își explică faptul că hotelul a fost găjat cu o sumă mai mare decât a fost vândut, actualul președinte al CNSM, Oleg Budza, răspunde: ”Toate întrebările la bancă”. De ce a trebuit să fie vândut? Aducea pierderi. Oleg Budza nu a explicat însă de ce hotelul nu a fost dat în continuare în arendă firmei „Vedova-Grup”, care, potrivit unor surse, plătea sindicatelor aproape 1,5 milioane de lei taxă de chirie. Totuși, Budza s-a dovedit a fi destul de informat în ce privește veniturile actuale ale hotelului, care este gestionat de noii proprietari: „Acum „Turist” aduce pierderi în fiecare lună 100 de mii, așa printre altele... Din surse demne de încredere”.

Document-fantomă și întrebare-paradox

Hotelul „Turist” are o istorie bogată și până la momentul în care a fost scos la vânzare. În octombrie 2009, înainte de ședința de pe 5 noiembrie a CNSM, în mâinile unor membri de sindicat a ajuns copia unui proces verbal al ședinței din 18 august 2009 a Comitetului Confederal al CNSM, prezidată de Leonid Manea. În document se arăta că 24 din cei 35 de membri ai Comitetului îl împuternicesc pe Oleg Budza, atunci vice-președinte al Confederației, să semneze toate actele necesare pentru punerea în gaj la Banca Socială a hotelului „Turist”, pentru asigurarea contractelor de credit încheiate cu banca de către 5 firme: „Dufremol”, „Ghermivali”, „Molint-Grup”, „Infoton-Con” și „Avantaje”. Suma totală a creditorilor era de 4894,5 mii de euro, 53 000 de dolari și 1900 mii de lei. Decizia de a-l împuternici pe Budza urma să fie votată la ședința Confederației, de pe 5 noiembrie 2010. La ședință, câțiva membri ai Comitetului au cerut liderilor, de la microfon, să dea explicații. Aceștia au răspuns că nu știu despre un asemenea proces verbal. (doc)

Totuși, unul dintre sindicatele de ramură a cerut Procuraturii și Centrului Anticorupție să verifice dacă a existat sau nu un asemenea proces-verbal. Concluzia procurorilor a fost că documentul nu a existat în realitate. Întrebarea de unde a putut apărea un asemenea proiect de decizie, cu sume concrete, nume de firme, conturi bancare și termene de achitare a rămas în aer. Procurorii susțin că șefii Confederației le-au prezentat cu totul alte procese verbale de la ședința respectivă.

„Mă rog, ce, nu știți cum se face un document?”

Cum a apărut documentul-fantomă, care de altfel, era bine întocmit și documentat, procurorii nu au mai încercat să afle. Presupunerea unor membri de sindicat este

că o asemenea intenție a existat, însă liderii sindicali ar fi renunțat după ce chestiunea a fost scoasă la suprafață. Cert este că cel puțin 3 dintre aceste firme există în realitate – „Dufremol”, „Ghermival” și „Infoton-com” și au aceeași adresă juridică și telefon, Tighina 12, potrivit unei informații de la Camera Înregistrării de Stat. „Dufremol” îl are ca fondator, cu o cotă de 75% pe Ilan Șor. La „Ghermival” fondator cu o cotă de 100% este Valeriu Romanov, despre care Ilan Șor a declarat în mai multe interviuri că este unul dintre conducătorii proiectelor sale. Iar la „Infoton-com” fondator este firma „Ghermival”. A patra firmă, „Molint Grup” are și ea adresa pe Tighina 12 și același număr de telefon. „Molint-Grup” a devenit ulterior noul proprietar al Complexului sportiv „Iunosti” din Chișinău, și acesta fostă proprietate a sindicatelor. (doc)

”Cum vă explicați apariția acestui document-fantomă?”, întrebăm de Oleg Budza. ”Idee nu am. Cineva a luat și a falsificat, a fost controlat la cadastru, la bancă, nu s-a adevărit”, a fost răspunsul. ”Dar cum puteau să apară nume concrete de firme, de conturi bancare, sume concrete?”, insistăm noi. ”Ei, cum se fac documentele? Mă rog, ce, nu știți cum se face un document? Poate cineva a vrut să pună o piedică. Asta era exact în preajma Consiliului pe care noi l-am avut al Confederației. A apărut documentul, s-a repartizat între oameni. Imediat am sunat la banca. Spuneți-mi dacă este așa, dacă este gajat, că iată peste o oră începe ședința. Mi s-a spus că nu este gajat. Nu este un credit”. Întrebare cel puțin paradoxală. Cine putea pune în gaj hotelul fără știrea conducerii Confederației, cea care era la acel moment proprietară a imobilului?

Palatul de Cultură al Sindicatelor: gajat pentru un împrumut luat de la o firmă a lui Ilan Șor?

Situat în centrul sectorului Râșcani al Chișinăului, pe strada Kiev 7, Palatul de Cultură al Sindicatelor, cu o suprafață totală de 6232 mp, a fost destinat inițial organizării evenimentelor culturale și de agrement pentru oamenii muncii. Potrivit unui fost angajat al Confederației, acolo însă nu s-a mai făcut nicio manifestație din 1994, când s-a sărbătorit Anul Nou. Marile Adunări sindicale se organizează la Palatul Feroviarilor sau în sala de la parterul casei Sindicatelor.

Potrivit actelor de la Agenția de Stat Cadastru, palatul este dat în arendă până în anul 2029 unei firme private. Inițial, contractul de arendă a fost încheiat, la 3 ianuarie 2004, pe o perioadă de 5 ani, însă ulterior a fost extins.

Aceleași acte de la autoritatea cadastrală arată că Palatul este pus în gaj pentru o sumă de 6 milioane de euro cu care Confederația ar fi datoare firmei ”Delmos-

Grup”, cea care în 2007 a cumpărat de la CNSM hotelul Cosmos și care a fost fondată de Valeriu Romanov. Împrumutul este, potrivit Registrului cadastral, o afacere proaspătă, încheiată la 24 iunie 2011. Cu toate acestea, președintele CNSM, Oleg Budza, nu și-a putut aminti dacă sindicatele au luat sau nu de la ”Delmos-Grup” un împrumut atât de mare, care depășește de câteva ori venitul anual al Confederației (doc).

”Nu știu. Am să controlez”, a răspuns președintele CNSM, fără semnătura căruia nu se încheie nicio tranzacție legată de patrimoniul sindical. Să nu știe dacă CNSM a împrumutat sau nu de la o firmă 6 milioane de euro?

Budza anunță: Palatul de Cultură al Sindicatelor va fi demolat!

Experții imobiliari spun că gajarea imobilului de pe strada Kiev 7 contra unui împrumut atât de mare înseamnă începutul sfârșitului pentru Palatul de Cultură al Sindicatelor. Asta pentru că CNSM, reieșind din venturile pe care le are planificate în acest an, 27 milioane de lei, nu are cum să ramburseze un împrumut atât de mare. Lăsând această întrebare în aer, Oleg Budza aduce o contra informație: Palatul de Cultură al Sindicatelor va fi DEMOLAT! „Acolo va apărea un centru comercial și de agrement, în cadrul căruia Confederația va avea peste 4 mii de metri pătrați. Mai multe voi spune la o conferință de presă pe care o voi susține în luna octombrie”, a spus Budza.

Cât privește faptul că Palatul este dat în arendă unei firme pe 29 de ani, s-au arătat surprinși atât președintele CNSM, cât și vicepreședintele, Mihai Hâncu. ”Aceasta nu este semnătura dlui Ghilaș, a spus Hâncu, arătând la actul oficial, semnat de directorul Agenției de Stat Cadastru, prin care CIN a primit informația despre patrimoniul sindical. „Nu cumva acest document a fost făcut special ca să ne puneți nouă întrebări? Trebuie să vedem cum a ajuns acest document la voi”. Hâncu susține că anterior CNSM a dat în arendă firmei ”Alferal-Grup” o parte din Palat, dar nu toată clădirea. El și-a făcut copii după actele prezentate de CIN ca să se lămurească de unde a apărut ”greșeala”.

Căderea „Cosmos”-ului

Unul dintre coloșii Sindicatelor care a căzut printre primii a fost Complexul hotelier „Cosmos”. Construit în perioada sovietică, acesta se înalță chiar în inima capitalei, pe Bulevardul Negruzzi, pe o suprafață de 2, 3 hectare. Dat în exploatare în 1983, hotelul, cu 706 locuri, activează până în prezent. În 1992, când au fost finalizate toate lucrările de construcție, la Cadastru este înregistrată Întreprinderea

de stat „Complexul hotelier-turistic „Cosmos”, care făcea parte din Asociația turismului sindical „Concediu”. Această asociație va sta ulterior la baza formării Concernului „Moldsindtur”, redenumit mai târziu Holdingul „Moldsindbalneotur”. În noiembrie 1997, la Cadastru este înregistrat SRL „Complexul hotelier-turistic „Cosmos”, fondatorii căruia erau Concernul „Moldsindtur” și colectivul de muncă, cu cota de participare de 75% și, respectiv, 25%, capitalul statutar fiind de 5400 lei. În anul 2000, potrivit datelor cadastrale, complexul hotelier a fost înregistrat în proprietatea Concernului „Moldsindtur” SRL, fondatorul căruia la acel moment era Federația Generală a Sindicatelor din Moldova.

Vândut fără licitație

Discuții privind vânzarea hotelului „Cosmos” au început în 2006. Nu mai aducea venituri, spun Sindicatele, iar pentru a-l revigora era nevoie de câteva milioane de lei. Ca și în cazul altor proprietăți, nu s-a anunțat public despre scoaterea la vânzare a hotelului. Totuși, cel puțin 3 investitori au manifestat interes. Compania turcă „Dedeman Hotels and Resorts International”, de exemplu, vroia să demoleze hotelul și să construiască unul nou. SRL „Moldbilding” IM propunea suma de 70 mln lei. Victor Vașciaev, directorul de atunci al Holdingului „Moldsindbalneotur”, care a semnat contractul de vânzare, spune că au existat investitori care propuneau un preț dublu, față de cel cu care s-a vândut hotelul. Cu toate acestea, în iunie 2007, hotelul este vândut cu 60 mln 30 mii lei (60030000 MDL) echivalentul a 5 mln dolari (doc contractul). Investitorul – SRL „Delmos Grup”, cu adresa de atunci mun. Chișinău, str. pe Tighina, 12. Ca să îndreptățească alegerea cumpărătorului, Sindicatele au încheiat în luna aprilie 2007, cu SRL „Delmos Grup” un contract de arendă a hotelului pe un termen de 3 ani, pentru suma de 4 mln de lei pe an. Acest contract îl avantaja pe arendator în cazul în care hotelul ar fi fost scos la vânzare. La nici două luni de la încheierea contractului de arendă, investitorul solicită, printr-o scrisoare, Holdingului „Moldsindbalneotur” să procure hotelul, motivând că acesta este neretabil și necesită investiții mari. (doc. Scrisoare). Și ... peste o lună „Delmos-Grup”, prin semnătura directorului de atunci, Valeri Romanov, intră în posesia complexului hotelier. Schema respectivă a funcționat și în cazul înstrăinării altor hoteluri pe care le gestiona Confederația Sindicatelor.

Valoarea reală - de 10 ori mai mare

Interesant este un alt aspect, la care fac referire liderii sindicali, atunci când justifică înstrăinarea hotelului. Evaluarea. Hotelul cu tot ce era în interior a fost evaluat de Întreprinderea de Stat „Audit și evaluare” la 35,2 mln lei (!).(doc) Totuși a

fost vândut cu o sumă de două ori mai mare. Cine dă dublu decât arată evaluarea? Ceea ce nu se leagă este și faptul că noul proprietar a pus hotelul în gaj ulterior cu 29,9 mln dolari, ceea ce sugerează că valoarea reală a hotelului este de cel puțin 40-50 mln dolari, adică de zece ori mai mare decât prețul cu care a fost vândut (!). Practica bancară în R.Moldova, spun experții, arată că valoarea creditului nu poate fi mai mare decât 50 la sută din valoarea proprietății gajate. Victor Vasceaev, la scurt timp de la vânzarea hotelului, și-a dat demisia. El spune că nu a fost de acord cu modul în care s-a făcut tranzacția, dar că a semnat actele, întrucât decizia a fost luată de fondatorii Holdingului „Moldsindbalneotur”: Confederația Sindicatelor Libere „Solidaritatea”, condusă de Leonid Manea, și Confederația Sindicatelor, condusă de Petru Chiriac. Cele două confederații s-au reunificat la numai câteva zile de la vinderea „Cosmos”-ului.

Oleg Budza, președintele CNSM, care l-a succedat pe Leonid Manea în această funcție, spune că „hotelul aducea pierderi și trebuia înstrăinat”. „S-a luat ca bază cine plătea mai mulți bani, mai operativ, în condiții mai bune, acela era preferat de Confederație. Ce folos că se făceau licitații la structurile de stat. De exemplu, hotelul „Național”, s-a vândut, împreună cu baza auto și de construcții și motelul de la „Inturist” cu 2 mln 300 mii de dolari, și un hotel simplu, ca al nostru, din beton, care trebuia demolat, cum e „Cosmos”-ul, cu 5 milioane. Aici trebuiau licitații?”, ne-a replicat Mihai Hâncu, vicepreședintele CNSM, când l-am întrebat cum a fost vândut hotelul.

Televizoare cu 2 lei, climatizoare – cu 4 lei

O anexa la contractul de vânzare-cumpărare a hotelului „Cosmos” conține lista bunurilor din hotel: mobilă, aparataj electrocasnic, covoare și altele și prețul cu care au fost vândute noului proprietar. Cel puțin 18 televizoare Supra Akay au fost apreciate cu câte 2 lei, televizoarele Alfa – cu 1 leu, peste 40 de acclimatizatoare, care funcționează și astăzi, cu 4-7 lei, covoare 3x5 metri – 4 lei, mese cu câte 3 lei, frigidere, inclusiv camere frigorifice la preț de la 1 la 34 lei. Un pian Retroff, de exemplu, a fost vândut cu 9 lei. Toate bunurile hotelului din cele 350 de camere, baruri, săli de festivități etc. au fost vândute noului proprietar la suma derizorie de 30 mii de lei. (doc.)

Una se votează, alta se scrie în procesul verbal

Vânzarea Complexului hotelier „Cosmos”, îndoielnică cel puțin la prima vedere, a trezit nemulțumirea unor lideri ai sindicatelor de ramură. Ei au acuzat conducerea Confederației Sindicatelor Libere „Solidaritatea” de falsificare a procesului verbal prin care s-a luat decizia de a înstrăina hotelul. Unii membri ai sindicatelor de ramură s-au abținut, iar alții spun că ar fi votat împotriva. Prin urmare, Hotelul „Cosmos” nu putea fi înstrăinat, deoarece nu a existat o decizie unanimă în ce privește vânzarea lui. Victor Vașciaev, directorul de atunci al Holdingului „Moldsindbalneotur”, spune că de multe ori la ședințele Confederației se votează una, dar în procesul verbal se scrie cu totul alta. „Deciziile se iau în mod democratic. Aici se respectă democrația. Dar ce se întâmplă până la votare, cum se pregătește totul, e altceva. Unii votează mecanic, iar alții sunt pregătiți și motivați ca să voteze așa cum li se cere. E deja un mod de a lua decizii”, spune Vașciaev. Cel puțin 5 astfel de cazuri ar fi ajuns și pe masa procurorilor, precizează el.

Procuratura găsește încălcările, nu și vinovații

În cazul „Cosmos”, procuratura a pornit, la 2 octombrie 2008, o cauză penală pentru „falsificarea proceselor verbale din 8 mai 2007 ale ședințelor comitetului executiv al Confederației Sindicatelor Libere „Solidaritate” prin care s-a decis înstrăinarea Complexului hotelier „Cosmos” către un agent economic și pentru folosirea intenționată de către o persoană care gestionează o organizație obștească a situației de serviciu în interes material ori personal, soldate cu urmări grave”. Întrun răspuns oferit de CCCEC se spune: „s-a stabilit că prețul de înstrăinare a Complexului Hotelier „Cosmos” evaluat de către ÎS „Audit și evaluare” este diferit de cel constatat de către expertiza judiciară”. CCCEC a precizat că deocamdată nu există o decizie definitivă în acest dosar. Cu toate că vânzarea hotelului face obiectul unei anchete penale, proprietatea a fost revândută în iunie 2011 SRL-ului „Infoton-com”, fondată în proporție de 100% de SRL „Ghermival”. Ultima este fondată de Valeriu Romanov, unul dintre pilonii afacerilor lui Ilan Șor. La numai o lună de la cumpărare, noul proprietar îl pune în gaj pentru un credit de 3,5 mln de euro, luat de la o bancă din Ucraina. (doc)

Scandalul în jurul acestei tranzacții, se pare, a dus, de rând cu altele, la debarcarea, doi ani mai târziu, a liderului Confederației Generale a Sindicatelor Leonida Manea. Unele voci afirmă că diferența dintre costul real al hotelului și suma cu care a fost procurat ar fi ajuns în buzunarele unor lideri sindicali.

Pensiunea „Flora”

Situată pe str. Zimbrului 1 din Chișinău, într-un parc, pensiunea „Flora” are o istorie și mai interesantă. CNSM a vândut-o în 2009 cu 17 milioane de lei firmei „Asigromex”, în numele căreia actele au fost semnate de același Valeri Romanov. „Asigromex” are aceeași adresă juridică, potrivit informației de la Camera Înregistrării de Stat – str. Tighina 12, ca și alte firme ale căror fondatori sunt Ilan Șor și Valeri Romanov. A fost vândută pentru că avea datorii și lucra în pierdere, explică cei de la sindicate. Fostul director al Holdingului „Moldsindbalneotur”, Victor Vașceaev, susține însă că pensiunea întotdeauna a adus venituri, chiar dacă în unii ani nu foarte mari.

După ce a fost vândută, pensiunea „Flora” a fost gajată, potrivit actelor cadastrale, cu aproape 35 de milioane de lei, sumă de peste două ori mai mare decât prețul cu care a fost vândută. Oleg Budza spune din nou că nu poate răspunde la această întrebare, sugerându-ne să căutăm un răspuns la bancă.

Institutul Muncii, pus în gaj cu 39 milioane de lei

Atunci când Centrul de Investigații Jurnalistice a solicitat de la Agenția de Stat Cadastru istoria cadastrală a pensiunii „Flora”, indicând adresa veche a pensiunii, str. Zimbrului 10, din întâmplare am primit și o altă informație prețioasă – istoria cadastrală a Institutului Muncii, situat pe aceeași adresă, în parcul din sectorul Râșcani. Aici, surpriză! Clădirea Institutul Muncii a rămas în proprietatea sindicatelor, dar este și ea pusă în gaj! Contra sumei de 39 de milioane de lei. Contractul de gajare la Banca Socială a fost perfectat la 1 martie 2011, iar a doua zi a fost înregistrat la autoritatea cadastrală. Cine, cum și de ce a pus în gaj Institutul Muncii? Ce șanse sunt ca acesta să nu fie cedat băncii în caz de nerambursare a creditului? Din păcate, președintele CNSM, Oleg Budza, a spus din nou că nu știe despre acest caz și că trebuie să se documenteze. Ce fac Sindicatele cu creditele de milioane pentru care gajează proprietatea tot a rămas o întrebare fără răspuns.

Condița: două obiecte vândute

În suburbia capitalei Condița, aflată la 25 de km de Chișinău, în pădurea în care se află și reședința prezidențială, sindicatele au avut cândva două obiecte mari. Una dintre acestea este Complexul pentru pregătirea sportivilor, cunoscut cu denumirea „Baza de odihnă „Nistru”, și un centru de reabilitare pentru copii, „Constructorul”. Ambele au fost vândute, iar terenurile din jur – fie date în arendă noilor proprietari, fie comercializate și ele.

Încă în perioada sovietică, la Condița au fost puse bazele unui complex de odihnă și antrenament pentru sportivi, „Nistru”. Lucrările de construcție, efectuate în proporție de aproximativ 50 la sută, însă așa și nu au ajuns la bun sfârșit. În februarie 2006, complexul a fost vândut cu 270 mii de dolari sau cu 2,5 milioane de lei firmei „Aniconix-Grup”, condusă de antreprenorul Vitali Cebanu. La scurt timp acesta a cumpărat și aproape 15 hectare de teren din preajma complexului, cu 2,7 milioane de lei. Ulterior, proprietar al terenului și complexului a devenit o altă firmă, „Vitran-Exped”, care făcea parte din Holdingul „ADAF-Grup”, condus de același Vitali Cebanu. Holdingul planifica să construiască pe locul bazei de odihnă „Nistru” un complex de vile de lux, numit „Villagio”, cu infrastructură proprie, pentru clienți bogați. Primarul satului Condița, Alexei Boșneaga, scoate de prin arhivele primăriei proiectul orașelului de lux, care a rămas doar pe hârtie. Și dacă anterior cel puțin puteau fi folosite cele trei stadioane ale complexului, astăzi nici acestea nu mai sunt disponibile, întrucât noul proprietar a încercat să le reconstruiască, le-a distrus, iar terenul stă acum în paragină. Complexul arată mai rău decât atunci când a fost vândut. Terenul este din nou scos la vânzare de către o bancă.

Abuz colectiv, rămas nesancționat!

Potrivit unor surse din cadrul Sindicatelor, prin 2007 președintele de atunci, Vladimir Voronin, în timp ce se afla la reședința de stat din această localitate, s-a interesat de soarta Complexului de reabilitare pentru sportivi „Nistru”, văzându-l părăsit. Urmare a acestui interes sau nu, Procuratura Generală a constatat că la

înstrăinarea acestuia s-a comis abuz în serviciu. La 29 septembrie 2008 a fost intentată o cauză penală „pe faptul abuzului de serviciu comis de către factorii de decizie ai Confederației Sindicatelor din Republica Moldova și Confederației Sindicatelor din Moldova „Solidaritate” la înstrăinarea Centrului de Reabilitare și întremare din satul Condița” – am fost informați de către Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției (CCCEC). Însă aceștia nu au mai ajuns să fie trași la răspundere, deoarece dosarul a fost clasat, la 14 mai 2010. Motivul – *„decizia care a produs efectul juridic (privind înstrăinarea Complexului) a fost adoptată de către un organ colegial, iar atragerea la răspundere penală a tuturor membrilor este imposibilă”*. (doc)

Centrul de reabilitare „Constructorul”

La intrarea în Condița, chiar lângă mănăstirea din localitate, printre copaci, se întvede o tabără părăsită, fără niciun semn de viață. Aceasta a fost cândva baza de odihnă pentru copii „Constructorul”. În ultimii ani tabăra însă nu mai funcționa,

iar în 2007 a fost vândută SC „Sansindcom”. Fondatorul acesteia este, în proporție de 75%, SRL „Casa Vinului”, condusă de liderul Partidului Social Democrat, Victor Șelin. Potrivit Primăriei Condrîța, acesta intenționa să construiască în baza căsuțelor cu două nivele, din coteleț, destul de bine păstrate, un centru de reabilitare și agrement. La scurt timp firma a luat în arendă și terenul aferent, în jur de 8 hectare, pe un termen de 50 de ani, angajându-se să achite primăriei o taxă de 143 de mii de lei anual. În ultimul an firma a uitat să plătească arenda, așa că primarul s-a dus personal să-i ceară banii lui Victor Șelin. Abia după această arenda terenului a fost achitată. Firma „Sansindcom” însă așa și nu a construit nimic pe teritoriul bazei de odihnă. La unele căsuțe s-a încercat construirea încă a unui etaj, însă lucrările au fost oprite.

Actualul președinte al Confederației, Oleg Budza, care s-a aflat în cadrul organelor de conducere ale Confederației mai mulți ani, spune că nu poartă nicio vină pentru faptul că cele două obiecte au fost vândute. Ele nu mai erau rentabile, susține Oleg Budza.

Sanatoriul ”Nufărul Alb”

Un obiect pe care Confederația era cât pe ce să-l piardă este Sanatoriul „Nufărul alb” din Cahul. Ani de-a rândul, Confederația s-a judecat cu colectivul de muncă, condus de medicul-șef Vasile Scutelnic. După crearea, în 2001, a unui SRL în baza sanatoriului, în care sindicatele aveau 20 la sută, iar colectivul de muncă, condus de Scutelnic - 80 la sută, lucrurile par să fi scăpat de sub controlul Confederației. Veniturile sanatoriului au început să nu mai ajungă la CNSM. Așa că aceasta a cerut prin judecată anularea constituirii SRL-ului. După ani buni de procese, Oleg Budza ne informează că recent CNSM a câștigat procesul la Curtea Supremă, așa că sanatoriul urmează să fie reînregistrat ca proprietate a sindicatelor.

Ordinul Republicii cu dosar penal

Pe durata litigiilor judiciare, pe numele medicului-șef al Sanatoriului „Nufărul Alb”, Vasile Scutelnic, au fost deschise două dosare penale, unul pentru că ar fi falsificat acte la constituirea SRL-ului, iar altul pentru că ar fi delapidat fonduri și ar fi favorizat firmele feciorilor săi la achizițiile pentru sanatoriu. Cele două dosare, unul deschis în 2008, iar altul în 2010, au fost comasate, iar urmărirea penală nu s-a încheiat, informează Procuratura Anticorupție. Vasile Scutelnic a negat anterior că ar fi comis delapidări și falsificare de acte. El afirmă că unele greșeli din procesele-verbale ar fi fost comise din cauză că medicii de la sanatoriu nu au avut experiență în întocmirea actelor. Cât privește acuzațiile de fraudă, el susține că

cineva a interpretat greșit achizițiile făcute de el pentru sanatoriu. În pofida urmăririi penale, Vasile Scutelnic, care este și consilier raional din partea PD la Cahul, a fost decorat recent, de ziua medicului, cu Ordinul Republicii, de către șeful său de partid, Marian Lupu. (doc)

Sanatoriile moldovenești din Ucraina încă nerecunoscute

Cele mai multe sanatorii și baze de odihnă și întremare de pe litoralul ucrainesc al Mării Negre gestionate cândva de Sindicate se află în stațiunea Sergheevca din regiunea Odesa. Stațiunea a fost construită în proporție de 80 la sută cu investiții ale întreprinderilor și cu mâinile muncitorilor din Moldova.

Astăzi Sergheevca arată ca după război. Zeci de construcții nefinalizate au încremenit în pesajul pustit al stațiunii. Clădirile celor câteva sanatorii înșirate pe litoral și blocurile de locuit înnegrite de vreme îți readuc în memorie perioada sovietică. Denumirile sanatoriilor: „Patria”, „Plai”, „Serghei Lazo” „Speranța”, „Orizont” sau cafeneaua „Trandafir” scrise cu litere chirilice pe frontispiciul clădirilor amintesc de timpurile de odinioară când orașelul era populat aproape anul împrejur de moldovenii veniți la odihnă și întremare. Până și bazarul din Sergheevca mai păstrează denumirea de Besarabschii rânoc (Piața basarabeană) (foto).

Cele mai mari sanatorii din Sergheevca au fost gestionate de Sindicate și după destrămarea Uniunii Sovietice. 7 sanatorii și complexe turistice au fost incluse în Holdingului „Moldsindbalneotur” printr-o decizie a FNSM în anul 1992. Autoritățile ucrainene însă nu au recunoscut dreptul sindicatelor moldovenești asupra lor, astfel că statutul juridic al acestor proprietăți continuă să fie incert. Dacă autoritățile statale, care au creat mai multe comisii guvernamentale pentru negocieri cu Ucraina, au reușit să obțină recunoașterea unor obiective, în cazul proprietăților sindicatelor, lucrurile bat pasul pe loc. „Fondul proprietăți de stat al Ucrainei nu recunoaște dreptul nostru de proprietate, argumentând că tot ce a fost pe teritoriul URSS, chiar dacă a aparținut cândva din punct de vedere al surselor investite republicilor unionale, acest patrimoniu se consideră al Ucrainei”, spune vicepreședintele Confederației naționale a Sindicatelor, Mihail Hâncu. „Din 1992 și până acum suntem în procese de judecată cu partea ucraineană”, precizează el. Totuși unii foști lideri sindicali susțin că Sindicatele nu au făcut suficiente eforturi pentru a legaliza sanatoriile de pe litoralul ucrainesc. „Sindicatele nu au vrut să meargă împreună cu reprezentanții Guvernului la negocieri și astfel proprietățile ar fi fost recunoscute mai ușor. Ei nu au mers pentru că nu puteau dovedi că acestea aparțineau Sindicatelor, pentru că majoritatea lor au fost construite din fonduri publice, alocări de la diferite întreprinderi, ministere, colective de muncă și nici-

decum din cotizații sindicale”, susține Vasile Goțonoga, care până acum doi ani a exercitat funcția de inginer-șef al Holdingului „Moldsindbalneotur”.

„Moldova ne-a trădat și ne-a vândut”, spune un fost conducător al unui sanatoriu din Sergheevca. Deși au refuzat să facă declarații oficiale, unii medici ne-au spus că Moldova a vândut unele sanatorii și a lăsat de izbeliște colectivele. Oamenii care s-au stabilit cu traiul acolo pe timpul când stațiunea înflorea și activa practic anul înprejur, acum, că au familii, nu mai pot reveni în Moldova. Unii au rămas fără locuri de muncă, pentru că sanatoriile funcționează doar câteva luni pe an – din mai până în octombrie, în cel mai bun caz. Iar Sergheevca nu oferă alte posibilități de angajare.

SRL – uri 50 la 50 și cedări unilaterale

La sfârșitul anilor 90, liderii Confederației Sindicatelor au considerat că soluția pentru patrimoniul moldovenesc din țara vecină ar fi crearea întreprinderilor mixte moldo-ucrainene cu un capital de 50 la 50. Aceste mișcări însă nu au făcut decât să dea apă la moara părții ucrainenești, care și-a sporit activele prin metode nu întotdeauna legale și, practic, a preluat gestionarea sanatoriilor.

Dacă în cazul sanatoriilor și bazelor de odihnă, se mai duc uneori tratative, construcțiile nefinalizate au fost trecute, printr-o hotărâre din 27 octombrie 1999 a Cabinetului de Miniștri al Ucrainei, în proprietatea autorităților locale pe teritoriul cărora se aflau. La Sergheevca, Sindicatul avea printre construcțiile nefinalizate o policlinică, o casă de cultură, o bază de depozitare care urma să deservească toate obiectivele sindicatelor din regiune și un bloc de locuit cu 63 de apartamente. Toate construite în proporție de 50-70 la sută.

În august 2000, administrația locală din Sergheevca a trecut în proprietatea sa și obiectivele care funcționau: sanatoriile „Patria”, „Sergei Lazo”, „Plai”, „Speranța”, „Orizont”, „Zolotaia Niva” și complexul hotelier „Iujnii”. Aceasta le-a permis să dea în arendă majoritatea sanatoriilor, iar o parte din imobile - să le vândă chiar. Oleg Budza afirmă că hotărârea arbitrară a administrației locale Sergheevca a fost anulată, iar darea în arendă a sanatoriilor moldovenești s-a făcut cu procură de la CNSM. La fața locului lucrurile însă arată altfel. Sanatoriile moldovenești sunt date în arendă unor firme de către administrația locală, majoritatea până în 2014 și în niciun document nu este menționată CNSM. Sanatoriul „Patria”, de exemplu, evaluat în 2007 de către o companie de audit locală la suma de 3,4 mln dolari, este dat în arendă din 2004 pe un termen de 10 ani Companiei ucrainenești „Pivdeni-curort-service” (doc), la fel ca și sanatoriul „Orizont”.

„Speranța” a spulberat și ultimele speranțe

O încercare nereușită a Sindicatelor de a vinde câte ceva din proprietățile de pe litoral a fost în cazul Sanatoriului pentru copii „Speranța”, construit în 1986, cu o capacitate de 300 de locuri. Renumit pentru baza de tratament și întremare pe care o avea, sanatoriul activa fără întrerupere și, după cum spun medicii care au lucrat acolo, era profitabil. Acum câțiva ani, Sindicatele au decis să-l vândă. Colectivul s-a destrămat. Tranzacția însă nu a mers, întrucât procurorii ucraineni au solicitat rezilierea contractului. Președintele CNSM, Oleg Budza, spune că, de fapt s-a vândut întreprinderea care gestiona sanatoriul, adică SRL-ul „Speranța” sau, mai bine zis, cota parte de 75 la sută pe care o aveau Sindicatele, care era de 11 mii de grivne (17 mii de lei). „A venit procuratura din Ucraina și ne-a întrebat – cum ați vândut patrimoniul, de exemplu, „Speranța”. Dar nu s-a vândut patrimoniul. Era SRL 75 la 25. Și noi am vrut măcar cât de cât să scoatem problema aceasta, am vândut 75 de procente pentru o sumă destul de bună, care urma să fie achitată Moldovei. Ei nu au achitat. Noi am reziliat contracul și acum practic stă pe linia zero, nici nu e vândut, nici...” ne-a declarat Oleg Budza. (foto). Vândut sau nu, sanatoriul „Speranța” nici nu mai figurează acum printre obiectivele pentru care mai luptă acum Sindicatele. Între timp autoritățile din Ucraina au mai vândut și din proprietățile care aparțineau sanatoriilor, între care 5 blocuri cu câte 2 nivele ale sanatoriului „Zolotaia Niva” și 11 blocuri a câte 2 și 3 nivele din campingul „Iujnii”.

În litigii și în paragină

Clădirea hotelului cu 16 etaje „Iujnaia” a fost gajată și ulterior pierdută pentru datoriile Consiliului local la energie electrică. Sindicatele, care nu prea au depus efort să păstreze hotelul, au angajat o firmă ucraineană care să-l revindă în instanță. Procesul durează mai mult de șase ani și nu se vede capătul, iar clădirera, aflată în litigiu, stă pustie și împărăginită. Prejudiciul cauzat Holdingului „Moldsindbalneotur” ca urmare a tranzacțiilor făcute unilateral de partea ucraineană a fost estimat la 5,7 mln de grivne (14 mln de lei), se remarcă într-o notă informativă a holdingului trimisă în 2003 Departamentului Privatizării al R.Moldova. (doc).

Cine și cum a investit

Dovadă a faptului că sanatoriile și bazele de odihnă moldovenești din stațiunea Sergheevca au fost ridicate cu investiții din Moldova servesc mai multe documente, care arată lista instituțiilor și contribuțiile în bani. De exemplu, cel mai mare sanatoriu, „Zolotaia Niva”, construit în anii 1965-1972, cu o capacitate de 510 locuri,

având săli de tratament și agrement, bazin, cinematograf, a fost ridicat din contribuțiile a 120 de întreprinderi, ministere, colective de muncă din fosta republică moldovenească. Printre acestea se numără Uzina de pompe „Moldhidromașina”, Uzina de fizică aplicată a AȘM, Uniunea Compozitorilor din Moldova, Fabrica „Zorile”, „Moldova film”, Uzina „Signal”, Uzina de tractoare, Combinatul de panificație din Bălți, Fabrica de covoare din Orhei, combinatele de carne din Bender și Chișinău, sovhozurile „Călarăși” și „Prutul sovietic” din Vulcănești, Combinatul de vinuri și coniacuri din Bălți, Fabrica „Ionel” și altele. (doc).

La Sanatoriul pentru copii „Speranța” investițiile au venit de la Societatea orbilor din Moldova, „Moldglavenergo”, „Agromașina”, „Chișinău electromaș”, ministerele Finanțelor, Învățământului, Economiei, Uzina „Etalon”, Combinatul de Tutun din Chișinău, Combinatul de blănuri din Bălți, Televiziunea de Stat, Concernul „Moldova film” – în total 31 de instituții și întreprinderi. (doc)

Sanatoriul „Orizont” – o clădire impunătoare cu 9 etaje, construit după un proiect individual al Institutului „Ukrkurortprojekt” în anii 1986-1991, are o capacitate de 500 de locuri. În construcția sanatoriului au investit 44 de întreprinderi și instituții, între care Camera de Comerț și Industrie, Societatea Surzilor, Fabrica de Tricotaje din Bălți, ministerele Economiei, Finanțelor, Construcției locale, Fondul Teatral, Fabrica de încălțăminte „Floare” din Bender, Uzina metalurgică de la Râbnîța, Asociația pescarilor „Prut” și altele.

Contracte tot mai puține din Moldova

Stațiunile balneare de pe malul Mării Negre din Sergheevka funcționează la capacități reduse. Din an în an este tot mai greu să obținem contracte din Moldova, spune Sergiu Movilă, medicul șef al sanatoriului „Serghei Lazo” din Sergheevca: „Participăm la concursurile organizate de Casa Națională de Asigurări Sociale de la Chișinău, însă foile sunt mai scumpe pentru că în Ucraina se plătește și TVA. Cele mai multe contracte vin din Ucraina și Belarusi”, spune Sergiu Movilă.

Totuși, moldovenii dau preferință stațiunilor din Ucraina mai mult din tradiție, dar și pentru că sunt destinații relativ ieftine și pe potriva veniturilor majorității salariaților. Cei mai mulți moldoveni, pe care i-am întâlnit la stațiunile din Sergheevca, au ajuns acolo pe cont propriu.

La Sergheevca, din tradiție

Lilia Istrati din Criuleni, deși a lucrat 30 de ani, acum, când are nevoie, nu a putut obține un bilet de tratament finanțat parțial de sindicate. La Sergheevca a ajuns

împreună cu soțul pentru 10 zile să-și întremeze sănătatea, gratie celor doi feciori care le-au plătit biletele de tratament. „Trebuie să stai la rând cel puțin trei ani. Dacă ai lucrat 35 de ani și ai stagiu de muncă ți se dă o foaie de odihnă, dacă ai mai puțin, nu ți se dă deloc. Feciorii au văzut că nu-i chip și ne-au plătit ei biletele. Noi nu avem posibilitate, eu am o pensie de 535 lei, iar soțul – de 800 de lei”.

Nici salariaților nu le vine mai ușor când ajung să aibă nevoie de refacerea sănătății, șubrezită, de cele mai multe ori, la locul de muncă. Soții Grigore și Eudochia Spoială din Nisporeni, pe care i-am întâlnit la aceeași stațiune balneară, adună banii și, odată în patru ani, vin la tratament. Deși cunosc prea bine că ar avea dreptul să obțină bilete de tratament de la locul de muncă, ei nu pun nicio speranță în ceea ce li se cuvine: „Acum, când avem nevoie mai tare de tratament, nu putem obține foi la sanatorii. Plătim lunar cotizația la syndicate, și ne așteptăm măcar o dată la trei nai să primim vreo foaie de tratament. Dar din păcate, nimic. Strângem și noi bănuț cu bănuț măcar să ne tratăm măcar puțin”, povestesc soții Spoială.

Proprietățile Moldovei în Ucraina

Republica Moldova revendică dreptul asupra a peste 150 de obiective, în particular sanatorii, case de odihnă, complexe hoteliere, fabrici de vinuri, alte proprietăți, amplasate pe teritoriul ucrainean încă în perioada sovietică, între care și cele șapte sanatorii ale Sindicatelor. Până acum Ucraina a recunoscut dreptul de proprietate al Moldovei asupra a 47 de obiective. Totuși negocierile privind reglementarea raporturilor de proprietate au intrat în impas în 2006. Discuțiile au fost reluate în mai 2011, însă târăgănarea ratificării protocolului între guvernele celor două țări privind modificarea Acordului interguvernamental cu privire la recunoașterea reciprocă a drepturilor și reglementarea raporturilor de proprietate, semnat la 1 februarie 2010, împiedică avansarea negocierilor. La 29 iulie Parlamentul Moldovei a ratificat acest document. Urmează să-l artifice și Rada Ucrainei. Oficialii moldoveni își pun speranța că intrarea în vigoare a Protocolului va crea premise pentru recunoașterea de către Ucraina a obiectivelor, proprietate a Republicii Moldova. Acordul interguvernamental a fost semnat la 11 august 1994, însă a fost ratificat de Rada Supremă abia în iunie 2001. Autoritățile se arată optimiste și cred că există premise reale pentru reluarea negocierilor. Aceeași stare de spirit domnea și acum doi ani, dar lucrurile s-au schimbat prea puțin de atunci.

Cum s-a format și legalizat averea sindicală

După destrămarea Uniunii Sovietice, Sindicatele din Moldova s-au pomenit cu o avere de invidiat, estimată la peste 200 mln de dolari. Patrimoniul moștenit de la

fostul VȚSPS, organizația sindicală unională, includea imobile, stațiuni turistice, sanatorii, numeroase baze sportive, campinguri și tabere de odihnă. Legea sindicatelor prevede că „Patrimoniul sindicatelor este inviolabil, indivizibil și nu poate fi naționalizat, însușit, înstrăinat sau gestionat de alte persoane, inclusiv de autoritățile publice, fără acordul proprietarului. Sindicatele și asociațiile lor posedă, se folosesc și dispun de patrimoniul care le aparține cu drept de proprietate și de mijloace financiare pentru asigurarea realizării scopurilor și sarcinilor statutare”. În ciuda acestui fapt, pe parcursul a 20 de ani, s-a „vândut” tot ce s-a putut din patrimoniul sindical. „Din cele peste 100 de obiecte, acum au rămas doar câteva, pe care le poți număra pe degete. Majoritatea funcționau și aduceau venituri”, spune Victor Vașciaev, fostul director al Holdingului „Moldsindbalneotur”.

Moscova neagă că ar fi transmis proprietăți Sindicatelor din Moldova

Modalitatea prin care proprietățile au fost atribuite sindicatelor din Moldova a fost viciată din start, de aceea în ultimele două decenii, liderii sindicali au recurs la tot felul de tertipuri pentru a legaliza imensul patrimoniu moștenit din perioada sovietică. După declararea independenței Moldovei, sindicatele de aici au continuat să gestioneze averea, însă nu există un act prin care aceasta să fi fost declarată oficial proprietate sindicală. Liderii sindicali fac astăzi referință la un act de predare-primire a patrimoniului sindical, semnat la 20 ianuarie 1993, de către reprezentanții Federației Generale a Sindicatelor din Moldova și președintele VKP (Confederația Generală a Sindicatelor) din Moscova, Federația Rusă, Vladimir Șerbacov (doc). Unii foști lideri sindicali costestă însă legalitatea acestui document. Ei spun că de fapt acesta ar fi fost semnat la sfârșitul anilor 90, cu dată retroactivă. La acest lucru s-ar fi recurs la rugămintea sindicaliștilor de aici, care au început să se teamă că vor pierde averea, întrucât Guvernul Sturza ar fi inițiat un proiect de lege referitor la proprietatea sindicală.

În anul 2005, același Vladimir Șerbacov, președintele VKP din Rusia, răspunde la solicitarea FGSM de a oferi actele de proprietate și contabile pentru sanatoriile din Ucraina, că organizația unională nu a transmis Moldovei niciun fel de patrimoniu, întrucât Sindicatele din Moldova nu au avut în gestiune obiective de menire unională. Statutul lor a fost de nivel republican și din acest punct de vedere VKP nu avea cum să transmită sindicatelor din Moldova anumite proprietăți și, cu atât mai mult, documentele de proprietate (!) (doc)

Totuși Sindicatele au trecut toate obiectivele sindicale în proprietatea lor prin modalități care continuă să fie contestate. De exemplu, actul din 1993 de predare-primire a proprietății, negat ulterior de liderul sindicatului de la Moscova, conține

o anexă cu peste 50 de obiective, între care sanatoriile din Moldova și cele de pe teritoriul Ucrainei, baze turistice, hoteluri, birouri de excursii, Casa de cultură a Sindicatelor și altele. (doc) Experții spun că un atare mod de transmitere a patrimoniului ar fi incorect, deoarece fiecare imobil sau teren trebuia transmis separat în proprietatea Sindicatelor, având toate actele în regulă, inclusiv balanța comercială. Trecerea angro pe listă a peste 50 de obiective contravine legislației, spun juristii. Legislația prevede că atunci când proprietatea nu are stăpâni legali, dreptul de proprietate îi revine celui care în ultimii 10 ani a gestionat-o. Mai multe colective de muncă, care au muncit ani de-a rândul, sperând că vor avea și ele o părticică din SRL-urile create în baza sanatoriilor și bazelor de odihnă, s-au pomenit cu speranțele spulberate. În anul 1999, conducerea Holdingului „Moldsindbalneotur” și 14 medici-șefi ai sanatoriilor s-au opus inițiativei Executivului Sindicatelor de a trece toate obiectivele la balanța CNSM. Ei motivau că această trecere va perturba activitatea obiectivelor și va descuraja colectivele de muncă. Semnatarii scrisorii anunțau că vor cere Parlamentului crearea unei comisii care să analizeze detaliat problema proprietăților sindicale. (doc)

Victor Vașciaev spune că „proprietățile sindicatelor au fost păstrate doar datorită colectivelor”. Ca să le ungă ochii, Sindicatele au admis crearea unor SRL-uri în baza obiectivelor sindicale. Colectivelor de muncă le revenea o cotă de 20 la sută, iar CNSM, respectiv, 80 la sută. Cota parte însă nu era din valoarea proprietății, ci din capitalul statutar al SRL-ului, care, era de câteva mii de lei (!). Chiar și așa, la înstrăinarea proprietăților sindicale nu s-a mai ținut cont că și colectivul a avut o cotă parte.

De altfel, continuă să persiste întrebarea dacă Sindicatele au dreptul, cel puțin moral, asupra proprietăților mari, în special asupra sanatoriilor, de vreme ce mai multe documente atestă că la construcția lor s-au investit resurse ale întreprinderilor de stat, ale colectivelor de muncă, cota din cotezațiile sindicale fiind neînsemnată.

Răspunsul Guvernului

De-a lungul anilor, liderii sindicali s-au aflat în relații relativ prietenoase cu reprezentanții guvernării. Deși prin anii 2001-2003 sindicatele, în special cel din învățământ, organizau din când în când mitinguri de protest, șefii de la conducerea Confederațiilor nu se prea luau de piept cu guvernarea. Motivul – protecția comorii sindicale. Acestora le era teamă ca nu cumva o guvernare supărată să înceapă a se interesa cum a fost dobândit patrimoniul sindical și să îl naționalizeze. Astfel, aparatul central al sindicatelor ar rămâne fără sursa principală de venit. Întrebată dacă Guvernul s-a interesat sau a controlat vreodată modul în care este gestionat

patrimonial sindicatelor, Cancelaria de Stat, prin semnătura secretarului general al Guvernului, Victor Bodiu, a răspuns: „Potrivit prevederilor Legii Sindicatelor nr. 1129 din 7 iulie 2000, Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova este un centru sindical național-interramural de tip confederativ și în activitatea sa este independentă față de autoritățile publice de toate nivelurile, față de partidele politice ... nu este supusă controlului lor și nu se subordonează. Guvernul nu dispune de dreptul legal să intervină în procesul de activitate al CNSM.” Afirmații similare găsim și în răspunsurile primite de la procuratură, care, făcând trimitere la aceeași lege, spun că nu pot controla decât după ce s-ar fi comis o ilegalitate.

Manea: „Eu m-am retras din politică, lăsați-mă în pace!”

O parte dintre manipulările descrise mai sus cu banii și averea sindicatelor au avut loc în ultimii ani, când președinte al CNSM a fost Leonid Manea, iar adjuncti, Oleg Budza și Mihai Hâncu. Atât pe vremea când conducea Confederația „Solidaritate”, cât și după fuzionarea acesteia cu CGSM, Leonid Manea a fost cunoscut ca un apropiat al guvernării comuniste. În primăvara anului 2009 însă nu se cunoaște din ce motive Leonid Manea a intrat în dizgrația conducerii comuniste, iar la scurt timp, acesta și-a dat demisia, președinte devenind Oleg Budza. Contactat telefonic și rugat să comenteze înstrăinarea masivă a averii sindicale din perioada conducerii sale, Leonid Manea a răspuns: „Eu m-am retras acum 2 ani din POLITICĂ, de la sindicate, și nu vreau să comentez”.

Legături de rudenie

Am încercat în aceste zile să-l găsim pe bussinesmanul Ilan Șor pentru a discuta despre afacerile sale cu patrimoniul sindical. Din păcate, pe perioada nunții sale cu interepeta din Rusia, Jasmin, el a fost inaccesibil pentru presă. Oleg Budza a declarat că o parte dintre proprietățile sindicale au fost vândute lui Ilan Șor pentru că acesta ar fi venit cu cele mai bune oferte. Când l-am întrebat pe vicepreședintele CNSM, Mihai Hâncu, dacă fiul său, Dragoș Hâncu, care a fost anterior citat de presă ca fiind vicepreședinte al clubului de fotbal „Milsami” (patronat de Ilan Șor), ar fi putut avea vreun rol în încheierea tranzacțiilor, Mihai Hâncu s-a arătat vădit iritat. „Fiul meu, Dragoș Hâncu, nu este vicepreședinte la „Milsami”. El este vicepreședinte al consiliului de administrare al echipei ”Milsami”, într-un fel pe baze obștești. El a fost președinte la clubul „Dacia”, îi place fotbalul și eu nu îi interzic. El este șeful departamentului realizari la Elita 5”.

După această discuție cu Mihai Hâncu, descoperim chiar pe site-ul oficial al clubului de fotbal „Milsami” componența consiliului de tutelă al echipei. Președinte

al acestuia este chiar Mihai Hâncu, iar vicepreședinte – fiul său Dragoș. Printre membrii Consiliului de Tutelă îl găsim pe Oleg Budza și Valeri Romanov (!).

Oamenii părăsesc rândurile sindicatelor

În pofida milioanele care se rotesc în jurul CNSM, situația membrilor de sindicat nu pare să se fi îmbunătățit. Mai mult, oamenii par să nu mai tolereze lipsa de transparență, iar semnalele sporadice apărute în presă referitoare la afacerile cu patrimoniul erodează încrederea în sindicate. Astfel, potrivit unei informații a Departamentului organizare și informare a CNSM, la 1 ianuarie 2011 uniunea sindicală avea 29 de organizații cu 484 938 de membri. Numai în 2010 numărul membrilor de sindicat a scăzut cu 19 148 de oameni. Dintre aceștia, 6187 de membri au depus cerere din proprie inițiativă de a ieși din sindicat.

Solicitat să comenteze aceste date, Oleg Budza, neagă, deși nu foarte ferm, că membrii de sindicat ar abandona organizațiile. În schimb, Budza confirmă că unii bugetari, atunci când se angajează, nici nu știu că li se oprește automat 1% din salariu cotizație ca membru de sindicat. Fără ca să depună cerere. ”La salariu oamenii primesc recipisa unde este trecut tot pentru ce s-a oprit din salariu”, spune președintele CNSM. Reiese că oamenii nu consimt să facă parte din sindicate, ci sunt constrânși!

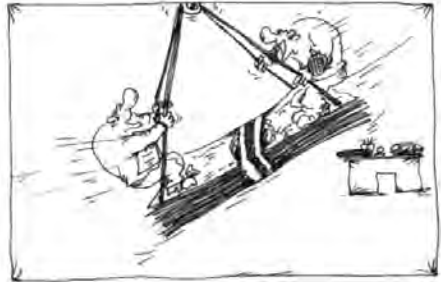
Epilog despre transparență

La întrebarea de ce vânzarea patrimoniului nu s-a făcut transparent, prin licitații, Oleg Budza răspunde că legea nu îi obligă la așa ceva. Când argumentăm că proprietatea sindicală este deținută în devălmășie de fiecare sindicat de ramură, iar legea prevede că ceea ce se deține în devălmășie poate fi vândut doar cu acordul fiecărei părți, Oleg Budza răspunde: ”Statutul prevede, organul colegial ia decizia, ce contradicție este? Să întrebăm pe fiecare membru de sindicat? Atunci stăm pe loc, nu dezvoltăm nimic”.

La întrebarea de unde aflau persoanele private, conducătorii de firme, că sindicatele vând ceva, în condițiile în care nimeni nu făcea publică lista obiectelor expuse vânzării, Budza răspunde: „Cine se interesa se adresa la noi. Ce e rău în faptul că le vindeam prin negocieri directe, pe care le aduceam la cunoștința comitetului confederal?”

Mărimea salariilor liderilor sindicali este din nou o chestiune strict secretă. Deja de câțiva ani Centrul de Investigații Jurnalistice face demersuri oficiale către Oleg Budza în care solicită informația despre salariile și declarațiile pe avere ale lideri-

lor sindicali, despre bugetul organizației, acesta, însă, continuă să le ignore. „Este problema internă a sindicatelor. Deocamdată nu discutăm despre asta”. „Este adevărat că Dvs aveți un salariu de 15 mii de lei?” „Eu am spus că nu discutăm pe tema aceasta. Eu nu vreau să comentez, dar problemele acestea sunt din interiorul sindicatelor și noi discutăm când avem nevoie”. „Dar membrii de sindicat care vor să știe pot solicita această informație?” „Da, desigur. Voi ce, sunteți membri de sindicat?”

Varianta video a investigației și copiile documentelor utilizate la această investigație pot fi găsite pe pagina web a Centrului de Investigații Jurnalistice www.investigații.md.

***Manole Viorica, Cozonac Cornelia, Moldoveanu Alina,
Centrul de Investigații Jurnalistice, 05.10 –10.10.2011***

